

Kmetijski inštitut Slovenije
Agricultural Institute of Slovenia

PROGRAM DELA 2026

Kmetijski
inštitut
Slovenije

PROGRAM DELA IN FINANČNI NAČRT ZA LETO 2026

Vizitka Kmetijskega inštituta Slovenije:

<i>Ime zavoda:</i>	Kmetijski inštitut Slovenije
<i>Krajše ime zavoda:</i>	KIS
<i>Direktor:</i>	prof. dr. Andrej Simončič
<i>Ulica:</i>	Hacquetova ulica 17
<i>Kraj:</i>	1000 Ljubljana
<i>Spletna stran:</i>	http://www.kis.si
<i>Elektronski naslov:</i>	info@kis.si
<i>Telefonska številka:</i>	+386 1/280 52 20
<i>Številka faksa:</i>	+386 1/280 52 55
<i>Matična številka:</i>	5055431000
<i>Davčna številka:</i>	23887729
<i>Transakcijski račun:</i>	SI56 011006030348219
<i>Ustanovitveni sklep:</i>	1. 12. 1961
<i>Ustanovitelj:</i>	Republika Slovenija; ustanoviteljske pravice in obveznosti izvršuje Vlada RS
<i>Vpis v Sodni register:</i>	26. 5. 1975

Zahvaljujemo se vsem članom in članicam organov Kmetijskega inštituta Slovenije in ostalim sodelavcem in sodelavkam za pomoč pri pripravi Programa dela in finančnega načrta 2026.

Kmetijski inštitut Slovenije

Agricultural Institute of Slovenia

Program dela in finančni načrt za leto 2026

Januar 2026

Kazalo

Seznam preglednic	6
Seznam slik.....	7
Seznam krajšav.....	8
1. Vizija in poslanstvo KIS.....	10
2. Kratka predstavitev Kmetijskega inštituta Slovenije	11
3. Poudarki programa dela KIS za leto 2026.....	18
4. Dolgoročni cilji KIS	20
5. Letni cilji ter projekti in aktivnosti za uresničitev ciljev v letu 2026.....	24
5.1. Splošne aktivnosti in projekti za uresničitev ciljev v 2026	24
5.2. Projekti za raziskovalno-razvojno dejavnost ter strokovno, svetovalno in pedagoško delo	25
5.3. Reševanje prostorske stiske	30
6. Zakonske in druge podlage, na katerih temeljijo cilji ter aktivnosti KIS.....	32
6.1. Zakonske podlage za izvajanje raziskovalne dejavnosti	32
6.1.1. <i>Zakon o kmetijstvu – krovni zakon za izvajanje strokovnih nalog in javnih služb.....</i>	<i>34</i>
6.1.2. <i>Zakonske podlage po področjih delovanja KIS</i>	<i>34</i>
7. Druga pojasnila, ki prispevajo k razumevanju doseganja predlaganih ciljev KIS.....	39
7.1. Znanstvenoraziskovalna dejavnost, vključena v sredstva za stabilno financiranje S-ZRD-O	39
7.1.1. <i>Vsota PSF-O in ISF-O</i>	<i>39</i>
7.1.2. <i>Steber RSF-O</i>	<i>54</i>
7.2. Znanstvenoraziskovalna dejavnost, ki se financira po javnih razpisih in pozivih.....	55
7.2.1. <i>Projekti ARIS.....</i>	<i>55</i>
7.3. Odprta znanost.....	67
7.4. Zagotavljanje enakih možnosti.....	69
7.5. Mednarodno sodelovanje in mednarodni projekti	71
7.5.1. <i>Projekti Obzorje 2020.....</i>	<i>71</i>
7.5.2. <i>Projekti MSCA.....</i>	<i>71</i>
7.5.3. <i>Projekti Obzorje Evropa</i>	<i>72</i>
7.5.4. <i>Projekti COST</i>	<i>74</i>
7.5.5. <i>Projekti LIFE</i>	<i>75</i>
7.5.6. <i>Projekti INTERREG</i>	<i>76</i>
7.5.7. <i>Projekti partnerstva AGROECOLOGY</i>	<i>77</i>
7.5.8. <i>Drugi mednarodni raziskovalni projekti</i>	<i>78</i>
7.5.9. <i>Raziskovalni projekti evropskih strukturnih in investicijskih skladov, NOO in ECPGR.....</i>	<i>78</i>
7.6. Javne službe KIS	84
7.6.1. <i>Javna služba v poljedelstvu.....</i>	<i>85</i>
7.6.2. <i>Javna služba v vrtnarstvu.....</i>	<i>88</i>
7.6.3. <i>Javna služba v sadjarstvu.....</i>	<i>92</i>
7.6.4. <i>Javna služba v vinogradništvu in vinarstvu</i>	<i>93</i>
7.6.5. <i>Javna služba nalog rastlinske genske banke KIS (JSRBG-KIS).....</i>	<i>95</i>
7.6.6. <i>Javna služba nalog rastlinske genske banke Biotehniške fakultete (JSRGB-BF) - KIS kot podizvajalec.....</i>	<i>99</i>
7.6.7. <i>Javna služba zdravstvenega varstva rastlin.....</i>	<i>99</i>
7.6.8. <i>Javna služba strokovnih nalog v živinoreji.....</i>	<i>101</i>
7.6.9. <i>Služba z javnim pooblastilom za vodenje postopka in za odločanje v postopku uradne potrditve semenskega materiala kmetijskih rastlin</i>	<i>105</i>
7.6.10. <i>Služba z javnim pooblastilom za krovno spremljanje stanja kmetijskih tal.....</i>	<i>105</i>
7.6.11. <i>Služba z javnim pooblastilom za zbiranje, obdelavo podatkov in izdelavo ocen emisij toplogrednih plinov, amonijaka in drugih onesnaževal zraka v kmetijstvu</i>	<i>106</i>

7.7. Strokovne naloge KIS	107
7.7.1. Strokovne naloge s področja registracije sort rastlin in semenarstva	108
7.7.2. Strokovne naloge s področja vinogradništva in vinarstva	111
7.7.3. Strokovne naloge s področja zdravstvenega varstva rastlin	112
7.7.4. Strokovne naloge s področja ekonomike kmetijstva	114
7.7.5. Strokovne naloge s področja kmetijske tehnike in energetike	115
7.7.6. Strokovne naloge s področja kmetijske ekologije in naravnih virov	116
7.7.7. Strokovne naloge Centralnega laboratorija	116
7.7.8. Slovenska čebelarska akademija	117
7.8. Tržna dejavnost KIS	119
7.8.1. Naloge po naročilu in pogodbah s kmetijskimi ter ostalimi podjetji, ministrstvi, poslovnimi združenji in lokalnimi skupnostmi	119
7.8.2. Kmetijsko svetovanje	124
7.8.3. Tržna dejavnost – laboratorijske storitve	125
7.8.4. Tržna dejavnost - lastna pridelava in prireja	129
7.9. Pedagoško delo sodelavcev KIS	141
8. Načrt investicij in investicijskega vzdrževanja , ki vključuje nakup opreme, za leto 2026	143
9. Finančni načrt KIS za leto 2026	148
9.1. Načrt prihodkov	148
9.2. Plan izkaza prihodkov in odhodkov	150
9.3. Izhodišča in kazalci, na katerih temeljijo izračuni ter ocene potrebnih sredstev	151
9.4. Finančni načrt na podlagi obrazcev zaključnega računa	154
10. Kadrovski načrt KIS za leto 2026	163

SEZNAM PREGLEDNIC

Preglednica 1: Osnovni podatki KIS za leto 2025 ter napoved za leto 2026.	18
Preglednica 2: Kazalniki za raziskovalno-razvojno dejavnost KIS.	27
Preglednica 3: Pregled javnih služb na KIS.	84
Preglednica 4: Nekatere pomembnejše naloge s področja živinoreje in načrtovan obseg v letu 2026.	103
Preglednica 5: Pregled strokovnih nalog na KIS.	107
Preglednica 6: Število analiziranih vzorcev Agrokemijskega in Enološkega laboratorija v letih 2022– 2025 ter načrt za leto 2026.	128
Preglednica 7: Število analiziranih vzorcev Agrokemijskega in Enološkega laboratorija glede na naročnike v letih 2024 - 2025 ter načrt analiz za leto 2026.	128
Preglednica 8: Površine po vrstah rabe GERK-ov.	130
Preglednica 9: Načrtovane pridelovalne površine v letu 2025 v primerjavi z letom 2024 (v ha).	131
Preglednica 10: Ekološke površine v letu 2026.	132
Preglednica 11: Plan pridelave semena za lastno razmnoževanje v letu 2026 IC Jablje.	132
Preglednica 12: Plan pridelave semena v letu 2026 na IC Ptuj.	132
Preglednica 13: Načrt dodelave semena za leto 2026 – IC Jablje.	134
Preglednica 14: Načrt dodelave semena za leto 2026 – IC Ptuj.	135
Preglednica 15: Načrt sadjarske proizvodnje za leto 2026.	136
Preglednica 16: Načrt proizvodnje semenskega krompirja za leto 2026.	137
Preglednica 17: Načrt proizvodnje v živinoreji na Jabljah za leto 2026.	138
Preglednica 18: Plan prodaje in drugih dohodkov OIRPZ za leto 2026.	139
Preglednica 19: Sodelavci KIS, ki sodelujejo v pedagoškem procesu.	141
Preglednica 20: Načrt investicij za leto 2026.	144
Preglednica 21: Načrt investicijskega vzdrževanja za leto 2026.	147
Preglednica 22: Načrt prihodkov KIS za leto 2026 v primerjavi z letoma 2024 in 2025.	149
Preglednica 23: Načrt izkaza prihodkov in odhodkov KIS za leto 2026 v primerjavi z letoma 2024 in 2025.	150
Preglednica 24: Načrt izkaza prihodkov in odhodkov KIS v letu 2026 v primerjavi z letoma 2024 in 2025 – javna služba.	151
Preglednica 25: Načrt izkaza prihodkov in odhodkov KIS v letu 2026 v primerjavi z letoma 2024 in 2025 – trg.	151
Preglednica 26: Načrt stroškov dela KIS za leto 2026 v primerjavi z letom 2024 in 2025.	153
Preglednica 27: Primerjava pomembnejših stroškovnih postavk – skupaj javna služba in trg.	154
Preglednica 28: Načrt izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov za leto 2026.	155
Preglednica 29: Kazalniki poslovanja inštituta na podlagi izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov za obdobje 2024-2026.	156
Preglednica 30: Načrt izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti za leto 2026.	157
Preglednica 31: Načrt izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka za leto 2026.	158
Preglednica 32: Načrt prihodkov iz proračuna RS za leto 2026 po virih in namenih – javna služba.	160
Preglednica 33: Načrt izkaza računa financiranja določenih uporabnikov (po načelu denarnega toka).	161
Preglednica 34: Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov za leto 2026 po načelu denarnega toka.	162
Preglednica 35: Število zaposlenih po plačnih (pod)skupinah in trajanju zaposlitve na dan 1. 1. 2026 in načrt na dan 31. 12. 2026 v osebah.	162
Preglednica 36: Število zaposlenih po plačnih (pod)skupinah in trajanju zaposlitve na dan 1. 1. 2026 in načrt na dan 31. 12. 2026 v FTE.	165
Preglednica 37: Politika zaposlovanja (60. člen ZIPRS2526) – število zaposlenih po virih financiranja.	166

SEZNAM SLIK

Slika 1: Organigram Kmetijskega inštituta Slovenije.....	12
Slika 2: Pregled odnosov med PSF-O, PNR-O, RSF-O in ISF-O na KIS.....	47

SEZNAM KRAJŠAV

ARIS	Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost v Republiki Sloveniji
ARSKTRP	Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja
ARSO	Agencija Republike Slovenije za okolje
BF	Biotehniška fakulteta
BIC	Biotehniški izobraževalni center
CIP	kataložni zapis o publikaciji (ang. »cataloguing-in-publication«)
CL	Centralni laboratorij
CLRTAP	Konvencija o čezmejnem onesnaževanju zraka na velike razdalje (ang. »Convention on Long-Range Transboundary Air Pollution«)
CPVO	celovita presoja vplivov na okolje
CPZ	Centralna podatkovna zbirka
CRP	ciljni raziskovalni programi
CTK	Centralna tehniška knjižnica
DiRROS	Digitalni repozitorij raziskovalnih organizacij Slovenije
DPO	Druga priznana organizacija
EEA	Evropska agencija za okolje (ang. »European Environmental Agency«)
EIONET	Evropsko okoljsko informacijsko in opazovalno omrežje (ang. »European Environment Information and Observation Network«)
EIP	Evropsko partnerstvo za inovacije
EST	ekosistemske storitve tal
EU	Evropska unija
FS	Fakulteta za strojništvo
FFS	fitofarmacevtska sredstva
FKBV	Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede
ICJ	Infrastrukturni center Jablje
IHPS	Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije
IJS	Inštitut Jožef Stefan
IKT	informacijsko komunikacijska tehnologija
IL	intelektualna lastnina
ISTA	Mednarodna zveza za kontrolo kakovosti semena (ang. »International Seed Testing Association«)
JCEA	Journal of Central European Agriculture
JRO	javna raziskovalna organizacija
JRZ	Javni raziskovalni zavod
JS	Javna služba
JSRGB	Javne službe nalog rastlinske genske banke
KGZ MS	Kmetijsko gozdarski zavod Murska Sobota
KGZ NG	Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica
KGZS	Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
KIS	Kmetijski inštitut Slovenije
KMG	kmetijsko gospodarstvo
KOS	Kazalci okolja v Sloveniji
LULUCF	Raba zemljišč, sprememba rabe zemljišč in gozdarstvo (ang. »Land use, land-use change, and forestry«)
NES	načrt za enakost spolov
NIB	Nacionalni inštitut za biologijo
NRC	Nacionalni referenčni center
NRL	nacionalni referenčni laboratoriji
MET	dokumenti za akreditirane metode
MVZI	Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije
MKGP	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
MOL	Mestna občina Ljubljana
MOPE	Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo
MRL	mejna vrednost ostankov

MZ	Ministrstvo za zdravje
OEK	Oddelek za ekonomiko kmetijstva
OIRPZ	Oddelek za infrastrukturo, raziskave in prenos znanja
OKENV	Oddelek za kmetijsko ekologijo in naravne vire
OKTE	Oddelek za kmetijsko tehniko in energetiko
ORP	Oddelek za rastlinsko pridelavo
OSV	Oddelek za sadjarstvo, vinogradništvo in vinarstvo
OVR	Oddelek za varstvo rastlin
OŽ	Oddelek za živinorejo
PP	Projektna pisarna
SPTZ	Služba za prenos tehnologij in znanja
PRO	Priznana rejska organizacija
PRP	Program razvoja podeželja
RGV	rastlinski genski viri
RIN	razločljivost, izenačenost in nespremenljivost
RO	razvojna os
SA	Slovenska akreditacija
SC	Sadjarski center
SČA	Slovenska čebelarstva akademija
SKP	Skupna kmetijska politika
SNP	sekvencioniranje celotnih genomov
SO	standardni prihodek (ang. »standard output«)
SOP	standardni operativni postopek
SS	Skupne službe
STRP	Skupni temeljni rejski program
STS	Selekcijsko trsničarsko središče
SUP	Služba za uradno potrjevanje semenskega in sadilnega materiala kmetijskih rastlin
TOS	talne organske snovi
TPG	toplogredni plini
TTO	pisarna za prenos znanja in tehnologij (ang. »technology and transfer office«)
UL	Univerza v Ljubljani
UM	Univerza v Mariboru
UNFCCC	Okvirna konvencija Združenih narodov o podnebnih spremembah (ang. »United Nations Framework Convention on Climate Change«)
UNG	Univerza v Novi Gorici
UPOV	Zveza za varstvo novih sort rastlin (ang. »International Union for the Protection of New Varieties of Plants«)
URSPK	Uprava Republike Slovenije za pospeševanje kmetijstva
UVHVR	Uprava Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin
VF	Veterinarska fakulteta
VPU	vrednost za pridelavo in uporabo
VVO	vodovarstveno območje
ZKme	Zakon o kmetijstvu
ZSTSPJS	Zakon o skupnih temeljnih sistemih plač v javnem sektorju

1. VIZIJA IN POSLANSTVO KIS

Kmetijski inštitut Slovenije (KIS) je vodilna multidisciplinarna razvojno-raziskovalna inštitucija na področju kmetijstva v Sloveniji, ki je z izvajanjem raziskovalno-razvojnega, strokovnega ter svetovalnega dela vpeta v aktualna gospodarska in družbena vprašanja, hkrati pa s svojimi rezultati dela oblikuje in nadgrajuje baze podatkov, ki predstavljajo temelj za nadaljnje oblikovanje in spremljanje razvojne strategije na področju kmetijstva ter predstavlja tudi podlago za objektivno presojo stanja v kmetijstvu.

V okviru svoje dejavnosti inštitut opravlja temeljne, aplikativne in razvojne raziskave, na zakonski podlagi temelječe strokovne naloge, laboratorijske ter infrastrukturne storitve, nadzor in preverjanje kakovosti kmetijskih pridelkov ter izdelkov, svetovalne storitve, usposabljanja in podiplomsko izobraževanje raziskovalcev, objave spoznanj in rezultatov raziskovalnega in strokovnega ter kontrolnega dela.

Vizija KIS je biti vodilna in zaupanja vredna slovenska raziskovalno-razvojna in strokovna institucija na področju kmetijskih ved in s tem povezanimi okoljevarstvenimi vedami, ki je in bo mednarodno vpeta in prepoznavna, odprta in bo sledila vsem strateškim usmeritvam Republike Slovenije na področjih, ki so povezana z našo dejavnostjo. Ta vključuje tudi izobraževanje in usposabljanje, pri čemer si prizadevamo, da bi znanje, kompetence in izkušnje uspešno prenašali na mlajše sodelavce in študente, ki bodo primerno usposobljeni za izvajanje najzahtevnejših nalog in zaželeni ter dobro zaposljivi tako v raziskovalnih, strokovnih, državnih in pedagoških institucijah kot tudi v podjetjih, ki se ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo ali okoljskimi in naravovarstvenimi izzivi.

KIS si v okviru svojega dela prizadeva dosegati znanstveno in strokovno odličnost na področju svojih dejavnosti in v povezavi s tem lahko utemeljeno potrdi, da so se skozi leta ob že uveljavljenih raziskovalcih skupaj z mlajšimi sodelavci oblikovala zelo kakovostna jedra, ki predstavljajo trden temelj razvoja in uporabe znanosti ter tehnološkega razvoja. Prav tako inštitut stremi k izpolnjevanju najvišjih etičnih meril na področju znanosti, hkrati pa na osnovi rezultatov raziskav prispeva k trajnostnemu razvoju in s prenosom rezultatov raziskav na uporabnike tudi k družbenemu razvoju. V tem smislu KIS nastopa tudi v svojstvu institucije, ki kritično opozarja na neločljivo povezanost kmetijstva in razvoja podeželja ter njegove poseljenosti, na potrebo po prehranski varnosti in okoljskem ravnovesju ter na vsestranski dostop in uporabo znanja v kmetijski praksi.

Poslanstvo KIS je, upoštevajoč zgoraj navedeno, v njegovem trajnem prispevku k ohranjanju ter razvoju kmetijske panoge v najširšem smislu. V tem oziru je inštitut odprt in usmerjen v sodobna spoznanja, v aktivno mednarodno sodelovanje s tujimi inštitucijami in sorodnimi inštituti, velik poudarek pa namenja tudi institucionalnemu in neinstitucionalnemu izobraževanju mladih ter svetovanju različnim uporabnikom storitev na področju kmetijstva.

Poslanstvo inštituta je med drugim tudi usposabljanje strokovnjakov z visoko stopnjo metodoloških in strokovnih veščin, da bodo kos številnim izzivom, ki pomenijo na eni strani proizvodnjo in hkrati na drugi strani ohranjanje naravnih virov ter zagotavljanje kakovosti in tudi avtentičnosti proizvodov. Inštitut vse od svoje ustanovitve leta 1898 pomembno prispeva k celovitemu reševanju problematike sodobnega kmetijstva ter širi svoje delovanje na področje ekologije in varstva okolja; slednje predstavlja kategorijo, ki vedno bolj pridobiva na svoji relevantnosti v smislu večjega ravnovesja v okolju.

VIZIJA KIS 2030 – ODLIČNO ZNANJE ZA UČINKOVITO IN OKOLJU PRIJAZNO KMETIJSTVO IN PODEŽELJE

2. KRATKA PREDSTAVITEV KMETIJSKEGA INŠTITUTA SLOVENIJE

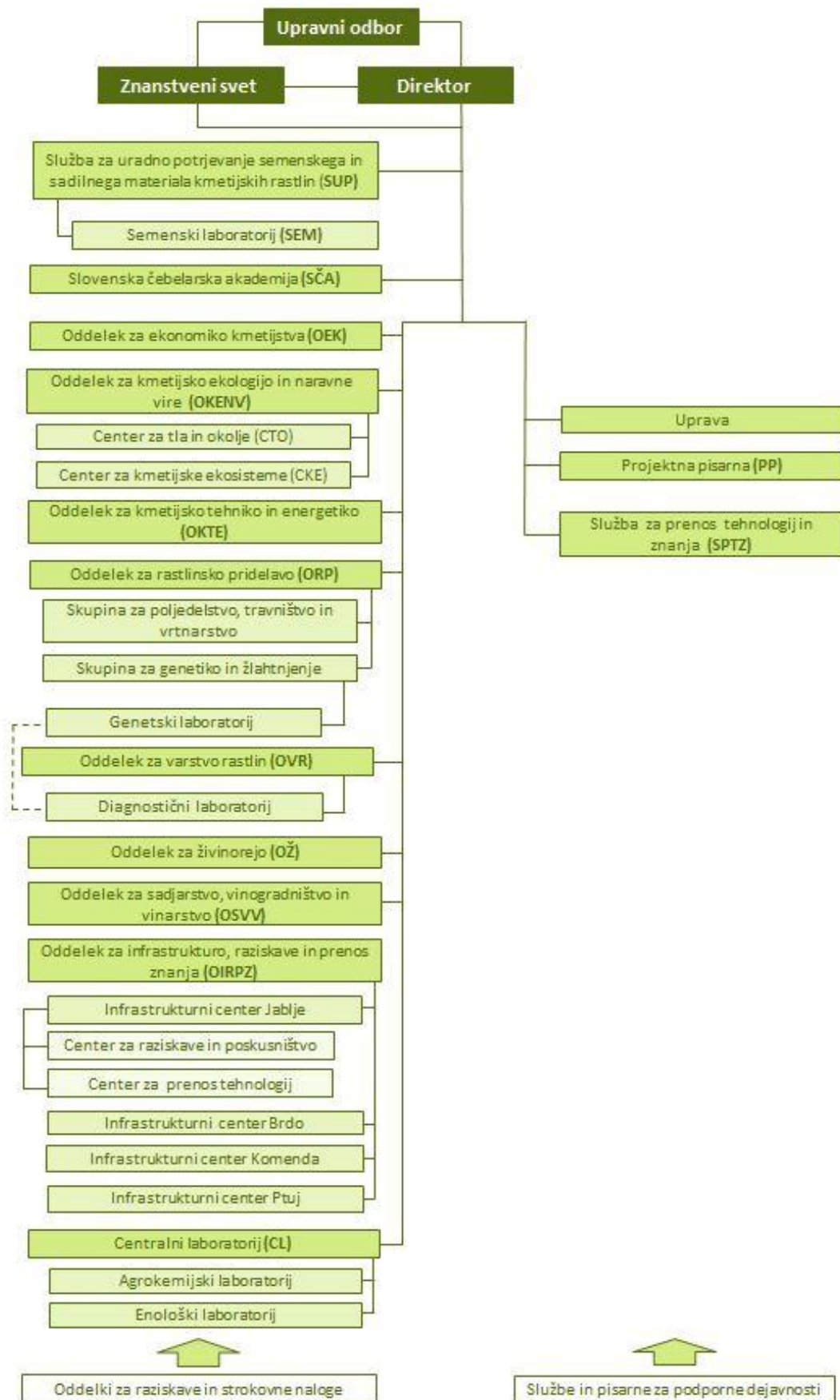
Kmetijski inštitut Slovenije (KIS) je bil ustanovljen leta 1898 kot Kmetijsko-kemijsko preskuševališče za Kranjsko in je najstarejši med raziskovalnimi inštituti v Sloveniji. Sedanje ime je dobil leta 1954 in bil leta 1958 registriran kot raziskovalna oz. znanstvena ustanova. Od leta 1996 ima status javnega raziskovalnega zavoda (JRZ). Je državna nepridobitna ustanova z opredeljenimi dejavnostmi v smislu javne službe. Ustanovitelj inštituta je Republika Slovenija (RS), ustanoviteljske pravice in obveznosti pa izvršuje Vlada RS, ki jih uveljavlja preko zastopanosti Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in inovacije (MVZI), Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) ter Ministrstva za okolje, prostor in energijo (MOPE) s svojimi predstavniki v Upravnem odboru (UO). Njegova dejavnost je v formalni pristojnosti MVZI.

KIS kot multidisciplinarni JRZ, povezan z raziskovalnimi in visokošolskimi organizacijami, izvaja v okviru vsakoletnega Programa dela kot javno službo raziskovalne programe, ki predstavljajo zaokroženo področje raziskovalnega dela, za katerega je pričakovati, da je in bo v svetu aktualno še v naslednjem desetletju, hkrati pa je za Slovenijo pomembno, da obstaja državni interes po dolgoročnem raziskovanju na tem področju. Inštitut opravlja temeljno in aplikativno raziskovanje ter skrbi za razvoj in delovanje infrastrukture v okviru Raziskovalne in inovacijske strategije Slovenije. Vključuje se v domačo in mednarodno znanstvenoraziskovalno dejavnost in se v ta namen povezuje s sorodnimi organizacijami doma ter v svetu.

KIS opravlja kot javno službo raziskovalno, razvojno in strokovno delo na področju kmetijskih ter bioloških znanosti, in sicer kot naslednje dejavnosti:

- temeljne, aplikativne in razvojne raziskave,
- strokovne naloge, določene s predpisi,
- svetovanje, študije in laboratorijske storitve,
- nadzor ter preverjanje kakovosti kmetijskih pridelkov in izdelkov, ki se jih uporablja v kmetijstvu,
- objavljane in posredovanje spoznanj ter rezultatov raziskovalnega in strokovnega dela različnim uporabnikom.

Slika 1: Organigram Kmetijskega inštituta Slovenije.

Zaradi prilagajanja sodobnim potrebam razvoja KIS stalno prilagaja svojo organiziranost trenutnim potrebam kot tudi izzivom prihodnosti na svojem področju delovanja. S tem namenom smo že tradicionalnim oddelkom (Slika 1) v okviru inštituta leta 2013 dodali nov Oddelek za kmetijsko ekologijo in naravne vire ter samostojno Službo za uradno potrjevanje semenskega in sadilnega materiala kmetijskih rastlin. Z ustanovitvijo oz. priključitvijo Infrastrukturnega centra Jablje (ICJ) h KIS smo pridobili pomembne dodatne kapacitete za razvoj in prenos sodobnih tehnologij v kmetijsko prakso.

Od 30. 6. 2022 deluje v okviru oddelka s takratnim nazivom IC Jablje Kmetijskega inštituta Slovenije nova enota Seleksijsko-poskusni center Ptuj (SPC Ptuj). Vlada Republike Slovenije je 11. 6. 2020 s sklepom predlagala Slovenskemu državnemu holdingu, da v skladu s predpisi izvede postopek za odplačni prenos SPC Ptuj od Semenarne Ljubljana. Postopek je bil spomladi 2022 izvršen z ustanovitvijo začasne namenske družbe Center za avtohtone sorte semen, proizvodnja in prodaja semen, d.o.o., ki je od Semenarne Ljubljana, d.o.o. odkupila SPC Ptuj, nato pa ga je neodplačno prenesla v last Republike Slovenije. Kot strokovno usposobljen upravljavec nepremičnega premoženja je bil dne 30. 5. 2022 s sklepom št.: 47803-120/2022/2 določen javni raziskovalni zavod Kmetijski inštitut Slovenije. S spremembo Statuta KIS z dne 17. 5. 2023 se je oddelek IC Jablje preimenoval v Oddelek za infrastrukturo, raziskave in prenos znanja, SPC Ptuj pa v Infrastrukturni center Ptuj (IC Ptuj). Na IC Ptuj bo tudi v prihodnje potekalo žlahtnjenje in vzdrževalna selekcija približno 80 sort kmetijskih rastlin. Pomembno dejavnost predstavljajo tudi sortni poskusi v okviru programa introdukcije sort kmetijskih rastlin in tehnološki poskusi, ki potekajo v okviru javnih služb v poljedelstvu in vrtnarstvu. Na IC Ptuj bo potekal pomemben del programa JSRGB KIS. Hkrati se bo na IC Ptuj izvajala raziskovalna dejavnost, predvsem s področja poljedelstva in vrtnarstva.

Z novim statutom KIS se je maja 2023 Infrastrukturni center Jablje preimenoval v **Oddelek za infrastrukturo, raziskave in prenos znanja**. Deli se na Infrastrukturni center Jablje (v okviru katerega delujeta Center za prenos tehnologij ter Center za raziskave in poskusništvo), Infrastrukturni center Komenda, Infrastrukturni center Brdo in Infrastrukturni center Ptuj.

Oddelek za poljedelstvo, vrtnarstvo, genetiko in žlahtnjenje (OPVGŽ) se je v letu 2023 preimenoval in preoblikoval. Novo ime oddelka je **Oddelek za rastlinsko pridelavo** (ORP- angleško ime Crop Science Department). Novo poimenovani oddelek je razdeljen na dve enoti, ki sta vsebinsko in prostorsko ločeni: Enoto za genetiko in žlahtnjenje, ki domuje v prostorih ORP v Ljubljani na Hacquetovi 17 ter Enoto za poljedelstvo, vrtnarstvo in travništvo, katere osrednji del se nahaja v prostorih ORP v Jabljah, delno pa tudi na ORP v Ljubljani (laboratorij za tkivne kulture) in na IC Ptuj. Obe enoti pri izvedbi raziskovalnega in strokovnega dela na polju sodelujeta s sodelavci Oddelka za infrastrukturo, raziskave in prenos znanja.

Na KIS deluje samostojna Služba za uradno potrjevanje semenskega in sadilnega materiala kmetijskih rastlin ter Centralni laboratorij.

Služba za uradno potrjevanje semenskega in sadilnega materiala kmetijskih rastlin (SUP) je samostojna organizacijska enota KIS, ki je začela delovati 1. 1. 2013. Delo SUP temelji na določilih Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 100/2025 - Zkme-2), Zakona o varstvu novih sort rastlin (Ur. list RS, št. 86/1998, 52/2002 - ZDU-1, 61/2006, 90/2012 - ZdZPVHVVR), Zakona o semenskem materialu kmetijskih rastlin (Uradni list RS, št. 58/2002, 45/2004 - ZdZPKG, 86/2004, 41/2009, 32/2012, 90/2012 - ZdZPVHVVR, 22/2018), Zakona o zdravstvenem varstvu rastlin (Uradni list RS, št. 45/2001, 52/2002 - ZDU-1, 45/2004 - ZdZPKG, 86/2004, 61/2006 - ZDru-1, 40/2007, 36/2010, 40/2014 - ZIN-B, 21/2018 - ZNOrg) in podzakonskih predpisih, ki temeljijo na navedenih zakonskih podlagah. Dejavnosti potekajo v pisarniških prostorih in laboratorijih SUP na sedežu KIS ter v terenskih objektih, ki jih prijavijo za uradne preglede registrirani pridelovalci semenskega ter sadilnega materiala kmetijskih rastlin po vsej Sloveniji.

Centralni laboratorij KIS je vodilni laboratorij na področju agrokemije in enologije v Sloveniji. Razdeljen je na Agrokemijski laboratorij in Enološki laboratorij. V Agrokemijskem laboratoriju opravljamo analize tal, medu in drugih prehranskih izdelkov, analize krme, gnojil, sredstev za

varstvo rastlin in onesnaževal. V Enološkem izvajamo analize in senzorično ocenjevanje vina ter analize žganih pijač. Izdajamo odločbe za promet z vinom v Sloveniji in dokumente za njegov izvoz, pooblaščen pa smo tudi za nadzor uvoza vina.

V letu 2018 je bila na osnovi takrat veljavnega Zakona o kmetijstvu kot poseben oddelek KIS ustanovljena tudi **Slovenska čebelarska akademija (SČA)**, katere ključna naloga je promocija slovenskega čebelarstva in izvajanje neformalnih izobraževanj na področju čebelarstva ter skrb za širjenje novih znanj v nacionalnem in mednarodnem okviru v povezavi z raziskovalnim in razvojnim delom na področju čebelarstva. Na podlagi 129. a člena Zakona o kmetijstvu je bil objavljen javni razpis, na podlagi katerega je bil za izvajalca programa Slovenske čebelarske akademije 2023-2025 z odločbo z dne 29. 12. 2022 izbran KIS, posledično je le ta sklenil pogodbo z MKGP o izvajanju nalog programa SČA za obdobje 2023–2025. Na žalost nov Zakon o kmetijstvu (ZKme-2), ki je začel veljati 1.1.2026 (Ur. l. RS, št 100/25), ukinja SČA, kljub temu pa bomo na KIS v okviru obstoječih ter nekaterih novih že dogovorjenih projektov nadaljevali z izvajanjem aktivnosti SČA v skladu z razpoložljivimi sredstvi.

Od leta 2014 za prenos znanja in tehnologij v prakso ter za zaščito intelektualne lastnine in ozaveščanje javnosti skrbi **Služba za prenos tehnologij in znanja**, ki je bila v letu 2018 oblikovana kot samostojna enota. V letu 2018 je bila kot samostojna enota oblikovana tudi **Projektna pisarna**. V podporo raziskovalnemu delu delujeta na KIS knjižnica in INDOK z več kot 33.000 knjižnimi enotami strokovne literature, dostopne tudi zunanjim uporabnikom.

KIS ima vzpostavljen in ustrezno vzdrževan sistem vodenja kakovosti, ki izpolnjuje zahteve standardov ISO 9001 in ISO/IEC 17025, v okviru Službe za vodenje kakovosti. S pridobitvijo osnovnega certifikata Družini prijazno podjetje v letu 2024 vzpostavljamo tudi osnovo za še bolj prijazne pogoje za delo. V letu 2026 načrtujemo uvajanje sistema za informacijsko varnost (SIST ISO(IEC 27001)). Pridobili pa smo tudi certifikat za ekološko pridelavo in predelavo na Oddelku za infrastrukturo, raziskave in prenos znanja.

Notranja organiziranost KIS je opredeljena s Statutom KIS ter Aktom o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest KIS.

Organizacijske enote so organizirane kot oddelki. Oddelek predstavlja organizacijsko obliko za izvajanje raziskovalnega in strokovnega dela na inštitutu, ki ima potrebno strokovno kadrovske sestavo, znanje za celostno pokrivanje določenega vsebinsko zaokroženega strokovnega področja in potrebno opremo. Vodi ga predstojnik oddelka, ki:

- koordinira in usklajuje delo oddelka z usmeritvijo inštituta,
- skrbi za izvedbo raziskovalnih in strokovnih nalog in pripravo poročil v okviru oddelka,
- koordinira študije, projekte, izvide, rezultate laboratorijskih in drugih storitev ,
- odgovarja za izpolnjevanje programa dela in finančnega načrta ter za poslovanje oddelka v okviru sprejetih dokumentov in razvojnih usmeritev inštituta, skrbi za finančno materialne listine za oddelek, pregleduje in odobrava pogodbe z naročniki in izvajalci, skrbi za razvoj stroke in pospešuje timsko delo, skrbi za varnost delavcev in njihovo samozaščitno delovanje,
- skrbi za enake možnosti v skladu z Načrtom za enakost spolov,
- skrbi za izvajanje Statuta in drugih splošnih aktov Inštituta,
- je član delovnih teles ali komisij, ki jih imenuje direktor.

Večina raziskovalnega in strokovnega dela poteka v sodobno opremljenih laboratorijih, na poskusnih poljih ter v nasadih. Poleg javne službe opravlja KIS tudi tržne dejavnosti. Za trg izdeluje študije, opravlja storitve svetovanja, laboratorijske storitve ter prodaja kmetijske pridelke.

Direktor predstavlja poslovodni organ KIS, ki ga zastopa in vodi. Direktor KIS ima pooblastila in odgovornosti v skladu z aktom o ustanovitvi in statutom. Direktorja imenuje in razrešuje upravni odbor (UO). Mandat direktorja traja pet let. UO KIS je leta 2023 za direktorja imenoval prof. dr. Andreja Simončiča za mandatno dobo od 1. 10. 2023 do 30. 9. 2028. Direktor je odgovoren za organizacijo dela, strokovnost in zakonitost dela inštituta. Naloge in pooblastila direktorja so:

- skrbi in odgovarja za zakonitost dela Inštituta in za izvajanje njegovih obveznosti, določenih z zakonom, drugimi predpisi, tem sklepom ter splošnimi akti Inštituta;
- Upravnemu odboru predlaga v sprejetje splošne akte Inštituta;
- Upravnemu odboru predlaga v sprejetje statut in akte o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest;
- Upravnemu odboru predlaga sprejetje letnega programa dela in finančni načrt Inštituta;
- Upravnemu odboru predlaga v sprejetje letno poročilo o delu Inštituta;
- Upravnemu odboru predlaga v sprejetje strategijo razvoja Inštituta;
- Upravnemu odboru predlaga v sprejetje razporeditev sredstev S-ZRD-O;
- Upravnemu odboru predlaga v sprejetje akt o stabilnem financiranju znanstvenoraziskovalne dejavnosti Inštituta v skladu z ZZrID;
- sprejema akte v posamičnih zadevah iz pristojnosti Inštituta, če s predpisi ni določeno drugače;
- sprejema izvedbene akte (navodila, smernice, priporočila, ipd.);
- pripravi predlog odločitve o uporabi presežka prihodkov nad odhodki in pokrivanja presežka odhodkov nad prihodki za Upravni odbor;
- obravnava mnenja in predloge Znanstvenega sveta;
- imenuje strokovne komisije in druga delovna telesa za izvajanje nalog iz svoje pristojnosti;
- imenuje namestnika direktorja in pomočnike direktorja;
- imenuje in razrešuje predstojnike oddelkov;
- vodi disciplinske postopke zoper zaposlene in izreka sankcije v skladu z veljavno zakonodajo in kolektivnimi pogodbami;
- potrjuje izvoljenega člana Upravnega odbora, ki je predstavnik zaposlenih oz. sprejme sklep o njegovem predčasnem prenehanju mandata;
- potrjuje in razrešuje vodje programskih skupin;
- imenuje vodjo infrastrukturnega programa;
- opravlja druge naloge skladno z zakoni, podzakonskimi akti in internimi predpisi Inštituta.

Pomočnik direktorja predstavlja sistemizirano delovno mesto za upravno-pravno in finančno-računovodsko področje, ki je bilo prvič zasedeno s 4. 1. 2019.

Strokovni kolegij je direktorjev posvetovalni organ. Praviloma ga sestavljajo predstojniki oddelkov in vodja skupnih služb. Člani kolegija so lahko tudi vodje raziskovalnih programov, vodje pomembnejših raziskovalnih projektov in strokovnih nalog ter drugi raziskovalci po presoji direktorja.

Upravni odbor je organ upravljanja KIS, ki poleg nalog, ki jih določa zakon in statut, odloča o zadevah materialne narave in skrbi za nemoteno poslovanje KIS.

Upravni odbor obravnava in sprejema:

- sprejema statut, h kateremu ne glede na določbe zakona, ki ureja zavode, ni potrebno soglasje ustanovitelja;
- sprejema splošne akte Inštituta;
- sprejema poslovnik Upravnega odbora;
- sprejema strategijo razvoja Inštituta in spremlja njeno uresničevanje;
- sprejema letni program dela Inštituta in finančni načrt inštituta;
- sprejema petletno poročilo o izvajanju Programa dela Inštituta;
- sprejema letno poročilo Inštituta;
- na predlog direktorja in ob predhodnem mnenju Znanstvenega sveta sprejema razporeditev sredstev stabilnega financiranja Inštituta S-ZRD-O;
- na predlog direktorja in ob predhodnem mnenju Znanstvenega sveta sprejme akt prejemnika stabilnega financiranja iz 29. člena ZZrID;
- sprejme poročilo o evalvaciji, skladno z ZZrID;
- odloča o zadevah gospodarske in materialne narave;
- odloča o predlogu direktorja o uporabi presežka prihodkov nad odhodki;

- na predlog direktorja ustanovitelju predlaga način pokrivanja presežka odhodkov nad prihodki;
- daje ustanovitelju in direktorju predloge in mnenja o posameznih vprašanjih;
- izvaja nadzor nad vodenjem poslov ter nad finančnim in premoženjskim stanjem inštituta;
- imenuje zunanje revizorje za pregled finančnega poslovanja inštituta;
- potrjuje program notranje revizije in program notranjega nadzora;
- daje soglasje za posle, ki se v statutu določijo kot posli, za katere je potrebno soglasje Upravnega odbora;
- od direktorja lahko zahteva informacije glede kateregakoli poročila ali zadeve v zvezi s poslovanjem Inštituta;
- imenuje in razrešuje direktorja Inštituta, k čemur ne glede na določbe zakona, ki ureja zavode, ni potrebno soglasje ustanovitelja;
- imenuje komisije in druga delovna telesa za izvajanje nalog iz svoje pristojnosti;
- določa cenike za opravljanje prodaje in storitev na trgu ter sprejme akt, ki ureja prodajo blaga in storitev na trgu.

Upravni odbor ministrstvo, pristojno za znanost:

- obvešča o imenovanju oziroma razrešitvi direktorja v sedmih dneh od njegovega imenovanja oziroma razrešitve;
- seznanja z besedilom statuta in njegovih sprememb v sedmih dneh po njihovem sprejetju;
- na podlagi njegovih usmeritev ali na njegovo zahtevo obvešča o sprejetih odločitvah Upravnega odbora;
- vsako leto v letnem poročilu Inštituta obvešča o svojem delu.

Upravni odbor KIS ima sedem članov, med katerimi tri člane imenuje ustanovitelj, tri člane imenuje Znanstveni svet KIS iz vrst uporabnikov oz. zainteresirane javnosti, enega člana pa izvolijo zaposleni delavci KIS. Mandat članov upravnega odbora traja štiri leta. Konstitutivna seja aktualnih članov Upravnega odbora je potekala 31. 5. 2022.

Sestava Upravnega odbora:

- prof. dr. Franci Štampar (predsednik UO, predstavnik zainteresirane javnosti - BF-UL),
- ga. Mateja Tilia (podpredsednica UO, predstavnica ustanovitelja - MVZI),
- ga. Lidija Lipič Berlec (predstavnica ustanovitelja - MKGP),
- ga. Irena Anica Oven (predstavnica ustanovitelja - MNVP) - dne 4. 9. 2025 je članica UO podala odstopno izjavo,
- Nina Barbara Križnik (predstavnica zainteresirane javnosti - GZS Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij),
- g. Anton Jagodic, univ. dipl. inž. agr. (predstavnik zainteresirane javnosti - KGZS) - dne 21. 11. 2025 je član UO podal odstopno izjavo, s sklepom Znanstvenega sveta KIS je bila dne 24. 11. 2025 imenovana nadomestna članica ga. Alberta Zorko (KGZS),
- dr. Irena Mavrič Pleško (predstavnica zaposlenih na KIS).

Ob tem je potrebno dodati, da je bila dne 22. 6. 2022 sprejeta sprememba Zakona o spremembi Zakona o Vladi RS (Ur. l. RS. Št. 163/22), ki je prejšnje Ministrstvo za okolje in prostor razdelil na Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo (MOPE) in Ministrstvo za naravne vire in prostor (MNVP). Na podlagi te spremembe Zakona o Vladi RS je odstopno izjavo podala ga. Irena Anica Oven, vendar pa do tega trenutka Vlada RS še ni imenovala novega člana UO. Kot že navedeno, je zaradi upokojitve v letu 2025 podal odstopno izjavo tudi g. Anton Jagodic, katerega pa je nadomestila njegova naslednica na KGZS, ga. Alberta Zorko, vodja Sektorja za kmetijsko svetovanja na KGZS.

Znanstveni svet (ZS) KIS obravnava in odloča o vprašanjih s področja dejavnosti in strokovnega dela inštituta. Sestava ZS KIS je določena v Statutu KIS. Sestavljajo ga po svoji funkciji vodje

programskih skupin in direktor KIS, pet članov ZS pa izvolijo raziskovalci inštituta. Mandat članov ZS KIS traja štiri leta. Znanstveni svet KIS ima sedaj 9 članov in sicer:

- prof. dr. Andrej Simončič, direktor KIS
- prof. dr. Marjeta Čandek-Potokar, predsednica
- dr. Kristina Ugrinović, namestnica predsednice
- dr. Barbara Gerič Stare
- dr. Matej Stopar
- dr. Špela Velikonja Bolta
- dr. Maja Kožar
- dr. Vladimir Meglič
- dr. Jaka Razinger

Znanstveni svet:

- odloča o strokovnih vprašanjih v okviru pooblastil, določenih v statutu ali drugih splošnih aktih Inštituta;
- daje mnenje k strategiji razvoja Inštituta;
- obravnava letni program dela in finančni načrt Inštituta;
- daje mnenje na predlog direktorja o razporeditvi sredstev S-ZRD-O;
- daje mnenje k aktu o stabilnem financiranju znanstvenoraziskovalne dejavnosti Inštituta, skladno z ZZrID, ki ga predlaga direktor;
- oblikuje strokovne podlage za pripravo raziskovalnih programov;
- obravnava poročilo o evalvaciji iz 31. člena ZZrID;
- podaja mnenje v postopku imenovanja oziroma razrešitve direktorja Inštituta in pomočnikov direktorja;
- imenuje komisije in druga delovna telesa za izvajanje nalog iz svoje pristojnosti;
- daje mnenja in pobude glede organizacije in pogojev za razvoj dejavnosti;
- opravlja izvolitve raziskovalcev v raziskovalne nazive;
- imenuje in razrešuje predstavnike uporabnikov Inštituta oziroma zainteresirane javnosti v Upravni odbor;
- izvaja naloge in postopke, za katere je pristojen v skladu z aktom, ki ureja stabilno financiranje znanstvenoraziskovalne dejavnosti Inštituta;
- daje mnenje k porabi sredstev raziskovalnega sklada iz 46. člena statuta;
- izvaja druge naloge v skladu s statutom ter splošnimi akti inštituta.

Sindikata vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Kmetijskega inštituta Slovenije (v nadaljevanju SVIZ KIS) in **Sindikata Jablje – Sindikat državnih organov Slovenije** sta samostojni, demokratični in nestrankarski interesni organizaciji, ki delujeta na KIS in v kateri se lahko vključijo vsi zaposleni na inštitutu. Glede na sprejete programske usmeritve se sindikata zavzemata za aktivnejšo vlogo sindikatov v vseh organih in ravneh delovanja inštituta. Sodelujeta predvsem pri sprejemanju raznih podzakonskih aktov na ravni inštituta in pri pripravi različnih mnenj:

- dajeta mnenje k aktu prejemnika stabilnega financiranja iz 29. člena ZZrID, ki ga predlaga direktor,
- obravnavata poročilo o evalvaciji iz 31. člena ZZrID,
- dajeta mnenje na predlog direktorja o razporeditvi sredstev S-zRD-O,
- opravljata druge naloge v skladu s statutom.

3. POUDARKI PROGRAMA DELA KIS ZA LETO 2026

V spodnji preglednici so prikazani poudarki v programu dela za leto 2026.

Preglednica 1: Osnovni podatki KIS za leto 2025 ter napoved za leto 2026.

	2025		Plan 2026	
	št.	prihodki	št.	prihodki
Zaposleni na dan 31.12.	281		287	
Zaposlene (ženske)	164		167	
Zaposleni (moški)	117		120	
Raziskovalke	62		64	
Raziskovalci	42		44	
Mladi raziskovalci	12		13	
Raziskovalci, vključeni v pedagoški proces	19		19	
Gostujoči tuji uveljavljeni znanstveniki	2		2	
Raziskovalni programi	4	1.108.958 €	4	1.108.958 €
Infrastrukturni program	1	1.067.585 €	1	1.067.585 €
RSF projekti	17			
Raziskovalni projekti, od tega:	93	3.635.186 €	72	3.946.837 €
KIS nosilec	33		28	
KIS sodelujoči	60		44	
Projekti ARIS:	43		34	
Temeljni raziskovalni projekti	6		4	
Aplikativni raziskovalni projekti	4		4	
Podoktorski raziskovalni projekti	1		2	
Mednarodni projekti, financirani s strani ARIS	4		5	
Projekti občanske znanosti	1		1	
Aktivnosti bilateralnega sodelovanja	4		3	
CRP:	23		15	
CRP - nosilec KIS	10		7	
CRP - sodelujoči KIS	13		8	
Evropski projekti in drugi mednarodni projekti:	29	1.568.691 €	23	1.799.261 €
Projekti Obzorje 2020	6		2	
Projekti Obzorje Evropa	9		9	
Projekti INTERREG	6		3	
Projekti COST	4		4	
Drugi mednarodni projekti	4		5	
Raziskovalni projekti evropskih strukturnih in investicijskih skladov:	21	661.864 €	15	867.762,00
Projekti Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR)	1		1	
Projekti Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP)	14		10	
Projekti Načrta za okrevalje in odpornost (NOO)	3		3	
Projekti Evropskega programa sodelovanja za rastlinske genske vire (ECPGR)	3		1	
Prihodki - celotni		16.969.045 €		18.332.708 €
Odhodki - celotni		16.957.713 €		18.326.639 €
Delež prihodkov z naslova tržne dejavnosti, %	21,03	3.705.000 €	24,30	4.455,000
Delež prihodkov, pridobljenih v sodelovanju z gospodarstvom, %	15,32	2.600.000 €		
Javne službe	32	13.905.551 €	33	13.877.708 €
Strokovne naloge	23	5.132.791 €	20	5.128.267 €

Glavni poudarki za program dela 2026:

- *Mednarodni in nacionalni projekti:* v letu 2026 bomo po trenutnih podatkih izvajali 72 mednarodnih in nacionalnih projektov z načrtovanimi prihodki v vrednosti 3,9 milijona EUR; v letu 2026 nadaljujemo izvajanje obstoječih raziskovalnih in infrastrukturnih programov; nadaljujemo z izvajanjem treh NOO projektov, dva KIS tudi vodi; v začetku leta 2026 bomo izvajali 43 različnih mednarodnih projektov, hkrati pa pričakujemo rezultate že oddanih 20 prijav na mednarodne in domače razpise, kar lahko vpliva na še boljšo končno realizacijo projektov; v začetku leta 2026 bomo oddali drugostopenjsko prijavo na razpis Teaming 2025 (shema WIDERA v okviru programa Obzorje Evropa) za projekt Center RISA, ki je bil uspešen na prijavi na prvi stopnji; načrtujemo tudi prijave na razpise na nov delovni program Obzorje Evropa 2026 v pomladnih in jesenskih mesecih.
- *Javna služba in strokovne naloge:* v letu 2026 načrtujemo nekoliko povečan obseg sodelovanja pri izvajanju strokovnih nalog in javnih služb na področju ocenjevanja snovi in biocidnih proizvodov; intenzivirali bomo tudi aktivnosti na področju razvojno-strokovnega dela na ostalih področjih, s čimer bomo posledično povečali tudi prihodke iz tega naslova.
- *Tržna dejavnost:* kvantitativne cilje na področju tržne dejavnosti v letu 2026, ki vključujejo laboratorijske analize ter pripravo in izvedbo različnih študij, svetovanj in meritev, kot tudi količino pridelanih kmetijskih pridelkov ter s tem povezanimi prihodki, nameravamo povečati glede na predhodno leto za vsaj 10 %.
- *Pedagoško delo:* v letu 2026 bodo sodelavci KIS sodelovali z vsemi najpomembnejšimi izvajalci dodiplomskih in podiplomskih izobraževalnih programov s področja biotehnike in kmetijstva v Sloveniji. V okviru tega nameravamo zadržati število habilitiranih sodelavcev in hkrati izboljšati status njihovih habilitacijskih nazivov v primerjavi z predhodnim letom.
- *Investicije v raziskovalno opremo:* v letu 2026 bomo dopolnili opremo na področju urejanja podatkovnih zbirk v živinoreji, poskusništva v poljedelstvu in laboratorijske analitike. Z namenom izboljšanja rezultatov na področju razvojno-raziskovalnega dela bomo dodatno investirali tudi v opremo na Infrastrukturnem centru v Jabljah.

Najpomembnejša načrtovana raziskovalna oprema, ki jo nameravamo kupiti v letu 2026:

- Prenosni spektrometer NaturaSpec Ultra (ARIS paket 24),
- Raziskovalna infrastruktura za raziskave in razvoj naprednih robotiziranih in digitalnih tehnologij (ARIS paket 24),
- Selektivna elektroda in titrator za določanje elementarnega žvepla (ARIS Paket 24),
- Rain shelter CLIMAGROW s poligonom za proučevanje vpliva suše (IRP 38 in JS),
- Oprema za fenotipizacijo z daljinskim zaznavanjem - PRIRAST (IRP 38),
- Avtonomni visoki tunel (konstrukcija in oprema za senčenje, luči, fertigacija, avtomatika, senzorji...) (IRP 38),
- Sistem za merjenje izpustov metana iz prebavil govedi (IRP 38),
- Kompostni obračalnik (IRP 38) in
- Posodobitev poskusniških traktorjev z GPS (RTK) (IRP 38);

4. DOLGOROČNI CILJI KIS

KIS je v času svojega dolgoletnega obstoja in delovanja postal ena najpomembnejših razvojnoraziskovalnih in strokovnih institucij na področju kmetijstva v Sloveniji ter tudi zunaj njenih meja. Naše aktivnosti, ki temeljijo na znanju in bogatih izkušnjah, so usmerjene v razvoj kmetijstva v Sloveniji v širšem smislu, vključno z varovanjem okolja.

Znanstveno-raziskovalno in strokovno delujemo na različnih področjih: rastlinske pridelave, semenarstva, živinoreje, sadjarstva in vinogradništva, varstva rastlin, kmetijske tehnike, ekonomike kmetijstva ter vplivov kmetijstva na okolje. Izvajamo številne z zakoni opredeljene naloge, usposabljanje in podiplomsko izobraževanje raziskovalcev ter nadzor in preverjanje kakovosti kmetijskih pridelkov in proizvodov.

Rezultate raziskav uspešno prenašamo v prakso v obliki svetovalnega dela, predavanj, usposabljanj ter znanstvenih in strokovnih publikacij, pa tudi na spletnih omrežjih. Vse to nam omogoča, da lahko z optimizmom načrtujemo tudi nadaljnje aktivnosti, pri čemer si želimo tako kot do sedaj aktivno sooblikovati razvoj kmetijstva in družbe v celoti.

Na dan 1.1. 2026 imamo na KIS-u zaposlenih 283 sodelavcev, od tega 105 raziskovalcev, med njimi 62 doktorjev znanosti, kar nas uvršča med največje raziskovalne institucije v državi.

Naši dolgoročni cilji so tesno povezani z vizijo razvoja KIS. Prizadevamo si utrditi vlogo vodilne slovenske raziskovalno-razvojne in strokovne ustanove na področju kmetijskih znanosti ter z njimi povezanih okoljevarstvenih ved, ki bo mednarodno vpeta in prepoznavna, odprta in bo sledila vsem strateškim usmeritvam Slovenije na področjih, ki so povezana z našo dejavnostjo. Naša dejavnost zato že danes vključuje tudi izobraževanje in usposabljanje ter prenos znanja, pri čemer si prizadevamo, da bi naše znanje, kompetence in izkušnje v prihodnje še v večji meri prenašali na mlajše sodelavce in študente, ki bodo primerno usposobljeni za izvajanje najzahtevnejših nalog in zaželeni ter dobro zaposljivi v pedagoških, raziskovalnih, strokovnih in vladnih institucijah, kot tudi v podjetjih, ki se ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo ali okoljskimi in naravovarstvenimi izzivi.

Naš cilj je vsakodnevno dosegati in nadgrajevati sinergistični učinek izrabe človeških virov in opreme, dosegati večjo kompleksnost ter poglobljenost raziskovalnega in strokovnega dela ter učinkovito podporo pri reševanju razvojnih problemov slovenskega kmetijstva. V Sloveniji namreč ni primernejšega centra oz. zemljišč, kjer bi lahko enakovredno izvajali dejavnosti, kot jih izvaja naš Infrastrukturni center Jablje. Ta zemljišča predstavljajo reprezentativne slovenske agroklimatske razmere in so v bližini vseh institucij, ki so s svojimi dejavnostmi vezane nanje. Poleg tega imajo ugodno lego v osrednji Sloveniji in dober dostop. Vse to je v prid nadaljnjemu razvoju Jabelj v smeri osrednjeslovenskega kmetijskega, raziskovalnega in demonstracijskega centra z več kot 65-letno tradicijo. Skladno s strategijo prostorskega razvoja KIS je lokacija v Jabljah predvidena kot lokacija za vzpostavitev osrednjega raziskovalnega središča z visokotehnološkimi rastlinjaki, laboratoriji, pisarnami in ostalimi proizvodnimi, tehničnimi in pomožnimi objekti. Del naših aktivnosti pa bomo v naslednjem srednjeročnem obdobju intenzivneje izvajali tudi na območju Brda pri Lukovici in Ptuja, za kar prav tako potrebujemo ustrezen obseg in kvaliteto infrastrukture, ki pa že nekaj let ne zadostuje več zahtevam čedalje bolj kompleksnih delovnih procesov. V lanskem letu smo v okviru načrtovane izgradnje novih prostorov na lokacijah Jablje, Brdo pri Lukovici ter Ptuj za potrebe raziskovalnega in strokovnega dela na področju sadjarstva nadaljevali z aktivnostmi za pridobitev prostorske, projektne in investicijske dokumentacije. To bo še posebej aktualno, v kolikor bomo uspeli pridobiti projekt RISA (HORIZON-WIDERA-2025-ACCESS-01, Teaming for Excellence), kjer smo se uvrstili v drugo fazo. V kolikor bomo uspešni tudi v drugi fazi, bomo upravičeni do cca 15 mio EUR evropskih sredstev, ter ravno toliko nacionalnih sredstev, ki jih bomo lahko namenili za visoko tehnološko opremo. Rezultati razpisa bodo znani do poletja 2026.

Kljub težavam pri zagotavljanju sredstev za pričetek gradnje na območju Jabelj, Brda pri Lukovici ter Ptuja, pa smo v letu 2021 uspeli pridobiti finančna sredstva s strani MVZI za obnovo stavbe na

našem dvorišču v Ljubljani (Hacquetova ulica 19), s pomočjo katerih smo jeseni 2022 pridobili več kot 300 m² prepotrebnih pisarniških površin. Dodatno smo zaradi prostorske stiske v letu 2024 uspeli s pomočjo MVZI realizirati nakup pisarniških prostorov v stavbi na Vilharjevi 33, kjer smo v fazi prenove in bomo prostore dokončno usposobili za delo najpozneje do pomladi 2026.

Ob vključevanju v nove raziskovalne in infrastrukturne projekte ter s krepitvijo sodelovanja z različnimi deležniki se je v zadnjih letih krepila potreba po sistemski organiziranosti področja vodenja in spremljanja projektov ter prenosa tehnologij in znanja. S tem namenom smo ustanovili kot samostojni organizacijski enoti Projektno pisarno ter Službo za prenos tehnologij in znanja. Projektna pisarna se je v zadnjih letih od ustanovitve izkazala kot nepogrešljiva pomoč pri prijavi in izvajanju ter spremljanju najrazličnejših projektov. Služba za prenos tehnologij in znanja pa se ukvarja s temeljnimi nalogami razvijanja in upravljanja z intelektualno lastnino KIS ter prenašanja znanja iz raziskav v kmetijsko prakso. Ta služba bo, po zagotovilih MVZI v okviru nadaljnjega skupnega financiranja tovrstnih aktivnosti, tudi v prihodnjem obdobju celovito izvajala aktivnosti za prepoznavanje in razvoj inovativnega potenciala ter optimizacijo postopkov zaščite intelektualne lastnine, vključno s trženjem obstoječih ter novonastalih znanj, tehnologij, storitev in produktov.

Ne glede na omenjene težave pri zagotavljanju ustreznih pogojev dela naši srednjeročni in dolgoročni cilji v zvezi s tem ostajajo še naprej ambiciozni in nespremenjeni. Sicer pa je potrebno izpostaviti, da nam že kratkoročni programi dela, ki vključujejo finančne, kadrovske in infrastrukturne napovedi, zaradi precejšnje nepredvidljivosti financiranja oziroma majhnega deleža stabilnega financiranja ponujajo precej sprotih izzivov. Ne glede na to si bomo še naprej prizadevali, da bomo dolgoročne in srednjeročne cilje delovanja KIS redno usklajevali in prilagajali; po eni strani z našimi ustanovitelji, po drugi strani pa s prilagajanjem številnim izzivom kmetijstva, okolja in družbe v celoti.

Vse te številne spremembe, ki so tako ali drugače vključene v najpomembnejše strateške dokumente, nam sicer predstavljajo nove razvojne možnosti, obenem pa tudi mnoge izzive in tveganja, na kar smo še posebej pozorni. Zavedamo pa se, da svojega poslanstva brez stalnih sprememb in prilagajanj v našem delovanju in postavljanju prioritet, ne bomo mogli dovolj uspešno uresničevati. V zadnjih nekaj letih smo zato še posebej pozorni in intenzivno pristopamo tako k dopolnitvam kot tudi prilagajanju in izvajanju srednjeročnih ter dolgoročnih strategij razvoja inštituta.

Strateške usmeritve KIS imajo poudarke na znanstveni odličnosti, avtonomnem in odgovornem raziskovalnem delu, odprti znanosti in odgovornemu upravljanju z raziskovalnimi podatki, razvoju kadrov z upoštevanjem načela enakih možnosti, nacionalni in mednarodni prepoznavnosti ustanove, ki prispeva h krepitvi položaja in vloge znanosti v družbi, informacijsko in infrastrukturno podprto raziskovalno delo, odprtosti raziskovalne infrastrukture, internacionalizaciji, učinkovitem, dobro organiziranim in notranje povezanem KIS, spoštovanju standardov etike in integritete v raziskovanju ter načela enakih možnosti, usmerjanje raziskovalnega dela v nova obetajoča ali interdisciplinarna področja, ki jih opredeljujejo nacionalni in evropski strateški dokumenti na področju kmetijstva, okolja in hrane.

Dolgoročni cilji Kmetijskega inštituta Slovenije v povezavi s konkretnimi cilji Resolucije o znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2030 oz. s cilji drugih strateških dokumentov RS ali EU so:

Dolgoročni cilji	Kazalniki	Povezava s cilji Resolucije o znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije
• ohranjati ter izboljševati status osrednje raziskovalno razvojne institucije na področju kmetijskih znanosti, znanosti o živalih, znanosti o hrani ter okoljskih znanosti v Sloveniji	Statusno odličnost bomo izkazovali s pomembnimi rezultati raziskav v domačem in mednarodnem raziskovalnem okolju (objave v ključnih revijah s področja), prav tako s konkurenčno infrastrukturo – opremo in kariernim razvojem kadrov tako doma kot v tujini, da imajo ti najboljše možnosti za razvoj, z uspešnostjo pridobivanja projektov na nacionalnih in mednarodnih razpisih, ter z vključenostjo naših raziskovalcev v pomembna znanstveno-strokovna telesa (npr. znanstvene odbore pomembnih revij, konferenc, s prejetimi nagradami doma npr. Zoisovo priznanje, priznanje ARIS Odlični v znanosti ...in na tujem). Za izboljšanje vidnosti našega delovanja in rezultatov bomo intenzivirali promocijo našega znanja in dosežkov v različnih medijih.	Doseganje statusne odličnosti se navezuje na vse cilje Resolucije o znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije
• intenziviranje sodelovanja z vrhunskimi raziskovalnimi skupinami in institucijami iz tujine, kar nam bo omogočilo večjo vpetost inštituta v evropski raziskovalni prostor	Izboljševanje števila pridobljenih projektov, ki vključujejo sodelovanje z raziskovalnimi inštituti ali univerzami, še posebej v okviru evropskih okvirnih programov (npr. HE, ERA-NET, Prima, MSCA, ERC, Weave, Teaming). Izboljševanje mobilnosti in števila gostovanj raziskovalcev v najbolj priznanih institucijah, še posebno mladih na začetku kariere.	Karierni razvoj raziskovalcev in raziskovalk ter odlična znanost (Cilj 3).
• ustvarjanje čim boljših pogojev dela za izvajanje temeljnih in aplikativnih raziskav na področjih našega delovanja, vključno s prenovo in izgradnjo raziskovalne infrastrukture za zagotavljanje ustreznih pogojev dela	Povečevanje kompetenc ter enakih možnosti raziskovalnih sodelavcev in podpornega kadra za karierni razvoj, še posebej mladih, kar bomo izkazovali z aktivnimi udeležbami na konferencah, na izobraževanjih, raznih delavnicah in šolah, ter z ustrezno opremljenostjo raziskovalne infrastrukture in razvojem raziskovalnih metod ter večje vključevanje/gostovanja tujih raziskovalcev na KIS. V ta namen se bomo posluževali tudi različnih instrumentov financiranja tovrstnih aktivnosti kot so razpisi za projekte mobilnosti (MSCA, bilateralni ARIS ...), raziskovalne opreme (ARIS, IRP 38 – Konzorciji znanja, Teaming,...).	Karierni razvoj raziskovalcev in raziskovalk ter odlična znanost (Cilj 3). Odlična in mednarodno konkurenčna raziskovalna infrastruktura (Cilj 4)
• nadgradnjo razvojnega in strokovnega dela ter sodelovanja z resornimi ministrstvi na področjih kmetijstva, okolja in zdravja v okviru zagotavljanja strokovne in tehnične podpore	Strokovno delo, ki je pomemben segment dela KIS bomo nadgrajevali tako, da bodo cilji raziskav stremeli k razvoju strokovnih področij, ki jih pokrivamo in tako zagotavljali potrebno ekspertno znanje v podporo uporabnikom (ministrstva, industrija, javna kmetijska svetovalna služba, kmetje) ter tako gradili AKIS (kmetijski sistem znanja in inovacij). To bomo dosegli z izvajanjem aplikativnih in razvojnih projektov pridobljenih na specifičnih razpisih (npr. CRP,	Pospešeno sodelovanje med znanostjo in gospodarstvom, prenos znanja in inovacije (Cilj 5)

	EIP-AGRI, IRP 32, IRP 38, ...)	
• intenziviranje sodelovanja z gospodarstvom s pomočjo raziskav, ki bodo prvenstveno usmerjene v razvoj novih sort, tehnologij in izdelkov	Pospeševali bomo sodelovanje z gospodarstvom, kar lahko poteka preko projektov za industrijo ali kot vključevanje podjetij kot projektnih partnerjev v okviru evropskih projektov (ti. <i>multi-actor approach</i>)	Pospešeno sodelovanje med znanostjo in gospodarstvom, prenos znanja in inovacije (Cilj 5)
• intenziviranje prenosa našega znanja različnim uporabnikom, predvsem pridelovalcem, industriji ter javni službi kmetijskega svetovanja	Rezultate raziskav uspešno prenašamo v prakso v obliki ekspertnega dela, predavanj, usposabljanj ter znanstvenih in strokovnih publikacij, pa tudi na spletnih omrežjih. Intenzivno sodelujemo z javno kmetijsko svetovalno službo v kmetijstvu in tako prispevamo k delovanju AKIS (kmetijskega sistema znanja in inovacij). Izvedene aktivnosti prenosa znanja in svetovanja bomo izkazovali z ustreznimi pogodbami oz. izvedenimi aktivnostmi, preverljivimi v sistemu SICRIS-COBIS.	Pospešeno sodelovanje med znanostjo in gospodarstvom, prenos znanja in inovacije (Cilj 5)
• intenziviranje sodelovanja s pedagoškimi institucijami z večjo vključenostjo naših sodelavcev v pedagoški proces ter izobraževanjem in usposabljanjem mladih raziskovalcev	Uspešno sodelovanje s pedagoškimi institucijami izkazujemo z vključenostjo naših sodelavcev v pedagoški proces in (so) mentoriranjem diplomantov različnih stopenj študija, vključno z usposabljanjem mladih raziskovalcev. Dolgoročni cilji so vezani na ohranjanje tega sodelovanja, kar bomo izkazovali s številom vključenih raziskovalcev kot pedagogov in opravljenimi (so)mentorstvi zaključnih del na različnih stopnjah študija.	Pospešeno sodelovanje med znanostjo in gospodarstvom, prenos znanja in inovacije (Cilj 5)
• izboljšanje naše prepoznavnosti v slovenskem in tujem prostoru	Ta dolgoročni cilj se veže na našo statusno odličnost, kjer želimo dolgoročno povečati prepoznavnost KIS v mednarodnem in domačem prostoru. To bomo dosegli z ustrezno promocijo naših vidnih oz. izstopajočih znanstveno-raziskovalnih dosežkov.	Doseganje statusne odličnosti se navezuje na vse cilje Resolucije o znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije
• nadaljnje izboljšanje organiziranosti, vodenja in učinkovitosti dela z nadgradnjo sistema kakovosti ISO 9001 ter drugih tehničnih standardov na različnih področjih delovanja inštituta	V zadnjih letih smo okrepili sistemsko organiziranost pri vodenju projektov ter prenosu tehnologij in znanja - tako da smo ustanovili Projektno pisarno ter Službo za prenos tehnologij in znanja. Dolgoročno bo potrebno prilagajanje sistema zahtevam »odprte znanosti« kar pomeni objavljanje v odprtem dostopu po načelih FAIR in prilagajanje vrednotenja raziskovalnega dela načelom »odprte znanosti«	Učinkovito upravljanje znanstvenoraziskovalnega in inovacijskega sistema (cilj 1) Horizontalni cilji (cilj 6)

5. LETNI CILJI TER PROJEKTI IN AKTIVNOSTI ZA URESNIČITEV CILJEV V LETU 2026

5.1. Splošne aktivnosti in projekti za uresničitev ciljev v 2026

Cilji KIS za leto 2026 sledijo srednjeročnemu in dolgoročnemu programu dela, ki ga hkrati prilagajamo trenutnim razmeram in prioritetam. V letu 2026 imamo precej izzivov, kako uspešno se bomo spopadali z njimi, pa bo v veliki meri odvisno tudi od gospodarskih in finančnih razmer v tem letu in v naslednjih letih. Glede na trenutna izhodišča bo predstavljal dodaten izziv zagotavljanje potrebne količine sredstev za izvajanje javne službe na področju kmetijstva, kar realno pomeni več kot 20 % več sredstev v primerjavi z letom 2025 zaradi napovedanega povečanja mase za plače v javnem sektorju kot tudi nezadostnega financiranja dejavnosti v okviru IC Ptuj.

Pri načrtovanju letnih ciljev in aktivnosti za njihovo uresničitev bomo v letu 2026 predvsem nadaljevali delo iz leta 2025 ter ga tako kot v zadnjih letih poskušali nadgraditi z nekaterimi novimi oz. razširjenimi javnimi službami in strokovnimi nalogami in načrtovanimi novimi domačimi in tujimi raziskovalnimi projekti. Tudi na področju tržne dejavnosti so naša pričakovanja optimistična. Podrobneje so cilji za leto 2026 predstavljeni v nadaljevanju – za vsako področje našega delovanja posebej.

Področja delovanja KIS, ki jih nameravamo pokrivati v letu 2026:

poljedelstvo, travništvo in zelenjadarstvo s semenarstvom,

- genetika, žlahtnjenje, vzdrževalna selekcija in genske banke v kmetijstvu,
- uradno potrjevanje semenskega in sadilnega materiala kmetijskih rastlin,
- analize semenskega materiala kmetijskih rastlin,
- živinoreja (govedoreja, prašičereja, čebelarstvo),
- znanost in tehnologija mesa,
- prehrana živali, krma in okolje,
- sadjarstvo, vinogradništvo in vinarstvo,
- varstvo rastlin in okolja,
- kontrola rodovitnosti in kakovosti kmetijskih zemljišč,
- ekologija kmetijskega prostora,
- kakovost tal v kmetijski in nekmetijski rabi,
- biotska pestrost tal in kmetijskega prostora
- raba in varstvo kmetijskih tal,
- kmetijska tehnika in energetika,
- ekonomika kmetijstva,
- analize tal, mineralnih in organskih gnojil, živalske krme, medu, fitofarmacevtskih sredstev, vina, mošta in alkoholnih pijač,
- neformalno izobraževanje na področju čebelarstva.

Pri vseh omenjenih področjih bomo kot najpomembnejši JRZ na področju kmetijstva sledili ciljem kmetijskega raziskovanja, ki so jih opredelili predstavniki Evropske komisije, Združenja raziskovalnih inštitucij in pristojnih ministrstev (EURAGRI), Evropskega ekonomskega in socialnega sveta ter številnih nevladnih organizacij na še vedno aktualni konferenci *Science for society – Science with society*. Ti so: zadovoljiti potrebe potrošnikov in javnosti, aktivno vključiti znanost v politično odločanje, pospešiti inovacije in povečati konkurenčnost gospodarstva, aktivneje seznanjati javnost z dogajanjem na področju raziskav v agroživilstvu.

5.2. Projekti za raziskovalno-razvojno dejavnost ter strokovno, svetovalno in pedagoško delo

Najpomembnejše aktivnosti KIS v letu 2026 bodo povezane z razvojno-raziskovalnim, strokovnim, svetovalnim in v manjši meri pedagoškim delom. Kratkoročni cilji na področju raziskovalnega dela so v največji meri vezani na izvajanje programov raziskovalnih Programskih skupin ter številnih spremljajočih domačih in tujih projektov, ki jih izvajamo.

Pomembnejša ožja področja raziskovanja, s katerimi se v zadnjih letih ukvarjajo raziskovalci KIS, so:

- žlahtnjenje, genetika in genski viri kmetijskih rastlin,
- razvoj in uvedba novih metod testiranja ter certificiranja kmetijskih rastlin, semena in sadilnega materiala,
- fiziologija in prehrana kmetijskih rastlin,
- tehnologije pridelovanja v poljedelstvu, travništvu, zelenjadarstvu, sadjarstvu in vinogradništvu,
- tehnologije v vinarstvu,
- fiziologija trte in grozdja glede na klimatske spremembe, izotopska sestava slovenskih vin ter sestava hlapnih in nehlapnih spojin v vinih,
- vpliv mikrobioloških procesov na kakovost vina,
- preučevanje škodljivih organizmov (glive, bakterije, virusi, ogorčice, žuželke), biologija, razširjenost, variabilnost in dinamika populacij, metode za njihovo določanje in zatiranje,
- odpornost kmetijskih rastlin na povzročitelje glivičnih in virusnih bolezni,
- genetika in selekcija v govedoreji, prašičereji in čebelarstvu,
- tehnologije, ki vplivajo na kakovost živalskih proizvodov,
- prehrana živali in konzerviranje krme,
- spremljanje porabe energije in vezanih emisij toplogrednih plinov pri eksploatacijski uporabi kmetijskih strojev in procesne tehnike v kmetijstvu, učinkovita raba energije in obnovljivi viri energije v kmetijstvu, možnosti za zmanjševanje porabe energije v kmetijski pridelavi in predelavi z uvajanjem obnovljivih virov energije iz kmetijstva, ugotavljanje obratovalnih parametrov kmetijskih strojev in kmetijske procesne tehnike v eksploatacijskih pogojih,
- okoljski odtis kmetijstva ter predelovalnih dejavnosti,
- analitika onesnaževal v medu in čebeljih pridelkih,
- razvoj analitike tal, gnojil, krme, sredstev za varstvo rastlin in kmetijskih pridelkov,
- varstvo okolja kot posledica delovanja kmetijstva ter prilagajanje kmetijstva klimatskim spremembam,
- vrednotenje in ohranjanje kakovosti tal in kmetijskih zemljišč,
- razvoj podatkovnih zbirk in spletnih informacijskih sistemov tal in okolja s poudarkom na kakovosti kmetijskih, urbanih in gozdnih zemljišč,
- informatika kazalcev kakovosti tal za poročanje na mednarodni ravni ter prilagajanje kmetijstva klimatskim spremembam,
- zbirke podatkov lastnosti in kakovosti tal in kmetijskih zemljišč za potrebe kmetijske pridelave ter varstva okolja,
- geografski informacijski sistemi in spletni portali s dostopom do podatkov tal in kmetijskega okolja,
- priprava in osveževanje kazalcev okolja in kmetijstva,
- analiza trgov s ključnimi kmetijskimi pridelki, vključno s spremljanjem globalnih gibanj,
- razvoj sodobnih metod ekonomske analize v kmetijstvu,
- raziskave produktivnosti in spremljanje proizvodnih stroškov pri posameznih kmetijskih pridelkih,
- analize kmetijske politike,

- analize investicijskih stroškov v kmetijstvu,
- FADN/FSDN ter
- analize kmetijstva in podeželja na regionalni ravni.

V letu 2026 bomo glede na trenutne podatke izvajali 71 različnih projektov, med njimi vsaj 38 različnih evropskih projektov oz. projektov financiranih iz EU sredstev (preglednici 1 in 2). Ob tem je potrebno izpostaviti, da imamo v fazi ocenjevanja še 20 projektov na različnih razpisih evropskih in investicijskih strukturnih skladov, Obzorje Evropa in nacionalnih shemah, pri čemer se nadejamo, da bo kateri izmed njih sprejet v financiranje. Ob morebitnem uspešnem financiranju, se bo izvajanje novih projektov pričelo predvidoma poleti ali pozno jeseni 2026. V letu 2026 načrtujemo tudi številne nove prijave na programe Obzorje Evropa v skladu z delovnim programom 2026-2027.

Na področju izvajanja javnih služb in strokovnih nalog nameravamo nadaljevati ter nadgrajevati sedanje aktivnosti. Sodelovanje z MKGP, UVHVVR in MOPE smo v zadnjih letih bolj ali manj stalno nadgrajevali tako pri izvajanju strokovnih nalog kot javnih služb. Kljub temu da KIS v zadnjih letih ne izvaja več javne službe kmetijskega svetovanja, pa je iz leta v leto močnejše vpet v svetovalno dejavnost oz. posredovanje znanja v okviru strokovnih nalog kot tudi domačih in tujih projektov, kjer postaja širjenje oziroma prenos znanja do različnih uporabnikov ena od osnovnih zahtev financerjev projektov. Tudi vključevanje v pedagoško delo ostaja ena naših prioritet, zato bomo sodelovali z vsemi najpomembnejšimi izvajalci dodiplomskih in podiplomskih izobraževalnih programov s področja biotehnike in kmetijstva v Sloveniji.

Preglednica 2: Kazalniki za raziskovalno-razvojno dejavnost KIS.

Zap. št.	Kazalnik	Realizacija za leto 2025	Ciljna vrednost 2027	Ciljna vrednost 2030	Definicija
SODELOVANJE MED ZNANOSTJO, VISOKIM ŠOLSTVOM, GOSPODARSTVOM, PRENOS ZNANJA IN INOVACIJE					
1	Število raziskovalnih projektov, v katerih z JRZ sodeluje vsaj en visokošolski zavod	48	25	35	Prešteje se vse raziskovalne projekte, v katerih JRZ sodeluje z visokošolskimi zavodi iz Slovenije, ne glede na to ali je JRZ sodelujoči ali nosilec ter ne glede na vir financiranja in ne glede na to ali so projekti že šteti med npr. projekti, v katerih se sodeluje z gospodarstvom.
2	Število raziskovalcev, zaposlenih na JRZ, ki sodelujejo v pedagoškem procesu visokošolskih zavodov (v osebah)	19	22	24	Prešteje se vse raziskovalce, ki so zaposleni na JRZ in sodelujejo v pedagoškem procesu visokošolskih zavodov.
3	Število raziskovalcev, zaposlenih na JRZ, ki so v gospodarstvu oz. pri drugih uporabnikih znanja opravili vsaj enomesečno raziskovalno delo (v osebah)	0	1	2	Prešteje se vse raziskovalce, ki so zaposleni na JRZ in so bili napoteni na raziskovalno delo s strani JRZ v gospodarstvo ali k drugim uporabnikom znanja za vsaj enomesečno raziskovalno delo. Drugi uporabniki znanja so npr. državni in upravni organi, zavodi, javne agencije, javna podjetja, javni skladi, zbornice in druge pravne osebe. <u>Ne šteje se napotitev na raziskovalno delo na visokošolske zavode.</u>
4	Število raziskovalnih in razvojnih projektov, v katerih sodeluje gospodarstvo oz. drugi uporabniki znanja in so krajši od enega leta	0	8	10	Štejejo se projekti, ki so v celoti financirani s strani gospodarstva oz. drugih uporabnikov znanja. Drugi uporabniki znanja so npr. državni in upravni organi, zavodi, javne agencije, javna podjetja, javni skladi, zbornice in druge pravne osebe. (JRO - javne raziskovalne organizacije se po tej definiciji ne všttevajo med druge uporabnike znanja.) Štejejo se projekti, ki so v celoti financirani s strani gospodarstva oz. drugih uporabnikov znanja.
5	Vrednost raziskovalnih in razvojnih projektov, v katerih sodeluje gospodarstvo oz. drugi uporabniki znanja in so krajši od enega leta (v EUR)	360.000	350.000	420.000	Upošteva se načrtovana vrednost, ki jo bo v posameznem letu (2023, 2027, 2030) prejel JRZ, ne vrednost celotnega projekta.
6	Število raziskovalnih in razvojnih projektov, v katerih sodeluje gospodarstvo oz. drugi uporabniki znanja in trajajo vsaj eno leto	18	10	12	Štejejo se projekti, ki so v celoti financirani s strani gospodarstva oz. drugih uporabnikov znanja. Drugi uporabniki znanja so npr. državni in upravni organi, zavodi, javne agencije, javna podjetja, javni skladi, zbornice in druge pravne osebe. (JRO - javne raziskovalne organizacije se po tej definiciji ne všttevajo med druge uporabnike znanja.) Štejejo se projekti, ki so v celoti financirani s strani gospodarstva oz. drugih uporabnikov znanja.
7	Vrednost raziskovalnih in razvojnih projektov, v katerih sodeluje gospodarstvo oz. drugi uporabniki znanja in trajajo vsaj eno leto (v EUR)	870.000	950.000	1.080.000	Upošteva se načrtovana vrednost, ki jo bo v posameznem letu (2023, 2027, 2030) prejel JRZ, ne vrednost celotnega projekta.
8	Število vloženih patentnih prijav na patentni urad v Sloveniji	0	1	2	Vpiše se število patentnih prijav, ki so bile vložene na Urad RS za intelektualno lastnino in izpolnjujejo zahteve iz Zakona o industrijski lastnini in Pravilnika o vsebini patentne prijave in o postopku z deljenimi patenti. http://www.uil-sipo.si/uil/dejavnosti/patenti/postopek-za-pridobitev-varstva/postopek-podelitve/
9	Število vloženih patentnih prijav na patentni urad v tujini, ki so opravili popolni preizkus patentne prijave	1	4	7	Vpiše se število patentnih prijav, ki so bile vložene na patentni urad v tujini in so opravile popolni preizkus patentne prijave (popolni preizkus = preverjanje ali izum izpolnjuje vse zakonske pogoje za patentiranje (vsebinsko preverjanje novosti, inventivnosti in industrijske uporabljivosti)
10	Število inovacij	3	3	6	Definicija SURSa – Metodološko pojasnilo z aprila 2022 https://www.stat.si/statweb/File/DocSysFile/8179/23-059-MP.pdf : Inovacija je nov ali izboljšan proizvod (izdelek ali storitev) ali proces (ali kombinacija tega), ki se znatno razlikuje od prejšnjih proizvodov ali procesov v podjetju in ga je podjetje dalo na voljo potencialnim uporabnikom (proizvod) ali preneslo v uporabo (proces). Izraz inovacija tako uporabljamo, ko se sklicujemo na proces ali na izid proizvodnega procesa. Inovacija proizvodov je nov ali izboljšan izdelek ali storitev, ki se znatno razlikuje od prejšnjega izdelka ali storitve podjetja in je uvedena na trg. Inovacija poslovnih procesov je nov ali izboljšan poslovni proces za eno ali več poslovnih funkcij, ki se znatno razlikuje od prejšnjih poslovnih procesov podjetja in je bi uveden v obstoječe procese v podjetju. Po Metodološkem priročniku Oslo 2018 so poslovne funkcije razdeljene v 6 ključnih in podpornih skupin: (1) produkcija blaga in storitev, (2) distribucija in logistika, (3) trženje in prodaja, (4) informacijski in komunikacijski sistemi, (5) upravljanje in vodenje in (6) razvoj proizvodov in poslovnih procesov
11	Število gospodarskih družb, ki so bile ustanovljene na podlagi ZZrID	0	1	2	Prešteje se vse gospodarske družbe, ki so bile ustanovljene na podlagi 77. člena ZZrID in je JRZ njihov ustanovitelj ali soustanovitelj (ima v njih poslovni delež).
Enake možnosti in enakost spolov					
12	Delež znanstvenih svetnic med vsemi znanstvenimi svetniki (v %)	38%	40 %	50 %	Delež raziskovalk z nazivom "znanstveni svetnik" med vsemi raziskovalci z nazivom "znanstveni svetnik"

13	Delež znanstvenih sodelavk med vsemi znanstvenimi sodelavci (v %)	58%	63 %	65 %	Delež raziskovalk z nazivom "znanstveni sodelavec" med vsemi raziskovalci z nazivom "znanstveni sodelavec"
14	Delež raziskovalcev, zaposlenih na JRZ, pri katerih ni preteklo več kot sedem let od zagovora prvega doktorata znanosti med vsemi raziskovalci (v %)	14%	15 %	17 %	Delež raziskovalcev, zaposlenih na JRZ, pri katerih ni preteklo več kot sedem let od zagovora prvega doktorata znanosti med vsemi raziskovalci, v osebah, na dan 31. 12. Med vse raziskovalce se šteje tudi mlade raziskovalce, zaposlene na JRZ.
15	Delež raziskovalcev, zaposlenih na JRZ, ki so zaposleni za nedoločen čas (v %)	78%	82 %	85 %	Izračuna se razmerje med raziskovalci, zaposlenimi za nedoločen čas, med vsemi raziskovalci, zaposlenimi na JRZ na dan 31. 12., v osebah. Med raziskovalce se prišteje tudi mlade raziskovalce, zaposlene na JRZ.
16	Delež raziskovalcev, zaposlenih na JRZ, pri katerih ni preteklo več kot sedem let od zagovora prvega doktorata znanosti, ki so zaposleni za nedoločen čas (v %)	67%	90 %	95 %	Izračuna se razmerje med raziskovalci, zaposlenimi za nedoločen čas, pri katerih ni preteklo več kot sedem let od zagovora prvega doktorata znanosti, med vsemi zaposlenimi raziskovalci, zaposlenimi za nedoločen ali določen čas na JRZ, pri katerih ni preteklo več kot sedem let od zagovora prvega doktorata znanosti, na dan 31. 12., v osebah.
17	Delež mladih raziskovalcev, zaposlenih na JRZ, med vsemi raziskovalci (v osebah)	12	10	10	Razmerje med številom mladih raziskovalcev in vsemi raziskovalci h katerim se prišteje tudi mlade raziskovalce, zaposlenimi na JRZ. Med mlade raziskovalce se šteje mlade raziskovalce na delovnih mestih H017002 MLADI RAZISKOVALEC, H017003 MLADI RAZISKOVALEC NA ENOVITEM DOKTORSKEM ŠTUDIJU in H018002 MLADI RAZISKOVALEC Z MAGISTERIJEM NA DOKTORSKEM ŠTUDIJU.
Odlična znanost, mednarodno sodelovanje in razvoj kadrov					
18	Število sofinanciranih projektov iz okvirnega programa Evropske unije za raziskave in inovacije za obdobje 2021–2027 (Obzorje Evropa)	9	12	15	Upošteva se projekte, pri katerih je JRZ v vlogi koordinatorja ali partnerja na projektu, ki je sofinanciran iz sredstev okvirnega programa Evropske unije za raziskave in inovacije za obdobje 2021–2027 (Obzorje Evropa), in v okviru projekta dejansko prejme sredstva. Pri poročanju se upošteva število sofinanciranih projektov v okviru celotnega obdobja ne glede na leto pridobitve in čas trajanja projekta (vrednost preteklih let in prirast tekočega leta).
19	Število prijavljenih projektnih predlogov v okviru stebra odlična znanost - MSCA v programu Obzorje Evropa	4	3	5	Upošteva se projekte, ki jih je JRZ v vlogi koordinatorja ali partnerja prijavil na razpise MSCA, in sicer za podoktorske štipendije, mreže doktorskega študija, izmenjave osebja in COFUND za obdobje 2021-2027.
20	Število prijavljenih projektnih predlogov v okviru stebra odlična znanost - ERC v programu Obzorje Evropa	0	1	1	Število oddanih projektnih predlogov na ERC razpise v vlogi gostiteljske ustanove (Host Institution) na programu Obzorje Evropa (celotno obdobje)
21	Delež uspešnih prijav v okviru stebra odlična znanost - MSCA	25%	5 %	10 %	Razmerje med številom oddanih prijav na razpise MSCA za obdobje 2021-2027 in projektov, sprejetih v financiranje s sredstvi okvirnega programa Obzorje Evropa na razpisih MSCA, in sicer za podoktorske štipendije, mreže doktorskega študija, izmenjave osebja in COFUND za obdobje 2021-2027.
22	Delež uspešnih prijav v okviru stebra odlična znanost - ERC	0%	0 %	5 %	Razmerje med številom oddanih projektnih predlogov in projektov, sprejetih v financiranje s sredstvi okvirnega programa Obzorje Evropa v vlogi gostiteljske ustanove (Host Institution). Pri poročanju se upošteva celotno obdobje ne glede na leto pridobitve in čas trajanja projekta (vrednost preteklih let in prirast tekočega leta).
23	Število tujih raziskovalcev, zaposlenih na JRZ (v osebah)	10	8	11	Upošteva se raziskovalce s tujim državljanstvom, ki so na JRZ zaposleni za določen ali nedoločen delovni čas (imajo pogodbo o zaposlitvi na JRZ).
24	Število raziskovalcev, državljanov Republike Slovenije, zaposlenih na JRZ, ki so se v zadnjih 5 letih vrnili iz tujine (v osebah)	0	1	1	Upošteva se raziskovalce z državljanstvom RS, ki so se v zadnjih 5 letih vrnili iz tujine in so na JRZ zaposleni za določen ali nedoločen delovni čas (imajo pogodbo o zaposlitvi na JRZ). Upoštevajte obdobje petih let (za leto 2023 obdobje 2019-2023, za leto 2027 obdobje 2023-2027 in za leto 2030 obdobje 2026-2030).
25	Število gostujočih mlajših raziskovalcev (do 10 let po zaključenem doktoratu), ki so na JRZ opravili manj kot enomesečno neprekinjeno raziskovalno delo (v osebah)	1	1	3	
26	Število gostujočih mlajših raziskovalcev (do 10 let po zaključenem doktoratu), ki so na JRZ opravili vsaj enomesečno neprekinjeno raziskovalno delo (v osebah)	0	1	3	
27	Število gostujočih starejših raziskovalcev (več kot 10 let po zaključenem doktoratu), ki so na JRZ opravili manj kot enomesečno neprekinjeno raziskovalno delo (v osebah)	2	1	3	
28	Število gostujočih starejših raziskovalcev (več kot 10 let po zaključenem doktoratu), ki so na JRZ opravili več kot enomesečno neprekinjeno raziskovalno delo (v osebah)	0	1	3	
29	Število raziskovalcev JRZ, ki so opravili vsaj enomesečno	6	4	5	Upošteva se raziskovalce, ki so na JRZ zaposleni za določen ali nedoločen delovni čas.

	neprekinjeno raziskovalno delo na tujih univerzah ali tujih znanstvenih institucijah (v osebah)				
Raziskovalna oprema					
30	Skupna nabavna vrednost raziskovalne opreme	1.630.000	1.600.000	2.000.000	Vpiše se skupna nabavna vrednost raziskovalne opreme. Upošteva se samo tista raziskovalna oprema, ki se odpisuje v skladu z vrstico pod zap. št. II.3. "Oprema za raziskovanje" v prilogi Pravilnika o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Uradni list RS, št. 45/05, 138/06, 120/07, 48/09, 112/09, 58/10, 108/13 in 100/15). Če takšne opreme nimate, pustite prazno.
31	Stopnja odpisanosti raziskovalne opreme na dan 31. 12. (v %)	75	75	70	Upošteva se samo tista raziskovalna oprema, ki se odpisuje v skladu z vrstico pod zap. št. II.3. "Oprema za raziskovanje" v prilogi Pravilnika o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Uradni list RS, št. 45/05, 138/06, 120/07, 48/09, 112/09, 58/10, 108/13 in 100/15). Če takšne opreme nimate, pustite prazno.
Odprta znanost					
32	Delež znanstvenih objav in naborov raziskovalnih podatkov (ki so sofinancirani z javnimi viri v višini 50 % ali več in ki ne zapadejo med izjeme glede odprtega dostopa) odprto dostopno objavljenih po načelih FAIR.	73%	85 %	90 %	Razmerje med številom znanstvenih objav in naborom raziskovalnih podatkov (ki so sofinancirani z javnimi viri v višini 50 % ali več in ki ne zapadejo med izjeme glede odprtega dostopa), ki niso odprto dostopni in objavljeni po načelih FAIR ter številom znanstvenih objav ter številom znanstvenih objav in naborov raziskovalnih podatkov (ki so sofinancirani z javnimi viri v višini 50 % ali več in ki ne zapadejo med izjeme glede odprtega dostopa), ki so objavljeni po načelih FAIR
33	Delež odprtodostopnih objav z odprtodostopnimi raziskovalnimi podatki, objavljenimi po načelih FAIR (raziskovalni podatki, sofinancirani z javnimi viri v višini 50 % ali več)	10%	60 %	90 %	"Razmerje med številom odprtodostopnih (*) recenziranih objav (**), ki citirajo z DOI ali drugim trajnim identifikatorjem PID (Persistent identifier) odprtodostopne (***), v predmetni raziskavi ustvarjene in posledično v znanstveni objavi uporabljene raziskovalne podatke glede na vse recenzirane znanstvene objave (**) v obravnavanem časovnem obdobju, ki uporabijo v predmetni raziskavi ustvarjene in posledično v znanstveni objavi uporabljene raziskovalne podatke. (*) Odprtodostopna objava je objava v skladu s prvo in drugo alinejo prvega odstavka 3. člena Uredbe o izvajanju znanstvenoraziskovalnega dela v skladu z načeli odprte znanosti (**): Upošteva se znanstvene članke, objavljene v znanstvenih revijah in na založniških platformah, podatkovne članke, znanstvene monografije, znanstvena poglavja v monografskih publikacijah, samostojne znanstvene sestavke (prispevki na konferencah se ne upoštevajo); (***): Odprtodostopni raziskovalni podatki so podatki, ki so objavljeni v skladu s 4. členom Uredbe o izvajanju znanstvenoraziskovalnega dela v skladu z načeli odprte znanosti. V primeru utemeljenih izjem od popolne odprtosti (tretji četrti in peti odstavek 4. člena Uredbe o izvajanju znanstvenoraziskovalnega dela v skladu z načeli odprte znanosti) se štejejo tudi podatki, pri katerih so odprtodostopni vsaj metapodatki. "

5.3. Reševanje prostorske stiske

KIS zaradi obsežne raziskovalne in razvojne dejavnosti že od leta 2005 aktivno išče celovito rešitev obstoječe prostorske stiske, ki se odraža tako v pomanjkanju prostorov kot tudi v dislociranosti inštituta na različnih lokacijah, tehnološke in funkcionalne zastarelosti in neustreznosti prostorov. Posebej kritično je pomanjkanje ustreznih prostorov za laboratorije. V letu 2026 bomo zato nadaljevali tudi z aktivnostmi na področju pridobivanja projektne in gradbene dokumentacije za načrtovane objekte na območju Jabelj, Brda pri Lukovici in Ptuja, žal pa se ne moremo izogniti težavam pri zagotavljanju sredstev za pričetek gradnje.

Naš končni cilj še vedno predstavlja investicijski projekt »Izgradnja prostorov Kmetijskega inštituta Slovenije (KIS) na območju Jabelj in Brda pri Lukovici«, s čimer bi dolgoročno zagotovili ustrezne infrastrukturne pogoje za delo Kmetijskega inštituta Slovenije. KIS si za izboljšanje infrastrukturnih pogojev delovanja prizadeva že od leta 2005, za vzpostavitev prostorov na enotni lokaciji pa od leta 2010, ko je prišlo do usklajenega dogovora med KIS in njegovo ustanoviteljico RS (v imenu RS Slovenije tedanja ministrstva MIZŠ, MKGP in MOP) glede ureditve prostorske stiske, pri čemer naj bi se vse aktivnosti inštituta v naslednjem srednjeročnem obdobju preselile na območje Jabelj in Brda pri Lukovici. Z investicijo želimo pridobiti in vzpostaviti ustrezno infrastrukturo, s prostori na enotni lokaciji, s sodobno tehnološko opremo za nadaljnji razvoj vseh strokovnih, raziskovalnih in demonstracijskih dejavnosti KIS, za izvajanje javne službe na področju razvoja, raziskav in inovacij s širšega področja kmetijstva in okolja. Glede na umestitev predvidene investicije v Jabljah na listo za sofinanciranje investicij v raziskovalni dejavnosti v okviru Načrta razvojnih programov 2027-2030 (U. I. RS 95/2025) upamo, da bomo v letu 2026 in 2027 dejansko pričeli z investicijo, za katero je v letih med 2027 in 2029 namenjenih okoli 35 mio EUR. V kolikor bomo uspešni na razpisu za drugo fazo Teaming projekta »Center RISA«, pa si lahko obetamo tudi 15 mio EUR komplementarnih nacionalnih sredstev za investicije v opremo, predvsem v visokotehnološki rastlinjak na območju Jabelj.

Sočasno z aktivnostmi za zagotovitev potrebne infrastrukture v območju Jabelj si KIS prizadeva tudi za posodobitev sadjarskega centra na lokaciji Brdo pri Lukovici. Inštitut bo s to investicijo v še večji meri kot sedaj zagotavljal vsestransko dostopnost ter uporabo znanja v družbi in gospodarstvu, prenos raziskovalnih dosežkov v prakso, popularizacijo znanosti, širjenje znanstvene kulture in obveščanje javnosti, vse v skladu s prioritetami strateških dokumentov Slovenije in EU.

Ker smo v letu 2022 h KIS priključili Seleksijsko poskusni center Ptuj, je tudi na tej lokaciji v bližnji prihodnosti predvidena investicija v znesku cca 8.000.000 EUR. Ker pa se zavedamo, da smo na KIS le ena izmed številnih institucij, ki v prihodnje pričakuje pomoč pri zagotavljanju teh sredstev, in da se prioritete na področju investicij z vsako menjavo vlade spreminjajo, moramo naše dolgoročne cilje prilagoditi realnosti in poskušamo naše prostorske in infrastrukturne težave reševati glede na trenutne možnosti, seveda skupaj z našimi ustanovitelji.

Ob naših dolgoročnih in srednjeročnih ciljih pa moramo ves čas izvajati tudi kratkoročne aktivnosti na področju infrastrukture za zagotavljanje vsaj minimalnih pogojev za naše delo.

Zaradi prostorske stiske smo v letu 2016 pričeli z obnovo strehe na upravni stavbi v Jabljah, kjer smo na podstrešju hkrati uredili poslovne prostore in s tem v precejšnji meri izboljšali pogoje za delo. V okviru kratkoročnega in srednjeročnega reševanja prostorskih težav smo v letu 2017 odkupili še zadnje stanovanje na Hacquetovi ulici 19 v Ljubljani. S tem smo postali lastniki celotne stavbe, ki namenjamo naši poslovni dejavnosti. Leta 2018 smo eno izmed stanovanjskih etaž obnovili in jo preuredili v poslovne prostore, v letu 2021 pa smo pričeli z dokončno obnovo stavbe, potem ko smo uspeli zagotoviti potrebna sredstva s strani MVZI. Dela smo zaključili jeseni 2022, tako da smo obnovili še preostale tri etaže ter dotrajano fasado objekta, vključno s potrebno toplotno in hidroizolacijo celotne stavbe. Dodatno smo zaradi prostorske stiske že v letu 2021 najeli prostore v stavbi na Vilharjevi 27, v letu 2023 pa dodatno še prostore v bližnji hiši na Vilharjevi 33, s čimer nameravamo vsaj delno odpraviti težave pri zagotavljanju ustreznih

pogojev za delo. Prostore na Vilharjevi 33 smo uspeli ob finančni pomoči MVZI v letu 2024 tudi odkupiti. Prav tako smo uspeli v letu 2024 in 2025 ob finančni pomoči MVZI na področju investicijskega vzdrževanja precej sredstev nameniti obnovi in prenovi prostorov in infrastrukture na Jabljah, v Komendi, na Ptuju in tudi na Hacquetovi 17. V letu 2025 smo nadaljevali tudi z aktivnostmi na področju pridobivanja projektne in gradbene dokumentacije za načrtovane objekte na območju Jabelj in Brda pri Lukovici v skladu z razpoložljivimi sredstvi.

Veliko upov polagamo na MVZI, ki je že v letu 2020 pozvalo vse javne visokošolske in raziskovalne zavode k posredovanju stanja njihove infrastrukture z namenom podrobnejše analize na tem področju. Ta analiza naj bi bila podlaga za pripravo strategije in akcijskega načrta za ozelenitev javne izobraževalne in raziskovalne infrastrukture v Sloveniji do leta 2030, ki je bila pripravljena v letu 2023.

V novembru 2023 smo bile vse javne visokošolske in raziskovalne institucije tudi pozvane, da pripravimo načrt investicijskih vlaganj na področju visokega šolstva in znanosti do leta 2030 z največ 3 prioritetami. KIS je v okviru tega poziva pripravil 3 projektne vloge, ki vključujejo izgradnjo infrastrukture na Jabljah – prioriteta 1 (Izvedba projekta komunalne infrastrukture ter izgradnja rastlinjakov s pripadajočo opremo), na Hacquetovi ulici 17 - prioriteta 2 (nakup prostorov na Vilharjevi 33 ter izgradnja Raziskovalno izobraževalnega centra) ter na Brdu pri Lukovici – prioriteta 3 (nov sadjarski center). Na žalost pa v letu 2024 in 2025 ni bilo nadaljnjih aktivnosti oziroma odločitev glede vlaganj v raziskovalno infrastrukturo, zato upamo, da se bo to zgodilo oziroma nadaljevalo v letu 2026 na podlagi že omenjene umestitve investicije na Jabljah med načrtovane razvojne programe, financirane s strani države.

6. ZAKONSKE IN DRUGE PODLAGE, NA KATERIH TEMELJIJO CILJI TER AKTIVNOSTI KIS

6.1. Zakonske podlage za izvajanje raziskovalne dejavnosti

KIS pridobiva sredstva za svoje delovanje iz državnega proračuna za izvajanje nacionalnega raziskovalnega programa. Za izvajanje raziskovalne dejavnosti so relevantni navedeni zakonski in podzakonski akti:

- Resolucija o znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2030 (Ur. l. RS, št. 49/22)
- Slovenska strategija trajnostne pametne specializacije S5
- <https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/slovenska-strategija-trajnostne-pametne-specializacije-s5/>
- Načrt razvoja raziskovalne infrastrukture 2030 (NRRI2030) https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/ZNANOST/Novice/NRRI-2030/NRRI-2030_SLO.pdf
- Strategija razvoja Slovenije 2030 https://www.gov.si/assets/vladne-sluzbe/SVRK/Strategija-razvoja-Slovenije-2030/Strategija_razvoja_Slovenije_2030.pdf,
- Zakon o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (Uradni list RS, št. 186/21, 40/23, 102/24, 40/25),
- Zakon o zavodih (Ur. l. RS, št. 12/1991, Uradni list RS/I, št. 17/1991 - ZUDE, Uradni list RS, št. 55/1992 - ZVDK, 13/1993, 66/1993, 66/1993, 45/I/1994 - odl. US, 8/1996, 31/2000 - ZP-L, 36/2000 - ZPDZC, 127/2006 - ZJZP),
- Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2025 in 2026 (Ur. l. RS, št. 104/24, 17/25, 91/25, 95/25, 32/25-ZJU-1),
- Zakon o javnih financah (Ur. l. RS, št. 79/1999, 124/2000, 79/2001, 30/2002, 110/2002 - ZDT-B, 56/2002 - ZJU, 127/2006 - ZJZP, 14/2007 - ZSPDPO, 109/2008, 49/2009, 38/2010 - ZUKN, 107/2010, 110/2011 - ZDIU12, 46/2013 - ZIPRS1314-A, 101/2013, 101/2013 - ZIPRS1415, 38/2014 - ZIPRS1415-A, 14/2015 - ZIPRS1415-D, 55/2015 - ZFisP, 96/2015 - ZIPRS1617, 80/2016 - ZIPRS1718, 71/2017 - ZIPRS1819, 13/2018, 75/2019 - ZIPRS2021, 36/2020 - ZIUJP, 61/2020 - ZDLGPE, 89/2020, 195/2020 - odl. US, 203/2020 - ZIUOPDVE, 174/2020 - ZIPRS2122, 15/2021 - ZDUOP, 187/2021 - ZIPRS2223, 29/2022 - ZUOPDCE, 163/2022 - ZPGOPEK, 150/2022 - ZIPRS2324, 18/2023 - ZDU-1O, 76/2023, 88/2023 - ZOPNN-F, 95/2023 - ZIUOPZP, 117/2023 - ZIUOPZP-A, 123/2023 - ZIPRS2425, 104/2024 - ZIPRS2526, 24/2025 - ZFisP-1, 39/2025, 85/2025 - ZPJS, 95/2025 - ZIPRS2627),
- Uredba o financiranju znanstvenoraziskovalne dejavnosti iz Proračuna RS (Uradni list RS, št. 35/22, 144/22, 79/23),
- Splošni akt o postopkih (so)financiranja in ocenjevanja ter spremljanju izvajanja znanstvenoraziskovalne dejavnosti (Ur. l. RS, št. 166/22, 92/24),
- Splošni akt o stabilnem financiranju znanstveno raziskovalne dejavnosti (Uradni list RS, št. 87/22 in 103/22, 3/25),
- Sklep o ustanovitvi javnega raziskovalnega zavoda Kmetijski inštitut Slovenije (Uradni list RS, št. 114/22, 105/25),
- Zakon o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 100/2025 - Zkme -2),
- Statut Kmetijskega inštituta Slovenije z dne 17. 5. 2023,
- Kolektivna pogodba za raziskovalno dejavnost (Uradni list RS, št. 45/1992, 50/1992 - popr., 5/1993, 18/1994 - ZRPJZ, 50/1994, 45/1996, 40/1997 - ZDMPNU, 51/1998, 73/1998 - popr., 39/1999 - ZMPUPR, 106/1999, 107/2000, 64/2001, 84/2001, 85/2001 - popr., 43/2006 - ZKoIP, 61/2008, 61/2008, 67/2008, 83/2010, 89/2010, 40/2012, 3/2013, 46/2013, 67/2013, 7/2014, 52/2014, 3/2015, 55/2015, 106/2015, 4/2016, 51/2016, 3/2017, 38/2017, 46/2017, 46/2017,

- 3/2018, 47/2018, 80/2018, 4/2019, 45/2019, 3/2020, 97/2020, 160/2020, 3/2021, 88/2021, 136/2022, 11/2023, 99/2024, 109/2024 - popr., 22/2025 - popr., 92/2025),
- Kolektivna pogodba za kmetijsko dejavnost-tarifni del (Uradni list RS, št. 99/24),
 - Kolektivna pogodba za javni sektor (Uradni list RS, št. 99/24)
 - Kolektivna pogodba za negospodarske dejavnosti v RS (Uradni list RS, št. 53/1992, 13/1993 - ZNOIP, 34/1993, 12/1994, 15/1994, 18/1994 - ZRPJZ, 27/1994, 59/1994, 80/1994, 39/1995, 60/1995, 64/1995, 2/1996, 20/1996, 37/1996, 56/1996, 1/1997, 19/1997, 25/1997, 37/1997, 40/1997 - ZDMPNU, 79/1997, 87/1997 - ZPSDP, 87/1997 - ZURD98, 3/1998, 3/1998, 3/1998, 7/1998, 9/1998, 9/1998, 51/1998, 2/1999, 2/1999, 2/1999, 39/1999 - ZMPUPR, 39/1999, 40/1999 popr., 59/1999, 59/1999, 59/1999, 3/2000, 3/2000, 3/2000, 3/2000, 62/2000, 67/2000, 81/2000 - KPnd, 116/2000, 122/2000, 3/2001, 8/2001, 23/2001 - KPnd, 43/2001 - KPnd, 43/2001 - KPnd, 43/2001 - KPnd, 99/2001, 6/2002, 6/2002, 8/2002, 9/2002, 19/2002 - KPnd, 19/2002 - KPnd, 19/2002 - KPnd, 69/2002, 69/2002, 69/2002, 8/2003, 8/2003, 8/2003, 8/2003, 73/2003, 77/2004, 81/2004, 61/2005, 115/2005, 43/2006 - ZKoliP, 71/2006, 71/2006, 138/2006, 62/2007, 65/2007, 67/2007, 120/2007, 19/2008, 57/2008, 67/2008, 67/2008, 1/2009, 2/2010, 52/2010, 2/2011, 3/2012, 40/2012, 1/2013, 3/2013, 46/2013, 67/2013, 107/2013, 7/2014, 52/2014, 95/2014, 3/2015, 55/2015, 91/2015, 4/2016, 46/2016, 51/2016, 49/2016, 88/2016, 3/2017, 27/2017, 38/2017, 35/2017, 35/2017, 80/2017, 3/2018, 29/2018, 47/2018, 80/2018, 82/2018, 4/2019, 7/2019, 31/2019, 45/2019, 80/2019, 3/2020, 58/2020, 58/2020, 82/2020, 97/2020, 97/2020, 160/2020, 204/2020, 3/2021, 88/2021, 172/2021, 103/2022, 58/2022, 136/2022, 163/2022, 4/2023, 133/2023, 99/24 in 112/24, 92/2025, 104/2025, 110/2025, 112/2025),
 - Zakon o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 59/1996, 31/1998 - odl. US, 1/1999 - ZNIDC, 54/2000 - ZKme, 68/2000 - odl. US, 27/2002, 58/2002 - ZMR-1, 67/2002, 110/2002 - ZUreP-1, 110/2002 - ZGO-1, 36/2003, 43/2011, 58/2012, 27/2016, 27/2017 - ZKme-1D, 79/2017, 80/2020 - ZIUOOPE, 175/2020 - ZZUOOP, 152/2020, 44/2022, 78/2023 - ZUNPEOVE, 95/2023 - ZIUOPZP, 131/2023 - ZORZFS, 81/2024 - ZORZFS-A, 57/2025 - ZORZFS-C, 100/2025),
 - Zakon o zagotavljanju zemljišč za izvajanje izobraževalnih ter raziskovalnih in razvojnih dejavnosti s področja kmetijstva in gozdarstva (Uradni list RS, št. 36/21),
 - Zakon o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju - ZSTSPJS (Uradni list RS, št. 95/2024, 32/2025 - ZZDej-N),
 - Zakon o delovnih razmerjih - ZDR-1 (Ur. l. RS, št. 21/2013, 78/2013 - popr., 47/2015 - ZZSDT, 33/2016 - PZ-F, 52/2016, 15/2017 - odl. US, 22/2019 - ZPosS, 81/2019, 36/2020 - ZIUPPP, 49/2020 - ZIUZEOP, 61/2020 - ZIUZEOP-A, 80/2020 - ZIUOOPE, 98/2020 - ZIUOPDV, 152/2020 - ZZUOOP, 175/2020 - ZIUOPDVE, 203/2020 - ZIUOPDVE, 195/2020, 15/2021 - ZDUOP, 28/2021 - skl. US, 43/2021, 112/2021 - ZNUPZ, 119/2021 - ZČmIS-A, 202/2021 - odl. US, 206/2021 - ZDUPŠOP, 15/2022, 54/2022 - ZUPŠ-1, 141/2022 - ZNUNBZ, 88/2023 - ZOPNN-F, 95/2023 - ZIUOPZP, 114/2023, 117/2023 - ZIUOPZP-A, 136/2023 - ZIUZDS, 32/2025 - ZZDej-N, 70/2025 - ZUTD-I),
 - Zakon o javnem naročanju - ZJN-3 (Ur. l. RS, št. 91/2015, Uradni list Evropske unije, št. 307/2015, 307/2015, 337/2017, 337/2017, Uradni list RS, št. 14/2018, 69/2019 - skl. US, Uradni list Evropske unije, št. 279/2019, 279/2019, Uradni list RS, št. 49/2020 - ZIUZEOP, 80/2020 - ZIUOOPE, 152/2020 - ZZUOOP, 175/2020 - ZIUOPDVE, 15/2021 - ZDUOP, 112/2021 - ZNUPZ, 206/2021 - ZDUPŠOP, 121/2021, Uradni list Evropske unije, št. 398/2021, 398/2021, Uradni list RS, št. 10/2022, 74/2022 - odl. US, 100/2022 - ZNUZSZS, 141/2022 - ZNUNBZ, 158/2022 - ZNPOVCE, 28/2023, 88/2023 - ZOPNN-F, 95/2023 - ZIUOPZP, 131/2023 - ZORZFS, Uradni list Evropske unije, št. 1611/2023, 1611/2023, Ur. l. RS, št. 83/2025 - ZOUL),
 - Zakon o varnosti in zdravju pri delu (Uradni list RS, št. 43/2011),
 - Zakon o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (Uradni list RS, št. 11/2018, 79/2018, 61/2020 - ZDLGPE, 175/2020 78/2023 - ZUNPEOVE, 78/2023 - ZORR, 131/2023 - ZORZFS),

- Zakon o dostopu do informacij javnega značaja - ZDIJZ (Uradni list RS, št. 24/2003, 61/2005, 113/2005 - ZInFP, 109/2005 - ZDavP-1B, 28/2006, 117/2006 - ZDavP-2, 23/2014, 50/2014, 72/2014 - skl. US, 19/2015 - odl. US, 102/2015, 32/2016, 7/2018, 141/2022, 40/2025 - ZInFV-1),
- Uredba o izvajanju znanstvenoraziskovalnega dela v skladu z načeli odprte znanosti (Uradni list RS, št. 59/2023, 39/2025)
- Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije – ZIntPK (Ur. l. RS, št. 45/2010, 26/2011, 30/2011, 43/2011, 158/2020, 3/2022 - ZDeb, 16/2023 ZPPri),
- Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/2001, 96/2002 - ZUJIK, 92/2015),
- Pravilnik o raziskovalnih nazivih (Uradni list RS, št. 126/2008, 41/2009, 55/2011, 80/2012, 4/2013-popr., 5/2017, 31/2017, 7/2019, 186/2021 – ZzrID, 92/24),
- Splošni akt o raziskovalnih nazivih (Ur. l. RS, št. 92/2024, 40/2025 - v uporabi od 9. 5. 2026)
- Pravilnik o določitvi posebnih projektov nacionalnega značaja in systemskega okvirja za določitev plač raziskovalcev (ur. l. RS št. 126/23, 106/24),
- Uredba o povračilu stroškov za službena potovanja v tujino (Uradni list RS, št. 102/2025),
- Navodilo o pripravi finančnih načrtov posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Ur. l. RS, št. št. 91/2000, 122/2000).

Vse omenjene pravne podlage omogočajo delovanje KIS na veliko različnih področjih kot multidisciplinarnega javnega raziskovalnega zavoda. Inštitut je povezan z visokošolskimi ter raziskovalnimi organizacijami in v okviru programa dela kot javno službo izvaja raziskovalne programe. Ti predstavljajo zaokroženo področje raziskovalnega dela, za katerega je pričakovati, da bo v svetu aktualno tudi v naslednjem desetletju. Hkrati je to področje za Slovenijo takšnega pomena, da obstaja državni interes, da se na njem dolgoročno raziskuje. KIS v tem oziru opravlja temeljno in aplikativno raziskovanje ter skrbi za razvoj in delovanje infrastrukture v okviru Raziskovalne in inovacijske strategije Slovenije. Velika večina dejavnosti oz. nalog, ki jih izvaja KIS, je trajnega značaja in so (skladno z zakonodajo, navedeno v nadaljevanju) opredeljene kot javne službe v kmetijstvu, čeprav se kot takšne še ne izvajajo.

6.1.1. Zakon o kmetijstvu – krovni zakon za izvajanje strokovnih nalog in javnih služb

Za izvajanje strokovnih nalog in javnih služb za Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) je ključen:

- Zakon o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 100/2025 - ZKme-2).

Poleg Zakona o kmetijstvu so pomembni še drugi zakonski in podzakonski akti, ki so naštetih po posameznih delovnih področjih.

6.1.2. Zakonske podlage po področjih delovanja KIS

6.1.2.1. Zakonske podlage za izvajanje strokovnih nalog s področja registracije sort rastlin in semenarstva

Delo pri opravljanju strokovnih nalog s področja registracije sort rastlin in semenarstva, ki se izvajajo kot služba z javnimi pooblastili, temelji predvsem na naslednjih zakonskih aktih:

- Zakon o semenskem materialu kmetijskih rastlin (Uradni list RS, št. 58/2002, 45/2004 - ZdZPKG, 86/2004, 41/2009, 32/2012, 90/2012 - ZdZPVHVVR, 22/2018),
- Zakon o varstvu novih sort rastlin (Uradni list RS, št. 86/1998, 52/2002 - ZDU-1, 61/2006, 90/2012 - ZdZPVHVVR.),

Za izvajanje strokovnih nalog s področja registracije sort rastlin in semenarstva so pomembni naslednji predpisi :

- Pravilnik o trženju materiala za vegetativno razmnoževanje trte (Uradni list RS, št. 101/20),
- Pravilnik o trženju razmnoževalnega materiala in sadik hmelja (Uradni list RS, št. 7/24),

- Pravilnik o trženju razmnoževalnega materiala in sadik sadnih rastlin, namenjenih za pridelavo sadja (Uradni list RS, št. 67/16, 18/20 in 67/20, 64/23, 56/25),
- Pravilnik o trženju semenskega krompirja (Uradni list RS, št. 98/15 in 101/20),
- Pravilnik o trženju semena žit (Uradni list RS, št. 11/22, 4/23),
- Pravilnik o trženju semena oljnic in predivnic (Uradni list RS, št. 114/22, 34/25)
- Pravilnik o trženju semena krmnih rastlin in pese (Uradni list RS, št. 17/22, 4/23),
- Pravilnik o trženju semena zelenjadnic (Uradni list RS, št. 114/22, 34/25)
- Pravilnik o trženju razmnoževalnega in sadilnega materiala zelenjadnic, razen semena (Uradni list RS, št. 61/05, 66/07, 18/14 in 75/20, 34/25),
- Pravilnik o pridelavi in trženju semena ohranjevalnih sort in sort, razvitih za pridelavo v posebnih pogojih (Uradni list RS, št. 107/10 in 18/14),
- Pravilnik o postopku vpisa sorte v sortno listo in o vodenju sortne liste (Uradni list RS, št. 49/09, 96/09, 105/10, 88/11, 59/12, 16/13 in 63/16, 37/23),

6.1.2.2. Zakonske podlage za izvajanje dejavnosti varstva rastlin

Za izvajanje nalog na področju varstva rastlin so pomembni zlasti navedeni zakonski akti:

- Zakon o zdravstvenem varstvu rastlin (ZZVR-1) (Uradni list RS, št. 62/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/10, 40/14 – ZIN-B in 21/18 – ZNOrg),
- Uredba o izvajanju uredb (EU) o ukrepih varstva pred škodljivimi organizmi rastlin (Uradni list RS, št. 78/19, 69/23),
- Uredba (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. oktobra 2016 o ukrepih varstva pred škodljivimi organizmi rastlin, spremembi uredbe (EU) št. 228/2013, (EU) št. 652/2014 in (EU) št. 1143/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi direktiv Sveta 69/464/EGS, 74/647/EGS, 93/85/EGS, 98/57/ES, 2000/29/ES, 2006/91/ES in 2007/33/ES s spremembami,
- Uredba (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2017 o izvajanju uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti, da se zagotovi uporaba zakonodaje o živilih in krmi, pravil o zdravju in dobrobiti živali ter zdravju rastlin in fitofarmacevtskih sredstvih, ter o spremembi uredbe (ES) št. 999/2001, (ES) št. 396/2005, (ES) št. 1069/2009, (ES) št. 1107/2009, (EU) št. 1151/2012, (EU) št. 652/2014, (EU) 2016/429 in (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta, uredbe Sveta (ES) št. 1/2005 in (ES) št. 1099/2009 ter direktiv Sveta 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES in 2008/120/ES ter razveljavitvi uredbe (ES) št. 854/2004 in (ES) št. 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 89/608/EGS, 89/662/EGS, 90/425/EGS, 91/496/EGS, 96/23/ES, 96/93/ES in 97/78/ES ter sklepa Sveta 92/438/EGS (Uredba o uradnem nadzoru) s spremembami,
- Uredba o izvajanju uredbe (EU) o uradnem nadzoru in drugih uradnih dejavnostih na področju živil, krme, zdravja in dobrobiti živali ter zdravja rastlin in fitofarmacevtskih sredstev (Uradni list RS, št. 129/20, 32/24),
- Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/2072 z dne 28. novembra 2019 o določitvi enotnih pogojev za izvajanje Uredbe (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta, kar zadeva ukrepe varstva pred škodljivimi organizmi rastlin, ter razveljavitvi Uredbe Komisije (ES) št. 690/2008 in spremembi Izvedbene uredbe Komisije, s spremembami,
- Zakon o fitofarmacevtskih sredstvih (ZFFS-1) (Uradni list RS, št. 83/2012, 35/2023 - odl. US, 95/2024),
- Pravilnik o uporabi fitofarmacevtskih sredstev (Uradni list RS, št. 73/25 in 86/25 – popr.)
- Pravilnik o pogojih za opravljanje nalog zdravstvenega varstva rastlin po javnem pooblastilu (Uradni list RS, št. 110/05 in 36/07),
- Pravilnik o pogojih in nalogah opravljanja javne službe zdravstvenega varstva rastlin (Uradni list RS, št. 34/06, 36/07),
- Uredba (EU) 2021/690 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o vzpostavitvi programa za notranji trg, konkurenčnost podjetij, vključno z malimi in srednjimi podjetji, področje rastlin, živali, hrane in krme in evropsko statistiko (program

Enotni trg) ter o razveljavitvi uredb (EU) št. 99/2013, (EU) št. 1287/2013, (EU) št. 254/2014 in (EU) št. 652/2014 (Besedilo velja za EGP), Priloga I.

6.1.2.3. Zakonske podlage za izvajanje strokovnih nalog v rastlinski proizvodnji in nalogah rastlinske genske banke

Za izvajanje strokovnih nalog v rastlinski proizvodnji so pomembni še:

- Zakon o semenskem materialu kmetijskih rastlin (Uradni list RS, št. 58/2002, 45/2004 - ZdZPKG, 86/2004, 41/2009, 32/2012, 90/2012 - ZdZPVHVVR, 22/2018),
- Zakon o varstvu novih sort rastlin (Ur. l. RS, št. 86/1998, 52/2002 - ZDU-1, 61/2006, 90/2012 - ZdZPVHVVR),
- Uredba o javnih službah strokovnih nalog v proizvodnji kmetijskih rastlin za obdobje 2026 - 2028 (Uradni list RS, št. 80/2025, 100/2025 - Zkme-2),
- Zakon o vinu (Uradni list RS, št. 105/06, 72/11, 90/12 - ZdZPVHVVR, 111/13 in 27/17 - ZKme-1D)
- Pravilnik o pogojih, ki jih mora izpolnjevati grozdje za predelavo v vino, o dovoljenih tehnoloških postopkih in enoloških sredstvih za pridelavo vina in o pogojih glede kakovosti vina, mošta in drugih proizvodov v prometu (Uradni list RS, št. 43/04, 127/04, 112/05 in 105/06 - ZVin)
- Pravilnik o seznamu geografskih označb za vina in trsnem izboru (Uradni list RS, št. 49/07, 26/21 in 15/22)
- Pravilnik o postopku in načinu ocenjevanja mošta, vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina (Uradni list RS, št. 32/00, 99/01 in 105/06 - ZVin)
- Navodilo o fizikalno kemijskih analizah grozdnega mošta in vina (Uradni list RS, št. 43/01 in 105/06 - ZVin)
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/273 z dne 11. decembra 2017 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede sistema dovoljenj za zasaditev vinske trte, registra vinogradov, spremnih dokumentov in certificiranja, registra o prejemu in izdaji, obveznega prijavljanja, uradnega obveščanja in objavljanja sporočenih informacij ter o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1306/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede ustreznih preverjanj in kazni, spremembi uredb Komisije (ES) št. 555/2008, (ES) št. 606/2009 in (ES) št. 607/2009 ter razveljavitvi Uredbe Komisije (ES) št. 436/2009 in Delegirane uredb Komisije (EU) 2015/560 (2018/273)
- Izvedbena uredba Komisije (EU) 2018/274 z dne 11. decembra 2017 o določitvi pravil za uporabo Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede sistema dovoljenj za zasaditev vinske trte, certificiranja, registra o prejemu in izdaji, obveznega prijavljanja in uradnega obveščanja ter Uredbe (EU) št. 1306/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede ustreznih preverjanj ter razveljavitvi Izvedbene uredb Komisije (EU) 2015/561 (2018/274)
- Uredba (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007 (2013/1308)
- Uredba o javni službi nalog rastlinske genske banke za leto 2025 (Ur. l. RS, št. 60/17)
- Uredba o javnih službah strokovnih nalog v proizvodnji kmetijskih rastlin (Uradni list RS, št. 60/17)
- Pravilnik o pogojih glede prostorov, opremljenosti in kadrov za opravljanje javne službe strokovnih nalog v proizvodnji kmetijskih rastlin (Uradni list RS, št. 82/2025, 100/2025 - ZKme-2)
- Uredba ES št. 834/2007
- Uredba (EU) 2018/848.

6.1.2.4. Zakonske podlage za izvajanje strokovnih nalog s področja živinoreje (govedoreje, prašičereje in čebelarstva)

Za izvajanje strokovnih nalog s področja živinoreje (govedoreje, prašičereje in čebelarstva) sta pomembna tudi:

- Zakon o živinoreji (Uradni list RS, št. 18/2002, 110/2002 - ZUreP-1, 110/2002 - ZGO-1, 45/2004 - ZdZPKG, 90/2012 - ZdZPVHVR, 45/2015, 100/2025 - ZKme-2),
- Uredba(EU) 2016/1012 Evropskega parlamenta in sveta z dne 8. junija 2016: o zootehniških in genealoških pogojih za rejo, trgovino s čistopasemskimi plemenskimi živalmi, hibridnimi plemenskimi prašiči in njihovim zarodnim materialom ter za njihov vstop v Unijo ter o spremembi Uredbe (EU) št. 652/2014, direktiv Sveta 89/608/EGS in 90/425/EGS ter razveljavitvi določenih aktov na področju reje živali („Uredba o reji živali“).

Za izvajanje strokovne naloge s področja izobraževanja v okviru notranje organizacijske enote Slovenska čebelarska akademija:

- Zakon o kmetijstvu – ZKme-2 (Uradni list RS, št. 100/2025 - ZKme-2).

Pri izvajanju strokovnih nalog SČA sodeluje z izobraževalnimi ustanovami in drugimi pravnimi ter fizičnimi osebami, ki delujejo na področju čebelarstva v RS in v tujini, skrbi za skupno promocijo izobraževalnih ustanov RS na področju čebelarstva in širjenje novih znanj v nacionalnem in mednarodnem okviru v povezavi z raziskovalnim in razvojnim delom na področju čebelarstva, izvaja neformalna izobraževanja na področju čebelarstva, izdaja potrdila o opravljenem neformalnem izobraževanju za udeležence izobraževanja in vodi evidenco izdanih potrdil.

6.1.2.5. Zakonske podlage za izvajanje strokovnih nalog s področja s področja tal, okolja in naravnih virov

Za izvajanje strokovnih nalog s področja naravnih virov, okolja, tal in kmetijskih zemljišč so pomembni naslednji zakonski akti:

- Zakon o varstvu okolja - ZVO-2 (Uradni list RS, št. 44/2022, 81/2022 - skl. US, 121/2022 - ZUOKPOE, 160/2022 - skl. US, 18/2023 - ZDU-1O, 78/2023 - ZUNPEOVE, 95/2023 - ZIUOPZP, 131/2023 - ZORZFS, 23/2024, 81/2024 - ZORZFS-A, 21/2025, 56/2025 - PoZ)
- Pravilnik o pogojih, ki jih mora izpolnjevati nosilec javnega pooblastila za krovno spremljanje stanja kmetijskih tal (Uradni list RS 103/2022, 100/2025 - ZKme-2)
- Pravilnik o obratovalnem monitoringu stanja tal (Uradni list RS, št. 157/2022, 7/2023 - popr.)
- Pravilnik monitoringu kakovosti tal (Uradni list RS, št. 68/2019, 44/2022 - ZVO-2),
- Pravilnik o obratovalnem monitoringu stanja tal (Uradni list RS št. 157/2022, 7/2023 - popr.),
- Pravilnik o vsebini elaborata posegov na kmetijska zemljišča (Uradni list RS, št. 83/16, 100/2025),
- Zakon o katastru nepremičnin (Ur. l. RS, št. 54/2021, 131/2023 - ZORZFS, 38/2024 - EZ-2, 85/2024 - ZAID-A)
- Resolucija o nacionalnem programu varstva okolja 2020 - 2030 (ReNPVO20-30), (Uradni list št. 31/2020)
- Smernice o najboljši praksi za omejevanje, blažitev ali nadomestitev pozidave tal (COM(2012)1010 final/2, SWD(2012)101 final/2, Evropska komisija [European Commission], 2012),
- Uredba EU o sredstvih za gnojenje: 114, EU Parliament and the Council of the EU, 2019,
- Uredba o mejnih, opozorilnih in kritičnih imisijskih vrednostih nevarnih snovi v tleh (Uradni list RS, št. 68/1996, 41/2004 - ZVO-1),
- Uredba o območjih za kmetijstvo in pridelavo hrane, ki so strateškega pomena za Republiko Slovenijo (Uradni list RS, št. 71/2016),
- Uredba o obremenjevanju tal z vnašanjem odpadkov (Uradni list RS, št. 34/2008 in 61/2011, 44/2022 – ZVO-2),

- Uredba o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (Uradni list RS, št. 113/2009, 5/2013, 22/2015, 12/2017, 44/2022 – ZVO-2),
- Zakon o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 59/1996, 31/1998 - odl. US, 1/1999 - ZNIDC, 54/2000 - ZKme, 68/2000 - odl. US, 27/2002, 58/2002 - ZMR-1, 67/2002, 110/2002 - ZUreP-1, 110/2002 - ZGO-1, 36/2003, 43/2011, 58/2012, 27/2016, 27/2017 - ZKme-1D, 79/2017, 80/2020 - ZIUOOPE, 175/2020 - ZZUOOP, 152/2020, 44/2022, 78/2023 - ZUNPEOVE, 95/2023 - ZIUOPZP, 131/2023 - ZORZFS, 81/2024 - ZORZFS-A, 57/2025 - ZORZFS-C, 100/2025),
- Zakon o vodah (Uradni list RS, št. št. 67/2002, 110/2002 - ZGO-1, 2/2004 - ZZdrI-A, 10/2004 - odl. US, 41/2004 - ZVO-1, 57/2008, 57/2012, 100/2013, 40/2014, 56/2015, 49/2020 - ZIUZEOP, 65/2020, 65/2020 - ZPKEPS-1D, 80/2020 - ZIUOOPE, 152/2020 - ZZUOOP, 112/2021 - ZIUPTG, 187/2021 - ZIPRS2223, 35/2023 - odl. US, 78/2023 - ZUNPEOVE, 95/2023 - ZIUOPZP, 131/2023 - ZORZFS, 52/2024 - odl. US).
- Pravilnik o spremljanju stanja kmetijskih tal (Uradni list RS, št. 103/2022, 100/2025 - ZKme-2)
- Pravilnik o podnebnem poročilu o stanju v kmetijstvu (Uradni list RS, št. 14/2023, 100/2025 - ZKme-2). KIS ima 5-letno javno pooblastilo za podnebno poročilo: <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV14773>

7. DRUGA POJASNILA, KI PRISPEVAJO K RAZUMEVANJU DOSEGANJA PREDLAGANIH CILJEV KIS

7.1. Znanstvenoraziskovalna dejavnost, vključena v sredstva za stabilno financiranje S-ZRD-O

7.1.1. Vsota PSF-O in ISF-O

V tem poglavju predstavljamo znanstvenoraziskovalno dejavnost na Kmetijskem inštitutu Slovenije, in sicer tako programski steber stabilnega financiranja (PSF-O) kot tudi institucionalni steber financiranja (ISF-O). V okviru PSF-O predstavljamo raziskovalne programe in program usposabljanja mladih raziskovalcev na KIS v letu 2025/2026. V okviru ISF-O pa predstavljamo infrastrukturni program, ki ga izvajamo na KIS, ter podporne dejavnosti. Upravljaljske dejavnosti znotraj tega stebra smo predstavili že v poglavju o kratkem pregledu KIS.

Raziskovalni in infrastrukturni programi, ki jih KIS izvaja, sodijo v sklop javne službe raziskovalne dejavnosti, katere financiranje poteka preko ARIS. Ti programi predstavljajo edini relativno stabilen vir financiranja raziskav, saj so programi evalvirani in priznani za daljše obdobje (do 6 let) kot to velja za projekte.

KIS izvaja raziskave v sklopu štirih raziskovalnih in enega infrastrukturnega programa. Med najpomembnejšimi nalogami na področju raziskovalne dejavnosti je izvajanje javne službe na področju raziskav v okviru štirih programskih skupin, od katerih so tri izključno v izvajanju KIS, in sicer: *Agrobiodiverziteta* (vodja dr. Vladimir Meglič), *Trajnostno kmetijstvo* (vodja prof. dr. Marjeta Čandek-Potokar) in program *Kmetijstvo naslednje generacije* (vodja dr. Jaka Razinger). V programski skupini, *Konkurenčnost agroživilstva*, nosilec prof. dr. Emil Erjavec, pa sodelujemo z Oddelkom za zootehniko Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani (UL-BF). Na KIS izvajamo tudi infrastrukturni program *Razvoj tehnologij in nadzor pridelave v kmetijstvu* (šifra ARIS: IO-0011I), nosilka Mojca Škof, v katerega so vključene raziskovalno razvojne enote, ki nudijo infrastrukturno podporo raziskovalnim programom in projektom na KIS.

7.1.1.1. Raziskovalni programi in usposabljanje mladih raziskovalcev (programski steber PSF-O)

Raziskovalno področje KIS temelji na evropskih in slovenskih strateških dokumentih, mednje sodijo okvirni programi raziskav EU (Obzorje 2020, Obzorje Evropa), predvsem pa različne nacionalne strategije¹ in usmeritve za program dela JRZ »Strategija razvoja slovenskega kmetijstva« in drugi razvojni dokumenti, v katerih so opredeljene usmeritve za stabilno pridelavo kakovostne in cenejše hrane ter zagotavljanje prehranske varnosti v Sloveniji. Prednostno so ti dokumenti usmerjeni k upoštevanju okolju prijaznih načinov pridelave, ki omogočajo ohranjanje rodovitnosti tal, varovanje okolja ter ohranjanje biotske raznovrstnosti in tradicionalne podeželske kmetijske krajine. Te zahteve oz. standardi delovanja so bili opredeljeni že v »Nacionalnem programu varstva okolja«, v »Resoluciji o strateških usmeritvah razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva do leta 2020 – Zagotovimo si hrano za jutri«, v »Resoluciji o nacionalnem programu o strateških usmeritvah razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva - Naša hrana, podeželje in naravni viri od leta 2021 (Ur. l. RS, št. 8/2020 z dne 7.2.2020, 675–687) ter v

¹ Slovenska strategija krepitev Evropskega raziskovalnega prostora 2016-2020 - ERA Roadmap (SLO), Program za spodbujanje raziskav in razvoja Ministrstva za izobraževanje znanost in šport na področju znanosti 2016-2020 Načrt razvoja raziskovalnih infrastruktur 2011-2020 (SLO) Resolucija o razvojni in inovacijski strategiji Slovenije 2011-2020 (SLO), Usmeritve za Program dela JRZ za obdobje 2019–2023

dokumentih skupne kmetijske politike. Raziskovalna dejavnost KIS bo še naprej povezana s širšim področjem kmetijstva, ekologije in varstva okolja.

Raziskovalne dejavnosti bodo v letu 2026 razdeljene v šest sklopov:

- 1) javna služba na področju raziskovalne dejavnosti v okviru programskih skupin
- 2) znanstveni projekti temeljnega raziskovanja,
- 3) znanstveni projekti aplikativnega raziskovanja,
- 4) raziskovalno-razvojni projekti in ciljno-raziskovalni program »Konkurenčnost Slovenije« ter »Zagotovimo si hrano za jutri« (Resolucija o strateških usmeritvah razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva do leta 2020),
- 5) mednarodni raziskovalni projekti,
- 6) druge raziskovalne naloge in mednarodno sodelovanje.

7.1.1.1.1. Programska skupina Trajnostno kmetijstvo

Raziskovalni program *Trajnostno kmetijstvo* je multidisciplinarni raziskovalni program, ki je v letu 2024 vstopil v novo 6-letno obdobje. V programu delujejo raziskovalci iz 4 oddelkov inštituta. Program vodi prof. dr. Marjeta Čandek-Potokar.

Prioritete raziskovalnega dela sledijo družbenim zahtevam (Zeleni dogovor EU) ter globalnim ciljem trajnostnega razvoja (Združeni narodi) po odgovorni in trajnostni primarni proizvodnji ter kakovostni in zdravi hrani. Kmetijstvo je eden od najbolj ranljivih sektorjev za podnebne spremembe, zato je pozornost namenjena tudi raziskavam o prilagoditveni zmogljivosti rastlin in živali ter strategijam za blažitev podnebnih sprememb.

Pri govedu bodo imele prednost raziskave selekcije odpornih živali z izboljšanimi lastnostmi zdravja ob upoštevanju genetske variabilnosti, ki jo intenzivna genomska selekcija ogroža. Prioriteta je učinkovita prehrana goveda z raziskavami, ki se bodo posvečale krmnim rastlinam, prilagojenim podnebnim spremembam in alternativnim virom krme. Cilj je razviti metode za zmanjšanje okoljskega odtisa s spremljanjem in zmanjševanjem ogljičnega in dušikovega odtisa.

Pri prašičih so raziskave usmerjene v razumevanje povezave med dejavniki reje in kakovostjo produktov. Preučujemo prehranske potrebe prašičev v različnih proizvodnih sistemih (npr. težki prašiči, na prostem, ekološki, lokalna pasma), prehransko vrednost alternativnih lokalnih virov krme, nekdanih živil, učinke na presnovo v mišičnem in maščobnem tkivu, kakovost mesa in primernost za predelavo, raziskave s potrošniki. Velik poudarek raziskav je tudi na avtohtoni pasmi (krškopoljski prašič) z vidika reje, prehrane, genomike, transkriptomike in epigenetike.

Pri medonosnih čebelah bodo raziskave služile optimizaciji rejskega programa, pojasnitev meril za funkcionalno heterozigotnost alelov csd, razvoju orodja, ki bo temeljilo na genotipizaciji csd semena. Druga prioriteta raziskav na čebelah bodo biološki odzivi na zunanje dejavnike in identifikacija podpornih hranil za izboljšanje odpornosti in vitalnosti čebel, in za lažjo vzrejo lokalno prilagojenih družin.

V sadjarstvu bo fokus raziskav razumevanje fizioloških razlogov za abscizijo jablanovih plodičev pomagalo poiskati nova orodja za strategijo manipulacije nastanka jablanovih plodov v sodobnih sadovnjakih. Znanje o vzpostavitvi 2-D izobraževalnih sistemov bo podlaga za nadaljnje raziskave in uporabo tehnologij industrije 4.0.

V vinogradništvu bodo raziskave usmerjene v pridobivanje novih znanj za prilagajanje na podnebne spremembe z obravnavanjem doslej premalo raziskanih kombiniranih učinkov, uporabi preciznega vinogradništva, novih standardih za oceno stanja vinogradov, napredku pri sledljivosti vina, opredelitvi porekla vina, zrelosti grozdja in spremljanju metabolitov za pridelavo ciljnih vinskih stilov.

Raziskave o učinkovitosti porabe energije, odpadnih kmetijskih proizvodih za zeleno energijo in precizni aplikaciji sredstev za varstvo rastlin bodo pripomogle k zmanjšanju vplivov na okolje.

Pomembna novost programa je razvoj kazalnikov trajnosti kot orodja, potrebna za oceno in/ali spremljanje stanja trajnosti (na ravni kmetije ali sektorja) ter ugotavljanje prednosti in slabosti.

7.1.1.1.2. Programska skupina Agrobiodiverziteta

Raziskovalni program *Agrobiodiverziteta* v letu 2026 nadaljuje svoje delo in poslanstvo v odobrenem 6-letnem obdobju. V programu delujejo raziskovalci iz 2 oddelkov inštituta, vodi pa ga dr. Vladimir Meglič.

Agrobiodiverziteta je posledica interakcij med okoljem, genskimi viri in sistemi upravljanja z njimi, in predstavlja pomemben vir v proizvodnji hrane in živalske krme. Program je zasnovan multidisciplinarno. Omenjen pristop nam pomaga povezati in ustvariti različna področja raziskav, z namenom da bi bolje razumeli in reševali probleme povezane z agrobiodiverzitetjo. Z raziskavami biološke raznolikosti kmetijskih rastlin, naravnih travnikov, rastlinskih škodljivcev, patogenov in koristnih organizmov ne bomo le ohranili slovenskih genskih virov, ampak tudi prispevali k znanju in ohranjanju globalne biotske raznovrstnosti.

Vpeljava najnovejše tehnologije DNA markerjev (SNP, GBS, KASP, CAPS, RAD, DArt) v kombinaciji z že uveljavljenimi molekularnimi markerji (AFLP, SSR, EST-SSR, Indel-SSR, SCAR, SRAP, RGA) bo omogočila ocenjevanje stopnje in porazdelitve genske variabilnosti v rastlinskih genskih virih in povezave med geni za agronomsko in prehransko pomembne lastnosti. Razvoj molekulskih markerjev povezanih s stresom in njihova vključitev v trenutne mednarodne genetske mape preko primerjalne genomike predstavlja naslednji korak k tarčno usmerjenem molekularnem žlahtnjenju in upravljanju rastlinskih genskih virov.

Nadaljevali bomo z raziskavo genetskega kartiranja navadnega fižola, z namenom ustvariti izboljšano verzijo genetske karte z vključitvijo gensko-specifičnih markerjev in s kartiranjem QTL. Nadaljevali bomo z bazičnimi raziskavami odziva rastlin na abiotiski in biotski stres navadnega fižola in krompirja, npr. z analizo izražanja genov, količino proteinov in analizo aktivnosti proteaz v organih rastlin izpostavljenih suši. Raziskave bodo pripomogle k razumevanju kompleksnih mehanizmov tolerance na stres na nivoju organov in celic, ki rastlinam omogočajo preživetje v neugodnih okoljskih razmerah.

Z uporabo naprednih tehnologij varstva rastlin bomo zagotovili celosten pristop k obvladovanju rastlinskih škodljivcev na nivojih detekcije, identifikacije, prognostike in modeliranja v luči klimatskih sprememb. Nedvoumna identifikacija škodljivih organizmov je osnova za odredbo primernih fitosanitarnih ukrepov in obvladovanje škode. Identificirali in preskusili bomo nove mikroorganizme, potencialno sposobne doprinesti k izboljšanju odpornosti izbranih posevkov (kapusnice, krompir in koruza) na stres zaradi rastlinojedih žuželk. Razvili bomo inovativne metode daljinskega zaznavanja za določevanje obsega zapleveljenosti posevkov ter za določanje glavnih plevelnih vrst ter abiotskih in biotskih stresnih stanj izbranih rastlin.

V predlaganem programu bomo prispevali k izboljšanju raziskav na področju kmetijstva. Le-te so odvisne od različnih dejavnikov na nivoju primarne pridelave in proizvodne tehnologije, ki vplivajo na agrobiodiverzitetjo, trajnost in kakovost kmetijskih pridelkov. Pomembno je ugotoviti vpliv različnih pridelovalnih sistemov in specifičnih pedo-klimatskih pogojev na pridelke, hranilno vrednost, mineralno sestavo ter izotopsko sestavo pri izbranih kmetijskih rastlinah (pšenica, oves, ječmen in koruza). Identificirali bomo genotipe z večjo učinkovitostjo rabe dušika ter genotipe prilagojene na različne abiotске in biotske stresne dejavnike. Pri dolgoročnih ciljnih trajnih poskusov so zelo pomembne raziskave interakcij kmetijskih rastlin/kultivarjev, klimatskih in pridelovalnih sistemov na dinamiko vsebnosti in lastnosti tal. Izvajanje raziskav trajnostnega razvoja različnih pridelovalnih sistemov v različnih pedo-klimatskih pogojih je pomembno za ublažitev in prilagajanje na podnebne spremembe. Nenazadnje, v raziskavah se bomo osredotočili tudi na težave pri pridelavi kakovostne krme na vrstno bogatem travinju. Botanično pestremu travinju pripisujemo posebno naravno in estetsko vrednost. Vendar ga ogroža tako intenziviranje kot opuščanje kmetijske rabe.

Programska skupina je sestavljena multidisciplinarno in vključuje izkušene znanstvenike s področij rastlinske genetike in žlahtnjenja, fiziologije rastlin, interakcij rastlin s patogeni in prenašalci bolezni in tehnologij pridelave kmetijskih rastlin. Začrtani program bo pripomogel k

spodbujanju raziskav na področju kmetijstva, s katerimi bomo pridobili metode za ocenjevanje različnih sistemov upravljanja trajnostnega kmetijstva.

7.1.1.1.3. Programska skupina Kmetijstvo naslednje generacije

Raziskovalni program Kmetijstvo naslednje generacije (šifra ARIS: P4-0431) ima odobreno trajanje do konca leta 2027 in vključuje 18 raziskovalcev s KIS ter dva raziskovalca z Nacionalnega inštituta za biologijo in enega z Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani. Program vodi dr. Jaka Razinger. Programska skupina *Kmetijstvo naslednje generacije* naslavlja vse ključne izzive, s katerimi se spopada sodobno kmetijstvo, ki ga usmerjajo globalni trendi rasti prebivalstva in s tem povečano povpraševanje po hrani v vsaj naslednjih treh do štirih desetletjih. Sodobno intenzivno kmetijstvo se sooča z degradacijo naravnih virov in resnim zmanjševanjem zmoglosti agroekosistemov, da zagotavljajo dovolj kakovostne hrane in vse pritekajoče ekosistemske storitve. Te probleme rešuje agroekologija – raziskovalno področje, ki se osredotoča na odgovorno rabo tal, zaščito biotske pestrosti, povečanje odpornosti agroekosistemov na podnebne spremembe, zagotavljanje ekosistemskih storitev kmetijskih krajin in prehransko varnost ob hkratnem upoštevanju etičnih, človeških in okoljskih vrednot.

Kmetijstvo pa je tudi prekomerno odvisno od uporabe sintetičnih pesticidov, kljub njihovim dokazanim neposrednim in posrednim negativnim vplivom na zdravje ljudi in okolje. Problem je tudi razvoj odpornosti na pesticide, hkrati pa se je zaradi globalne trgovine in podnebnih sprememb povečala pestrost invazivnih škodljivcev, rastlinskih patogenov in plevelov. Mnogi postanejo gospodarsko pomembni škodljivci, ki jih je težko nadzorovati brez uporabe kemičnih pripravkov. Vendar se svetovna in EU kmetijska politika kot tudi raziskovalni trendi usmerjajo v 'trajnostno intenziviranje' kmetijske pridelave, kjer manjša raba pesticidov preko preciznega kmetijstva redko vodi do zmanjšanja pridelave ali njene neto vrednosti. Poleg tega prehod na ekološko pridelavo dokazano zmanjšuje vsebnost pesticidov v hrani in krmi, predvsem z uporabo metod varstva rastlin z nizkim tveganjem in biotičnim varstvom, ki bi lahko nadomestilo številne trenutno uporabljene sintetične kemične pesticide.

Daljinsko zaznavanje in bioinformatika kot tehnologiji za generiranje in analizo velike količine podatkov ('Big Data') igrata pomembno vlogo pri razvoju kmetijstva in implementacije sistemov za kmetijsko pridelavo naslednje generacije. Raziskovanje ekonomike sistemov kmetijske pridelave pa je prav tako ključna točka pri oceni izvedljivosti prenosa novih rezultatov raziskav končnim uporabnikom. Koncept preciznega kmetijstva vključuje vse prostorske podatke v učinkovitejšo in okolju prijaznejšo proizvodnjo.

Programska skupina *Kmetijstvo naslednje generacije* se zgoraj naštetih izzivov loteva z združevanjem raziskav o trajnostni kmetijski proizvodnji, ohranjanju in racionalni rabi naravnih virov ter inovativnim varstvom rastlin. Ta raziskovalna področja bodo tesno povezana z raziskavami pridelovalnih sistemov naslednje generacije, temelječih na daljinskem zaznavanju, preciznem kmetijstvu, bioinformatiki in agrarni ekonomiki. Rezultat te programske skupine bodo inovativni pridelovalni sistemi, odporni na klimatske spremembe, ki bodo omogočili trajnostno intenzifikacijo agroekosistemov, skladno z zahtevami EU in zelenega dogovora.

7.1.1.1.4. Programska skupina Ekonomika agroživilstva in naravnih virov

Raziskovalni program *Ekonomika agroživilstva in naravnih virov* pod vodstvom dr. Luke Juvančiča združuje agrarne ekonomiste štirih raziskovalnih organizacij: Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede Univerze v Mariboru, Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije in KIS. V raziskovalnem programu iz KIS sodeluje Oddelek za ekonomiko kmetijstva.

Programska skupina je usmerjena v preučevanje pomembnih družbeno-razvojnih vprašanj trajnostne pridelave, predelave in potrošnje hrane ter upravljanja naravnih in podeželskih virov. Pomembno prispeva k znanstvenemu delu na področju agrarne ekonomike in je mednarodno prepoznavna (sodelovanje v evropskih in drugih mednarodnih projektih, številna vabljenosti).

predavanja na znanstvenih srečanjih). Skupina tudi pomembno prispeva k strokovnemu razvoju področja, saj deluje z različnimi deležniki kmetijstva, živilstva, varstva okolja in narave. Skupina je zelo aktivna v visokošolskem izobraževalnem sistemu na področju agrarne ekonomike (člani skupine mentorji številnih diplomantom ter doktorandom, tudi s področja Jugovzhodne Evrope). Temeljni cilj programa v tekočem obdobju je z oblikovanjem novih interdisciplinarnih znanj prispevati k preobrazbi agroživilskega sistema v smeri širokega spektra zagotavljanja trajnosti in zelenega prehoda. Izvedene bodo ekonomske in družboslovne raziskave, ki bodo z uvajanjem novih ter krepitev obstoječih orodij in pristopov podprle odločevalske procese na področju javnih politik, upravljanje na ravni gospodarskih subjektov in sektorjev (agroživilska veriga in biogospodarstvo) ter ozaveščanje potrošnikov o trajnostni in zdravi oskrbi s hrano. Program ima naslednje vsebinske sklope:

- Na dejstvih utemeljena kmetijska politika,
- Management trajnostnega kmetijstva,
- Kmetijstvo in ohranjanje biodiverzitete,
- Podeželska partnerstva in krožno biogospodarstvo ter
- Specifične študije potrošniških navad.

Raziskovalni program ostaja močno usmerjen tudi v podporo odločanju nacionalnih in mednarodnih institucij na področju kmetijstva in povezanih sektorjev; z rezultati raziskav neposredno podpira oblikovanje na dejstvih utemeljene politike. V tekočem programskem obdobju se bo skupina osredotočala na razvoj podatkovnih virov, metod in pristopov za strateško načrtovanje kmetijske politike. Skupina bo nosilna pri presoji učinkov kmetijske politike, zasnovi in izvedbi metod, ki bodo omogočale tako analizo posameznih vprašanj kmetijske politike kot tudi raziskavo možnosti za uvedbo bolj rezultatsko (ciljno) naravnanih intervencij kmetijske politike.

7.1.1.1.5. Usposabljanje mladih raziskovalcev

Usposabljanje mladih raziskovalcev je ena od najpomembnejših nalog našega inštituta. Na začetku leta 2026 usposabljam 12 mladih raziskovalcev na štirih oddelkih inštituta, od tega 4 v programski skupini Agrobiodiverziteta, 5 v programski skupini Trajnostno kmetijstvo in 3 v programski skupini Kmetijstvo naslednje generacije. Usposabljanje mladih raziskovalcev poteka v sodelovanju z Univerzo v Ljubljani in Univerzo v Mariboru. Skladno z našim Pravilnikom o stabilnem financiranju bi želeli proporcionalno z dvigom sredstev za programski steber zaposliti vsaj 3 nove mlade raziskovalce letno.

V nadaljevanju predstavljamo seznam mladih raziskovalcev na KIS, njihovih mentorjev in kratkih vsebin njihovih disertacij.

Integracija morfoloških in molekularnih pristopov za ocenjevanje biotske kakovosti tal v kmetijskih sistemih

Mentor: *dr. Robert Leskovšek*

Mladi raziskovalec: Vid Naglič

Trajanje projekta: 1. 10. 2025 - 30. 9. 2028

Mladi raziskovalec razvija in primerja morfološke (QBS-ar in njegove modifikacije) ter molekularne pristope (DNA in RNA metabarkodiranje) za ocenjevanje biotske kakovosti tal v kmetijskih ekosistemih. Doktorsko delo je strukturirano v tri glavne raziskovalne sklope: (i) primerjavo morfoloških in molekularnih metod za oceno talne favne, (ii) raziskavo povezav med nadzemno in podzemno biodiverzitetjo v kmetijskih sistemih, vključno z mednarodno študijo na Danskem, ter (iii) analizo vpliva naknadnih posevkov na talne organizme in kazalnike zdravja tal. Mladi raziskovalec je aktiven v domačem in mednarodnem raziskovalnem prostoru, se udeležuje znanstvenih konferenc in raziskovalnih obiskov v tujini ter postopno pripravlja znanstvene objave. Raziskovalno delo bo prispevalo k razvoju integriranih in standardiziranih kazalnikov biotske kakovosti tal, skladnih z nastajajočimi evropskimi okviri spremljanja zdravja tal.

Genetska in fenotipska dinamika himerizma pri navadnem fižolu (*Phaseolus vulgaris* L.) kot vir agrobiodiverzitete

Mentor: dr. Barbara Pipan

Mladi raziskovalec: Gaja Ernecl

Trajanje projekta: 1. 10. 2025 - 30. 9. 2029

V doktorskem projektu bomo raziskovali fenotipske, genomske in biokemične značilnosti himernih in nehimernih rastlin navadnega fižola ter njihov odziv na vodni stres. Osredotočili se bomo na akcesijo lab6, ki na isti rastlini razvija dva tipa strokov – ploščate in okrogle. V populaciji so prisotne tudi nehimerne rastline z enotnim tipom stroka. Na polju bomo določili razmerje med himernimi in nehimernimi rastlinami ter izvedli fenotipizacijo po deskriptorjih za fižol. Listna tkiva bomo analizirali s pretočno citometrijo za oceno velikosti genoma in z NGS za primerjavo genomskih zaporedij. Z ročnimi križanji bomo vzgajali segregacijske populacije in v F1 generaciji ocenili stabilnost himerizma. V ločenem poskusu bomo rastline izpostavili vodnemu stresu in spremljali ekofiziološke parametre (npr. fotosinteza, spektralna reflektanca, fluorescenca). V ustrezni fazi razvoja bomo izvedli transkriptomsko analizo z uporabo Q-PCR metod za preučevanje izražanja genov, povezanih s himerizmom in odzivom na sušo. Biokemične analize bodo zajemale določanje vsebnosti sladkorjev, železa, vitaminov C in E ter L-dope v zrnju in strokih z uporabo HPLC in spektrofotometričnih metod.

Funkcionalna heterozigotnost gena *csd* in molekularni mehanizmi razločevanja diploidnih trotov pri medonosni čebeli (*Apis mellifera carnica*)

Mentor: dr. Ajda Moškrič

Mladi raziskovalka: Taja Falnoga

Trajanje projekta: 1. 10. 2025 - 30. 9. 2029

Pri medonosni čebeli spol določa alelna sestava lokusa *csd*, pri čemer heterozigotnost vodi v razvoj ženskih osebkov (matica, delavke), homozigotnost pa v razvoj diploidnih trotov, ki jih delavke odstranijo v zgodnjih razvojnih fazah. Merila za funkcionalno heterozigotnost so nepopolno opredeljena. Pretekle študije so kot prag navedle najmanj pet aminokislinskih razlik med alelnima variantama, nove raziskave pa nakazujejo, da lahko funkcionalnost določajo tudi minimalne spremembe v aminokislinskem zaporedju ter njihov položaj. Diploidni troti izražajo specifične kutikularne spojine, ki delujejo kot signal za selektivno odstranitev s strani delavk. Ta signal s starostjo zalege izgine. Molekularni mehanizem v ozadju, ki sproži tak odziv delavk, ni znan. Doktorska naloga bo obravnavala (1) mehanizme funkcionalne heterozigotnosti *csd* z uporabo nadzorovanih križanj ter analizo pojavnosti diploidnih trotov in (2) molekularne ter biokemijske mehanizme razločevanja diploidnih trotov. Raziskava bo prispevala k natančnejšemu razumevanju genetske določitve spola in socialne regulacije razvojnih odklonov pri medonosni čebeli.

Vpliv pasemskih, rejskih in prehranskih dejavnikov na presnovo, produkcijske lastnosti, prehranske potrebe in kakovost mesa

Mentor: dr. Martin Škrlep

Mladi raziskovalec: Krištof Kepic

Trajanje projekta: 1. 10. 2025 - 30. 9. 2029

Sodobna živinoreja se sooča z izzivi trajnostnega prehranskega sistema, prilagajanja podnebnim spremembam, zmanjševanja okoljskega odtisa, učinkovite rabe krme ter izpolnjevanja pričakovanj potrošnikov po kakovostnih in varnih mesnih produktih. Ključno za napredek je razumevanje interakcij med genotipom, prehrano, rejskim sistemom in črevesno mikrobioto ter njihov vpliv na presnovo, rast in kakovost mesa. Doktorsko delo bo celostno preučevalo te interakcije v dveh sklopih: 1) na prašičih (vpliv sestave krmil in vpliv pasme – moderne oz. lokalne) ter 2) na govedu (različni rejski/prehranski sistemi, kategorije in križanja pasem – mesnih in mlečnih). Raziskave bodo vključevale posamezne pilotne študije, ki bodo zajemale: a)

metabolizem prebave in izrabo hranil, b) presnovne prilagoditve (ekspresija genov, encimska aktivnost, hormonska regulacija) ter c) tehnološko, kemično, maščobno-kislinsko in senzorično kakovost mesa. V sklopu izobraževanja in doktorskega študija je predvideno sodelovanje (somentorstvo) z institucijama ILVO (Belgija) na področju prašičereje in Agroscope (Švica) na področju govedoreje.

Kemometrična karakterizacija napada koreninskih škodljivcev z daljinskim zaznavanjem

Mentor: dr. Uroš Žibrat

Mladi raziskovalec: Ricardo Claudino

Trajanje projekta: 1. 10. 2024 - 30. 9. 2028

Ogorčice koreninskih šišk (*Meloidogyne* spp.) so eden najpomembnejših škodljivcev. Simptomi na nadzemnih delih rastlin so nespecifični, kar otežuje odkrivanje okužb. Rastline se na napad odzovejo s proizvodnjo sekundarnih metabolitov (npr. alkaloidov, kot je solanin), ki lahko zavirajo razvoj ogorčic, ali jih zatirajo. Določanje teh metabolitov in razmerij med njimi omogoča določanje napada ogorčic koreninskih šišk. Mladi raziskovalec bo na KIS uvedel metode karakterizacije in kvantifikacije sekundarnih metabolitov rastlin. Prav tako bomo razvili metode za kemometrično določanje prisotnosti in koncentracij sekundarnih metabolitov s hiperspektralnim slikanjem in strojnimi učenjem. Cilj je integracija kemometričnih metod in hiperspektralnega slikanja za določanje napada ogorčic koreninskih šišk. V letu 2026 bo končal z analizo vzorcev paradižnika, objavil prvi članek (meta-analiza literature z metodami strojnega učenja), oddal in zagovarjal dispozicijo naloge in pričel z izvedbo lončnega poskusa.

Inovativne rešitve za biotično varstvo rastlin z antagonističnimi glivami

Mentorica: dr. Janja Zajc Žunič

Mlada raziskovalka: Klara Šavli

Trajanje projekta: 1. 10. 2024 - 30. 9. 2028

Glive povzročajo velike izgube v kmetijstvu, odpornost na fungicide narašča, in zaradi opuščanja kemikalij iščemo alternativne rešitve. Kandidatka bo med doktorskim študijem raziskovala učinkovitost in mehanizme delovanja novih antagonističnih gliv za biotično varstvo rastlinskih bolezni. Raziskovali bomo uporabo mikrobnih antagonistov, kot so kvasovke in glive, za zatiranje bolezni jagodičja in drugih pomembnih rastlin, s poudarkom na *Botrytis cinerea*, pepelovkah in drugih glivah, ki povzročajo težave v pridelavi.

Fokus raziskav v prvem letu usposabljanja mlade raziskovalke je vključeval presejalne *in vitro* ter *in vivo* (na plodovih jagod) teste za ugotavljanje antagonističnega delovanja gliv ter raziskave mehanizmov delovanja izbranih izolatov antagonističnih gliv. V letu 2026 bo mlada raziskovalka nadaljevala z raziskavami delovanja zbranih izolatov antagonističnih gliv z analizami topnih in hlapnih organskih spojin ter interakcij med koristnimi in patogenimi glivami na nivoju transkriptomskega odziva. Izvedba bo polji poskus z izbranim sistemom antagonist-patogen na nasadu jagod in ocenjevala vidne spremembe vegetativnih delov in analizirala kvaliteto tako pridelanih plodov.

Prilagajanje klimatskim spremembam v vinogradništvu in vinarstvu

Mentorica: dr. Andreja Vanzo

Mlada raziskovalka: Nicola Paolinelli

Trajanje projekta: 1. 10. 2024 - 30. 9. 2028

Cilji raziskovalnega dela so i) upravljanje z vodo v vinogradih, ii) implementacija digitalnih sistemov za pomoč pri odločanju o namakanju ter iii) metabolomsko ovrednotenje vpliva stopnje sušnega stresa trte na kakovost grozdja in vina. V letu 2025 je analiziral vzorce grozdja, listja in vin iz namakalnih poskusov letnika 2024. Metabolomski pristop je zajemal profilizacijo fenolov, estrov, tiolov, terpenov, višjih alkoholov, itd. s tekočinsko in plinsko kromatografijo, povezano z masno spektrometrijo. V letu 2025 je ponovil poskus namakanja v pilotnem vinogradu. Tekom

rastne sezone je meril sušni stres vinograda in z dobljenimi podatki kalibriral AI sistem za podporo odločanju o namakanju (DSS). Glede na napovedi DSS in lastnih meritev je vzdrževal želen vodni status vinograda. Tekom dozorevanja letnika 2025 je vzorčil listje in grozdje ter pripravil serijo vin iz različno namakanih trt. V vzorcih letnika 2025 bo profiliral različne skupine metabolitov, bodisi za določanje markerjev sušnega stresa, ali pa kakovosti pridelka. V letu 2026 bo uredil rezultate dvoletnega poskusa in pripravljaj znanstvene objave.

Gozdno medenje, identifikacija povzročiteljev mane iz medu in namenski razvoj metod

Mentor: *doc. dr. Janez Prešern*

Mlada raziskovalka: *Anja Pavlin*

Trajanje projekta: 1. 10. 2023 - 30. 9. 2027

Proizvodnja medu predstavlja pomemben delež dohodka čebelarja, zlasti v Evropskih regijah, kjer ni povpraševanja za storitve oprasčevanja. V letu 2026 bo MR Pavlin nadaljevala z razvojem metodologije donosov v izbrani regiji, ki jih bomo povezali z razpoložljivimi viri. Ravno tako bo na DNA iz zbranih vzorcev izvedla bioinformacijske analize za tri nivoje virov medu: entomološkega (kot čebelje podvrste), botaničnega in entomološkega v smislu povzročiteljev mane.

Vpliv okoljskih stresorjev na imunokompetenco in fiziologijo medonosne čebele

Mentorica: *doc. dr. Maja Ivana Smodiš Škerl*

Mlada raziskovalka: *Lenka Jerele*

Trajanje projekta: 1. 10. 2023 - 30. 9. 2027 Medonosna čebela je ključnega pomena za oprasčevanje rastlin in stabilnost ekosistemov. Imunski sistem čebel je podvržen številnim negativnim abiotičnim in biotičnim dejavnikom, kot so podnebne spremembe, pesticidi, bolezni in pomanjkljiva prehrana. Razumevanje vpliva negativnih okoljskih dejavnikov (vročinski stres) in njihove kombinacije na imunske parametre ter fiziologijo čebel je ključnega pomena za razvoj strategij za zaščito čebel. Mlada raziskovalka bo v letu 2026 obdelala podatke analiz in izvedbe drugega poskusa s čebelami in ličinkami v laboratorijskih pogojih ter pripravljala znanstvene objave. Sodelovala bo pri ekotoksikoloških poskusih s čebelami v kletkah in umetno vzrejo ličink. V sklopu izobraževanja in mednarodnega sodelovanja je predviden obisk Univerze v Bolonji v Italiji.

Fenotipizacija koreninskih sistemov nekaterih poljščin v povezavi s fenološkim, morfološkim in fiziološkim odzivom rastlin na stresne dogodke

Mentor: *dr. Aleš Kolmanič*

Mlada raziskovalka: *Ana Kugovnik*

Trajanje projekta: 1. 10. 2023 - 30. 9. 2027

Mlada raziskovalka bo za svojo doktorsko nalogo izvajala fenotipizacije nadzemnih in podzemnih delov rastlin izbranih rastlinskih vrst v različnih razvojnih fazah. Za ta namen se bodo zasnovali tako lončni kot poljski poskusi. V letu 2026 bo mlada raziskovalka obiskala James Hutton Institute, kjer bo svoje raziskave o povezavi genotipa in gnojenja z N z koreninskimi izločki in arhitekturo korenin nadgradila z raziskavami odziva genotipov ječmena v različnih simuliranih podnebnih scenarijih.

Razvoj novih, okolju prijaznih pristopov obvladovanja škodljive vrste ogorčic *X. index*

Mentor: *dr. Saša Širca*

Mlada raziskovalka: *Julija Polanšek*

Trajanje projekta: 1. 10. 2022 - 30. 9. 2026

V letu 2026 bomo nadaljevali vse potekajoče poljske in lončne poskuse z namenom raziskati možnosti zatiranja virusonosne ogorčice *Xiphinema index* ter omejevanja prenosa virusa GFLV v vinogradih. Osrednje aktivnosti bodo usmerjene v spremljanje dinamike populacij *X. index*, vrednotenje učinkovitosti posevkov in biotičnih agensov ter dokončanje optimizacije metode za detekcijo GFLV v ogorčicah. Spremljali bomo prenos virusa v lončnem poskusu ter opravili analize

talne mikrobiote, fizioloških meritev in hiperspektralnih posnetkov. Rezultate bomo združili v znanstveno-raziskovalni članek in jih predstavili na strokovnih srečanjih. Glavni cilj ostaja oblikovanje učinkovitih strategij za zmanjšanje populacije *X. index* v tleh ter s tem omejitev prenosa GFLV v vinogradih.

Polisorbati, nova sredstva za kemično redčenje plodičev jablane

Mentor: dr. Matej Stopar

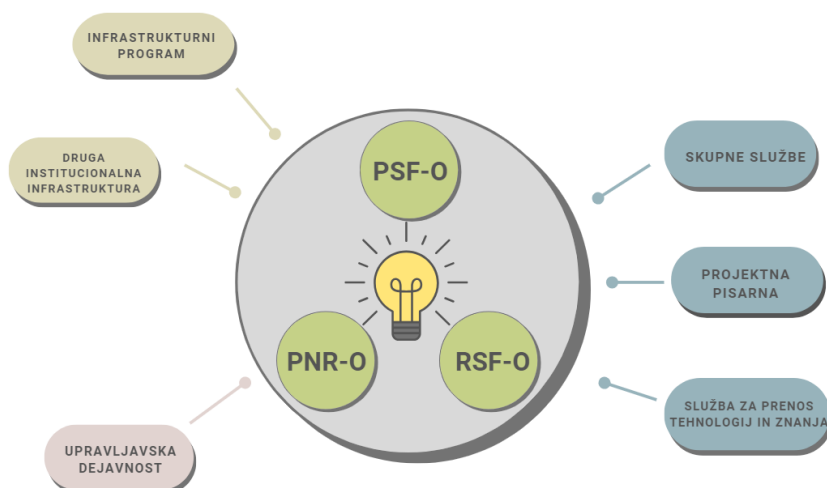
Mlada raziskovalka: Nika Hillmayr

Trajanje projekta: 1. 10. 2022 - 30. 9. 2026

V letu 2026 načrtujemo ponovno izvedbo poljskega poskusa s poudarkom na spremljanju fitotoksičnosti po nanosu polisorbato in vrednotenjem pridelka, predvidene so še nekatere analize sladkorjev, kislin in fenolov v plodovih jablan. V letu 2026 je predvidena tudi obdelava in vizualizacija pridobljenih rezultatov ter objava treh izvirnih znanstvenih člankov in priprava osnutka doktorske disertacije. Po oddaji je predvidena tudi predstavitev doktorske disertacije pred javnim zagovorom. Potrebno bo tudi oddati posodobljeno različico načrta ravnanja z raziskovalnimi podatki.

7.1.1.2. Razvoj dejavnosti v okviru institucionalnega stebra financiranja (ISF-O)

Sodobni znanstvenoraziskovalni razvoj KIS ne bi bil mogoč brez hkratnega izvajanja infrastrukturne, upravljalvske in podporne dejavnosti. Pri kratki predstavitvi KIS smo že predstavili upravljalvske dejavnosti. V nadaljevanju predstavljamo še infrastrukturni program ter podporne dejavnosti na KIS.

Slika 2: Pregled odnosov med PSF-O, PNR-O, RSF-O in ISF-O na KIS.

7.1.1.2.1. Infrastrukturni program Razvoj tehnologij in nadzor pridelave v kmetijstvu

Infrastrukturni program *Razvoj tehnologij in nadzor pridelave v kmetijstvu* (šifra ARIS: IO-0011) ima odobreno trajanje do konca leta 2027 in je letno financiran v obsegu 27.200 raziskovalnih ur. Program vodi Mojca Škof. Infrastrukturno skupino sestavlja šest organizacijskih enot, ki vključujejo več kot 40 strokovnih in tehničnih sodelavcev iz različnih oddelkov inštituta. Vse enote s svojim strokovnim znanjem in opremo nudijo infrastrukturno podporo raziskovalnim programom in projektom na različnih raziskovalnih vsebinah s področja kmetijstva, ekologije in varstva okolja, kot tudi izvajanju javnih služb in storitev za trg.

Poskusni centri za rastlinsko pridelavo omogočajo izvajanje raziskav na področju genetike in genskih virov, žlahtnjenja, fiziologije razvoja in prehrane rastlin, varstva rastlin ter tehnologij pridelave kmetijskih rastlin. Dobra opremljenost s specifično raziskovalno opremo omogoča raziskave tako v naravnem okolju kot v nadzorovanih pogojih. Infrastrukturni centri Jablje, Ptuj,

Komenda in Brdo z mrežo poskusnih postaj po Sloveniji oblikujejo osrednji slovenski poskusno raziskovalni center na področju poljedelstva, travništva, zelenjadarstva in sadjarstva.

V okviru Poskusnih centrov za živalsko produkcijo delujeta Poskusni center za čebelarstvo z mrežo opazovalnih postaj, ki s svojo opremo omogoča raziskovalno in strokovno delo na večjem številu čebeljih družin, in Poskusni hlev za prašiče, ki omogoča izvajanje rejskih poskusov za potrebe raziskovalnega dela in strokovne naloge (testiranja v sklopu rejskega programa).

Semenski laboratorij deluje v sklopu Službe za uradno potrjevanje semenskega in sadilnega materiala kmetijskih rastlin in v pretežni meri izvaja storitve za trg, nudi podporo javnim službam in v manjši meri tudi podporo raziskovalnemu delu.

Temelj laboratorijske infrastrukturne dejavnosti je Centralni laboratorij, ki s svojo raziskovalno opremo omogoča analize tal, mineralnih in organskih gnojil, krme, medu, grozdja, vina in drugih alkoholnih pijač ter fitofarmaceutskih sredstev in njihovih ostankov v hrani.

Posebno organizacijsko enoto sestavljajo specializirani laboratoriji s področja varstva rastlin, čebelarstva, živinoreje, kmetijskega strojništva in genetike.

V okviru Podatkovno informacijskega centra delujejo živinorejski center, ki vzdržuje centralno podatkovno zbirko Govedo, talni podatkovno informacijski center, ki uporabnikom omogoča spletni dostop do podatkov tal, knjižnica, ki nudi širok izbor domače in tuje strokovne literature, in projektna pisarna kot glavna informacijska točka raziskovalcev.

Tudi v letu 2026 bo infrastrukturni program s strokovnimi in tehničnimi sodelavci ter raziskovalno in informacijsko opremo nudil vso potrebno podporo izvajanju raziskovalnih programov, znanstvenim projektom temeljnega in aplikativnega raziskovanja, projektom Ciljnega raziskovalnega programa in različnim mednarodnim projektom. Prav tako bodo vse enote sodelovale pri izvajanju javnih služb in storitev po naročilu ter nudile vso potrebno podporo pri nalogah s področja preskušanja sort in tehnologij pridelave kmetijskih rastlin, semenarstva, varstva rastlin, genske banke kmetijskih rastlin, živinoreje, kakovosti kmetijskih pridelkov in ekologije.

7.1.1.2.2. Upravljavska in podporna dejavnost

Sredstva za fiksne stroške poslovanja, ki se nanašajo na raziskovalno dejavnost, so zagotovljena iz proračuna MVZI. Inštitutu so odobrena preko ARIS na podlagi Pravilnika o infrastrukturnih obveznostih zavodom, ki opravljajo raziskovalno dejavnost. Sredstva za ta namen predstavljajo od 8 do 9 % vseh prihodkov inštituta in so odobrena za namen vzdrževanja in obnavljanja nepremičnin, za pokrivanje stroškov upravljanja in vodenja ter za fiksne stroške delovanja. Podrobneje je namen porabe opredeljen v 4. členu omenjenega pravilnika. Podporno dejavnostjo izvajajo: Skupne službe, Služba za prenos tehnologij in znanja (PPTZ) ter Projektna pisarna (PP).

7.1.1.2.2.1. Služba za prenos tehnologij in znanja (Piko Šalehar)

Služba za prenos tehnologij in znanja (SPTZ) deluje kot samostojna organizacijska enota Kmetijskega inštituta Slovenije (KIS) od leta 2018. Nastala je kot odziv na vse večje potrebe po sistematičnem razvoju prenosa znanja in upravljanja intelektualne lastnine (IL) v okviru nacionalnega projekta *Konzorcij za prenos tehnologij iz JRO v gospodarstvo (KTT)*. Služba ima osrednjo vlogo pri povezovanju raziskovalne dejavnosti z gospodarstvom, varstvu pravic IL, podpori raziskovalcem in trženju inovacijskega potenciala KIS.

Tudi v letu 2026 bo SPTZ delovala kot ključna kontaktna točka za raziskovalce, ki razvijajo nove tehnologije, sorte ali postopke z možnostjo zaščite in komercializacije. Poleg individualne podpore raziskovalcem bo služba izvajala sistemske aktivnosti za krepitev prenosa znanja v prakso.

Načrtovane aktivnosti v letu 2026 vključujejo:

- razvijanje in upravljanje intelektualne lastnine (vključno z vlaganjem prijav za patente in varstvo rastlinskih sort);
- spodbujanje prenosa raziskovalnih rezultatov v gospodarstvo;

- nudenje pravne in administrativne podpore pri sklepanju licenčnih, raziskovalno-razvojnih in drugih partnerskih pogodb;
- aktivno promocijo novih sort, tehnologij in storitev KIS;
- vzpostavljanje in krepitev stikov med raziskovalci in podjetji;
- sodelovanje s sorodnimi službami v Sloveniji in tujini z namenom izmenjave dobrih praks ter večje vpetosti v inovacijski ekosistem.

S tem bo SPTZ tudi v prihodnje pomembno prispevala k uresničevanju strateških ciljev KIS na področju inovacij, tržne usmerjenosti in podpore slovenski kmetijsko-živilskopredelovalni panogi.

7.1.1.2.2.2. Projektna pisarna (Kuhar)

Projektna pisarna (PP) je strateško funkcionalna organizacijska enota KIS, ki je bila ustanovljena leta 2018 in deluje v skladu s sprejetim SOP-Projekti znotraj ISO 9001. To je izredno povečalo število mednarodnih projektov, pri katerih ima KIS vlogo vodilnega partnerja ali sodeluje v projektih. Raziskovalcem zaposleni v pisarni namreč nudijo podporo pri sodelovanju in vključevanju v mednarodne in domače raziskovalne projekte in s tem v najboljši meri omogoča uresničevanje poslanstva in strateških ciljev inštituta. Vizija Projektne pisarne KIS je vzpostavitev in uspešno izvajanje projektov na način, ki spodbuja sodelovanje med raziskovalci, povečuje njihovo vpetost v različne mreže in organizacije ter s tem prispeva k njihovi prepoznavnosti. Projektna pisarna je zadolžena za pomoč oziroma podporo vodjem projektov pri prijavi s pomočjo pri pripravi administrativnega in finančnega dela ter drugih vsebin po dogovoru, nudi podporo vodji projekta pri pogajanjih oz. pri sklenitvi pogodb, zadolžena pa je tudi za administrativno upravljanje projekta ter za druge naloge, skladno s projektno dokumentacijo in pogodbo o financiranju.

V prvih dveh letih delovanja PP so bile njene naloge izključno namenjene mednarodnim in EU projektom. V jeseni 2020 smo pričeli z administrativnim in finančnim vodenjem ARIS projektov in programov ter MR. Istočasno smo razširili delovanje PP še na organizacijo in izvedbo projektnih dogodkov in sestankov ter promocija projektov oz. raziskav (komunikacija in diseminacija rezultatov znanstvenih raziskav). V PP redno spremljajo nacionalne in evropske razpise, komunicirajo s slovensko mrežo nacionalnih kontaktnih točk (NKT) ter projektnimi referenti (ang. Project Officer) iz Evropske komisije, pomagajo pa tudi pri oblikovanju krovnih in konzorcijskih pogodb ter pri ostali dokumentaciji, vezani na izvajanje projektov.

V letu 2026 bo KIS pri evropskih projektih v različnih vlogah (koordinatorja, prejemnika sredstev, tretje povezane osebe) izvajal projekte iz programov in partnerstev: Obzorje 2020, Obzorje Evropa, INTERREG, COST akcije, LIFE, Agroecology, PRIMA, Nemško združenje za mednarodno sodelovanje, ECPGR, NOO, EKSRR (IRP31-EIP, IRP38). Pri tem je KIS vodilni partner 8 evropskih projektov. V začetku leta bomo oddali tudi drugostopenjsko prijavo na razpis Teaming 2025 (shema WIDERA, Obzorje Evropa) za projekt Center RISA, ki je bil uspešen na 1. stopnji.

Z ustanovitvijo PP smo pričeli z uvajanjem sodobne aplikacije za finančno vodenje projektov, ki omogoča: sprotno beleženje delovnih obveznosti raziskovalnega, strokovnega ter tehničnega osebja na KIS; spremljanje izvajanja projektov s strani vodij in predstojnikov oddelkov; spremljanje porabe in izdelave poročil. Aplikacijo nenehno nadgrajujemo z zahtevami financerjev ter novimi vrstami projektov, ki jih pridobivamo.

S širitvijo novih znanstvenoraziskovalnih področij na KIS in povečanjem števila zaposlenih raste še potreba po pripravi kakovostnih projektnih predlogov. Za ta namen smo v preteklih letih v okviru projekta SKUPP organizirali številne delavnice in usposabljanja za raziskovalce in zaposlene v PP. Število zaposlenih v PP je v največji meri odvisno od uspešnosti projektnih prijav. Ker se projekt zaključuje v sredini 2026, bomo za opolnomočenje raziskovalcev za prijavo kompetitivnih projektnih predlogov iskali druge rešitve (npr. s prijavo na programe WIDERA v okviru Obzorje Evropa). Glavni poudarek pri prijavih bomo dali predvsem centraliziranim programom EU.

7.1.1.2.2.3. Uprava

Skupne službe (SS) so zadolžene za opravljanje upravno-pravnih, finančno-računovodskih, kadrovskih, administrativnih, vzdrževalno tehničnih in drugih nalog, potrebnih za izvajanje dejavnosti inštituta. V okviru Skupnih služb delujejo tudi pisarna za vodenje kakovosti, služba za investicije, IT služba, PR služba ter knjižnica in informacijska dokumentacijska dejavnost (služba INDOK). Slednja vodi tudi bibliografijo delavcev inštituta.

V tem trenutku je v skupnih službah zaposlenih 25 oseb. S širitvijo dejavnosti KIS ter povišanjem števila raziskovalcev in strokovnih sodelavcev narašča potreba po novih zaposlitvah na oddelku Skupne službe. V načrtu imamo še vzpostavitev nabavne službe.

7.1.1.2.2.3.1. Sistem kakovosti

Kakovost je že več kot dve desetletji ključni del strategije delovanja KIS. Najdaljšo tradicijo na inštitutu ima v tem smislu zagotavljanje kakovosti raziskovalnega dela, ki je gonilna sila razvoja in prepoznavnosti inštituta. Odraža se v številu raziskovalnih projektov, znanstvenih in strokovnih objav, patentov, nagrad in priznanj naših raziskovalcev. Večina predstavljenih kazalnikov kakovosti je v zadnjih letih v porastu. Na inštitutu želimo tak trend vzdrževati tudi v bodoče.

Za sistem vodenja kakovosti po SIST EN ISO 9001:2015 je bila prvotno za leto 2026 načrtovana redna presoja SIQ v novembru. Zaradi zahtev financerja MKGP pri izvajanju projekta DigŽiv smo v drugi polovici leta 2025 sprejeli odločitev o uvajanju sistema vodenja informacijske varnosti (SVIV) ISO 27001. Ta sistem bomo vpeljali kot integriran sistem skupaj z že obstoječim ISO 9001. Uvajanje tega sistema intenzivno poteka. Certifikat nameravamo pridobiti do konca junija 2026. Prav tako bo uvedba tega sistema in pridobitev certifikata olajšala izpolnjevanje zahtev Zakona o informacijski varnosti (ZInfV-1), po katerem smo po novem zavezanci kot javni zavod, ki se financira v skladu z Zakonom o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (ZZrID).

Za področje preskušanja po standardu SIST EN ISO/IEC 17025:2017 je naslednje načrtovano redno ocenjevanje (2/6) Slovenske akreditacije (SA) načrtovano za marec 2026. Oba akreditirana laboratorija zaradi sprememb zahtev SA, da je potrebno kot širitev prijaviti tudi spremembe že akreditiranih metod, tudi v letu 2026 načrtujeta širitev obsega akreditacije. Centralni laboratorij bo širil obseg akreditacije na področju analize fitofarmaceutskih sredstev (FFS), tal in v enološkem laboratoriju. Diagnostični laboratorij OVR v letu 2026 načrtuje širitev obsega akreditacije zaradi manjših sprememb že akreditiranih metod na vseh področjih diagnostičnega laboratorija OVR.

Semenski laboratorij je akreditiran v skladu z zahtevami ISTA akreditacijskega standarda (podoben SIST EN ISO/IEC 17025). Ocenjevanje za vzdrževanje akreditacije ISTA za vzorčenje in izvajanje analiz kakovosti semena se izvaja na vsaka tri leta, zadnje je bilo izvedeno v marcu 2025. Naslednje ocenjevanje je načrtovano za marec 2028.

Oddelek za infrastrukturo, raziskave in prenos znanja bo tudi v prihodnje vzdrževal različne certifikate kakovosti za kmetijske pridelke: Certifikat za ekološko pridelavo ter certifikata o Dobri kmetijski praksi – GAP in Izbrani kakovosti Slovenije. Prvi certifikat vzdržuje Infrastrukturni center Jablje, v drugi dve shemi kakovosti pa je vključen Infrastrukturni center Brdo.

V okviru certifikata Družini prijazno podjetje bomo v letu 2026 nadaljevali z aktivnostmi za pridobitev polnega certifikata v skladu z načrtom implementacije izbranih ukrepov (5 obveznih in 6 izbranih).

V raziskovalnem in poslovnem okolju je uspešnost KIS odvisna predvsem od prilagajanja na politične, podnebne, zakonodajne in epidemiološke spremembe, ki so v zadnjih desetletjih edina stalnica. Ljudje sprememb ne maramo, saj v nas zbuja strah pred neznanim in nelagodje. Za uspešno prilagajanje je bistveno spodbujanje dobrih medsebojnih odnosov med zaposlenimi. Zadovoljstvo zaposlenih je ključ za zavzetost, kar se odraža v njihovem odnosu do dela, novih idejah, inovativnosti in ne nazadnje odnosu do naročnikov ter izpolnjevanju poslanstva inštituta.

7.1.1.2.2.3.2. Knjižnica in INDOK

Specialna Knjižnica in INDOK na inštitutu podpira strokovno, raziskovalno ter drugo delo inštituta oziroma je v pomoč ter podporo zaposlenim, odprta pa je tudi za vse zunanje uporabnike.

Dejavnosti knjižnice obsega:

- načrtovano nabavo, strokovno obdelavo, shranjevanje ter posredovanje gradiva s področja kmetijstva,
- posredovanje bibliografskih in informacijskih storitev,
- svetovanje in pomoč raziskovalcem kje objavljati, preverjanje revij in spornih založništev,
- vodenje osebnih bibliografij raziskovalcev v sistemu COBISS in dodatno vnašanje zapisov recenziranih znanstvenih del v dCOBISS,
- uredniško delo pri vnosu del v repozitorij DiRROS – Digitalni repozitorij raziskovalnih organizacij Slovenije, kamor shranjujemo dela raziskovalcev KIS,
- naročanje gradiva, ki ga ni v domači knjižnici, preko medknjižnične izposoje,
- sodelovanje z drugimi sorodnimi knjižnicami,
- pomoč uporabnikom pri iskanju ustrezne literature,
- drugo bibliotekarsko in informacijsko delo,
- pomoč pri izdajanju inštitutskih publikacij, pomoč pri pridobivanju CIP-zapisa,
- pošiljanje obveznih izvodov publikacij itn.

V knjižnici KIS obdelujemo vse gradivo v sistemu COBISS, v sistemu vodimo tako gradivo, ki ga naroča ali kot dar prejme knjižnica, osebne bibliografije vseh sodelavcev. Pomagamo - svetujemo avtorjem, kje objaviti znanstvene članke – preverjamo vrednost - odmevnost serijske publikacije, ali ima določen faktor vpliva, ali je morda predatorska serijska publikacija, monografija, založba in podobno.

Preko Centralne tehniške knjižnice UL smo člani dveh konzorcijev – Science Direct in SpringerLink. Preko le-teh dostopamo do elektronskih vsebin, večinoma serijskih publikacij. Stroške konzorcijev v veliki meri sofinancira ARIS, delno pa moramo sredstva za dostope pridobiti sami.

Z Narodno in univerzitetno knjižnico Univerze v Ljubljani pa smo sklenili pogodbo o konzorcijskem najemu licenčne podatkovne zbirke Taylor&Francis, ki jo delno sofinancira Javna agencija za znanstvenoraziskovalno dejavnost Republike Slovenije (ARIS).

Sofinanciranje nakupa tuje znanstvene periodike s strani ARIS iz leta v leto finančno manj podprto, oziroma je zdaj to urejeno preko stabilnega financiranja, kar pa še vedno ne zadošča za nabavo vse željene znanstvene literature. Treba je poudariti, da večinski delež sredstev, potrebnih za nakup znanstvene in strokovne literature, na KIS zagotovimo sami. Določen delež prispevamo iz lastnih sredstev tudi za konzorcijske dostope do elektronskih virov (SD, Springer, T&F).

Odporna znanost pomeni nov pristop k znanstvenemu procesu, ki temelji na skupnih prizadevanjih in novih načinih razširjanja znanja ter izboljšuje dostopnost do rezultatov raziskav in njihovo ponovno uporabo s pomočjo digitalnih tehnologij in novih orodij za sodelovanje. Javna agencija za znanstvenoraziskovalno dejavnost Republike Slovenije (ARIS) je članica KOAlicije S. Nekatera načela Načrta S so bila zato prenesena v ZZrID in bodo predvidoma prenesena tudi v nastajajočo uredbo o odprti znanosti. Za hranjenje oziroma »odlaganje« ne-odprtih del naših raziskovalcev uporabljamo DiRROS repozitorij, ki ustreza zahtevam financerjev za objavo del, v pripravi pa je tudi segment za objavo raziskovalnih podatkov.

DiRROS je enotna vstopna točka za dostop do elektronskih oblik znanstvenih in strokovnih del, poročil, raziskovalnih podatkov ter drugega gradiva, ki nastaja v raziskovalnih organizacijah ali pri samostojnih raziskovalcih in umetnikih, ki nimajo možnosti objave (arhiviranja) in hrambe elektronskih virov.

Na novo pa vnašamo recenzirana dela raziskovalcev tudi v dCOBISS, to je repozitorij, ki omogoča akademsko-raziskovalnim institucijam v Sloveniji shranjevanje odprtodostopnih objav raziskovalcev in preostalih podatkov o projektih, iz katerih je bila objava financirana, o financerjih, plačnikih in stroških objav v odprtem dostopu. Te informacije so potrebne za analitiko odprtega dostopa, ki jo potrebuje Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, univerze in druge slovenske raziskovalne institucije.

7.1.1.2.2.3.3. Kadrovska služba

Zaposleni predstavljajo enega ključnih virov uspešnosti Kmetijskega inštituta Slovenije, saj znanje, strokovnost, inovativnost in zavzetost zaposlenih odločilno vplivajo na kakovost raziskovalnega, strokovnega in svetovalnega dela ter na doseganje dolgoročnih razvojnih ciljev inštituta.

Kmetijski inštitut Slovenije s svojimi strokovno usposobljenimi zaposlenimi aktivno prispeva k razvoju slovenskega kmetijstva ter k ustvarjanju trajnostnih rešitev, ki izboljšujejo kakovost življenja in podpirajo trajnostni razvoj. Zaposleni s svojo strokovnostjo, predanostjo in motivacijo zagotavljajo ohranjanje znanstvene odličnosti, optimalno izrabo in stalno nadgrajevanje raziskovalnih zmogljivosti ter uspešno sodelovanje z domačimi in mednarodnimi raziskovalnimi ustanovami.

Njihova vloga presega zgolj raziskovalno dejavnost, saj aktivno sodelujejo v izobraževalnih procesih na univerzah, zlasti na področju naravoslovnih ved, ter prispevajo k ozaveščanju javnosti o pomenu kmetijstva, ekologije in varstva okolja. S tem se inštitut uveljavlja kot osrednji nosilec povezovanja znanstvenih dognanj z vsakodnevnimi potrebami kmetijskega sektorja in širše družbe.

Sistematično, odgovorno in premišljeno upravljanje kadrov pomembno prispeva k stabilnemu delovanju inštituta, razvoju zaposlenih ter ustvarjanju spodbudnega, varnega in vključujočega delovnega okolja. Kadrovska služba ima pri tem ključno podporno in usmerjevalno vlogo, saj izvaja širok spekter medsebojno povezanih nalog na področju kadrovskega upravljanja.

Njene naloge vključujejo načrtovanje kadrovskega potreb, postopke selekcije in zaposlovanja novih sodelavcev, urejanje delovnopравnih razmerij ter pripravo in posodabljanje internih aktov s področja delovnega prava. Poleg tega zagotavlja strokovno, pravočasno in učinkovito administrativno ter pravno podporo zaposlenim in vodstvu, spremlja zakonodajne spremembe ter skrbi za skladnost delovanja inštituta z veljavno delovnopравno zakonodajo.

Zavedamo se, da brez vrhunškega raziskovalnega kadra ter strokovnih in podpornih služb ne moremo doseči izjemnih rezultatov. Pri zaposlovanju se osredotočamo na pridobivanje kadrov, ki s svojim znanjem in izkušnjami dopolnjujejo ter nadgrajujejo naše raziskovalne dejavnosti. Naš cilj je ustvariti delovno okolje, ki podpira inovativnost in zagotavlja sodelovanje med različnimi področji delovanja.

Pri zaposlovanju inštitut sledi odgovornemu in finančno vzdržnemu kadrovskemu načrtovanju, skladnemu z zakonodajnimi zahtevami. Delovna mesta so opredeljena v posodobljenem Pravilniku o notranji organizaciji in sistematizaciji delovnih mest, zaposlovanje in število zaposlenih pa sta tesno povezana z uspešnostjo pridobivanja projektnih in drugih prihodkov.

Visoka stopnja prilagodljivosti kadrovskega načrta omogoča učinkovito odzivanje na razpise na državnem, regionalnem in mednarodnem nivoju. Oddelki se samostojno prijavljajo na razpise, pri čemer se število zaposlenih prilagaja uspešnosti pri pridobivanju projektov. Takšen pristop omogoča hitro odzivanje na nove raziskovalne priložnosti ter krepi konkurenčni položaj inštituta na znanstvenem in strokovnem področju.

Posebna pozornost je namenjena učinkovitemu in strukturiranemu uvajanju novih zaposlenih, ki omogoča hitro vključevanje v delovno okolje, seznanitev z organizacijsko kulturo ter pridobivanje ključnih znanj in spretnosti. Uspešno uvajanje prispeva k večjemu zadovoljstvu pri delu, večji učinkovitosti, večji zavzetosti zaposlenih ter zmanjševanju fluktuacije.

Prepričani smo, da je organizacijska kultura ključnega pomena za uspešno delovanje, saj zaposleni iščejo okolje, s katerim se lahko poistovetijo, kjer obenem vlada dobro počutje. Skrb za dobro počutje zaposlenih postaja osrednji dejavnik pri doseganju inštitutske uspešnosti. Vidimo to kot priložnost za razvoj zavestnega pristopa k dobrobiti zaposlenih, kjer sooblikujemo kulturo, ki postavlja dobro počutje zaposlenih v ospredje in s tem pomembno prispeva k dolgoročnemu uspehu inštituta.

Naši zaposleni bodo tudi v prihodnje spodbujeni k usposabljanju in izpopolnjevanju, saj bomo s tem skupaj prispevali k razvoju poslovanja, doseganju strateških ciljev in zagotavljanju varnosti

ter zdravja pri delu. Poleg tega bomo zaposlenim omogočili še boljše možnosti za strokovni, delovni in osebnostni razvoj.

Z namenom ustvarjanja pozitivne organizacijske klime bomo vse sodelavce usmerjali k jasni, spoštljivi in odprti komunikaciji na vseh ravneh organizacije. Prav tako se bomo v letu 2026 osredotočili na izboljšanje pretoka informacij znotraj inštituta.

V letu 2026 bomo še intenzivneje spodbujali dodatna strokovna izobraževanja, ki bodo potekala v obliki seminarjev, tečajev in konferenc, tako doma kot v tujini. Verjamemo, da lahko le z nenehnim nadgrajevanjem znanja zagotavljamo trajnostni razvoj in uspešnost inštituta. Nadaljevali bomo tudi z organizacijo usposabljanj na področju mehkih veščin – t.i. veščin prihodnosti. Te vključujejo konstruktivno komunikacijo, reševanje konfliktov, vodenje ljudi, krepitev čustvene inteligence ter spodbujanje medgeneracijskega sodelovanja, kar je bistvenega pomena za sodobno delovno okolje.

V okviru certifikata Družini prijazno podjetje se v letu 2026 nadaljuje izvajanje sprejetih ukrepov za lažje usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja zaposlenih. Inštitut spodbuja fleksibilne oblike organizacije dela ter razvoj podpornega in vključujočega vodenja.

Poseben poudarek bo namenjen promociji zdravja, preprečevanju poškodb in poklicnih obolenj ter krepitvi kulture varnega in odgovornega dela. Skrb za varnost in zdravje zaposlenih je skupna odgovornost vodstva in vseh zaposlenih ter pomemben dejavnik dolgoročne uspešnosti in trajnostnega razvoja Kmetijskega inštituta Slovenije.

V okviru programa varnosti in zdravja pri delu bo inštitut tudi v prihodnje zagotavljal varne in zdrave delovne pogoje v skladu z veljavno zakonodajo. Kadrovska služba bo v sodelovanju z drugimi pristojnimi službami izvajala preventivne ukrepe, redno spremljala tveganja na delovnih mestih ter zagotavljala obvezna usposabljanja s področja varnosti in zdravja pri delu.

Zaradi ključne vloge znanja pri doseganju raziskovalne in strokovne odličnosti se posebna pozornost namenja tudi sistematičnemu upravljanju znanja. Cilj je ustvariti okolje, ki spodbuja inovacije, sodelovanje in nenehen razvoj ter s tem zagotavlja dolgoročno uspešnost in trajnostno rast Kmetijskega inštituta Slovenije.

7.1.1.2.3.4. Služba za informacijsko tehnologijo

V letu 2026 bo glavni fokus s sistemskega gledišča na pripravah za menjavo glavnih strežnikov. S stališča uporabniške opreme pa bo pozornost namenjena menjavi in optimizaciji Office opreme. Menjavo glavnega strežniškega sistema s pripadajočimi diskovnimi in SAN komponentami bomo načrtovali glede na razpoložljivost finančnih virov. Pri tem bodo potrebne priprave na lokaciji v prenovljeni stavbi na sedežu KIS, tako glede samega prostora, kot tudi glede optičnih povezav. Ker se ob menjavi strežnikov zamenja tudi operacijski sistem, je to enkratna priložnost za čiščenje in optimiziranje sistema. Končni cilj je neopazen prekop starega na novi sistem. V ta namen bo potrebno veliko testiranj in prilagajanj, pri katerih se bomo morali truditi, da bo delo sodelavcev potekalo nemoteno.

Ker je obstoječemu sistemu že poteklo garancijskega vzdrževanje, načrtujemo pridobiti vzdrževalne pogodbe, ki nam bodo premostile čas do vzpostavitve novega sistema.

Zaradi zakonske ureditve smo v letu 2025 začeli s pripravami za certificiranje po varnostnem standardu ISO27001. Aktivnosti na tem področju bodo predvidoma končane do poletja 2026.

Glede na izkazani interes oddelkov bomo v 2026 pripravili rešitev za arhiviranje podatkov.

Tekom leta 2026 načrtujemo tudi izvedbo menjave uporabniške opreme Office. Predhodno bomo morali vzpostaviti hibridno okolje, ki je osnova za prehod na Office365. Glede na naročniški model, bomo glede na razpoložljiva finančna sredstva, z oddelki poskušali doseči optimiziranje paketov.

7.1.1.2.3.5. Slovensko uredništvo revije Journal of Central European Agriculture

Raziskovalci KIS sodelujejo v številnih uredniških odborih uglednih domačih in mednarodnih revij. Na KIS pa skupaj z drugimi mednarodnimi uredništvii soustvarjamo kot enakovredna članica in soustanoviteljica tudi eno mednarodno revijo, in sicer *Journal of Central European Agriculture* (JCEA).

JCEA (ISSN 1332-9049) je odprtodostopna večjezična znanstvena revija, ki objavlja članke v angleščini in jezikih držav članic uredništva revije (Bolgarija, Češka, Hrvaška, Madžarska, Poljska, Romunija, Slovaška, Slovenija in Srbija) pod pogoji licence Creative Commons. V reviji so objavljeni članki iz širšega področja kmetijstva, znanosti o živalih in rastlinah, iz ekonomike kmetijstva in razvoja podeželja ter iz okoljskih raziskav, ki so povezane s kmetijsko pridelavo, rabo zemljišč in upravljanjem s prostoživečimi živalmi. JCEA je od leta 2024 umeščena v 3. kvartil in ima faktor vpliva 0,7 v bazah ESCI in SCIE.

V slovenskem uredniškem odboru sodelujejo raziskovalci KIS: dr. Jože Verbič (glavni urednik za Slovenijo), dr. Franc Čuš, dr. Barbara Gerič Stare, dr. Aleš Kolmanič, dr. Maja Kožar, dr. Vladimir Meglič, doc. dr. Janez Prešern, prof. dr. Andrej Simončič, dr. Matej Stopar in dr. Tomaž Bartol (edini član iz druge organizacije, in sicer BF-UL). Članica uredniškega odbora je še dr. Andreja Žibrat Gašparič, ki skrbi za tehnični del in komunikacijo med uredništvu, avtorji in recenzenti.

V 2026 bosta izvršno uredništvo revije vodili ekipi JCEA iz Hrvaške (do oktobra) ter Srbije (od oktobra do septembra 2027). Slovensko uredništvo bo pri nastajanju revije sodelovalo predvsem pri recenzentskih postopkih. Predstavniki slovenskega uredništva se bodo udeležili tudi letnega srečanja mednarodnega uredništva JCEA, ki bo potekalo septembra na Poljskem.

7.1.2. Steber RSF-O

Vloge za RSF-O so v tem trenutku še v fazi ocenjevanja. Končno število in vsebina izbranih projektov bodo znani marca 2026.

7.2. Znanstvenoraziskovalna dejavnost, ki se financira po javnih razpisih in pozivih

Vsebina projektov, ki jih izvajamo in načrtujemo, je tako kot v preteklosti zelo pestra in sega na vsa področja delovanja inštituta. Projekti vključujejo vsebine s področja poljedelstva in zelenjadarstva s semenarstvom, genetike, žlahtnjenja, vzdrževalne selekcije in genske banke v kmetijstvu, živinoreje, sadjarstva, vinogradništva in vinarstva, varstva rastlin in okolja, rabe in varstva tal, kmetijske tehnike, kmetijske ekonomike in analize tal, mineralnih in organskih gnojil, živalske krme, medu, ostankov fitofarmacevtskih sredstev, vina, mošta in žganih pijač.

7.2.1. Projekti ARIS

7.2.1.1. Temeljni raziskovalni projekti

J4-70165

Raziskovanje interakcij nekodirajočih RNA v treh kraljestvih življenja za izboljšanje zdravja kulturnih rastlin

Koordinator projekta: dr. Marko Petek (NIB)

Vodja projekta na KIS: dr. Jaka Razinger

Trajanje projekta: 1. 3. 2025 – 28. 2. 2028

Projekt preučuje molekularne mehanizme, ki so osnova trojnih interakcij med krompirjem (*Solanum tuberosum*), krompirjevim virusom Y (PVY) in njegovim prenašalcem, sivo breskovo uš (*Myzus persicae*). PVY je gospodarsko najškodljivejši virusni patogen krompirja, njegovo obvladovanje pa je vse bolj omejeno zaradi odpornosti in manjše rabe insekticidov. Za razvoj novih strategij zatiranja PVY se projekt osredotoča na temeljne regulativne procese, ki urejajo interakcije med rastlinami, virusi in žuželkami na molekularni ravni. Z uporabo visoko zmogljivega sekvenciranja in mrežne analize bomo preučili genetsko regulacijo v vseh treh organizmih, s posebnim poudarkom na nekodirajočih RNA (ncRNA). Te regulativne molekule so v rastlinah in žuželkah slabo opisane, vendar se kažejo kot ključni dejavniki v obrambnih odzivih in medvrstni regulaciji. Z integracijo eksperimentalnih podatkov z obstoječimi imunskimi signalnimi mrežami želi projekt identificirati regulativne module, posredovane z ncRNA, ki oblikujejo izide okužbe in učinkovitost prenašalcev, ter eksperimentalno potrditi njihovo funkcionalno pomembnost.

J4-60081

Analiza evolucijske zgodovine medonosne čebele za trajnostno izboljševanje populacij (BEEography)

Koordinatorica projekta: dr. Jana Obšteter

Trajanje projekta: 1. 1. 2025 – 31. 12. 2027

Projekt se osredotoča na raziskovanje evolucijske in demografske zgodovine medonosne čebele (*Apis mellifera*), ključne vrste za globalno prehransko varnost. Cilj je razviti natančen demografski model zgodovine vrste, ki bo omogočil boljše razumevanje genetske raznolikosti, sposobnosti prilagajanja okoljskim razmeram, pretekle selekcije in genetsko ozadje gospodarsko pomembnih lastnosti ter preteklih demografskih dogodkov. S kombinacijo analiz genomskega rodoslovja, muzejskih vzorcev ter paleoklimatskih in paleogeografskih podatkov bomo raziskali evolucijo in selekcijo med podvrstami. Rezultati bodo omogočili natančnejše upravljanje obstoječih populacij in pripravo čebel na hitre okoljske spremembe, s čimer bodo prispevali k dolgoročni ohranitvi in izboljšanju te vitalne vrste. V letu 2026 nadaljujemo z zbiranjem muzejskih in recentnih vzorcev čebel ter bioinformatiko analizo podatkov. Hkrati bomo že pridobljene podatke analizirali z metodami za analizo demografske zgodovine in pričeli z izgradnjo demografskega modela čebelje zgodovine.

J4-60075 - GenoTrot - Genotipizacija trotovske sperme za boljše razumevanje reprodukcijskih lastnosti medonosne čebele

Koordinatorica projekta: dr. Ajda Moškrič

Trajanje projekta: 1. 1. 2025 – 31. 12. 2027

Projekt GenoTrot (GenoDrone) si v sodelovanje dveh raziskovalnih skupin (iz Slovenije in Poljske) prizadeva poglobiti razumevanje reprodukcijskih značilnosti medonosne čebele (*Apis mellifera*). Prvi cilj je določiti morebitno genomsko nestabilnost v spermijih trotov. Pri tem bomo uporabili najsodobnejše tehnike, vključno s posamezno celičnim sekvenciranjem, kar bo omogočilo razvoj tehnike za razvrščanje posameznih spermijev in oceno stopnje mutacij pred in po oploditvi matice. Drugi cilj se osredotoča na razvoj inovativne metodologije za oceno uspešnosti nadzora parjenja. Rezultati projekta GenoTrot bodo pomembni za napredek v razumevanju biologije parjenja čebel. V letu 2026 nadaljujemo z vzorčenjem in genotipizacijo zalege pri družinah iz poizkusov umetne osemenitve, ki bodo uspešno prezimile. Istočasno bomo zbrali podatke o variabilnosti gena *csd* v izbranih družinah. Na podlagi ugotovljene variabilnosti gena *csd* in na SNP lokusih bomo izboljšali simulacijo alelov *csd* s simulatorjem SIMplyBee. To bo omogočilo natančnejše modeliranje variabilnosti *csd* ter funkcionalne heterozigotnosti *csd*. Pričeli bomo tudi s preizkušanjem in razvojem različnih tehnik za ločevanje in sekvenciranje posameznih spermatozoidov.

J4-50140

Nove glive za biotično varstvo v trajnostni pridelavi jagod

Koordinatorica projekta: dr. Janja Zajc Žunič

Trajanje projekta: 1. 10. 2023 – 30. 9. 2026

Moderna prehrana spodbuja povečanje proizvodnje jagodičja v Evropi, še posebej za mala podjetja v Sloveniji kot strategijo razvoja podeželja. Mehko sadje bogato z vitamini, antioksidanti in vlakninami, postaja vse bolj privlačno. Patogene glive rodu *Botrytis* spp., zlasti *Botrytis cinerea*, povzročajo gnilobo pri več kot 500 rastlinskih vrstah in tudi na jagodah predstavljajo veliko težavo pri pridelavi. Uporaba fungicidov postaja manj učinkovita zaradi razvoja odpornosti, kar spodbuja iskanje alternativnih načinov nadzora bolezni. V projektu raziskujemo uporabo mikrobnih antagonistov, kot so kvasovke in glive, za zatiranje bolezni jagodičja, s poudarkom na *Botrytis* spp. ter proti drugima dvema najpomembnejšima boleznima jagod; to sta pepelasta plesen jagode - *Podopshaera aphanis* ter antraknoza, ki jo povzroča *Colletotrichum acutatum*. Projekt vključuje preizkuse in vitro in vivo ter raziskave mehanizmov delovanja. V letu 2026 bomo nadaljevali z raziskavami delovanja zbranih izolatov antagonističnih gliv z analizami topnih in hlapnih organskih spojin ter interakcij med koristnimi in patogenimi glivami na nivoju transkriptomskega odziva. Poleg tega bomo ocenili učinkovitost antagonistov v realnih pogojih pridelave jagod z uporabo hiperspektralnega slikanja. Rezultati bodo prispevali k razvoju biotičnih sredstev za zaščito jagodičja in razumevanju njihovega delovanja.

7.2.1.2. Aplikativni raziskovalni projekti

L4-70179

Prilagajanje klimatskim spremembam v vinogradništvu in vinarstvu

Koordinatorica projekta: dr. Andreja Vanzo

Trajanje projekta: 1. 3. 2026 – 29. 2. 2028

Zaradi podnebnih sprememb je za trajnost vinogradništvo/vinarske panoge potrebno sprejemanje pametnih strategij upravljanja z vodo. Za to je potrebno postaviti korelacijo vodnega statusa vinogradov s fiziološkim ter presnovnim odzivom vinske trte in s kakovostjo vina. Zaradi potrebe po hitrih odzivih, bomo vinograde digitalno opremili: vremenske postaje na lokacijah, kjer so implementirani namakalni sistemi, bomo povezali z algoritmom za pomoč pri odločanju o namakanju (decision support system). Z umerjenim dovajanjem vode v obdobju med cvetenjem

in trgatvijo bomo trto podvrgli različnemu sušnemu stresu. V listih in grozdju bo narejena metabolomska in transkriptomska profilizacija odzivov trte na sušo in toplotni stres. Preučili bomo možnosti daljinskega zaznavanja: podatke manualno izmerjenega sušnega stresa in metabolnega odziva v grozdju in listih bomo korelirali s hiperspektralnimi podatki. Preučili bomo sestavo izotopov ogljika in dušika v listih kot orodja za zgodnje odkrivanje pomanjkanja vode v rastlinah.

L7-50153

Zgodnje zaznavanje in upravljanje z boleznimi vinske trte (RESENS-VITIS)

Koordinator projekta: dr. Saša Širca

Trajanje projekta: 1. 10. 2023 – 30. 9. 2026

Med najpomembnejše bolezni vinske trte uvrščamo zlato trsno rumenico (*Flavescence dorée*), virus pahljačavosti vinske trte (GFLV) in skupino glivičnih obolenj pod skupnim imenom eska. Projekt obravnava zgodnje zaznavanje izbranih bolezni vinske trte, ter jih ločiti od abiotičnega stresa. Realizacija projekta je pri približno 55 %. V letu 2026 bomo po načrtu nadaljevali z izvajanjem aktivnosti za doseg ciljev: baza sprektalnih podatkov; sistem za fenotipizacijo z visoko pretočnostjo; modeli za zgodnje zaznavanje zdravstvenega stanja rastlin; razvoj metod za upravljanje z ogorčicami *X. index*; vzpostavitev dolgoročnega spremljanja eske; ter dolgoročni poskusi upravljanja z esko. Načrtovan je posek trt še v drugem vinogradu za določanje eske, določanje zdravstvenega stanja trt do konca sezone za preiskovane bolezni in končna obdelava hiperspektralnih podatkov za razvoj modelov strojnega učenja.

L4-50141

Poreklo vina: geo-klimatski, mikrobiološki ali človeški konstrukt? Primer slovenskih modrih frankinj

Koordinatorica projekta: dr. Katja Šuklje Antalick

Trajanje projekta: 1. 10. 2023 – 30. 09. 2026

V okviru projekta bomo poizkušali razumeti in identificirati glavne dejavnike, ki prispevajo k razlikovanju vin iz posameznih regij glede na geoklimatske, mikrobiološke in človeške spremenljivke. Zato je bilo določenih več pod ciljev: i) identifikacija ključnih spojin in senzoričnih deskriptorjev, ki so odgovorni za razlike med vini na subregionalni in regionalni ravni s senzoričnimi in kemičnimi analizami ii) razumevanje odziva vinske trte na okoljske signale, ki imajo za posledico spremembe sestave grozdja kar posledično vodi v modificirano kemično in senzorično sestavo vina in vpliva na izražanje porekla vina iii) določitev regionalnih razlik med mikrobnimi populacijami na grozdju, da se ugotovi, ali obstajajo posebne mikrobne skupnosti, povezane z vinogradi v različnih regijah, in oceni, ali obstaja merljiv (kemijski in senzorični) vpliv lokalne mikroflore na terroir vina.

L4-50142

Emulgatorji kot alternativna, trajnostni pridelavi prilagojena sredstva za redčenje plodičev

Koordinator projekta: dr. Matej Stopar

Trajanje projekta: 1. 10. 2023 – 30. 09. 2026

V integrirani pridelavi sadja se kemično redčenje plodov izvaja kot standardni tehnološki ukrep, ki uspešno zmanjša obseg ročnega redčenja, izboljša rast plodov in dodatno poveča tvorbo cvetnih brstov za naslednjo sezono. Do sedaj je bilo v svetu za namen pridelave sadja registriranih le sedem kemičnih sredstev za redčenje plodičev. Vsako od njih pa ima nekaj pomanjkljivosti, kot na primer; da so rezultati redčenja nekonsistentni, nekatera sredstva za redčenje so okoljsko problematična ali pa so se izkazala za pretirano fitotoksične. Sedanja sredstva za redčenje plodičev se nanašajo večinoma zelo zgodaj, kar ni dobrodošlo, saj bi pridelovalci želeli izvajati redčenje po morebitnih pomladanskih pozebah. Nedavno odkrita fiziološka aktivnost nekaterih emulgatorjev uporabnih v prehranski industriji, kot npr. polisorbati 20, 60 in 80, predstavlja

dobrodošlo rešitev za probleme redčenja plodičev. V projektu ugotavljamo fiziološke vzroke delovanja polisorbatoev na nastanek absrazijskega tkiva pri plodičih na jabolani in preučujemo njihov vpliv na delovanje škodljivih in koristnih insektov v sadovnjaku. V letu 2024 in 2025 smo izvedli poljski poskus na sorti Gala in Zlati delišes. Opazovali smo trebljenja plodičev po nanosu polisorbatoev in drugih okoljsko manj zahtevnih potencialnih sredstev za redčenje iz skupine emulgatorjev, sicer uporabnih v živilski industriji. V fiziološkem delu poskusa smo izvajali vzorčenja listja in plodičev za namen ugotavljanja vsebnosti primarnih metabolitov in fotosintetskih pigmentov ter to vzporejali s fotosintetskimi meritvami. V letu 2026, načrtujemo ponovno izvedbo poljskega poskusa s poudarkom na spremljanju fitotoksičnosti po nanosu polisorbatoev, napravljene bodo tudi fotosintetske meritve v mikro poskusu v povezavi z elektronsko mikroskopijo. V letu 2026 so še predvidene nekatere analize sladkorjev v plodičih in listih tretiranih jablan, za dokončanje celotne slike dinamike vsebnosti primarnih metabolitov v času odpadanja plodičev. V entomološkem delu projekta nameravamo v letu 2026 dokončati toksikološke raziskave za vpliv sredstev za kemično redčenje plodičev jablane na razvoj škodljivih organizmov (plodova vinska mušica, marmorirana smrdljivka) ter na razvoj medonosne čebele.

7.2.1.3. Podoktorski temeljni raziskovalni projekti

Z4-70157

Optimizacija proizvodnje melanina iz gliv za izboljšano UV zaščito v bioinsekticidih na osnovi *Bacillus thuringiensis*- MELPRO-Bt

Koordinator projekta: dr. Branislav Pešić

Trajanje projekta: 1. 3. 2026 – 29. 2. 2028

Projekt se osredotoča na optimizacijo proizvodnje melanina iz gliv za izboljšanje UV odpornosti bioinsekticidov, ki temeljijo na *Bacillus thuringiensis* (Bt). Melanin, naravni pigment s širokim spektrom absorpcije UV žarkov, izkazuje potencial pri zaščiti bioinsekticidov pred razgradnjo, ki jo povzroča sončno sevanje. Raziskava si prizadeva identificirati glivne vrste, ki omogočajo visok donos melanina, optimizirati njihove fermentacijske procese ter izboljšati tehnike ekstrakcije za večjo stroškovno učinkovitost in olajšano uporabo v industriji.

Raziskava bo sistematično ovrednotila glive iz obstoječe mikološke zbirke Kmetijskega inštituta Slovenije, da bi identificirala vrste z največjim donosom melanina v najkrajšem možnem času inkubacije. Osredotočili se bomo na vrste *Aureobasidium pullulans*, *Aspergillus niger*, *Alternaria alternata* in *Verticillium dahliae*, ki izkazujejo različne stopnje proizvodnje melanina in imajo različne zahteve glede inkubacije. Optimizirani fermentacijski pogoji bodo izboljšali rastne parametre za maksimizacijo izkoristka, medtem ko bodo metode ekstrakcije izboljšane za industrijsko uporabo.

Dolgoročni cilj projekta je vključitev melanina v formulacije Bt, kar bo izboljšalo njihovo UV odpornost in podaljšalo njihovo učinkovitost v naravnih okoljih. Z izboljšanjem stabilnosti bioinsekticidov raziskava nagovarja ključne potrebe po trajnostnih rešitvah za zatiranje škodljivcev ter zmanjšuje odvisnost od kemičnih insekticidov. Projekt ima potencial za ustvarjanje okolju prijaznih in stroškovno učinkovitih kmetijskih pesticidov ter prispeva k globalnim prizadevanjem za okolju-prijazno trajnostno kmetijstvo in izboljšano prehransko varnost.

Z4-60178

Genomski pristop za rejo na izboljšano kakovost mesa pri lokalni pasmi krškopoljskega prašiča

Koordinatorica projekta: dr. Klavdija Poklucar Žnidaršič

Trajanje projekta: 1. 1. 2025 – 31. 12. 2026

V podoktorskem projektu ocenjujemo možnost reje na izboljšano kakovost mesa z uporabo genomske in transkriptomске pristopov pri krškopoljskem prašiču. V prvem delu smo ocenili genetske parametre za različne lastnosti kakovosti mesa (intramuskularna maščoba) ter izvedli

pilotno študijo v kateri smo testirali različne rejske cilje, kot so eliminacija neželenih alelov, ohranjanje genetske raznolikosti, ipd. V drugem delu raziskave smo s pomočjo RNA-sekvenciranja iskali diferencialno izražene gene in biološke poti, ki vplivajo na lastnosti kakovosti v različnih produkcijskih sistemih z različno prehrano. V letu 2025 so bili rezultati predstavljeni na treh mednarodnih konferencah ter 1 članek objavljen v reviji z visokim faktorjem vpliva. V letu 2026 načrtujemo izvedbo asociacijske analize na ravni celotnega genoma, epigenetskih študij ter pripravo znanstvenih publikacij.

7.2.1.4. Mednarodni projekti, financirani s strani ARIS in MKGP

Agroekološke prakse za podporo produktivnosti, zdravju tal, biotski raznovrstnosti in socialno-ekološki trajnosti v okviru podnebnih sprememb na malih kmetijah v sredozemski regiji (AGRIECOMED)

Koordinator projekta: Pere Joan Gelabert Vadillo, CTFC Španija ; vodja projekta na KIS: dr. Tomaž Žnidaršič

Financer: PRIMA

Trajanje projekta: 36 mesecev, uradni datum začetka še ni določen

Kratek opis: Projekt AGRIECOMED bo usmerjen v sprejemanje agroekoloških praks na kmetijah v različnih podnebnih razmerah severno-južnih in vzhodno-zahodnih sredozemskih regij, da bi zagotovili prehransko varnost v razmerah podnebnih sprememb z: (i) izboljšanjem razumevanja agroekoloških praks na podlagi pilotnih poskusov v različnih kmetijskih sistemih v sredozemski regiji in drugod; (ii) prenosom teh informacij v soustvarjanju več akterjev za pridobitev novih vpogledov v uporabo teh praks z nadgradnjo na male kmetije v živih laboratorijih; in (iii) ocenjevanjem izvajanja teh sistemov, vključno s prednostmi in omejitvami, ki jih morajo upoštevati oblikovalci politik.

N4-0480

Napredne tehnike kriobiologije in strategije, podprte z biomarkerji, za ohranitev genetskega materiala ogroženih avtohtonih pasem prašičev

Koordinator projekta: dr. Bence Somoskői (University of Veterinary Medicine, Budapest; gre za skupni madžarsko-slovenski raziskovalni projekt, kjer NKFIH deluje v vlogi vodilne agencije). Prijavitelj na slovenski strani je Univerza v Ljubljani, Veterinarska fakulteta, koordinatorica projekta na slovenski strani: dr. Nataša Štrbenc (UL – VF)

Vodja projekta na KIS: dr. Martin Škrlep

Trajanje projekta: 1. 3. 2026 – 28. 2. 2029

Predlagani raziskovalni projekt obravnava problem učinkovite krioprezervacije semena merjascev ogroženih avtohtonih evropskih pasem (madžarski veliki beli prašič, mangalica, kopoljski prašič). Kljub napredku na področju reproduktivne biotehnologije se pri umetnem osemenjevanju svinj uporablja manj kot 1 % zamrznjenega semena, predvsem zaradi velike občutljivosti merjaščevega semena na poškodbe pri zamrzovanju in odtajevanju. S projektom želimo zapolniti pomembno vrzel v znanju z raziskovanjem pasemsko in individualno specifičnih dejavnikov, ki vplivajo na sposobnost zamrzovanja semena v teh premalo proučevanih populacijah. V raziskavi bomo najprej bomo ocenili kakovost semenskih vzorcev komercialnih in avtohtonih merjascev z uporabo naprednih molekularnih, genetskih in proteomskih metod. V drugi fazi bomo uporabili in ovrednotili konvencionalne ter eksperimentalne protokole krioprezervacije, s posebnim poudarkom na biomarkerjih (npr. AKAP3, FN1) in izražanju genov (npr. PRM1, PRM2). V zadnji fazi bomo razvite protokole krioprezervacije optimizirali za uporabo v genskih bankah in vzrejnih programih. Pričakovani rezultati bodo pomembno prispevali k razvoju reproduktivnih biotehnologij ter ponudili prenosljive rešitve za ohranjanje biotske raznovrstnosti domačih živali v Evropi in širše.

N4-0439

Pheno4P: Fenomski pristop k proizvodnji vrhunskih izdelkov iz prašičjega mesa

Koordinatorica projekta: prof. dr. Ivona Djurkin Kušec (Univerza v Osijeku, Fakultet agrobiotehniških znanosti Osijek). Gre za skupni hrvaško-slovenski projekt, kjer HRZZ deluje kot vodilna agencija.

Vodja projekta na KIS: dr. Martin Škrlep

Trajanje projekta: 1. 3. 2026 - 28. 2. 2029

Reja prašičev je ključna panoga živinoreje, vendar se zaradi intenzivne selekcije sodobnih pasem pogosto poslabšujejo senzorične in prehranske lastnosti mesa. Tradicionalni izdelki, kot je slanina, so vse bolj cenjeni na trgu, vendar vpliv genetskih in okoljskih dejavnikov na njihovo kakovost še ni dovolj raziskan. Razumevanje interakcij med genotipom in fenotipom je zato ključno za optimizacijo rejskih strategij in ovrednotenje avtohtonih pasem, ki izstopajo po specifičnih prehranskih in senzoričnih lastnostih. S kombinacijo najnovejših raziskovalnih metod in praktičnih aplikacij bo projekt Pheno4P izboljšal znanstveno razumevanje odnosa med genetskimi dejavniki in fenotipskimi lastnostmi ter z rezultati podprl trajnostno in ekonomsko vzdržno prašičerejo. Cilj projekta je preučiti razlike v rasti, sestavi maščobnih kislin in kakovosti izdelkov med avtohtonimi in sodobnimi pasmami, s posebnim poudarkom na slanini kot vrhunskem izdelku. Za vpogled v ključne presnovne mehanizme, ki določajo kakovost izdelkov, bodo uporabljene fenotipske analize, transkriptomsko sekvenciranje in epigenetske študije. Poleg znanstvene ovrednotenja izdelkov raziskava vključuje tudi analizo stališč potrošnikov in uporabo nevromarketinških metod za preučevanje zaznave slanine. Projekt Pheno4P, je financiran v okviru pobude Weave, poteka v mednarodnem partnerstvu – vodilna partnerica je Hrvaška (Univerza v Osijeku). V prvem letu trajanja projekta planiramo izvedbo poskusov s prašiči, vzorčenje za analizo transkriptoma in epigenoma ter začetek predelave izdelkov.

N4-0413

Nano-dušik kot možna alternativa za ekološko učinkovito pridelavo rastlin v okolju s pomanjkanjem vode

Koordinatorica projekta: Prof. dr. Szilvia Veres (University of Debrecen). Skupni madžarsko-slovenski raziskovalni projekt, kjer NKFIH deluje v vlogi vodilne agencije. Prijavitelj na slovenski strani je Univerza v Mariboru, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede, vodja projekta dr. Primož Titan. Vodja projekta na KIS: dr. Vladimir Meglič

Trajanje projekta: 1. 3. 2025 – 31. 3. 2028

Področje znanosti o nano-gnojilih predstavlja novo alternativno možnost za odpravo težav, ki nastajajo zaradi uporabe tradicionalnih mineralnih gnojil. Nano-gnojila imajo v primerjavi s tradicionalnimi več prednosti, med katerimi je tudi večja učinkovitost rastlin pri sprejemanju hranil, kar neposredno vpliva na trajnostno pridelavo poljščin. Zanimiv rezultat raziskovalnega dela na znanstvenem področju nano-gnojil predstavlja nano strukturirana urea ali "nano urea". Nano urea je nano tehnološki proizvod, ki je sestavljen iz delcev sečnine nano velikosti. Kot kažejo raziskave naj bi uporaba nano urea-e v kmetijstvu prinesla številne koristi, med drugim zmanjšanje porabe gnojil, povečanje pridelka, zmanjšanje onesnaženosti okolja in znižanje stroškov gnojenja.

N4-0421

Revitalizacija silvo-pastoralnih sistemov z agro-ekološkim pristopom za povečanje pridelave na kmetijah v sredozemskem območju (RevAgroForMed)

Koordinator projekta: : dr. Cesare Pacini; vodja projekta na KIS: dr. Tomaž Žnidaršič (dr. Jože Verbič)

Financer: PRIMA

Trajanje projekta: 1.9. 2025 – 1. 9. 2028

Projekt je usmerjen v oživitev silvo-pastoralnih sistemov v sredozemskem območju (partnerji: ITA, ŠPA, SLO, ALŽ, JOR) s ciljem povečati pridelavo z izboljšanjem lastnosti tal, povečati prilagojenost na klimatske razmere in ustrezno ovrednotiti pridelke. Na silvo-pastoralnih pašnikih Kobilarne Lipica smo vzpostavili poskusna poligona (enega na revitaliziranem območju, drugega na zapleveljenem območju). Na revitaliziranem poligonu smo posejali seme avtohtonih travniških rastlin, nabrano s krtačnim strojem v bližini. Na izbranih poligonih bomo preučili vpliv različne obdelave (enkratna ali dvakratna košnja in enkratno ali dvakratno mulčenje) na mikro-favno v tleh, fizikalno-kemijske lastnosti tal, pridelek, hranilno vrednost in botanično sestavo zelinja. Preučili bomo tudi možnost uporabe mobilnega telefona ter metod daljinskega zaznavanja za ocenjevanje stanja pašnika in stopnje zapleveljenosti z določeno rastlinsko vrsto. Pri tem bomo uporabili aplikacije za zajem in obdelavo fotografij, ter aplikacije za interpretacijo prostorskih podatkov.

7.2.1.5. Bilateralna sodelovanja

Bilateralno sodelovanje z Bosno in Hercegovino: BI-BA/26-27-003

Od biotske raznovrstnosti do bioaktivnosti - Valorizacija genskih virov rodu *Allium* (AlliVar)

Vodja projekta: dr. Barbara Pipan

Trajanje: 1. 1. 2026 - 31. 12. 2027

Projekt AlliVAR nadgrajuje uspešno sodelovanje med Slovenijo in Bosno in Hercegovino, kjer smo že izvedli inventarizacijo in fenotipsko karakterizacijo dediščine rodu *Allium* (česen, čebula). Nova faza uvaja standardiziran protokol za in vitro ohranjanje ter vzpostavlja zbirko izbranih vrst za dolgoročno varovanje genskih virov in pridelavo razmnoževalnega materiala brez patogenov. Hkrati raziskuje bioaktivne spojine z visokim farmakološkim potencialom (alicin, flavonoidi) ter razvija inovativne formulacije, kot sta nanoenkapsulacija in fermentacija, za večjo stabilnost in uporabnost. Projekt povezuje rastlinsko znanost, biotehnologijo in farmakologijo ter prispeva k trajnostnemu kmetijstvu in zdravju ljudi.

Bilateralno sodelovanje z Madžarsko: BI-HU/26-27-008

Prehranska kakovost žit z integralnimi genetskimi, okoljskimi in žlahtniteljskimi pristopi (NUTRICROP)

Vodja projekta: dr. Lovro Sinkovič

Trajanje: 1. 1. 2026 - 31. 12. 2027

Projekt NUTRICROP krepi bilateralno sodelovanje med Slovenijo in Madžarsko na področju razvoja žit z izboljšanim prehranskim profilom in zmanjšanim alergenim potencialom. Projekt združuje genske vire obeh držav ter interdisciplinarno znanje iz žlahtnjenja, molekularne biologije in prehranske biokemije. Cilj je identificirati sorte z višjo vsebnostjo vlaknin, mineralov in bioaktivnih snovi ter z nižjo vsebnostjo alergenih ogljikovih hidratov. Raziskave vključujejo poljske poskuse v različnih okoljih, analitsko karakterizacijo in razvoj molekularnih markerjev za selekcijo. Sodelovanje krepi znanstveno mrežo, prenos tehnologij in trajnostni razvoj agroživilskih sistemov.

Bilateralno sodelovanje z Madžarsko: BI-HU/26-27-005

Raziskave strategij biotičnega varstva rastlin proti boleznim in škodljivcem, katerih pomen narašča zaradi podnebnih sprememb

Vodja projekta: dr. Irena Mavrič Pleško

Trajanje: 1. 1. 2026 - 31. 12. 2027

Podnebne spremembe in posledično širjenje rastlinskih bolezni in škodljivcev na nova področja, predstavljajo vedno večji izziv svetovni pridelavi hrane. Zaradi omejevanja rabe pesticidov se povečuje vloga biotičnega varstva rastlin pri obvladovanju bolezni in škodljivcev, pri čemer pa se je potrebno zavedati, da tudi nepravilna uporaba biotičnih agensov lahko predstavlja tveganje za

okolje. Cilj projekta je primerjati strategije, možnosti in izkušnje biotičnega varstva in uporabe bakteriofagov v obeh državah ter pričeti z raziskave biotičnega varstva pred glivami in rastlinskimi virusi z različnimi modernimi molekularnimi pristopi. Rezultati projekta nam bodo dali celovito sliko trenutnega in prihodnjega potenciala biotičnega varstva rastlin, kar bo pomembno doprineslo k ohranjanju proizvodnje zdrave hrane v spreminjajočih se podnebnih spremembah.

7.2.1.6. Drugi ARIS projekti (Občanska znanost)

O4-50141

Digitalizacija v vinogradništvu za boljše razumevanje terroirja

Vodja projekta: dr. Katja Šuklje Antalick

Trajanje projekta: 1.11.2025-31.12.2026

Kratka vsebina projekta: Projekt je namenjen vključitvi občanov v raziskovalno dejavnost, predvsem v monitoring pojava različnih bolezni in pa tudi razvojnih faz pri vinski trti. Prav tako bo namenjen pridobivanju in spremljanju dozorevanja grozdja. Pridelovalci kakor tudi občani ne-povezani z vinogradništvom bodo priučeni uporabe telefonske aplikacije, za beleženje podatkov (bolezni, dozorevanje, fenologija) ki se bodo nalogali na skupnem strežniku in jih bomo lahko uporabili za spremljanje širjenja zlate trsne rumenice, identifikacijo leg/vinogradov bolj podvrženim raznim glivičnim obolenjem, leg kjer je fenologija zgodnejša in kjer je potencialno večja nevarnost spomladanske pozebe. Pridobljeni podatki se bodo naložili na obstoječo platformo vinograd.si

7.2.1.7. Projekti CRP, v katerih nastopa KIS kot nosilec

V2-2403

Možnosti uvajanja biometana pridobljenega iz procesiranja odpadne kmetijske biomase za pogon kmetijskih traktorjev in zmanjševanje emisij toplogrednih plinov

Koordinator projekta: dr. Viktor Jejčič

Trajanje projekta: 1. 9. 2024 - 31. 8. 2026

Z uporabo biometana za pogon kmetijskih traktorjev in delovnih strojev, lahko značilno zmanjšamo emisije toplogrednega plina metana ter veliko odvisnost kmetijstva od fosilnih goriv v različnih pridelavah. Ugotovljene bodo emisije toplogrednih plinov iz proizvodnje in uporabe biometana za pogon traktorjev in delovnih strojev. Opravljena bo ekonomska analiza proizvodnje bioplina in biometana iz različnih vhodnih surovin, kot so goveja in prašičja gnojevka, goveji in prašičji gnoj ter perutninski gnoj. Analizirana bo proizvodnja bioplina in biometana na mikro, majhnih in velikih bioplinskih napravah. Zbrane podatke bomo uporabili za oceno možnosti izboljšanja proizvodne učinkovitosti in ekonomske vzdržnosti pridobivanja bioplina in biometana v kmetijskem sektorju. Določena bo ekonomika zbiranja bioplina na manjših bioplinskih napravah, njegovega transporta na centralizirane obrate za nadgradnjo do faze metana - biometan, ter ocenjena potrebna višina investicij za vzpostavitev tovrstne infrastrukture. Podana bo celovita ocena ekonomske in okoljske upravičenosti uvedbe biometana, kot trajnostnega energetskega vira v kmetijstvu.

V4-2405

RajonSI - Rajonizacija kmetijske pridelave Slovenije za potrebe trajnostne rabe kmetijskih zemljišč, zmanjšanje okoljskih in ekonomskih tveganj pridelave in prilagajanja kmetijstva podnebnim spremembam

Koordinator projekta: dr. Lovro Sinkovič

Trajanje projekta: 1. 9. 2024 - 31. 8. 2027

Projekt RajonSI se osredotoča na optimizacijo rabe kmetijskih zemljišč in prilagajanje pridelave podnebnim spremembam. V letu 2026 bodo potekale aktivnosti razvoja prostorskih modelov za

oceno primernosti zemljišč, nadgradnja GIS slojev ter priprava kart rajonizacije za izbrane načine pridelave (njivska, intenzivna sadjarska, vinogradniška, trajno travinje) in za pomembne kmetijske vrste/kulture v rastlinski pridelavi (koruza, pšenica in ječmen, krompir, jabolka in hruške, jagode, ameriške borovnice, pašno-kosno travinje in pašno travinje). Projekt vključuje analizo naravnih danosti (tla, podnebje, relief) ter ekonomskih dejavnikov, s ciljem oblikovanja informacijskih podlag za odločevalce (MKGP) in kmetovalce. Rezultati bodo podprli trajnostno rabo virov, zmanjšanje okoljskih in ekonomskih tveganj ter povečanje produktivnosti kmetijstva.

V4-2408

Razvoj trajnostnega načina desikacije krompirjeve cime

Koordinator projekta: dr. Robert Leskovšek

Trajanje projekta: 1. 9. 2024 - 31. 8. 2027

V intenzivni pridelavi krompirja je sušenje (desikacija) krompirjeve cime pomemben tehnološki postopek s katerim zagotovimo ustrezno kakovost krompirjevih gomoljev ob izkopu in njihovo primernost za skladiščenje. Slovenski pridelovalci imajo na voljo zelo omejen nabor ukrepov za sušenje krompirjeve cime, zato je glavni cilj projekta razvoj učinkovitih, tehnično izvedljivih in ekonomsko sprejemljivih strategij uničevanja krompirjeve cime. Po opravljenem ožjem izboru ukrepov, ki bi bili primerni za slovenske pridelovalne razmere, smo nekatere izmed njih preizkusili tudi v praksi. V jedilnem in semenskem krompirju smo v letu 2025 preučili izbrane strategije mehanskega uničenja krompirjeve cime in zmanjšane uporabe herbicidov z uporabo močil. Izvedli smo tudi preliminarne poskus s strojem za termično uničevanje krompirjeve cime s pomočjo plina. Tudi v prihodnjih letih nameravamo dodatno preveriti strategije, ki se bodo v realnih pridelovalnih pogojih izkazale kot najbolj učinkovite in s katerimi bomo lahko doprinesli k bolj trajnostni pridelavi krompirja v Sloveniji.

V4-2419

Vsebnost vitaminov in ostankov fitofarmacevtskih sredstev v sadju in zelenjavi

Koordinatorica projekta: dr. Nika Cvelbar Weber

Trajanje projekta: 1. 9. 2024 - 31. 8. 2026

Sadje in zelenjava sta osnovi zdrave prehrane, vendar v Sloveniji nizka samooskrba (manj kot 30 %) zahteva več uvoza, kar vpliva na kakovost. Uvoženi pridelki zaradi daljšega transporta izgubijo hranila, zlasti vitamine (A, B, C, K), in vsebujejo več ostankov fitofarmacevtskih sredstev (FFS). Lokalni pridelki imajo boljšo hranilno vrednost in manj ostankov FFS, kar poudarjajo raziskave. Projekt primerja vitamine in ostanke FFS v lokalnih in uvoženih pridelkih ter ozavešča o prednostih domače hrane. To krepi zaupanje v slovenske pridelovalce, povečuje povpraševanje po lokalnih izdelkih in podpira trajnostni razvoj slovenskega kmetijstva. V letu 2026 imamo načrtovane še zadnje analize vitaminov v skladiščnih vzorcih. Nato sledi vrednotenje rezultatov analiz in prenos informacij do uporabnikov.

V4-2420

Ukrepi za zmanjšanje vsebnosti kadmija v pridelkih zelenjadnic in krompirja

Koordinatorica projekta: dr. Kristina Ugrinović

Trajanje projekta: 1. 9. 2024 - 31. 8. 2027

Da bi v prihodnje zmanjšali tveganja zaradi prekomerne vsebnosti Cd v živilih primarne proizvodnje bomo (1) identificirali območja za povečano vsebnost Cd v pridelkih, (2) v poljskih in lončnih poskusih podrobneje proučili in z analizami podkrepili učinkovitost tehnoloških rešitev, (3) preskušane rešitve ekonomsko ovrednotili in (4) pripravili smernice za zmanjšanje vsebnosti Cd v pridelkih zelenjadnic in krompirja. V 2026 bomo zaključili s pripravo karte kmetijskih zemljišč lede na tveganje za povečano vsebnost Cd v pridelkih, nadaljevali bomo z poljskimi in ločnimi poskusi ter beleženjem tehnoloških ukrepov za potrebe priprave kalkulacij za oceno stroškov. S potekom in ugotovitvami projekta bomo seznanjali pridelovalce in strokovno javnost.

V4-2424

Digitalizacija terroirjev slovenskih vinogradov

Koordinator projekta: dr. Klemen Lisjak

Trajanje projekta: 1. 9. 2024 - 31. 8. 2027

S predlaganim projektom bomo nadgradili portal www.vinograd.si na treh nivojih: (i) Na obstoječem portalu www.vinograd.si smo za posamezen vinorodni okoliši na reprezentativnih vinogradniških legah pripravili nadgradnje z natančnim prikazom meteoroloških podatkov iz prostorskega algoritma meteoblue za izbrane vinograde (okrog 110 vinogradov za celo Slovenijo). V okviru projekta je bil v letu 2025 Izdelan tudi avtomatski prikaz dozorevanja grozdja za posamezne sorte znotraj vinorodnega okoliša ter prikaz agrometeorološka poročila za posamezen letnik na nivoju vinorodnega okoliša. Prav tako je bil izdelan prikaz fenoloških faz izbranih vinogradov ter kartografski pregled za temperaturo in padavine za izbrane vinograde v izbranem časovnem obdobju. (ii) Na nivoju vinorodnih okolišev in podokolišev smo za že razvit portal www.vinograd.si razvijali prikaz litološke in morfometrične (geomorfološke) karte v različnih merilih z opisi geogenih dejavnikov terroirja na dveh nivojih (strokovni in v uporabnika-vinogradnika usmerjen opis). Uporabnik bo lahko pridobil avtomatsko kreirano poročilo o geogenih faktorjih dane lege, ki bo vključevalo litološke in pedološke podatke ter morfometrične podatke o naklonu, ekspoziciji, nadmorski višini in reliefu. (iii) Pripravili smo sistem hrambe podatkov za bodočo obdelavo. Ker so podatki in analize zelo razpršeni, planiramo v okviru projekta pripraviti sistem kako podatke shraniti, da bodo le-ti uporabni v prihodnosti za potrebe modeliranja ali druge namene.

V4-2428

Fly4IPM - Uporaba brezpilotnih letalnikov za natančno nanašanje fitofarmacevtskih sredstev, sredstev z nizkim tveganjem in koristnih organizmov za trajnostno kmetijstvo

Koordinator projekta: dr. Uroš Žibrat

Trajanje projekta: 1. 9. 2024 - 31. 8. 2027

Izvedli bomo analizo nanašanja fitofarmacevtskih sredstev z uporabo brezpilotnih letalnikov (dronov) v trajnih nasadih in poljščinah. Sledilo bo testiranje zanašanja škropilne brozge v različnih kulturah, ter testiranje učinkovitosti zatiranja škodljivih organizmov in nanašanja sredstev z nizkim tveganjem. Pripravili bomo navodila za uporabo dronov, ki bodo obsegala informacije o potrebnih delovnih parametrih za varen nanos in obvladovanje pojavov.

7.2.1.8. Projekti CRP, v katerih KIS sodeluje

V2-2426

Smernice za pametno in precizno kmetijstvo

Koordinator projekta: dr. Matjaž Mihelj (UL-FE); vodja projekta na KIS: dr. Blaž Germšek

Trajanje projekta: 1. 9. 2024 - 31. 8. 2026

Projekt "CRP - Smernice za pametno in precizno kmetijstvo" obravnava implementacijo robotskih in digitalnih tehnologij v slovensko kmetijstvo z analizo stanja, stroškovne učinkovitosti ter vplivov na okolje, družbo in gospodarstvo. Cilji vključujejo pripravo smernic, akcijskih načrtov ter izobraževalnih modulov za izboljšanje kmetijskih praks. Projekt je razdeljen na tri delovne sklope, ki zajemajo analizo trenutnega stanja in trendov, oceno potenciala tehnologij ter pripravo ukrepov za integracijo. Izsledki bodo oblikovali priporočila za nacionalno kmetijsko politiko, s poudarkom na trajnosti in učinkovitosti.

V4-2402

Razvoj trajnostne živinoreje v Sloveniji

Koordinator projekta: dr. Jaka Žgajnar (UL-BF); vodja projekta na KIS: dr. Tanja Travnikar

Trajanje projekta: 1. 9. 2024 - 31. 8. 2027

Delo v letu 2026 bo osredotočeno na kazalnike trajnosti živinoreje, opredeljene v prvem delovnem svežnju, narejenem v letu 2025. Analiza bo poskušala aktualno stanje živinoreje v Sloveniji čim bolj približati orisu in razumevanju posameznega stebra trajnosti.

Poudarek bo na analizi travojedih živalih (govedo in drobnica). Povsod, kjer bo mogoče in smiselno, se bo podatkovno analizo po stebrih predstavilo tudi na regionalni ravni, na način pridelave in glede na naravne danosti. Za izvedbo omenjenih analiz bodo potrebne podrobne in kontinuirane podatkovne zbirke iz različnih podatkovnih virov. Opredeljeni bodo nekateri razvojni scenariji za presojo učinkov prehoda v (bolj) trajnostno živinorejo. Za bolj objektivno simulacijo prestrukturiranja proizvodnje slovenske živinoreje v (bolj) trajnostno bo opravljena tudi analiza dejavnikov odločanja kmetijskih gospodarstev. Na podlagi dobljenih rezultatov bo mogoče izdelati dokaj konkretna in že ovrednotena priporočila kmetijski politiki.

V4-2406

Primerjava tehnologij in strategij namakanja in fertigacije na izbranih kulturah

Koordinator projekta: dr. Martin Pavlovič (IHPS); vodja projekta na KIS: dr. Blaž Germšek

Trajanje projekta: 1. 9. 2024 - 31. 8. 2027

Projekt "CRP Namakanje 2024" se osredotoča na izboljšanje učinkovitosti namakanja in fertigacije v kmetijstvu z uporabo sodobnih tehnologij. Cilji vključujejo vzpostavitev treh poskusnih lokacij, primerjavo različnih namakalnih tehnologij, spremljanje vsebnosti vode v tleh z naprednimi merilci ter pripravo strokovnih priporočil za namakanje in fertigacijo. Projekt bo zagotovil pilotne lokacije za demonstracijo inovativnih praks ter organiziral delavnice za kmete, s čimer bo prispeval k trajnostnemu in učinkovitemu upravljanju z viri. Sodelujejo vodilne raziskovalne institucije v Sloveniji, projekt pa traja 36 mesecev.

V4-2411

Deficit opraševanja v slovenskem kmetijstvu

Koordinator projekta: dr. Danilo Bevk (NIB); vodja projekta na KIS: dr. Janez Prešern

Trajanje projekta: 1. 9. 2024 - 31. 8. 2027

Opraševanje je ključnega pomena za mnoge rastlinske vrste, tudi tiste, ki so neposredno in posredno pomembne za človeško prehrano. Zahteve po opraševanju v kmetijstvu pa so odvisne predvsem od rastlinskih vrst, ki prevladujejo v nacionalnem kmetijstvu. V projektu bomo pregledali potrebe po opraševanju v slovenskem kmetijstvu. Na izbranih njivah in sadovnjakih bomo izmerili morebitni deficit opraševanja v povezavi s stanjem opraševalcev v le-teh. Sledila bo predlog ukrepov za izvajanje ukrepov kmetijske politike za zagotovitev zadostnega opraševanja kmetijskih rastlin.

V4-2412

Identifikacija in presoja antropogenih vplivov na habitate divjadi

Koordinatorica projekta: dr. Katarina Flajšman (GOZDIS); vodja projekta na KIS: dr. Irena Bertonec

Trajanje projekta: 1. 9. 2024 - 31. 8. 2026

Zbrali in pregledali smo obstoječe modele ekološke povezljivosti v kmetijski krajini za Slovenijo ter dostopne prostorske sloje krajinskih prvin. V štirih izbranih krajinah z intenzivnim kmetijstvom in z različnimi gostotami male divjadi bomo preverili deleže krajinskih elementov in ocenili vlogo krajinskih elementov za dolgoročno ohranjanje povezljivosti.

V4-2415

MapQuest - Napredne strategije upravljanja karantenske bakterijske uvelosti koruze v Sloveniji

Koordinatorica projekta: dr. Tanja Dreu (NIB); vodja projekta na KIS: dr. Uroš Žibrat

Trajanje projekta: 1. 9. 2024 - 31. 8. 2027

Cilj projekta je uvedba strategije za obvladovanje in preprečevanje širjenja karantenske bakterijske uvelosti koruze. Izvedli bomo podroben popis gostiteljskih rastlin in potencialnih vektorjev, izboljšali diagnostične metode in genomiko za sledenje izvora okužb, uvedli inovativne tehnike nadzora z brezpilotnimi zrakoplovi ter testirali napovedne modele. Ponovno bomo izvedli slikanja z brezpilotnim zrakoplovom s tremi senzorji (multispekter, RGB in LiDAR). Podatke iz obeh let (2025 in 2026) bomo združili s terenskimi podatki razširjenosti bolezni, ter razvili napovedne modele.

V4-2423

Podnebne projekcije agroklimatskih kazalnikov

Koordinatorica projekta: dr. Tjaša Pogačar (UL-BF); vodja projekta na KIS: dr. Ajda Bleiweis

Trajanje projekta: 1. 9. 2024 - 31. 8. 2026

Okoljske in podnebne spremembe zahtevajo nova znanja in usmeritve kmetijskih praks. Namen projekta je s pomočjo strokovnjakov s posameznega področja in podatkov iz poljskih poskusov izbrati in predstaviti najpomembnejše agroklimatske kazalnike za opisovanje vpliva podnebja na agroekosisteme ter s pomočjo podnebnih projekcij predstaviti vplive podnebnih sprememb na različne vidike rastlinske pridelave, pri čemer se bomo osredotočili na poljščine. V letu 2026 bomo izvedli simulacije izbranih modelov pridelka za ključne poljščine ter pripravili analizo vplivov različnih dejavnikov na njihov pridelek. Dobljeni rezultati bodo pripomogli k oblikovanju konkretnih in bolj ovrednotenih priporočil kmetijski politiki.

V5-2366

Ovrednotenje dejavnikov za učinkovito zniževanje emisij toplogrednih plinov

Koordinator projekta: dr. Miha Dominko (IER); vodja projekta na KIS: dr. Jože Verbič

Trajanje projekta: 1. 10. 2023 – 30. 9. 2026

Cilj projekta je pridobitev celovitega in posodobljenega vpogleda v najboljše prakse ter inovativne rešitve za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v sektorjih stavbe, promet, industrija, odpadki in kmetijstvo. Na Kmetijskem inštitutu smo v prvi fazi izvajanja projekta izvedli temeljit pregled znanstvene literature in identificirali kmetijske prakse, ki prispevajo k zmanjševanju emisij metana, didušikovega oksida in ogljikovega dioksida. V nadaljevanju bomo sodelovali pri pripravi vhodnih podatkov in pri presoji rezultatov MCDM analize (Multi-Criteria Decision Making), ki jo bodo izvedli na Inštitutu za ekonomska raziskovanja. V projektu sodelujejo Oddelek za živinorejo, Oddelek za kmetijsko tehniko in energetiko, Oddelek za kmetijsko ekologijo in naravne vire, Oddelek za rastlinsko pridelavo in Oddelek za ekonomiko kmetijstva.

7.3. Odprta znanost

V Sloveniji področje odprte znanosti urejajo nekateri temeljni nacionalni dokumenti:

- Akcijski načrt za odprto znanost,
- Resolucija o znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2030 (ReZrIS30),
- Zakon o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (ZZrID),
- Zakon o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ),
- Uredba o izvajanju znanstvenoraziskovalnega dela v skladu z načeli odprte znanosti (Uredba).

Akcijski načrt za odprto znanost je izvedbeni dokument Resolucije o znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije, ki določa aktivnosti, kazalnike, nosilce aktivnosti ter trajanje in vire financiranja za prilagoditev nacionalnega raziskovalnega prostora načelom odprte znanosti. Dokument vključuje tudi informacije o sodelujočih in sredstvih, potrebnih za učinkovito izvajanje načrta.

Zakon o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (ZZrID) podrobneje ureja področje odprte znanosti v členih 40. do 42.

Uredba o izvajanju znanstvenoraziskovalnega dela v skladu z načeli odprte znanosti (Uredba) je podzakonski akt ZZrID in določa konkretne načine implementacije odprte znanosti v slovenskem znanstvenoraziskovalnem prostoru. Uredba vključuje ključne vidike, kot so:

- zahteve po odprtem dostopu do vseh rezultatov raziskav (npr. raziskovalnih člankov in podatkov),
- vključevanje zainteresirane javnosti v znanstvenoraziskovalno delo (t.i. občanska znanost),
- vrednotenje raziskovalnega dela v skladu z načeli odprte znanosti,
- vzpostavitev nacionalne infrastrukture za odprto znanost.

Navedeni dokumenti predstavljajo obveznost javnih raziskovalnih zavodov za delovanje v skladu z načeli odprte znanosti.

Odprta znanost je sodoben pristop znanstvenoraziskovalnega dela in razširjanja njegovih rezultatov (znanja, vedenja) na pregleden in sodelovalen način. Odpiranje znanosti preko čim hitrejši izmenjave informacij in znanja med raziskovalci povečuje možnosti za hitrejši napredek v znanosti.

Namen odprte znanosti je tudi povečanje vloge znanstvenih dognanj pri sprejemanju družbenih odločitev, zato je pomembno, da so znanstvena spoznanja ljudem približana sproti in na ustrezen način.

Odprta znanost predstavlja del celovitih in obsežnih sprememb znanstvenoraziskovalnega dela v Evropski skupnosti. Gre za skupek politik, usmeritev, priporočil, procesov, metod, praks in tehnologij, ki določajo temeljna načela in bistvene značilnosti odprte znanosti.

Temeljna načela odprte znanosti so:

- takojšnja in splošna dostopnost znanstvenih del, ki so rezultat javnega financiranja znanstvenoraziskovalnega dela (na primer znanstvene objave ali pa raziskovalni podatki) na svetovnem spletu brez naročniških omejitev;
- deljenje in skupna uporaba programske, strojne in druge opreme, ki jo raziskovalci uporabljajo pri svojem delu;
- transparentnost znanstvenih metod, protokolov in eksperimentov;
- omogočanje ponovne rabe raziskovalnih podatkov;
- spodbujanje poštenih in transparentnih metod vrednotenja raziskovalnega dela;
- spodbujanje in promocija povezovanja znanosti z javnostjo;
- spodbujanje praks odprte znanosti na drugih področjih, kot sta npr. izobraževanje in kultura;
- spodbujanje sprememb v kulturi raziskovalnega dela v smeri sodelovanja med raziskovalci in omejevanja tekmovalnosti.

V letu 2023 se je pričel projekt SPOZNAJ - Podpora pri uvajanju načel odprte znanosti v Sloveniji, katerega eden od konzorcijskih partnerjev je tudi Kmetijski inštitut Slovenije. Namen projekta je uvesti načela odprte znanosti v znanstvenoraziskovalno delo oziroma prilagoditi delovanje dvajsetih javnih raziskovalnih organizacij in CTK v skladu z načeli odprte znanosti. V okviru projekta bodo konzorcijski partnerji uskladili svoje delovanje z ReZrIS30, ZZrID in Uredbo o izvajanju znanstvenoraziskovalnega dela v skladu z načeli odprte znanosti, s čimer bo njihovo delovanje skladno z določili glede odprte znanosti v Evropskem raziskovalnem prostoru. Partnerji projekta bodo izvedli usposabljanja za različne deležnike odprte znanosti, specialistična izobraževanja za ravnanje s FAIR in odprto dostopnimi raziskovalnimi podatki, pripravili priročnik o odprti znanosti in vzpostavili podporo za odprto znanost v lastnih organizacijah.

V okviru projekta so potekale naslednje aktivnosti:

- redna udeležba na konzorcijskih sestankih,
- udeležba na Usposabljanju za podatkovne strokovnjake jesen – zima 2025/26 v organizaciji CTK oziroma projekta SPOZNAJ,
- prenova dela spletne strani KIS/Knjižnica z aktualnimi temami odprte znanosti in redno dopolnjevanje spletne strani z dogodki, novostmi, izobraževanji,
- udeležba na Nacionalnih dogodkih projekta SPOZNAJ,
- udeležba na izobraževanjih na temo odprte znanosti in sorodnih tem,
- redno obveščanje raziskovalcev KIS o vseh dogodkih, izobraževanjih na temo odprte znanosti,
- analiza stanja odprte znanosti na KIS z anketo, s katero smo dobili grob vpogled o trenutnem stanju,
- predstavitev tematike Znanstvenemu svetu KIS, posameznih raziskovalcem in nekaterim vodjem projektov,
- spodbujanje predvsem mladih raziskovalcev k udeležbi na Usposabljanju za podatkovne skrbnike v organizaciji CTK.

Aktivnosti projekta SPOZNAJ in vključenost KIS-a:

1. A6.2.1/4.1 Organiziranje mreže informacijske podpore odprte znanosti za zagotavljanje usklajenega usposabljanja raziskovalcev za podporo FAIR in odprti znanosti v Sloveniji.

Na KIS v okviru projekta SPOZNAJ informiramo raziskovalce o usposabljanjih, delavnicah ter vseh dogodkih na temo odprte znanosti in sorodnih tem. Vodja knjižnice se bo v letu 2026 udeležila izobraževanja/usposabljanja za podatkovne skrbnike.

2. A6.2.1/4.4 Promocija slovenske znanosti v kontekstu uporabe načel odprte znanosti.

KIS bo v 2026 še naprej sodeloval pri promociji načel odprte znanosti v okviru projekta SPOZNAJ.

3. A6.2.1/4.2 Podpora raziskovalcem na začetku kariere za spodbujanje udejstvovanja na področju odprte znanosti (spodbujanje prakticiranja odprte znanosti preko postopkov za pridobitev doktorskega naziva, uvedba aktivnosti za pridobitev znanj in veščin za odprto znanost za raziskovalce na začetku kariere, vzpostavitev sheme za prepoznavanje in priznanja tistim raziskovalcev na začetku kariere, ki so pri udejstvovanju na področju odprte znanosti dosegli vidnejše rezultate).

Pomoč na individualni ravni, kot delo z mladimi raziskovalci in raziskovalci na začetku kariere z obveščanjem o izobraževanjih o osnovah ravnanja v skladu z načeli odprte znanosti.

4. A6.2.3/2.5 Dopolnitev pravilnikov in organizacijskih navodil JRO in drugih deležnikov za zagotavljanje odprtega dostopa do vseh vrst znanstvenih objav oz. digitalnih objektov.

V okviru projekta SPOZNAJ načrtujemo prilagoditev delovanja KIS po načelih odprte znanosti. Pregledali smo dosedanje pravilnike, interne akte in predvidevamo dodati vsebine vezane na ravnanje v skladu z načeli odprte znanosti v sodelovanju s konzorcijskimi partnerji projekta.

7.4. Zagotavljanje enakih možnosti

V skladu s programom ukrepov po 75. členu ZZrID KIS v Programu dela za leto 2026 načrtuje in izvaja ukrepe za zagotavljanje enakosti spolov in razvoj vključujočega raziskovalnega okolja. Aktivnosti se izvajajo v okviru Načrta za enakost spolov (NES-KIS) in kadrovske politike KIS ter prispevajo k uresničevanju cilja 6.4 Resolucije o znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2030.

KIS enakost spolov in vključujoče delovno okolje sistematično uresničuje skozi svoj Načrt za enakost spolov (NES-KIS), ki je v veljavi od začetka leta 2022 in je bil sprejet na Znanstvenem svetu KIS (22. 12. 2021) ter Upravnem odboru KIS (3. 2. 2022). Načrt temelji na analizi stanja uravnovešenosti spolov na inštitutu ter določa splošne in posebne cilje, ki se uresničujejo z jasno opredeljenimi ukrepi in spremljajo z uporabo kvalitativnih in kvantitativnih kazalnikov.

Izvajanje NES-KIS je tesno povezano s kadrovsko politiko KIS, katere cilj je zagotavljanje enakih možnosti pri zaposlovanju, razvoju karier, napredovanju in dostopu do usposabljanj, ob hkratnem zagotavljanju visoke strokovnosti in trajnostnega razvoja inštituta.

Za izvajanje NES-KIS je vodstvo KIS dne 31. 3. 2022 imenovalo delovno skupino, v katero so bili imenovani naslednji člani: Andreja Žibrat Gašparič, Mateja Longar in Matej Zlatnar. Od 1. 7. 2024 deluje delovna skupina v novi postavi (Žan Pečnik je zamenjal Mateja Zlatnarja). Delovna skupina NES-KIS deluje v sodelovanju s kadrovsko službo, projektno pisarno in vodstvom KIS ter redno poroča Znanstvenemu svetu KIS o svojih aktivnostih.

Naloge delovne skupine NES-KIS so:

- vzpostaviti, izvajati, spremljati in vrednotiti načrt za enakost spolov, zagotoviti praktično podporo in orodja akterjem, ki sodelujejo pri izvajanju načrta za enakost spolov,
- sodelovati in vključevati deležnike na vseh ravneh, da bi zagotovili izvajanje ukrepov načrta za enakost spolov,
- ozaveščati o koristih enakosti spolov,
- oceniti napredek pri enakosti spolov v organizaciji.

Načrtovane aktivnosti na področju enakih možnosti v letu 2026:

1. Enake možnosti pri zaposlovanju, kariernem razvoju in kadrovskem načrtovanju

KIS bo v letu 2026 nadaljeval z izvajanjem kadrovske politike, ki temelji na preglednih, objektivnih in nediskriminatornih postopkih zaposlovanja, skladno s sistemizacijo delovnih mest in veljavno zakonodajo. Kadrovska služba bo v sodelovanju z vodstvom in delovno skupino NES-KIS spremljala strukturo zaposlenih po spolu, zlasti pri novih zaposlitvah, napredovanjih in zasedanju vodilnih ter odločevalskih položajev.

Pri načrtovanju nadomestnih zaposlitev zaradi upokojitev izkušenih sodelavcev bo KIS zagotavljal, da postopki izbire temeljijo na strokovnih merilih ter enakih možnostih za vse kandidate in kandidatke. Posebna pozornost bo namenjena ohranjanju uravnovešene zastopanosti spolov v raziskovalnih in strokovnih profilih ter podpornih službah.

Delovna skupina NES-KIS bo spremljala organizacijo strokovnih in znanstvenih dogodkov z vidika uravnovešene zastopanosti spolov med govorkami in govorci ter v organizacijskih odborih. Projektna pisarna bo tudi v letu 2026 sistematično spremljala sestavo raziskovalnih skupin pri prijavih projektov ter z usposabljanji in svetovanjem spodbujala uravnovešeno vključevanje raziskovalk in raziskovalcev.

2. Razvoj kadrov in vključujoča institucionalna kultura

V letu 2026 bo KIS spodbujal stalno strokovno izpopolnjevanje vseh zaposlenih, pri čemer bo kadrovska služba spremljala dostopnost usposabljanj z vidika enakosti spolov. Projektna pisarna bo nadaljevala aktivnosti, povezane z usposabljanji za pripravo in vodenje projektov, ki prispevajo k razvoju karier raziskovalk in raziskovalcev. Delovna skupina bo v letu 2026 nadaljevala z redno presojo skladnosti strateških in notranjih dokumentov KIS z načeli NES-KIS ter spremljala

uporabo spolno občutljivega jezika v uradnih besedilih in javnih nastopih. Izvajale se bodo aktivnosti notranjega obveščanja in ozaveščanja zaposlenih o ciljih in ukrepih NES-KIS, vključno z uporabo informativnih gradiv.

Kadrovska politika bo še naprej podpirala timsko delo, sodelovanje in medsebojno podporo kot temeljne vrednote institucionalne kulture, skladno z usmeritvami NES-KIS.

3. Usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja zaposlenih

KIS bo v letu 2026 nadaljeval z izvajanjem ukrepov za usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja, ki so del kadrovske politike in NES-KIS. Kadrovska služba bo v sodelovanju z delovno skupino spremljala organizacijo dela, zlasti načrtovanje sestankov in delovni čas, ter izvajala ukrepe iz načrta certifikata *Družini prijazno podjetje*, ki ga podeljuje Ekvilih inštitut. Aktivnosti v okviru tega certifikata se izvajajo in spremljajo v kadrovski službi in službi za kakovost KIS.

4. Preprečevanje diskriminacije, nasilja in spolnega nadlegovanja

V letu 2026 bo KIS nadaljeval z izvajanjem Pravilnika o varovanju dostojanstva zaposlenih, z rednim obveščanjem zaposlenih o njihovih pravicah in razpoložljivih mehanizmih pomoči. Načrtovana so dodatna usposabljanja zaupnih oseb, hkrati pa bo potekalo nadaljnje delo na vzpostavitvi varnega in po možnosti anonimnega sistema za prijavo vseh oblik nasilja v sodelovanju s službo za IT. Za potrebe notranje obveščenosti zaposlenih bo KIS v začetku leta 2026 izdal tudi zloženko o Pravilniku o varovanju dostojanstva zaposlenih.

7.5. Mednarodno sodelovanje in mednarodni projekti

V letu 2026 bomo glede na trenutne podatke izvajali 71 različnih projektov, med njimi 38 evropskih projektov oz. projektov financiranih iz EU sredstev. Ob tem je potrebno izpostaviti, da imamo v fazi ocenjevanja še 20 projektov na razpisih Obzorje Evropa, razpisih evropskih in investicijskih strukturnih skladov ter nacionalnih razpisih, pri čemer se nadajamo, da bo kateri izmed njih sprejet v financiranje. Ob morebitnem uspešnem financiranju, se bo izvajanje novih projektov pričelo predvidoma v drugi polovici leta 2026.

7.5.1. Projekti Obzorje 2020

Selekcija na podlagi genoma in epigenoma pri neprežvekovalcih (GEroNIMO)

Koordinatorica projekta: dr. Frédérique Pitel (INRAe, Francija); vodja projekta na KIS: prof. dr. Marjeta Čandek-Potokar in dr. Martin Škrlep

Št. pogodbe: 101000236; program sodelovanja: H2020 - RIA

Trajanje projekta: 1. 6. 2021 - 31. 5. 2026

GEroNIMO preko raziskav genoma in epigenoma razvija inovativna selekcijska orodja in metode pri prašičih in piščancih (modernih in lokalnih pasem), ki temeljijo na genomu in epigenomu, za proizvodne lastnosti povezane z učinkovitostjo, dolgoživostjo, plodnostjo, odpornostjo in dobrobitjo. KIS se v projekt vključuje z raziskavami na lokalni pasmi krškopoljski prašič. Aktivnosti v letu 2026 se bodo nadaljevale na dveh sklopih, na inovativnih strategijah za izboljšanje selekcije v majhni populaciji (priprava znanstvene objave) ter analizi genoma in epigenoma v povezavi s prehrano in sistemom reje (analiza epigenoma in diseminacija).

Inteligentne zbirke genskih virov stročnic za evropske agroživilske sisteme (INCREASE)

Koordinator projekta: dr. Roberto Papa (Univerza v Anconi, Italija); vodja projekta na KIS: dr. Barbara Pipan

Št. pogodbe: 862862; program sodelovanja: H2020 - RIA

Trajanje projekta: 1. 5. 2020 - 30. 4. 2026

Projekt se osredotoča na štiri glavne stročnice: čičerika, navadni fižol, leča in volčji bob. KIS v letu 2025 nadaljuje projektne aktivnosti, vezane na navadni fižol in lupino (belo in andsko), kjer bo glavni poudarek na ustreznem vnosu pridobljenih rezultatov v projektne databaze, ki jih je vzpostavil projektni partner iz Nemčije (IPK). V letu 2025 bo potekal tudi zadnji/5. krog poskusa o občanskem raziskovanju, pri čemer ima KIS pomembno vlogo pri promociji, motivaciji in vključevanju posameznikov/skupin v poskus na nivoju celotne Slovenije. Glede na to, da je pridobljenih projektnih rezultatov že kar nekaj, se bomo na KIS v sodelovanju z ostalimi članicami konzorcija v letu 2026 osredotočili na objavo in predstavitev rezultatov v elitnih znanstvenih revijah ter dogodkih s področja rastlinske raznolikosti predvsem pri navadnem fižolu in lupini. Odvil se bo zaključni sestanek projekta v Franciji, zaključil se bo tudi 6. krog poskusa o občanskem raziskovanju.

7.5.2. Projekti MSCA

FEATURE

Koordinator projekta: Sokratis Stergiadis (Univerza v Readingu, Združeno Kraljestvo).

vodja projekta na KIS: prof. dr. Marjeta Čandek-Potokar

Št. pogodbe: GAP-101226232; program sodelovanja: Obzorje Evropa - MSCA

Trajanje projekta: 1.1.2026 - 31.12.2028

Glavni cilj projekta je zagotoviti interdisciplinarno, medsektorsko in mednarodno usposabljanje trinajstih doktorskih kandidatov na področju raziskav živinoreje, s poudarkom na trajnostni reji in krožnem gospodarstvu. Raziskave obravnavajo ocenjevanje krme, produktivnost živali, kakovost

hrane, vpliv na okolje, ter socio-ekonomske in podjetniške vidike. Doktorski projekti bodo preučevali alternativne krme za prežvekovalce in monogastride, pri čemer bodo ocenjevali vplive na črevesno mikrobioto in metabolizem z namenom izboljšanja produktivnosti in kakovosti hrane, z namenom ovrednotiti trajnostni vidik uporabe krme skozi celotno oskrbovalno dobavno verigo (od pridelave do distribucije) ter razviti pristope za njeno vključevanje v vrednostne verige živinoreje. S tem želimo izboljšati produktivnost živali in hkrati ekonomiko tovrstnih praks, zmanjšati vpliv na okolje ter okrepiti odpornost na podnebne in gospodarske pritiske. Projekt vključuje sodelovanje med akademskimi, neakademskimi in industrijskimi partnerji, ki bo podpiralo razvoj praktično uporabnih alternativnih krmil za zdravo, hranljivo, varno in cenovno dostopno hrano živalskega izvora. KIS v projektu sodeluje z vodenjem delovnega sklopa na kakovosti hrane, zagotavlja izobraževanje na metodiki določanja kakovosti mesa (za kandidate 3 drugih partnerjev) ter pokriva izobraževanje enega doktorskega študenta. Tematika njegove raziskave bo zajemala povezavo intrinzične kakovosti mesa (vsebnost hranil, tehnoloških parametrov kakovosti, oksidativne stabilnosti, aromatski profil) prašičev (lokalne in moderne pasme) in piščancev glede na krmljenje z alternativnimi viri krmil. Hkrati bomo z uporabo bioinformatičnih, metagenomskih in metabolmskih orodij preučevali vpliv črevesne mikroflore in metabolizma na omenjene intrinzične lastnosti.

7.5.3. Projekti Obzorje Evropa

Pametno modularno mobilno biorafiniranje gnoja brez odpadkov in maksimalno možno obnovo virov za biološke sestavine krme in gnojila na podežlju (MANUREFINERY)

Koordinator projekta: Instituto Tecnológico de Aragon (Španija); vodja projekta na KIS: dr. Viktor Jejčič

Št. pogodbe: 101157679; program sodelovanja: Obzorje Evropa

Trajanje projekta: 1. 6. 2024 – 31. 5. 2027

Živinoreja je ključnega pomena za evropsko kmetijstvo, povzroča pa tudi emisije toplogrednih plinov, kot sta amonijak in metan. Sedanje ravnanje z gnojem in gnojevko povzroča tudi težave pri onesnaževanju tal in vode. V sklopu za procesiranje digestata iz bioplinskih naprav, bo pripravljen sistem za separiranje digestata na trdno in tekočo fazo. Poleg tega bo vzpostavljen sistem za učinkovito sušenje digestata ter njegovo uplinjanje za proizvodnjo energije in surovin, ki so namenjene za uporabo v industriji. Celoten sistem bo omogočal doseganje ciljev krožnega gospodarstva.

Krožne sistemske rešitve za plastiko, embalažo, biološke odpadke in vodo (CircSyst)

Koordinator projekta: Asociacion de investigacion de la industria del juguete conexas y afines (Alicante, Španija); vodja projekta na KIS: dr. Blaž Germšek

Št. pogodbe: 101135505; program sodelovanja: Obzorje Evropa

Trajanje projekta: 1. 6. 2024 – 31. 5. 2027

Projekt "CircSyst - Circular Systemic Solutions for Plastic, Packaging, Bio-Waste, and Water" je namenjen spodbujanju prehoda v krožno gospodarstvo z inovativnimi rešitvami v osmih evropskih regijah. Osredotoča se na tri ključne vrednostne verige: upravljanje z vodo, biološke odpadke ter plastiko in embalažo. Predlagane demonstracijske rešitve vključujejo pametno upravljanje z vodo, valorizacijo bioloških odpadkov ter ekološko zasnovo in recikliranje plastike. Projekt spodbuja medregionalno sodelovanje, industrijsko simbiozo in trajnostne prakse, pri čemer skrbi za prenos znanja in vključevanje ključnih deležnikov v krožno gospodarstvo. V letu 2026 načrtujemo drugo sezono spremljanja vpliva različno prečiščene vode na rast in razvoj jagod, paprike, korenja in ptujske čebule. Prav tako bomo izvajali analize s katerimi bomo spremljali vpliv na stresne parametre rastlin ter primernost uporabe pridelkov v prehranske namene.

ECOLOOP

Koordinator projekta: ETRA (Valencija, Španija): vodja projekt na KIS: dr. Blaž Germšek

Št. pogodbe: 101118127; program sodelovanja: Obzorje Evropa

Trajanje projekta: 1. 10. 2023 - 30. 9. 2027

Projekt ECOLOOP, financiran v okviru programa Horizon Europe EU, se osredotoča na inovativne energetske rešitve za kmetijstvo in gozdarstvo. Sodelujoči partnerji, vključno s Kmetijskim inštitutom Slovenije (KIS), razvijajo in testirajo različne uporabne primere. Ti vključujejo oblikovanje modularnega sistema za počasno pirolizo biomase, maksimalno uporabo biooglja in uporabo biometana iz bioplinskih elektrarn za kmetijsko mehanizacijo. Projekt prav tako raziskuje nove poslovne modele in subvencijske sheme. Cilji projekta so izboljšanje varnosti oskrbe, spodbujanje obnovljivih virov energije, zmanjšanje emisij CO₂ in spodbujanje trajnostne kmetijske prakse.

Integriran niz novih pristopov za boj proti pojavu in širjenju invazivnih in virulentnih talnih ogorčic (NemEmerge)

Koordinator projekta: WUR (Nizozemska): vodja projekt na KIS: dr. Saša Širca

Št. pogodbe: 101083727; program sodelovanja: Obzorje Evropa

Trajanje projekta: 1. 1. 2024 - 31. 12. 2027

Projekt NEM-EMERGE je prešel v fazo intenzivne implementacije raziskovalnih ciljev. Naše aktivnosti trenutno potekajo na raziskavah razširjenosti RKN iz tropske skupine na kmetijskih zemljiščih na prostem, raziskave ekoloških parametrov, ki omogočajo preživetje v naših klimatskih razmerah ter raziskave pojava virulence pri populacijah, ki se pojavljajo pri nas. Pripravljamo poskus za oceno preživetja izbranih populacij RKN pri temperaturah pod ničlo, ki posnemajo realne zimske razmere tal v Srednji in Jugovzhodni Evropi. V okviru priprave smo vzdrževali žive kulture ogorčic in jih namnožili, da zagotovimo dovolj biološkega materiala za začetek poskusa. Nadaljevali bomo tudi z raziskavami virulence populacij, in genetskimi raziskavami virulentnih in avirulentnih populacij vrste *M. luci*.

Vzdržljivo čebelarstvo in vzreja za obvarovanje genetskih virov ter storitev opraševanja (BeeGuards)

Koordinator projekta: CREA (Bologna, Italija) vodja projekta na KIS: doc. dr. Janez Prešern

Št. pogodbe 101082073; program sodelovanja: Obzorje Evropa

Trajanje projekta: 1. 10. 2023 – 30. 9. 2027

Projekt naslavlja perečo problematiko v čebelarstvu - klimatske spremembe. Le-te zahtevajo spremembo filozofije čebelarjenja, večjo odzivnost in prilagodljivost čebelarjev, hkrati pa tudi prilagoditev čebelarskih tehnologij in izrabe virov. Nadalje, projekt predvideva študijo s pospešeno selekcijo z namenom ugotavljanja povezanosti odzivnosti posameznih čebeljih populacij in njihove genetike na klimatske izzive. V letu 2026 se zaključijo terenski poskusi, nadaljujemo z modeliranjem.

Fenotipizacija korenin in genetsko izboljšanje kmetijskih rastlin v njivskem kolobarju za večjo odpornost na podnebne spremembe (Root2Res)

Koordinator projekta: ARVALIS (Paris, Francija); vodja projekta na KIS: dr. Aleš Kolmanič

Št. pogodbe: 101060124; program sodelovanja: Obzorje Evropa

Trajanje projekta: 1. 9. 2022 - 31. 8. 2027

Cilj raziskovalnega projekta Root2Res je razvoj metod in orodij za fenotipizacija koreninskih sistemov večih rastlinskih vrst in njihov preizkus v različnih agroklimatskih conah ter v kontroliranih razmerah, iskanje in določitev genetskih markerjev, povezanih z lastnostmi za toleranco ali odpornost na različne strese. Projekt financira Evropska unija in združuje 22 partnerjev iz Evrope in Afrike. Namen projekta je preseči trenutno znanje z razvojem novih orodij za ocenjevanje lastnosti korenin, ki so povezane z odpornostjo, in s proučevanjem dedovanja in

plastičnosti teh lastnosti, t. j. sposobnosti obvladovanja okoljskega stresa ob zagotavljanju stabilne pridelave. V letu 2026 bomo nadaljevali s poljskimi poskusi, povdarek bo na fenotipizaciji korenin izbranih ideotipov v različnih abiotičnih stresih.

Ekološka pridelava semena in žlahtnjenje rastlin za pospeševanje trajnostnih in raznovrstnih živilskih sistemov v Evropi (LIVESEEDING)

Koordinator projekta: FIBL EUROPE (Bruselj, Belgija); vodja projekt na KIS: dr. Barbara Pipan

Št. pogodbe: 101059872; program sodelovanja: Obzorje Evropa

Trajanje projekta: 1. 10. 2022 - 30. 9. 2026

LIVESEEDING prispeva k povečanju obsega ekološke pridelave v Evropi z izboljšanjem razpoložljivosti ekološkega rastlinskega razmnoževalnega materiala in ekoloških sort (ekološki heterogeni material, ekološke sorte, domače sorte) velikega števila poljščin, s povečano raznolikostjo in prilagojeno lokalnim razmeram, ter krepitvijo in diverzifikacijo ekološkega semenskega sektorja, z ozirom na zahteve trga.

Twinning Green-Editing Vibes For Food (CREDIT Vibes)

Koordinator projekta: dr. Kristina Petrović (Maize Research Institute, Zemun Polje, Srbija); so-koordinator in vodja projekta na KIS: dr. Vladimir Meglič

Št. pogodbe: 101059942; program sodelovanja: Obzorje Evropa

Trajanje projekta: 1. 1. 2023 – 31. 3. 2026

CREDIT Vibes predstavlja sožitje ustvarjalnosti, raziskav, izobraževanja, razvoja, inovacij in preobrazbe, kjer je prednostna naloga usposabljanje visoko kvalificiranega raziskovalnega in ne raziskovalnega osebja. Vodila ga je ideja, da se MRI strukturno preoblikuje in s tem izboljša prenos znanja ter poveča število projektov bodo druge institucije v Srbiji in regiji kopirale ta vzorec. Ko se več manjših mikro transformacij združi, se interes skupnosti dvigne na globalno raven in rodi se odličnost. Glavni cilji projekta so preobrazba in dostop do odličnosti v skladu z znanstvenimi in tehnološkimi načrti ter s tem razširitev mreženja in sodelovanje v regiji in evropskem raziskovalnem prostoru. CREDIT Vibes pričakuje širše znanstvene, gospodarske in družbene učinke in dvig odličnosti MRI, kar bo odprlo nove znanstvene poti in s tem povečalo število projektov. Poleg tega bo povečanje prenosa znanja in tehnologij v gospodarstvo za 15 %, glavno dolgoročno gonilo gospodarske rasti.

7.5.4. Projekti COST

Izboljšan prenos znanja za trajnostno selekcijo žuželk (Insect-IMP)

Koordinator projekta: dr. Jana Obšteter

Št. pogodbe: CA22140; program sodelovanja: COST Action

Trajanje projekta: 1. 11. 2023 - 31. 10. 2027

Kratka predstavitev projekta: Akcija Insect-IMP povezuje raziskovalce iz področja genetike, entomologije in veterinarskih znanosti za ekonomski in raziskovalni napredek vzreje žuželk. Sodelovanje znotraj akcije omogoča trajnostno rast sektorja vzreje in reje žuželk, napredovanje evropske raziskovalne zmogljivosti z vzpostavljanjem temeljev za dolgoročno sodelovanje tako v raziskavah kot tudi industriji, ter podpiralo informirane odločitve o predpisih za vzrejo žuželk. Aprila 2026 bomo v Turčiji organizirali sestanek delovnih skupin 7 in 8 na temo komunikacije in inkluzivnosti, v maju 2026 pa bomo v Srbiji izvedli tudi sestanek celotnega konzorcija ter upravnega odbora. Za leto 2026 načrtujemo tudi objavo dveh znanstvenih člankov.

Izkoriščanje potenciala premalo izkoriščenih poljščin za spodbujanje trajnostne pridelave hrane (DIVERSICROP)

Koordinator projekta: (WG 2) dr. Ulrike LOHWASSER; vodja projekta na KIS: Simon Ograjšek

Št. pogodbe: CA22146; program sodelovanja: COST Action

Trajanje projekta: 1. 1. 2024 – 16. 10. 2027

Projekt DIVERSICROP, preko delovne skupine 2 za rastlinsko pridelavo (Crop science), naslavlja naraščajočo potrebo po trajnostni in polnovredni hrani v času podnebnih sprememb. Projekt se osredotoča na premalo izkoriščene, na stresne razmere odpornejše poljščine, kot so rž in zrnate stročnice (grah in čičerika), ki imajo potencial za izboljšanje prehrane. Ti pridelki so bili nekoč osrednji del evropske prehrane, a so danes premalo izkoriščeni zaradi kompleksnih dejavnikov. WG2 se osredotoča na regionalne okoljske omejitve, ki zavirajo ter preučujejo večjo okoljsko prilagoditev genetskega materiala teh poljščin.

EU-LI-PHE

Koordinator projekta: Luca Fontanesi; vodja projekta na KIS: dr. Martin Škrlep

Št. pogodbe: CA22112; program sodelovanja: COST Action

Trajanje projekta: 27. 9. 2023 – 26. 9. 2027

Kratka predstavitev projekta: Živinoreja za doseganje ciljev potrebuje natančne fenotipske podatke, ki postajajo ključni pri genetiki in genomiki. Pridobivanje ustreznih fenotipov je bistveno za vsakodnevno upravljanje živalskih populacij. Zaradi pomanjkanja znanja je treba zapolniti vrzel za dolgoročno izboljšanje živinorejske proizvodnje. Fenomika, nova disciplina, opisuje fizične in molekularne lastnosti organizma. Projekt EU-LI-PHE bo vzpostavil povezano skupnost strokovnjakov, ki bodo izboljšali sodelovanje, razvili tehnologije fenotipizacije, povezali genom in fenom, analizirali velike podatke, obravnavali regulativne vidike in usposabljali naslednjo generacijo raziskovalcev v fenomiki domačih živali.

Zmanjšanje izpostavljenosti potrošnikov akrilamidu v dobavni verigi žit s poudarkom na asparaginu (ACRYRED)

Koordinator projekta: Rothamsted Research (Harpenden, VB); vodja projekta na KIS: dr. Vladimir Meglič

Št. pogodbe: CA21149; program sodelovanja: COST Action

Trajanje projekta: 1. 11. 2022 – 31. 10. 2026

Projekt ACRYRED je bil razvit, da bi olajšal interakcijo med raziskovalci in omogočil preboj in nova znanja za zmanjševanje ravni akrilamida v živilih, zlasti v žitnih izdelkih.

7.5.5. Projekti LIFE

Slovenski strateški integrirani projekt LIFE za prilagajanje na podnebne spremembe (LIFE4ADAPT)

Koordinatorica projekta: Andreja Pogačar (MOPE), vodja projekta na KIS: dr. Robert Leskovšek

Šifra: LIFE23-IPC-SI-LIFE4ADAPT; financer: LIFE

Trajanje projekta: 1. 2. 2025 – 31. 1. 2032

Projekt LIFE4ADAPT naslavlja ključne izzive prilagajanja podnebnim spremembam v Sloveniji. Glavni cilj je implementacija Nacionalne strategije prilagajanja (NAS) in okvirja SFCCA iz leta 2016, z odpravo institucionalnih vrzeli ter izboljšanjem zmogljivosti na vseh ravneh. Projekt vključuje nadgradnjo podnebnih storitev, krepitev medsektorskega sodelovanja, izobraževanje in inovativne finančne mehanizme. Poudarek je na prilagoditvenih ukrepih, ki vključujejo ključne deležnike iz javnega, zasebnega in nevladnega sektorja ter akademske kroge. Za podporo procesu prilagajanja kmetijstva na podnebne spremembe bo v letu 2026 vzpostavljenih pet regionalnih demonstracijskih centrov, med njimi tudi v Jabljah, Brdu pri Lukovici in Ptujju. Njihove glavne aktivnosti bodo usmerjene v prikaz in širjenje ukrepov za obvladovanje suše, pomanjkanja vode, ekstremnih padavinskih dogodkov, erozije tal, degradacije tal, izgube vrst, posev, ožigov zaradi sonca in toče. Poleg prikazovanja in usposabljanja bodo aktivnosti zagotavljale tudi izvedbene smernice in usmeritve za razvoj politik, namenjene spodbujanju

izboljšane promocije in pospešenega prevzemanja praks in tehnologij, ki bodo pomagale pri prilagajanju kmetijstva na podnebne spremembe.

Ohranjanje prioritetenih travniških habitatnih tipov v Sloveniji z vzpostavitvijo semenske banke in obnovo in situ (LIFE FOR SEEDS)

Koordinatorica projekta: Katarina Denac (DOPPS); vodja projekta na KIS: dr. Branko Lukač

Šifra: LIFE20 NAT/SI/000253; financer: LIFE

Trajanje projekta: 1. 9. 2021 - 31. 12. 2026

V projektu nameravamo shraniti 12.000 vzorcev semen 300 rastlinskih vrst iz treh habitatnih tipov (3180, 6210 in 6230) in jih shraniti v dveh semenskih bankah (IC Jablje) in NR Ormoške lagune. V okviru projekta bomo s sodelovanjem projektnih partnerjev v letošnjem letu nadaljevali nabiranje semen različnih rastlinskih vrst na projektnih območjih (TNP, KPG in NRP). Izvedli bomo botanični popis (receptienskih) obnovljenih travniških površin ter dokončali semenskih atlas.

7.5.6. Projekti INTERREG

Spodbujanje izvajanja evropske zakonodaje o tleh v občinah na območju Alp in pridobivanje nadnacionalnega znanja, vzajemnega učenja in konkretnega medsektorskega izvajanja na lokalni ravni (SOIL:OurInvisibleAlly)

Koordinator projekta: Gozdarski inštitut Slovenije; vodja projekta na KIS: Eva Zagorac

Program sodelovanja: Interreg Alpine Space

Trajanje projekta: 1. 9. 2024 – 31. 8. 2027

Projekt bo na lokalni in regionalni ravni okrepil uveljavljanje, uvajanje in izvajanje trajnostnega upravljanja s tlemi (SSM) na območju Alp. V projekt je vključenih 12 partnerjev, vodilni partner je Gozdarski inštitut Slovenije (dr. Primož Simončič). Projekt bo na več kot desetih pilotnih območjih v različnih državah sodelujočih partnerjev odločevalcem in širši javnosti približal obstoječe znanje o tleh in približal ter jih seznanil s praktičnimi pristopi in metodami za varovanje in povečanje odpornosti alpskih tal na vplive podnebnih sprememb. Prispeval bo k krepitvi internacionalne politične mreže na področju upravljanja in varovanja tal v Evropi (delovna skupina AC-SPWG, EUSALP AG2/6/7/8, direktiva EU o monitoringu in odpornosti tal). Na KIS (OKENV) bomo k projektu prispevali predvsem z:

- Zbiranje, obdelava, modeliranje, vizualizacija in interpretacija podatkov o tleh
- Interpretacija, uporaba in implementacija raziskovalnega in pedološkega znanja o tleh
- Znanstvena podpora v študijah primerov
- Upravljanje in izboljšanje Alpskega prostora ter platforme za podporo pri odločanju
- Svetovanje o tleh za druge partnerje, deležnike in opazovalce

Rezultati projekta bodo prispevali k trajnostnemu upravljanju tal v Alpah ter spodbujali SSM (sustainable soil management). Povečali bodo pomembnost tematike tal za odločevalce, interesne skupine, medije, splošno javnost in celo okoljevarstvenike.

Zajem in vezava atmosferskega CO₂ za izboljšanje kakovosti tal (CARBON 4 SOIL QUALITY)

Koordinator projekta: Simon Ograjšek

Program sodelovanja: Interreg EURO-MED

Trajanje projekta: 1. 1. 2024 – 30. 3. 2026

Projekt bo zbral obstoječe znanje o vezavi ogljika v kmetijska tla in postavil temelje za prihodnje testiranje uvajanja pomembne komponente trajnostnega gospodarjenja s kmetijskimi tlemi, znane kot '*carbon farming*' - ogljično kmetovanje. Gre za agrotehnične ukrepe, ki povečujejo zajem CO₂ iz zraka in stabilno vezavo le-tega v tla, pri čemer se izboljša kakovost tal in zmanjša raven CO₂ v ozračju. Projekt bo pregledal stanje, razvil strategije in orodja za ogljično kmetijstvo v šestih različnih regijah držav Mediterana. Rezultati relativno kratkega orientacijskega projekta so

uperjeni v zasnovo raziskovalnih vsebin za celovit projekt uvajanja ogljičnega kmetovanja v Mediteranu in v zasnovo zbirke orodij za usmerjanje v ogljično kmetovanje. Orodja bodo neposredno koristila kmetijskim svetovalcem, kmetom in kmetijskim organizacijam, posredno pa tudi vsem državljanom.

Razvoj gospodarjenja z ogljikom v kmetijstvu v Srednji Evropi (Carbon Farming CE)

Koordinatorja projekta: dr. Aleš Kolmanič in dr. Antoaneta G. Kuhar

Program sodelovanja: Interreg Central Europe

Trajanje projekta: 1. 4. 2023 – 31. 3. 2026

Projekt bo prispeval k podnebni nevtralnosti z razvojem rešitev, povezanih s kmetijstvom z zajemanjem CO₂ iz zraka in njegovo razporeditev v tla. To bo storjeno z uvajanjem in sprejemanjem praks »ogljirnega kmetijstva«, poslovnih modelov, rešitev za spremljanje in politik za shranjevanje GHC kot organskega ogljika v tleh (SOC). Rezultat projekta bo povečana vloga kmetijskega sektorja pri zmanjševanju emisije toplogrednih plinov in prispevek k podnebni nevtralnosti srednje Evrope. V letu 2026 bomo nadaljevali z diseminacijo, s pripravo zadnjih dokumentov ter organizacijo zaključnega dogodka, ki bo v Sloveniji.

7.5.7. Projekti partnerstva AGROECOLOGY

Izboljšanje vrtnarstva s pametnimi inovacijami (EcoFlourish)

Koordinator projekta: Dr. Audrone Ispiryan (Vytautas Magnus University)

Vodja projekta na KIS: dr. Nika Cvelbar Weber

Trajanje projekta: 1. 3. 2026 – 28.2.2029

Projekt EcoFlourish naslavlja potrebo po trajnostnih, odpornih in družbeno vzdržnih hortikulturnih sistemih, zlasti v pridelavi jagodičja, kot odziv na pomanjkanje virov, okoljske izzive in spreminjajoče se prehranske navade. Cilj projekta je povečati trajnost, donosnost in odpornost pridelave z združevanjem agroekoloških praks, prijaznih do biotske raznovrstnosti, ter naprednih digitalnih orodij, kot so umetna inteligenca, IoT in precizno kmetijstvo. Ključen element projekta so Living Labi, vzpostavljeni na delujočih kmetijah v Litvi, na Poljskem, v Franciji in Sloveniji, kjer se rešitve soustvarjajo, testirajo in vrednotijo skupaj s pridelovalci in drugimi deležniki. Projekt uporablja večmetodni pristop za oceno okoljskih, ekonomskih in družbenih učinkov ter podpira prehod v podnebju prijazne in biotsko raznolike pridelovalne sisteme. EcoFlourish tako vzpostavlja ponovljiv model trajnostnega hortikulturnega razvoja z dolgoročnimi koristmi za kmetijstvo in družbo. V letu 2026 se projekt začne, zato bo prvo leto namenjeno spoznavanju partnerjev in organizaciji poskusov na jagodičju pri posameznem partnerju in partnerski kmetiji. V mesecu maju je predviden KickOff sestanek projekta v Litvi.

Spodbujanje agroekologije s soustvarjanjem inovacij v vrednostni verigi in izboljšano večplastno politiko v Evropi, ki presega meje (AgroPolis)

Koordinator projekta: Bjorn Vidar Vangelsten (Nordland Research Institute)

Vodja projekta na KIS: dr. Irena Bertoneelj

Trajanje projekta: 1. 4. 2026 – 31.3.2029

Vzpostavili bomo živi laboratorij, ki se bo osredotočal na agroekološke kmetijske prakse uporabe dosevkov in naknadnih posevkov za povišanje zalog organske snovi v tleh, za zmanjšanje izpiranja nitratov v podzemno vodo ter za krepitev biodiverzitete v kmetijski krajini. S tem se bomo usmerili na proizvodni del vrednostne verige in pripravili publikacije in izobraževanja o dobrih praksah uporabe dosevkov in naknadnih posevkov za pridelovalce. Poleg tega bomo pri kmetih in kmetijskih svetovalcih preverili ovire in izzive, ki preprečujejo boljše vključevanje teh agroekoloških praks v pridelavo hrane. S tem znanjem bomo pripravili priporočila za oblikovalce politik na slovenskem in evropskem nivoju in prispevali k razvoju novega orodja za vključevanje agroekologije v vrednotenje občutljivosti vrednostne verige

7.5.8. Drugi mednarodni raziskovalni projekti

Izboljšanje ogljičnih bilanc ekoloških kmetij (EUKI2)

Koordinator projekta: Werner Vogt-Kaute (Naturland); vodja projekta na KIS: dr. Aleš Kolmanič

Financer: Nemško združenje za mednarodno sodelovanje (GIZ) GmbH

Trajanje projekta: 1. 2. 2025 – 30. 4. 2027

Projekt bo razvil inovativno bazo znanja, ki bo služila kot osnova za izvedbo praktičnih poskusov na različnih ekoloških kmetijah. Partnerji projekta so Nemčija, Slovenija, Srbija in Poljska. S povezovanjem kmetov, strokovnjakov in oblikovalcev politik bomo spodbudili prenos znanja in izmenjavo najboljših praks na področju pridelave jagod, vina, zelenjave, sadja in poljščin. Na ta način bomo prispevali k razvoju sodobnih in okolju prijaznih kmetijskih sistemov, ki bodo ekološkim kmetom omogočili večjo konkurenčnost in trajnostno gospodarjenje z zemljišči. V letu 2026 bomo nadaljevali s poljskimi poskusi, organizirane bodo 4 delavnice, udeležili pa se bomo tudi dogodkov partnerjev iz tujine.

7.5.9. Raziskovalni projekti evropskih strukturnih in investicijskih skladov, NOO in ECPGR

7.5.9.1. Projekti Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR)

Konzorcij za prenos znanja - KTO3

Koordinator projekta: Robert Blatnik (IJS); vodja projekta na KIS: Mojca Piko Šalehar

Financer: sofinancirata Republika Slovenija, MVZI, in Evropska unija v okviru Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Trajanje projekta: 12. 4. 2024 – 11. 4. 2029

Cilj projekta je povezati pisarne za prenos znanja (KTO) javnih raziskovalnih organizacij in okrepiti sodelovanje z univerzami. Namen je povečati zaščito in trženje intelektualne lastnine ter spodbuditi učinkovito komercializacijo raziskovalnih rezultatov. Projekt vključuje tudi poenotenje pogodbene dokumentacije, izmenjavo dobrih praks in krepitev povezav z gospodarstvom. Vzpostavljeni bodo mehanizmi za valorizacijo znanja in skupni nastop JRO na trgu – z multidisciplinarnimi timi, podporo spin-off podjetjem in usklajenimi notranjimi pravili. Kazalniki uspešnosti vključujejo število patentov, rastlinskih sort, sodelovanj z industrijo, izobraževanj in mentorskih aktivnosti. Leta 2026 se osredotočamo na vzpostavitev digitalnih orodij za podporo prenosu znanja, pripravo skupnega kataloga znanj JRO in sistema za spremljanje inovacijskega potenciala. Izvedli bomo dodatna usposabljanja raziskovalcev, pilotne modele sodelovanja z industrijo ter skupno promocijo inovacij JRO na nacionalni in mednarodni ravni.

7.5.9.2. Projekti Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP): Intervencije za razvoj podeželja SKP 2023-2027

7.5.9.2.1. IRP31: 1. javni razpis za intervencijo podpora za projekte EIP

Pridelava jagodičja v zavarovanih prostorih (EIP PRI-JA-Z(N)A)

Koordinatorica projekta: dr. Nika Cvelbar Weber

Trajanje projekta: 25. 4. 2025 - 25. 4. 2029

V sklopu projekta bodo kmetije, specializirane za pridelavo v zavarovanih prostorih, skozi svoje praktične izkušnje v treh pridelovalnih sezonah skupaj s strokovnjaki pripravile smernice za pridelavo jagodičja v zavarovanih prostorih. Smernice bodo razdeljene na dva tipa pridelave – integrirana pridelava (pridelava v tleh in v substratu) in ekološka pridelava, vključevale bodo natančen opis tehnologije pridelave vseh najpomembnejših jagodičastih sadnih vrst s poudarkom na varstvu rastlin ter ekonomiki pridelave. Pri pripravi smernic bodo tako sodelovali vsi partnerji projekta: kmetje – beležili aktivnosti, kmetijski svetovalci (KGZ NM, KGZ LJ, KGZ MB) –

spremljali delo in beleženje kmetov, raziskovalci iz Biotehniške fakultete, sodelavci iz oddelka za Varstvo rastlin ter sodelavci iz Varstva rastlin KGZ NM – sodelovanje na področju varstva v zavarovanih prostorih, sodelavci iz oddelka za Infrastrukturo, raziskave in razvoj kot vodja in koordinator projekta. Gre za eno prvih gradiv, ki se bo pisalo iz druge smeri – iz dejanskih izkušenj pridelovalcev, ki jih bodo strokovnjaki le še razložili s teoretično podlago. V letu 2026 bomo na terenu zbirali prve podatke o aktivnostih posameznih kmetov. Vpisovali jih bodo v evidenčne beležnike, ki jih bomo po potrebi sproti prilagajali. V drugem delu leta bomo prve zabeleške vpisali v prve strani smernic za pridelavo jagodičja v zavarovanih prostorih. Načrtujemo do 30% vpisanih aktivnosti v nasadih.

Poskusna pridelava avtohtonega semenskega materiala za različne tipe slovenskih travnikov - EIP KOŠEK

Koordinator projekta: Valerija Petrinc (Ezavod)

Vodja projekta na KIS: dr. Branko Lukač

Trajanje projekta: 25. 4. 2025 - 25. 4. 2029

V Sloveniji ne obstaja tržno orientirana pridelava avtohtonega semenskega materiala, ki bi jo bilo mogoče kupiti za obnovo travnišč. V projektu bomo testno vzpostavili borzo semenskega materiala in preizkusili pridelavo semenskega drobirja z žetvijo na vrstno pestrih travnikih in pridelavo v semenskih posevkih. Testirali bomo 6 praktičnih preizkusov: vzgoja sadik iz semena, žetev semenskega drobirja, vzpostavitev cvetnega pasu, obnova travnika s požetim materialom, obnova travnika s sadikami in pridelava semen posameznih vrst. V letu 2026 bomo izvedli zbiranje semen s krtačnim strojem na partnerskih kmetijah in vzpostavili semenske posevke travniških rastlinskih vrst v Jabljah.

Digitalne rešitve za trajnostno govedo

Koordinator projekta: KGZS, Klara Otoničar

Vodja projekta na KIS: dr. Peter Podgoršek

Trajanje projekta: 25. 4. 2025 - 25. 4. 2029

Projekt EIP »Digitalne rešitve za trajnostno govedorejo« uvaja digitalna orodja za izboljšanje produktivnosti, dobro počutje živali in profitabilnost kmetij. Poseben poudarek je na obvladovanju vročinskega stresa pri kravah, ki vpliva na reprodukcijo in mlečnost, z rešitvami za spremljanje podatkov in prilagoditev rejskih praks. Glavni cilj je pospešeno uvajanje digitalnih rešitev, ki združujejo samodejni zajem in obdelavo podatkov za trajnostno prirejo mleka in mesa. Sistem bo prilagojen različnim velikostim slovenskih kmetij ter prispeval k zmanjšanju negativnih vplivov na okolje.

EIP Precizno gnojenje in škropljenje

Koordinator projekta: KGZS - KGZ Murska Sobota

Vodja projekta na KIS: dr. Blaž Germšek

Trajanje projekta: 25. 4. 2025 - 25. 4. 2029

Precizno gnojenje in škropljenje uporabljata napredne tehnologije, kot so GPS, satelitski posnetki in droni, za natančno aplikacijo gnojil, fitofarmacevtskih sredstev ter apnenja. Cilj je optimizirati količine glede na potrebe posameznih delov polja, kar zmanjšuje stroške, povečuje pridelke in zmanjšuje vpliv na okolje. Metoda variabilne doze aplikacije (VRA) omogoča nanašanje sredstev le tam, kjer so potrebna, v optimalnih količinah. Kljub prednostim se uvajanje VRA na slovenskih kmetijah sooča z izzivi: visoki stroški opreme, pomanjkanje digitalnih kompetenc, omejena podpora svetovalcev ter časovno zahtevno vzorčenje tal. Trenutni ukrepi kmetijske politike ne spodbujajo naprednih VRA metod, kar omejuje širšo uporabo. Premalo raziskani ekonomski vidiki dodatno zmanjšujejo motivacijo, zlasti pri manjših kmetijah.

7.5.9.2.2. IRP38: 1. Javni razpis za intervencijo IRP38 konzorciji institucij znanja v podporo prehodu kmetijstva v zeleno, digitalno in podnebno nevtralno

Robot4Plants: AKIS partnerstvo za uvedbo digitalnih in robotskih tehnologij v rastlinsko pridelavo

Koordinator projekta: dr. Blaž Germšek

Trajanje projekta: 19. 6. 2025 – 19. 6. 2029

Slovensko kmetijstvo se sooča z izzivi, kot so razdrobljenost kmetij, staranje prebivalstva, podnebne spremembe in nizka digitalizacija, kar zmanjšuje produktivnost in trajnost. Projekt povezuje znanstvene institucije, svetovalce in kmete za razvoj digitalnih ter trajnostnih praks, ki bodo krepile konkurenčnost in odpornost. Z demonstracijskimi lokacijami, novimi tehnologijami in izobraževanjem bo omogočen prehod v zeleno, podnebno odporno in digitalno kmetijstvo. Projekt se osredotoča na tri sklope: aero kmetijstvo (foliarno gnojenje, natančno škropljenje, droni), robotiko (robotski sistemi za obdelavo tal, UV-C tehnologija, precizna aplikacija sredstev) ter digitalizacijo (preskripcijske mape, beleženje procesov, ITC platforma). Cilji vključujejo vzpostavitev partnerstev, demonstracijskih lokacij, razvoj prilagojenih rešitev, izobraževanje kmetov in interaktivno platformo.

PRIRAST: Uvajanje trajnostnih okolju prijaznih tehnologij pridelave in sodobnih pristopov v žlahtnjenju rastlin in semenarstvu za blaženje učinkov podnebnih sprememb

Koordinator projekta: dr. Peter Dolničar

Trajanje projekta: 19. 6. 2025 – 19. 6. 2029

Glavni cilj programa konzorcija PRIRAST je povezati institucije znanja, ki delujejo v okviru sistema AKIS, krepitev njihovega sodelovanja in zmogljivosti za razvoj, izmenjavo in uporabo inovativnih tehnologij ter izboljšanje trajnosti in učinkovitosti kmetijstva. Konzorcij se osredotoča na vzpostavitev enotne poskusno-demonstracijske infrastrukture in učinkovito prenašanje znanja na kmetije, s posebnim poudarkom na podpori družinskim kmetijam. Cilj je okrepiti skupne zmogljivosti članov konzorcija za učinkovitejši razvoj, izmenjavo, prenos in uporabo znanja ter inovacij do kmetov in drugih deležnikov v sistemu AKIS. Namen programa konzorcija je podpreti prehod kmetijstva v zeleno, digitalno in podnebno nevtralno z zmanjševanjem informacijskih vrzeli na področjih optimizacije priprave njivskih površin in pridelave na kmetijah, sodobnih načinov vrednotenja rastlin v programih žlahtnjenja rastlin ter v tehnologijah pridelave v poljedelstvu in vrtnarstvu, optimizacije tehnologij v rastlinski pridelavi in semenarstvu, hkrati pa prispevati rešitve za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov. V letu 2026 bomo na KIS izvedli naložbe v opremo za napredno fenotipizacijo vrednotenja rastlin z daljinskim zaznavanjem, ki ji bomo dodali dodatne računalniške kapacitete, opremo za ugotavljanje kakovosti drobnih semen z uporabo rentgenskih žarkov ter v Jabljah razvoj visokih avtonomnih tunelov v vrtnarstvu za raziskave možnosti vzpostavljanja celoletne vrtnarske pridelave v tleh.

STRIP: Sodelovanje, razvoj in prenos znanja v trajnih nasadih: Od raziskav do prakse

Koordinator projekta: prof. dr. Denis Rusjan (BF UL)

Vodja projekta na KIS: Eva Indihar

Trajanje projekta: 20. 6. 2025 – 19. 6. 2029

Program naslavlja ključne izzive kmetijstva z namenom izboljšanja odpornosti na vremenske razmere, pospeševanjem digitalizacije ter krepitev povezovanja institucij, namenjen je nadgradnji infrastrukture in prenosu znanja. V letu 2025 se je izvedla investicija inovativnega stacionarnega pršilnega sistema (SPS) v Poskusnem sadovnjaku na Brdu pri Lukovici, ki bo služil preizkušanju načinov nanašanja sredstev za varstvo rastlin, zakasnjevanja cvetenja, zaščite pred sončnimi ožigi in ukrepanja proti pozebi. V letu 2026 se bo izvedla investicija v visokotehnološki sistem pridelave jagod v nadzorovanem prostoru (konstrukcijske mize, fertirigacija, ostali pomembni senzorji), tako bo omogočen ustrezen poligon za razvoj, uvajanje in raziskovanje tovrstne kmetijske

pridelave. Polygon bo omogočil izvajanje naprednih poskusov na različnih področjih (varstvo rastlin, prilagajanje podnebnim spremembam).

ODEON: Okoljsko, ekonomsko in družbeno odgovorna živinoreja

Koordinator projekta: dr. Marija Klopčič (BF, UL); Vodja projekta na KIS: dr. Jože Verbič

Trajanje projekta: 19. 6. 2025 – 19. 6. 2029

Konzorcij za izvedbo projekta združuje 39 partnerjev, ki s svojim znanjem, izkušnjami in praktičnimi rešitvami soustvarjajo podlago za trajnostno preoblikovanje živinorejskega sektorja. Glavni cilji projekta so krepitev trajnostne, konkurenčne in družbeno odgovorne živinoreje, spodbujanje prenosa znanja, raziskovalnih dosežkov in inovacij v prakso, razvoj rešitev za izboljšanje dobrobiti živali in kakovosti proizvodov, razvoj rešitev za učinkovitejšo raba naravnih virov, zmanjšanje okoljskega odtisa živinoreje, oblikovanje novih poslovnih priložnosti in dvig odpornosti kmetij na podnebne spremembe in spremembe družbe.

V letu 2026 bomo na Kmetijskem inštitutu v sklopu projekta izvedli naložbo v opremo precizno merjenje izpustov metana iz prebavil molznic in začeli z meritvami. S spektralno analizo vzorcev mleka bomo določili najpomembnejše dejavnike, ki vplivajo na izpuste metana iz prebavil in proučili povezavo med izpusti, ocenjenimi na podlagi spektralne analize in izpusti, ocenjenimi na podlagi IPCC metodologije. Izvajati bomo začeli meritve temperature in pH vrednosti v vampu krav molznic in preučili povezave med temperaturno vlažnostnim indeksom v hlevu in pojavnostjo vročinskega stresa pri molznicah. S kemijskimi in biološkimi metodami bomo preučili krmno vrednost perspektivnejših na sušo odpornejših kultivarjev krmnih sirkov.

KEKS: Konzorcij za ekološko kmetijstvo Slovenije

Koordinator projekta: dr. Martina Bavec (FKBV, UM)

Vodja projekta na KIS: dr. Saša Širca

Trajanje projekta: 19. 6. 2025 – 19. 6. 2029

Osrednja aktivnost KIS-a bo priprava polnovrednih kompostov in kompostnih čajev z namenom dviga biotske raznolikosti tal, kar dviguje zdravje rastlin in povečuje njihovo odpornost na podnebne spremembe, postavitve manjše kontejnerske hladilnice za namen poobiralne tehnologije plodov haskap jagod ter ekološko kmetijstvo na vodovarstvenih območjih. V letu 2026 se bo na KIS v okviru naložb izvedla investicija v kompostni obračalnik, kar nam bo omogočilo izvajanje raziskav na različnih metodologijah priprave kompostov. Izvajale se bodo tudi demonstracije poobiralnih tehnologij in skladiščenja haskap jagod, ter aktivnosti ekološkega kmetovanja na vodovarstvenih območjih v okviru javnih služb.

ClimaGrow: Celostne rešitve za rastlinsko pridelavo v času podnebnih izzivov: Nadgradnja znanja, kompetenc in infrastrukture

Koordinator projekta: dr. Boštjan Naglič

Vodja projekta na KIS: dr. Peter Dolničar

Trajanje projekta: 19. 6. 2025 – 19. 6. 2029

Skupna vizija vzpostavljenega konzorcija je zagotavljanje boljših, trajnostnih in sistemskih rešitev za učinkovitejše upravljanje naravnih (vodnih) virov v kmetijstvu kar zmanjšuje negativne vplive na okolje in spodbuja dolgoročno vzdržen razvoj kmetijskega sektorja, odpornejšega na podnebne spremembe (zlasti suše) in zajema hmeljarstvo, oljkarstvo, zelenjadarstvo, poljedelstvo in sadjarstvo. Ta sprememba bo omogočila bolj celovito in sistemsko pristopanje k izzivom na področju kmetijstva ter podprla trajnostni razvoj sektorja. Pričakovani rezultati projekta so nadgradnja celovite analitike tal in razširitev kapacitet v Sloveniji, nadgradnja mreže za spremljanja vode v tleh in napovedi namakanja, preizkus učinkovitosti digitalizacije na področju namakanja v različnih socio-ekonomskih in okoljskih razmerah in izboljšane kompetence za izvajanje učinkovitih ukrepov za prilagajanje na podnebne spremembe. V letu 2026 bo KIS na Ptuju izvedel investicijo v postavitve prve enote premičnega rastlinjaka (rain shelterja) z

namenom vzpostavitve poskusnega poligona za raziskave vplivov podnebnih sprememb in sušnega stresa v poljskih razmerah.

7.5.9.3. Projekti ukrepa Načrta za okrevanje in odpornost (NOO)

Digitalizacija podatkovnih zbirk v živinoreji (DigŽiv)

Koordinatorica projekta: dr. Daša Jevšinek Skok

Trajanje projekta: 1. 1. 2022 – 31. 8. 2026

S projektom želimo razviti enoten sodoben informacijski sistem, ki bo nudil učinkovito podporo za izvajanje nalog MKGP in organov v njegovi sestavi, javnih služb, rejskih programov, rejcev in ostalih uporabnikov z izraženim interesom za uporabo podatkov. Namen projekta je povezati obstoječe podatkovne zbirke v enoten tesno povezan sistem podatkovnih jezer, ki bo služil za izvajanje vseh nalog javne službe, vodenje rejskih programov in upravnih nalog, pa tudi ohraniti vodenje in razvoj strokovnega dela v okviru obstoječih centrov razvoja s ciljem njihovega medsebojnega tesnejšega in intenzivnejšega sodelovanja in povezovanja.

Sodelovanje za krepitev uspešnosti projektnih pisarn (SKUPP)

Koordinatorica projekta: dr. Antoaneta G. Kuhar

Trajanje projekta: 1. 5. 2023 – 30. 6. 2026

Projekt SKUPP je namenjen krepitvi kompetenc konzorcija projektnih pisarn ter raziskovalcev preko organizacije številnih dogodkov in usposabljanj ter mreženj med partnerji, z zunanjimi deležniki in drugimi konzorciji, pa tudi z novimi zaposlitvami v projektnih pisarnah. Cilj konzorcija SKUPP je krepitev podpornega okolja projektnih pisarn na javnih raziskovalnih organizacijah in povečana uspešnost na centraliziranih programih EU v fazah prijavljanja, izvedbe in poročanja, kar bo pripomoglo k širšemu ugledu in boljši prepoznavnosti naših inštitutov ter dolgoročno k večjemu ugledu v mednarodnem okolju. V letu 2026 načrtujemo zaključek aktivnosti, organizacijo otvoritve nove projektne pisarne na Gozdarskem inštitutu Slovenije ter pripravo zaključnega poročila.

Podpora pri uvajanju načel odprte znanosti v Sloveniji (SPOZNAJ)

Koordinatorica projekta: dr. Tea Romih, CTK; vodja projekta na KIS: Lili Marinček

Trajanje projekta: 1. 5. 2023 – 30. 6. 2026

Namen projekta je uvesti načela odprte znanosti v znanstvenoraziskovalno delo oziroma prilagoditi delovanje dvajsetih javnih raziskovalnih organizacij in CTK v skladu z načeli odprte znanosti. V okviru projekta bodo konzorcijski partnerji uskladili svoje delovanje z ReZrIS30, ZZrID in Uredbo o izvajanju znanstvenoraziskovalnega dela v skladu z načeli odprte znanosti, s čimer bo njihovo delovanje skladno z določili glede odprte znanosti v Evropskem raziskovalnem prostoru. Partnerji projekta bodo izvedli usposabljanja za različne deležnike odprte znanosti, specialistična izobraževanja za ravnanje s FAIR in odprto dostopnimi raziskovalnimi podatki, pripravili priročnik o odprti znanosti in vzpostavili podporo za odprto znanost v lastnih organizacijah. V letu 2026 bomo dokončali aktivnosti izvedene v času projekta, pripravili navodila za pomoč raziskovalcem pri objavljanju v odprtem dostopu in začeli z rednim vnašanjem ustreznih podatkov v sistem dCOBISS za zagotavljanje kakovostne analitike odprtega dostopa in istočasno tudi v repozitorij DiRROS za zagotavljanje odprtega dostopa do recenziranih znanstvenih objav.

7.5.9.4. Projekti Evropskega programa sodelovanja za rastlinske genske vire (ECPGR)

Izvajanje Evropske ocenjevalne mreže ECPGR (EVA) za stročnice in pripravljalni ukrepi za vzpostavitev nove mreže za trajnice (jagodičevje in sadno drevje) (EVA Boost)

Koordinator projekta: dr. Sandra Goritschnig (Alliance Bioversity-CIAT); vodja projekta na KIS: dr. Barbara Pipan

Trajanje projekta: 1. 9. 2024 – 31. 12. 2027

Že obstoječe, t.i. EVA networks zagotavljajo zaupanja vreden okvir za skupno ocenjevanje raznolikosti dednine, projekt EVA Boost pa bo zagotovil spodbudo za njihovo dolgoročno izvajanje, dodatno povečal krog zainteresiranih deležnikov, ki sodelujejo pri ocenjevanju in uporabi genskih virov, okrepil javno-zasebna partnerstva, ki se ukvarjajo s prednostnimi kulturami, izboljšal dostop raziskovalcev, žlahtniteljev in proizvajalcev do dobro opisanih vzorcev genske banke ter povečal število podatkov, ki so na voljo v sistemu EURISCO za nadaljnjo uporabo. Tako zrnate stročnice kot trajno sadno drevje in jagodičevje so prednostni pridelki v Evropi z velikim potencialom za zagotavljanje prehranske varnosti, ta projekt pa postavlja temelje za povečanje njihove razpoložljive raznolikosti v vrednostnih verigah pridelave hrane. V letu 2026 bomo nadaljevali z aktivnostmi povezanimi z vzgojo čistih linij ter poljskimi poskusi različnih stročnic (fižol, bob, vinja in grahor) ter skupaj s partnerji poskušali pripraviti še kakšno prijavo projekta v shemi ECPGR.

7.6. Javne službe KIS

Za različne naročnike, predvsem za MKGP, bomo še naprej izvajali različne javne službe, ki so navedene v nadaljevanju.

Preglednica 3: Pregled javnih služb na KIS.

Javna služba v poljedelstvu
Žlahtnjenje poljščin
Introdukcija poljščin in ugotavljanje njihove vrednosti za predelavo
Tehnologije pridelave poljščin
Strokovno-tehnična koordinacija v poljedelstvu
Javna služba v vrtnarstvu
Žlahtnjenje zelenjadnic – žlahtnjenje zelenjadnic iz družine metuljnic
Introdukcija zelenjadnic in ugotavljanje njihove vrednosti za predelavo
Tehnologije pridelave zelenjadnic
Zagotavljanje izhodiščnega razmnoževalnega materiala zelenjadnic
Strokovno-tehnična koordinacija v vrtnarstvu
Javna služba v sadjarstvu
Introdukcija in tehnologija pridelave jagodičja in lupinarjev (KIS nosilec)
Introdukcija jablane (KIS podizvajalec pri KGZS-KGZ MB)
Strokovno-tehnična koordinacija v sadjarstvu (KIS podizvajalec pri KGZS – KGZ MB)
Javna služba v vinogradništvu in vinarstvu
Introdukcija in tehnologija pridelave vinske trte (KIS nosilec)
Selekcija vinske trte v vinorodni deleži Primorska (KIS podizvajalec pri KGZS – KGZ NG)
Selekcija vinske trte v vinorodnih deželah Podravje in Posavje (KIS podizvajalec pri KGZS – KGZ MB)
Javna služba nalog rastlinske genske banke KIS (JSRBG-KIS)
Zbirka krmnih rastlin
Zbirka krompirja
Zbirka vrtnin
Zbirka hmelja
Zbirka jagodičja
Zbirka vinske trte
Zbiranje, evidentiranje in ohranjanje RGV in situ na kmetijah – spodbujanje pridelave lokalnih sort in populacij
Strokovno-tehnična koordinacija nalog JSRGB
Javna služba nalog rastlinske genske banke Biotehniške fakultete (JSRGB-BF) – KIS podizvajalec
Zbirka žit na KIS
Javna služba zdravstvenega varstva rastlin
Opazovanje in napovedovanje škodljivih organizmov
Prognostična oprema
Strokovne naloge, povezane z razvojem alternativnih metod in tehnik za obvladovanje škodljivih organizmov
Javna služba strokovnih nalog v živinoreji
Strokovne naloge s področja govedoreje
Strokovne naloge s področja čebelarstva
Strokovne naloge s področja prašičereje
Služba z javnim pooblastilom za vodenje postopka in za odločanje v postopku uradne potrditve semenskega materiala kmetijskih rastlin
Služba z javnim pooblastilom za krovno spremljanje stanja kmetijskih tal
Služba z javnim pooblastilom za zbiranje, obdelavo podatkov in izdelavo ocen emisij toplogrednih plinov, amonijaka in drugih onesnaževal zraka v kmetijstvu

7.6.1. Javna služba v poljedelstvu

Financer:	MKGP
Koordinator:	dr. Aleš Kolmanič
Izvajalec:	ORP

Javna služba na področju poljedelstva na KIS zajema:

- žlahtnjenje poljščin;
- introdukcijo poljščin in ugotavljanje njihove vrednosti za predelavo;
- tehnologije pridelave poljščin;
- strokovno-tehnično koordinacijo v poljedelstvu.

Na podlagi izhodišč MKGP za pripravo letnega programa dela in finančnega načrta javne službe na področju poljedelstva, št. 014-219/2025/1, z dne 4. 12. 2025, so za izvajanje programa dela predvidena sredstva v višini 804.364,00 EUR. Sredstva se delijo na KIS kot nosilca naloge in podizvajalce po naslednjem razdelilniku:

Kmetijski inštitut Slovenije	786.933,49 EUR
Biotehniška šola Rakičan	4.984,49 EUR
UM, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede	8.268,20 EUR
KGZS Nova Gorica	4.177,82 EUR

7.6.1.1. Žlahtnjenje poljščin

Slovenija je v preteklosti tradicionalno veljala za deželo z dobro razvitim semenarstvom, ki pa se je v zadnjih desetletjih pri marsikateri vrsti kmetijskih rastlin močno skrčilo. Eden glavnih pogojev za razvoj slovenskega semenarstva je razvoj lastnih sort kmetijskih rastlin. V ta okvir sodi tudi uporaba lokalnih rastlinskih genskih virov pri žlahtnjenju novih sort kmetijskih rastlin. V Sloveniji imamo v ta namen na voljo obsežno zbirko RGV z največjo variabilnostjo pri zelenjadnicah (stročnice, križnice, solata) in krmnih rastlinah (drobno in debeložrnate metuljnice, trave). Dolgoročni cilji in naloge žlahtnjenja poljščin so opredeljeni v programu javne službe na področju poljedelstva.

7.6.1.1.1. Žlahtnjenje poljščin – krompir

Žlahtnjenje krompirja je dolgotrajno delo, saj postopek od križanja do potrditve nove sorte traja od 10 do 15 let. Postopek žlahtnjenja obsega več vzporednih metod selekcije, ki so odvisne od namena in ciljev vzgoje novih sort: odbiro starševskih rastlin, odbiro klonov na polju, odbiro klonov odpornih na viruse, odpornih proti krompirjevi plesni. Vključuje metode karakterizacije sort, določanje jedilne kakovosti in glikoalkaloidov v gomoljih ter metode za pospešitev in skrajšanje postopka pridelovanja osnovnega semena in vitro. V postopkih odbire se vse bolj uporabljajo tudi molekularne metode določanja virusov ter določanja odpornih R genov z genskimi markerji. V letu 2026 bo v postopku vpisa predvidoma več perspektivnih križancev: KIS 13-136/256-26 in KIS 14- 235/276-1 predvidoma tretje leto, križanci KIS 16-289/261-2, KIS 15-184/245-2 in KIS 15-225/247-1 predvidoma drugo leto ter 3 novi križanci iz let križanj 2016 in 2017. Križanec KIS 14-223/249-6 je končal preskušanje VPU v letu 2025 in nadaljuje preskušanje RIN (predvidena registracija v letu 2027). Križanca KIS 10-242/247-6 in KIS 11-184-257-1 sta končala preskušanje VPU in RIN in v letu 2026 pričakujemo njuno registracijo kot novi sorti.

7.6.1.1.2. Žlahtnjenje poljščin - krmne rastline

Črna detelja: Na poljih ICJ je posajen klonski nasad iz osnovnega materiala križancev in IAEA mutantov, ki smo ga zasnovali v letih od 2022 do 2023 ter nova dva, ki smo ju zasnovali v sezoni 2024/25. Ti klonski nasadi bodo namenjeni opazovanju posameznih rastlin ter njihovi nadaljnji pozitivni selekciji. Vse klonske nasade bomo v letu 2026 oskrbovali in ocenjevali - (okopavanje, tretiranje proti plevelom, gnojenje, obkosi nasada), opravili negativno selekcijo rastlin ter opazovanja in vrednotenja.

V letu 2026 bomo v rastlinjaku nadaljevali s križanji med izbranimi genotipi črne detelje, ki bodo imeli sinhroniziran čas cvetenja.

Travniška bilnica: Nadaljevali bomo s preverjanjem rodov A (7 rodov v 4 ponovitvah) in rodu B (1 rod v 3 ponovitvah). Vse rodove bomo oskrbovali (okopavanje, tretiranje proti plevelom, gnojenje, obkosi nasada, očiščevalna košnja) in vrednotili.

7.6.1.1.3. Žlahtnjenje poljščin – ajda

Po podrobnem pregledu zbranih sort in populacij in namnožitvi ustrezne količine semena bomo v skladu z dolgoročnim načrtom križanj v letu 2026 opravili križanja, ki se bodo nadaljevala v naslednjih letih. Sledila bo izbira na polju in kakovostnih lastnosti po spravilu. Ob omejenih sredstvih namenjenih vzgoji novih sort ajde je dolgoročni cilj vzgoja 2 novih sort ajde (do leta 2030). Žlahtniteljsko delo bo usmerjeno tudi k razvoju nižjih (kompaktnejših) sort navadne ajde, ki bodo v primerjavi z obstoječo dednino navadne ajde izražale izboljšan žetveni indeks. Znižanje končne višine rasti se je v preteklosti že izkazalo kot uspešen pristop pri izboljšanju produktivnosti gospodarsko najpomembnejših kmetijskih rastlin kot je navadna pšenica. Zato bomo tudi v sezoni 2026 z uporabo klasične ročne emaskulacije izvedli križanja, ki temeljijo na kombiniranju obstoječe dednine navadne ajde (domače sorte navadne ajde) s pritlikavimi akcesijami navadne ajde. Križanja bomo izvedli v času, ko večina starševskih rastlin doseže polno cvetenje.

7.6.1.1.4. Žlahtnjenje ekoloških sort strnih žit

Strna žita v ekološkem poljedelstvu predstavljajo pomemben del pridelave, ki omogoča ponudbo številnih izdelkov na ekoloških kmetijah. S podjetjem RGA smo vzpostavili sodelovanje pri žlahtnjenju strnih žit, ki doslej niso bila predmet financiranja v okviru Javne službe v poljedelstvu. Postopek žlahtnjenja obsega križanja in več vzporednih metod selekcije, ki so odvisne od namena in ciljev vzgoje novih sort. V oktobru 2023 smo na KIS na IC Ptuj za nadaljnjo selekcijo v letu 2024 posejali več populacij heterogenega materiala iz prejšnjih let, razvitih v okviru projekta ECOBREED. Na IC Ptuj smo zasnovali širšo kolekcijo žlahtniteljskih materialov, ki botanično spadajo v tribus Triticeae (navadne pšenice, pire, durum pšenice...). Odbira v zgodnejših generacijah (F1, F2, F3) se bo nadaljevala spomladi 2026. Selekcija poteka po pedigree metodi, z predhodno ustvarjeno genetsko variabilnostjo na osnovi uporabe klasične emaskulacije. V rastni sezoni 2024/25 je bila oblikovana kolekcija sortnih in žlahtniteljskih materialov sestavljena iz segregirajočih materialov navadne pšenice (F2, F3 generacije), že delno uniformiranih generacij, sort navadne pšenice, ki so na območju Republike Slovenije in nekdanje SFRJ prevladoval v posameznih desetletjih (pred in po drugi svetovni vojni), diploidnih in tetraploidnih predstavnikov iz tribusa Triticeae ter že razvitih heterogenih materialov. Poleg tega je na posestvu Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede, UM ter IC Ptuj potekalo preizkušanje dvajsetih že izoblikovanih kompozitov. V rastni sezoni 2025/26 bomo na obeh lokacijah preizkušali sedem kompozitov, ki dosegajo ustrezno krušno kakovost poleg tega pa bomo v razvoj heterogenih materialov vključili tudi komponente s povišano vsebnostjo beljakovin. Cilj naloge je oblikovanje »sintetične« dednine pri diploidnih, tetraploidnih in heksaploidnih predstavnikih iz tribusa Triticeae, ki izražajo superiorne lastnosti v ekoloških pogojih pridelave. Z njimi bomo izboljšali agronomsko učinkovitost izrabe N in dosegli večjo odpornost na pomembne bolezni ter tako zmanjšali razliko v pridelkih med ekološko in konvencionalno pridelavo žit.

7.6.1.2. *Introdukcija poljščin in ugotavljanje njihove vrednosti za predelavo*

Spremenjene podnebne in pridelovalne razmere, spremenjena struktura rastlinske pridelave, zahteve za zmanjšanje vpliva rastlinske pridelave na okolje, varovanje okolja ter ohranjanje biotske raznovrstnosti zahtevajo stalno prilagajanje vrstne sestave in izbiri primernih sort, ki izkazujejo visoko vrednost za pridelavo in uporabo, dober pridelek ustrezne kakovosti in odpornost proti boleznim ter škodljivcem. Pri nekaterih vrstah je pomembno tudi preizkušanje vrednosti sort za predelavo, npr. pekovskih lastnosti pri pšenici, da bi omogočili pridelavo ustrezne količine kakovostne krušne pšenice.

Tudi za slovenske lokalne sorte, ki se jih premalo uporablja ali se jih je nekoč opustilo in za katere poteka postopek ponovnega vpisa sorte na Slovensko sortno listo, ni zadostnih podatkov o njihovi vrednosti za pridelavo in uporabo. Zato bomo v prihodnje letne programe dela na področju preizkušanja sort umeščali tudi lokalne sorte, za katere je na slovenskem trgu in pri pridelovalcih vse več zanimanja.

Cilji programa introdukcije poljščin:

- zagotavljati neodvisne strokovne informacije o sortah, ki izkazujejo dobro prilagojenost slovenskim rastnim razmeram, dober pridelek ustrezne kakovosti in odpornost proti boleznim ter škodljivcem pri tistih vrstah oziroma skupinah poljščin, za katere obstaja povpraševanje na trgu in je zato njihova pridelava predvidoma ekonomsko učinkovita in bo pripomogla k povečanju obsega pridelave poljščin v Sloveniji;
- uvajati nove sorte poljščin v pridelavo kmetijskih rastlin v Sloveniji s preizkušanjem njihove vrednosti za pridelavo in uporabo na različnih pedo-klimatskih območjih;
- uvajati opuščene in/ali manj znane oz. manj razširjene lokalne vrste in sorte poljščin;
- izdati publikacijo z večletnimi rezultati introdukcije novih sort poljščin.

7.6.1.3. Tehnologije pridelave poljščin

Naloga preučuje in razširja informacije o tehnologijah v pridelavi poljščin, ki bodo omogočale prilagajanje na podnebne spremembe, maksimirale izkoristek genetskega potenciala sort v naših rastnih razmerah ter izboljšale ekonomsko učinkovitost pridelave, obenem pa zagotavljale trajnostno rabo naravnih virov in sledile okoljskim ciljem v kmetijstvu.

Cilji preizkušanja tehnologij pridelave poljščin:

- s preizkušanjem različnih tehnologij pridelave poljščin, iskanjem najprimernejših tehnologij pridelave manj znanih in manj razširjenih vrst ter sort poljščin in iskanjem novih tehnoloških rešitev poiskati optimalne rešitve pri pridelavi poljščin za doseganje višje produktivnosti na kmetijah;
- prilagajanje pridelave na podnebne spremembe;
- učinkovit prenos znanja do uporabnikov.

V skladu z dolgoročnimi cilji in zadanimi nalogami bo naloga v letu 2026 obsegala naslednja preizkušanja tehnologij:

- preizkušanje uporabne vrednosti foliarnih pripravkov, ki vsebujejo bakterije za vezavo atmosferskega N;
- vpliv rokov setve ozimne pšenice na razvoj in pridelek zrnja;
- vzpostavitev raziskovalnega poligona za ekološko pridelavo poljščin na VVO;
- preučevanje dolgoročnih vplivov pridelovalnih sistemov na mineralizacijo in vsebnosti organske snovi v tleh v različnih pedo-klimatskih pogojih;
- preučitev kombinacij različnih metuljnic in mešanic za zeleno gnojenje;
- primerjava potenciala pridelave novih sort sirka za zrnje v primerjavi s sortami koruze;
- spremljanje prisotnosti in razširjenosti škodljivih organizmov v poskusih s posevki soje in oljnih buč;
- preučevanje vpliva sprotnega gnojenja trajnega travinja s fosforjem in kalijem;
- trajni več faktorski gnojilni poskus z živinskimi gnojili na intenzivnem trajnem travinju;
- demonstracijski ekstenzivni travniški poskus;
- kompostiranje odvečne travniške krme.

7.6.1.4. Strokovno-tehnična koordinacija v poljedelstvu

Za poenotenje delovanja javne službe in ustrezen prenos znanja med sodelujočimi institucijami je potrebno okrepiti sistem tehnično-strokovne koordinacije. Naloge strokovno-tehnične koordinacije izvaja strokovni vodja javne službe.

Cilji strokovno-tehnične koordinacije:

- vzpostavljeno strokovno-tehnično vodenje in koordinacija javne službe;
- boljši prenos znanja do javne službe kmetijskega svetovanja in pridelovalcev;

- vzpostavljeno sodelovanje z ostalimi javnimi službami na področju kmetijstva, konzorciji IRP 38 ter z nevladnimi organizacijami.

V letu 2025 bo naloga strokovno-tehnične koordinacije v poljedelstvu obsegala:

- izvajanje koordinacije;
- strokovno-tehnično vodenje JS;
- spremljanje in analizo stanja ter strokovno podporo naročniku na področju dela JS;
- sodelovanje z ostalimi deležniki na področju dela JS;
- sodelovanje pri strokovnih srečanjih s področja dela JS;
- povezovanje načrtov dela JS s konzorciji IRP 38, JSRGB ter UVHVVR;
- prenos znanja do neposrednih uporabnikov.

7.6.2. Javna služba v vrtnarstvu

Financer: MKGP

Koordinatorica: dr. Kristina Ugrinović

Izvajalec: ORP

Podizvajalci: UL-BF, IHPS in KGZS – KGZ Murska Sobota

Javno službo v vrtnarstvu izvajamo v skladu z Zakonom o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 100/25) in Uredbo o javnih službah strokovnih nalog v proizvodnji kmetijskih rastlin za obdobje 2026 – 2028 (Uradni list RS, št. 80/25).

Javna služba v vrtnarstvu zajema navedene strokovne naloge:

- žlahtnjenje zelenjadnic;
- introdukcija zelenjadnic in ugotavljanje njihove vrednosti za predelavo;
- tehnologije pridelave zelenjadnic;
- selekcija zelišč;
- introdukcija in ekološka rajonizacija zelišč ter ugotavljanje njihove vrednosti za predelavo;
- tehnologije pridelave zelišč;
- zagotavljanje izhodiščnega razmnoževalnega materiala zelenjadnic;
- strokovno-tehnična koordinacija v vrtnarstvu.

KIS delno ali v celoti izvaja naloge:

- žlahtnjenje zelenjadnic;
- introdukcija zelenjadnic in ugotavljanje njihove vrednosti za predelavo;
- tehnologije pridelave zelenjadnic;
- zagotavljanje izhodiščnega razmnoževalnega materiala zelenjadnic;
- strokovno-tehnična koordinacija v vrtnarstvu.

Z izhodišči MKGP za pripravo finančnega načrta in programa dela Javne službe v vrtnarstvu je za izvajanje nalog v letu 2026 odobrenih 719.369,00 EUR. V primerjavi z leti od 2018 do 2024 je od leta 2025 programu dodana naloga "zagotavljanje izhodiščnega razmnoževalnega materiala zelenjadnic". Delitev proračunskih sredstev med izvajalca KIS in podizvajalce je naslednja:

<i>Kmetijski inštitut Slovenije</i>	531.442,68 EUR
<i>UL, Biotehniška fakulteta</i>	127.006,71 EUR
<i>Inštitut za Hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije</i>	42.104,61 EUR
<i>KGZS KGZ Murska Sobota</i>	15.800,00 EUR

7.6.2.1. Žlahtnjenje zelenjadnic – žlahtnjenje zelenjadnic iz družine metuljnic

V okviru te naloge nadaljujemo in nadgrajujemo v preteklih leti vzpostavljen program žlahtnjenja fižola. V okviru JS v vrtnarstvu žlahtnimo različne tipe fižola. S križanji izbranih genskih virov in nadaljnjo selekcijo v križance fižola vnašamo gene za različne pri pridelovalcih in potrošnikih želene lastnosti - pozornost namenjamo tako pridelovalnim lastnostim kot prehranski vrednosti zrnja in stročja. Vzpostavljamo tudi žlahtnjenja ekoloških sort fižola.

Cilji naloge žlahtnjenje zelenjadnic so:

- razvoj in krepitev programov žlahtnjenja;
- požlahtnitev novih sort (konvencionalnih in ekoloških) izbranih vrst zelenjadnic;
- vpis novih sort na sortno listo;
- prenos rezultatov žlahtnjenja in znanja do javne službe kmetijskega svetovanja in uporabnikov ter vzpostavitev sodelovanja med žlahtnitelji, semenarskimi podjetji oziroma pridelovalci semenskega materiala ter pridelovalci in potrošniki novih sort;
- optimizacija postopkov pridelave žlahtniteljevega semena registriranih sort in zagotavljanje zadostnih količin žlahtniteljskega semena za nadaljnje razmnoževanje in vzdrževanje;
- povečanje biotske raznovrstnosti v kmetijstvu z uporabo opuščanih lokalnih sort in populacij zelenjadnic v žlahtnjenju..

Specifični cilji žlahtnjenja fižola so:

- vpeljave genomske selekcije fižola;
- vpeljava mutacijskega žlahtnjenja fižola;
- digitalizacija sledenja žlahtniteljskih materialov;
- začetek vzpostavitve sistema žlahtnjenja ekoloških sort fižola.

V skladu z dolgoročnimi cilji in zadanimi nalogami bo naloga v letu 2026 predvidoma obsegala:

- samooprašitev in selekcijo križancev filialnih generacij F1, F2, F4, F5 in F7;
- dodatno selekcijo ter zagotovitev ustreznega izvirnega žlahtniteljskega materiala elitnih križancev nizkega in visokega fižola (izvor križancev v različnih letih);
- spremljanje kandidatnih križancev v postopkih registracije ter pridobitev predosnovnega semena le-teh;
- končno priprava materialov ter pregled metodologij za izvedbo mapiranja (BCMV, vsebnost fitinske kisline, *Colletotrichum lindemuthianum* L.);
- ciljna ročna križanja nizkega in visokega fižol;
- validacijo in implementacijo metode za preverjanje pristnosti pridobljenih križancev;
- preverjanje učinkovitosti metod za mutacijsko žlahtnjenje;
- nadaljevanje priprave teoretskih dokumentov in metodologij za vzpostavitev ekološkega žlahtnjenja;
- pridelavo žlahtniteljskega semena registriranih sort in opredelitev posebnosti semenske pridelave le-teh;
- ohranjanje in dopolnjevanje kolekcije žlahtniteljskega materiala;
- razširitev panela za MAS z novimi lastnostno vezanimi DNA markerji;
- predstavitev rezultatov naloge.

7.6.2.2. Introdukcija zelenjadnic in ugotavljanje njihove vrednosti za pridelavo

Za povečanje tržnega deleža v Sloveniji pridelane zelenjave je, ob ustrezni infrastrukturi, pomembno stalno prilagajanje vrstne sestave in izbira ustreznih sort, tako novih s skupnega trga EU kot lokalnih sort, ki imajo potencial in jih v tržni pridelavi praktično ni. Pri tem so pomembni tako sortimenti za večje, praviloma sodobno opremljene in bolj specializirane kmetije usmerjene v veleprodajo, kot tudi sortimenti za običajno manjše kmetije z vrstno pestrejšo pridelavo in večjim deležem neposredne prodaje. Ker preverjanje vrednosti za pridelavo in uporabo sorte (VPU) ni kriterij za vpis sorte v sortno listo, oziroma Skupni katalog EU, ter, ker pri zelenjadnicah poteka zelo intenzivno žlahtnjenje in na skupni trg prihajajo vedno nove sorte, za katere ni objektivnih podatkov o primernosti za pridelovanje v Sloveniji, so strokovno pridobljeni podatki o agronomskih lastnostih sort v naših rastnih razmerah zelo pomembni.

Cilji introdukcije sort zelenjadnic:

- zagotavljanje neodvisnih strokovnih informacij o vrednosti sort za različne načine pridelave preko preizkušanj v različnih pridelovalnih območjih in v različnih terminih ter o njihovi prilagojenosti slovenskim podnebnim in ravnim razmeram pri tistih vrstah oziroma skupinah zelenjadnic za katere obstaja povpraševanje na trgu in je zato njihova

pridelava predvidoma ekonomsko učinkovita in bo pripomogla k povečanju obsega pridelave zelenjave v Sloveniji;

- zagotavljanje neodvisnih strokovnih informacij o vrednosti novih sort za uporabo (predelavo in skladiščenje) ter po potrebi preverjanje prehranske vrednosti sort;
- zagotavljanje informacij o manj znanih vrstah oziroma manj razširjenih lokalnih sortah zelenjadnic;
- nadgradnja sistema preskušanja ter posodobitev in objava metod preizkušanja;
- uvajanje digitalizacije in avtomatizacije zbiranja in obdelave podatkov;
- prenos znanja in seznanjanje s pomenom preizkušanja sort.

V skladu z dolgoročnimi cilji bo naloga v letu 2026 obsegala:

- preskušanje vrednosti novih in lokalnih sort zelenjadnic za pridelavo in uporabo oziroma predelavo na različnih lokacijah, pri različnih načinih pridelave in v različnih terminih – rajonizacija 2 vrst (del nalog tudi na IC Ptuj) in predizbira 3 vrst, vzpostavitev poligona za eko preskušanje sort v okviru programa IC Ptuj ter prenova metod preskušanja za 2 vrsti;
- vzpostavljanje digitalizacije in avtomatizacije zbiranja in obdelave podatkov – pregled rešitev;
- pripravo publikacij z rezultati preizkušanja vrednosti novih in lokalnih sort zelenjadnic za pridelavo in uporabo oziroma predelavo.

7.6.2.3. Tehnologije pridelave zelenjadnic

Zaradi podnebnih sprememb in z njimi povezanih spremenjenih rastnih razmer, preusmerjanja v trajnostno naravnano pridelavo, varovanja naravnih virov, tehnološkega napredka, spremenjenega gospodarskega okolja in zahtev vse bolj ozaveščenih potrošnikov, se tehnologije pridelovanja hrane stalno spreminjajo. Zato je poleg prilagajanja vrstne sestave in izbire ustreznih sort zelo pomembno zagotavljanje in prenos znanja s področja sodobnih tehnologij pridelave zelenjadnic. Sposobnost vrste ali sorte, da doseže svoj maksimalni genski potencial, je odvisna od okolja, v katerem sorta raste, in tehnoloških ukrepov, ki jih izvajamo med rastjo. Le pridelovalci, ki poznajo potrebe izbranih vrst in sort kmetijskih rastlin ter znajo in zmorejo tehnologije pridelave prilagoditi potrebam rastlin in rastnim razmeram, lahko izboljšajo konkurenčnost svoje pridelave in produktivnost in hkrati varujejo naravne vire.

Zaradi pestrosti načinov pridelave in velikega števila vrst so pri tehnologijah pridelave zelenjadnic odprta številna vprašanja. Preskušanje tehnologij je v primerjavi s preskušanjem sort zahtevnejše in dolgotrajnejše, zahteva boljše usposobljen kader in več opreme za spremljanje tako razvoja rastlin kot vpliva na okolje

Cilj preizkušanja tehnologij pridelave zelenjadnic:

- s preskušanjem različnih tehnologij pridelovanja zelenjadnic, iskanjem najprimernejših tehnologij pridelave manj znanih in manj razširjenih vrst in sort zelenjadnic in iskanjem novih tehnoloških rešitev poiskati optimalne rešitve pri pridelavi zelenjadnic in prispevati k povečanju obsega pridelave zelenjave v Sloveniji.

V skladu z dolgoročnimi cilji bo naloga v letu 2026 obsegala:

- preskušanje tehnologij prehrane rastlin - vpliv dodajanja apna, organske snovi in zeolita na vsebnosti Cd v pridelku česna – del naloge (z odobritvijo projekta CRP V4-2420 jeseni 2024, bo večji del s to tematiko povezanih aktivnosti opravljen v okviru projekta),
- preskušanje tehnologij pridelave z biorazgradljivimi materiali – vodila različne zelenjadnice,
- preskušanje tehnologij z biorazgradljivimi materiali – folije za prekrivanje tal, različne zelenjadnice,
- preskušanje vzgojnih oblik – paprika bela babura, integrirana talna pridelava v tunelu
- preskušanje substratov pri vzgoji sadik zelenjadnic,
- preskušanje substratov pri vzgoji ekoloških sadik zelenjadnic,

- kakovost sadilnega materiala – špargelj,
- predstavitev rezultatov naloge - posredovanje informacij o preskušanih tehnologijah zainteresirani javnosti.

7.6.2.4. Zagotavljanje izhodiščnega razmnoževalnega materiala zelenjadnic

Naloge za spodbujanje ohranjanja in ponovne uporabe lokalnih sort in populacij, se je, na IC Ptuj, od sredine leta 2022 izvajalo v okviru javne službe nalog rastlinske genske banke. Naloga se za področje vrtnarstva nadaljuje v javni službi v vrtnarstvu. Osnovni namen naloge je nuditi strokovno podporo trenutnim vzdrževalcem ter hkrati omogočiti razmnoževanje tistih sort pri katerih je zaloga kritična. Na ta način se zagotovi kontinuiteta, zmanjša tveganje izgube lokalnih sort in pridelovalcem ponudi dostop do kakovostnega izhodiščnega materiala za pridelavo in nadaljnje ohranjanje.

Cilja zagotavljanja izhodiščnega razmnoževalnega materiala zelenjadnic:

- vzpostavitev sistema zagotavljanja izhodiščnega razmnoževalnega materiala lokalnih sort zelenjadnic;
- zagotavljanje izhodiščnega razmnoževalnega materiala lokalnih sort zelenjadnic za slovenske tržne pridelovalce semena.

V skladu z dolgoročnimi cilji bo naloga v letu 2026 obsegala:

- pripravo akcijskega načrta zagotavljanja izhodiščnega razmnoževalnega materiala zelenjadnic;
- pripravo shem postopkov za zagotavljanje zdravega izhodiščnega razmnoževalnega materiala za posamezne vrste zelenjadnic;
- analizo zdravstvenega stanja obstoječega razmnoževalnega materiala lokalnih sort;
- vzpostavitev in izvajanje postopkov eliminacije okužb razmnoževalnega materiala lokalnih sort zelenjadnic;
- razmnoževanje in hranjenje zdravega razmnoževalnega materiala lokalnih sort zelenjadnic;
- vzpostavitev sodelovanja v verigi žlahtnitelj – vzdrževalec – semenar – pridelovalec oziroma potrošnik;
- predstavitev rezultatov naloge.

7.6.2.5. Strokovno-tehnična koordinacija v vrtnarstvu

Glavni namen strokovno-tehnične koordinacije v okviru Javne službe na področju vrtnarstva je skrbeti za poenoteno delovanje javne službe v vrtnarstvu, povezovanje deležnikov, ki ustvarjajo znanje s področja delovanja te JS, in ustrezen prenos znanja med raziskovalnimi, izobraževalnimi in svetovalnimi ustanovami/službami.

Cilji strokovno-tehnične koordinacije:

- učinkovito vodenje in koordinacija javne službe v vrtnarstvu;
- učinkovita izmenjava in prenos znanja do javne službe kmetijskega svetovanja in pridelovalcev;
- dobro sodelovanje z ostalimi javnimi službami na področju kmetijstva in drugimi deležniki sistema AKIS;
- učinkovita izmenjava in prenos znanja do nosilcev javnih pooblastil po zakonu o kmetijstvu;
- učinkovito sodelovanje z izvajalci projektov Evropskega inovacijskega partnerstva ter izvajalci programov konzorcijev v okviru intervencije IRP38 – Konzorciji institucij znanja v podporo prehodu kmetijstva v zeleno, digitalno in podnebno nevtrarno iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 (v nadaljevanju: IRP38);
- učinkovito sodelovanje z izvajalci mednarodnih (zlasti Horizon) in nacionalnih projektov (npr. CRP, Interreg...), povezanih z vsebino programa javne službe;
- tesno sodelovanje s koordinacijskim telesom AKIS na MKGP ter vključevanje rezultatov na Portal znanja.

V letu 2026 bo naloga Strokovno tehnična koordinacija v vrtnarstvu obsegala:

- strokovno vodenje (spremljanje ter analiziranje stanja; koordinacija usposabljanj in prikazov; izvajanje strokovnih posvetov; koordinacija objave rezultatov; koordinacija sodelovanja z demonstracijskimi kmetijami);
- tehnično koordinacijo (priprava letnega programa ter spremljanje ciljev in kazalnikov; priprava vmesnih in letnega poročila; organizacija sestankov; tehnična koordinacija objave rezultatov);
- sodelovanje z ministrstvi in drugimi državnimi organi;
- sodelovanje z ostalimi izvajalci javnih služb ali raziskovalnega dela, z nosilci javnih pooblastil ter drugimi deležniki sistema AKIS;
- mednarodno sodelovanje.

7.6.3. Javna služba v sadjarstvu

Javna služba v sadjarstvu poteka v treh delovnih sklopih: pečkarji, koščičarji in kaki, ter lupinarji in jagodičje. Na KIS sodelujemo pri izvajanju nalog v sklopih:

- *Pečkarji*; nosilec: KGZS - KGZ Maribor:
 - *Introdukcija jablane*; podizvajalec: KIS;
 - *Strokovno-tehnična koordinacija v sadjarstvu*; podizvajalec: KIS;
- *Lupinarji in jagodičje*; nosilec: KIS:
 - *Introdukcija in tehnologija pridelave jagodičja*.

Javna služba v sadjarstvu se izvaja v skladu z ZKme ter Uredbo o javnih službah strokovnih nalog v proizvodnji kmetijskih rastlin (Uradni list RS, št. 80/25).

7.6.3.1. *Introdukcija in tehnologija pridelave jagodičja in lupinarjev (KIS nosilec)*

Financer: MKGP
Koordinatorica: dr. Nika Cvelbar Weber
Sodelavci: dr. Aljaž Medič in Tomaž Pliberšek (BF)

V sklopu javne službe v sadjarstvu potekajo strokovne naloge iz področja jagodičja in lupinarjev, ki jih izvajajo sodelavci Biotehniške fakultete. Strokovne naloge iz področja lupinarjev so: selekcija lupinarjev, introdukcija lupinarjev, tehnologija pridelave lupinarjev in zagotavljanje izhodiščnega razmnoževalnega materiala lupinarjev ter iz področja jagodičja introdukcija in tehnologija pridelave jagodičja. Introdukcija jagodičja poteka na jagodi, malini in ameriških borovnicah. V letu bodo potekale vse naloge po programu za leto 2024. V sklopu introdukcije jagodičja bomo spremljali 5 sort jagod posajene leta 2023 (2. rodnost). V sklopu introdukcije ameriških borovnic nadaljujemo s spremljanjem 4 sort posajenih leta 2019 in 2 novi sorti posajeni leta 2022, uvajamo pa tudi dve novi sorti, katerih sajenje načrtujemo v začetku leta 2025. Introdukcija novih sort malin se bo nadgradila z dvema novima sortama, ki ju bomo sadili v Centru za jagodičje v Slivnici pri Mariboru, kar bo dopolnilo introdukcijo lansko leto posajenih 4 novih sorte malin, ki jih bomo zaradi lažjega dela presadili na novo lokacijo. Tehnološki poskusi potekajo v letu 2025 na haskap jagodi kjer se preizkuša vpliv različnih tipov rezi, na jagodah se spremlja vpliv termina sajenja in tipa sadilnega materiala na rast in razvoj jagod in na ameriških borovnicah, ki smo jih pozimi 2023 posadili v različne tipe posod v Centru za jagodičje v Slivnici pri Mariboru.

7.6.3.2. *Introdukcija jablane (KIS podizvajalec pri KGZS – KGZ Maribor)*

Koordinator: mag. Biserka Donik Purgaj (KGZ MB),
Sodelavka: Eva Indihar (KIS), dr. Saša Krošelj (KIS), Maj Pogačar (KIS)

Preizkušanje jablanovih sort poteka na lokaciji sadovnjaka Kmetijskega inštituta Slovenije na Brdu pri Lukovici kontinuirano že od leta 1993 dalje. V introdukciji smo z letom 2025 začeli spremljati novo zasajene sorte na novi lokaciji (Pod šolo) ter pričeli z opazovanjem sort Mojca, Sinfonia, Majesty, Alnova in kontrolni sorti Gala ter Zlati delišes. Opravili smo vsa planirana dela (fenološka

opazovanja, meritve pridelka, laboratorijske analize, pomološka ocenjevanja, ugotavljanje skladiščne sposobnosti plodov). Na novo lokacijo pod šolo smo posadili tudi novo sorto (še šifrirana), ki naj bi bila bolj odporna na sončne ožige. Letos smo bili v dogovarjanju s skupino EUFRIN 'Apple and Pear Variety and Rootstock Testing', s katero srečanje se bo izvedlo v letu 2026. V letu 2026 pripravljamo Sadni izbor 2026, ki bo okvirno izdan v marcu 2026.

7.6.3.3. Strokovno tehnična koordinacija v sadjarstvu (KIS podizvajalec pri KGZS – KGZ Maribor)

Financer: MKGP

Koordinator: dr. Matej Stopar

V okviru Javne službe v sadjarstvu se je z letom 2018 vzpostavil sistem strokovno tehnične koordinacije, ki naj zagotavlja poenotenje delovanja Javne službe v sadjarstvu in ustrezen prenos znanja med raziskovalnimi, izobraževalnimi in svetovalnimi ustanovami. Naloge strokovno tehnične koordinacije izvaja strokovni vodja javne službe dr. Matej Stopar. Cilji strokovno-tehnične koordinacije v sadjarstvu so:

vzpostavljeno strokovno-tehnično vodenje in koordinacija javne službe;

boljši prenos znanja do javne službe kmetijskega svetovanja in pridelovalcev;

vzpostavljeno sodelovanje z ostalimi javnimi službami na področju kmetijstva ter z nevladnimi organizacijami.

Opis del in metode dela JSsad so: priprava sestankov in strokovnih posvetov na področju nalog javne službe (selekcija, introdukcija, tehnologije pridelave, vzdrževanje razmnoževalnega materiala), koordinacija inštitucij oz. izvajalcev, ki delajo na področju javne službe v sadjarstvu, strokovna podpora MKGP in sodelovanje z drugimi ministrstvi v povezavi z delom javne službe in ostalimi vprašanji na področju sadjarstva, koordinacija in združevanje vsebin med izvajalci javne službe v sadjarstvu za pripravo vsebinskega programa dela po posameznih nalogah javne službe, koordinacija in združevanje vsebin med izvajalci javne službe v sadjarstvu za pripravo vsebinskih poročil po posameznih nalogah javne službe, priprava spletne strani, vodenje enega tehnološkega poskusa in strokovna pomoč pri izvajanju ostalih tehnoloških poskusov na lokaciji Sadjarskega centra Maribor, obisk evropskih ter drugih razvojno raziskovalnih inštitucij v svetu z namenom potencialnega prenosa njihovih dosežkov v slovensko prakso, sodelovanje z mediji, pridelovalci, nevladnimi in izobraževalnimi organizacijami ter širšo javnostjo z namenom uporabe vsebin javne službe v njihovi dejavnosti.

Poskusno delo, ki ga bom opravljal v sklopu zadolžitve koordinatorja, za leto 2026 bo:

a) pomoč pri vodenju poskusov v SC MB. Aktivno sodelovanje pri dveh poskusih redčenja plodičev jablane v SC MB.

b) poskus dejanskega učinka uporabe sredstev za krepitev rasti rastlin. Poskus bo izveden na Brdu in na SC MB.

7.6.4. Javna služba v vinogradništvu in vinarstvu

Pri pridelovanju grozdja je za uspešen razvoj vinogradništva in vinarstva ključnega pomena sledenje trendom v vinogradništvu in vinarstvu in s tem uporaba takih sort, klonov in podlag trte, ki so prilagojene na naše rastne razmere, so ob primerni zaščiti dovolj odporne proti boleznim in škodljivcem obenem pa zagotavljajo pridelavo tržno zanimivih pridelkov in produktov.

V okviru Javne službe v vinogradništvu se izvajajo naloge na področju vinogradništva:

- *Introdukcija in tehnologije pridelave vinske trte*; nosilec: KIS; podizvajalca: KGZ MB-STs Ivanjkovci, KGZ NG-STs Vrhopolje;
- *Selekcija vinske trte v vinorodnih deželah Podravje in Posavje*; nosilec: KGZ MB-STs Ivanjkovci; podizvajalca: KIS, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede Maribor;
- *Selekcija vinske trte v vinorodni deželi Primorska*; nosilec: KGZ NG-STs Vrhopolje; podizvajalca: KIS, UL Biotehniška fakulteta.

Javna služba v vinogradništvu se izvaja v skladu z ZKme ter Uredbo o javnih službah strokovnih nalog v proizvodnji kmetijskih rastlin. Strokovno vodstvo in koordinacijo Javne službe v vinogradništvu izvaja BF-UL.

Poleg tega izvajamo tudi naloge s področja Javne službe rastlinske genske banke - vinska trta ter jagodičevje, Integriranega varstva rastlin – vinska trta. Na področju vinarstva izvajamo izotopske analize vzorcev slovenskih vin z geografskim poreklom.

7.6.4.1. Introdukcija in tehnologija pridelave vinske trte (KIS nosilec)

<i>Financer:</i>	MKGP
<i>Koordinator:</i>	dr. Franc Čuš
<i>Sodelavci:</i>	dr. Anastazija Jež Krebelj, dr. Katja Šuklje Antalick, Boštjan Saje, Iva Kmetič Ceglar

Pri pridelovanju grozdja je za uspešen razvoj vinogradništva in vinarstva ključnega pomena sledenje trendom v vinogradništvu in vinarstvu in s tem uporaba takih sort, klonov in podlag trte, ki so prilagojene na naše rastne razmere, so ob primerni zaščiti dovolj odporne proti boleznim in škodljivcem obenem pa zagotavljajo pridelavo tržno zanimivih pridelkov in produktov. Glavni cilj introdukcije sort je izboljšanje trsnega izbora sort vinske trte v posameznih vinorodnih deželah. Z javno službo v vinogradništvu želimo pomagati vinogradnikom in vinarjem, in sicer z ugotavljanjem prilagojenosti za nas zanimivih sort iz drugih geografskih območij, ki bi lahko bile pridelovalno in tržno zanimive tudi v naših okoljskih razmerah, kot tudi z preskušanjem tehnologij pridelave doma selekcioniranih sort in klonov. Prav tako v sklopu javne službe ugotavljamo tudi morebitna odpornost sort in podlag na bolezni in škodljivce ter tolerantnost na stresne razmere kot sta zimska pozeba in suša. Javna služba v vinogradništvu se izvaja v skladu z ZKme. Rezultati javne službe v vinogradništvu se uporabljajo kot podlaga za odločanje o rajonizaciji in za določitev trsnega izbora v skladu z Zakonom o vinu.

V okviru programa dela za 2026 bo delo potekalo v 3 delovnih sklopih s poskusi in vrednotenjem rezultatov. Sklopi so naslednji:

- Introdukcija vinske trte v vinorodnih deželah Primorska, Posavje in Podravje.
- Tehnološki poskus vpliv oskrbe tal v vinogradu na količino in kakovost grozdja - prilagajanje tehnoloških ukrepov v vinogradništvu za krepitev konkurenčnosti vinogradov ter izboljšanje kakovosti grozdja in vina.
- Tehnološki poskus preizkušanja podlag vinske trte-preučevanje tolerantnosti podlag vinske trte na pomanjkanje vode v tleh.

7.6.4.2. Selekcija vinske trte v vinorodni deželi Primorska (KIS podizvajalec pri KGZS – KGZ Nova Gorica)

<i>Financer:</i>	MKGP
<i>Koordinatorja:</i>	Andreja Škvarč (KGZ NG), dr. Franc Čuš (KIS)
<i>Sodelavci:</i>	dr. Katja Šuklje Antalick, dr. Anastazija Jež Krebelj, Boštjan Saje, Iva Kmetič Ceglar

Selekcija vinske trte je odbira trt z želenimi lastnostmi za namen nadaljnjega razmnoževanja. Osnovna je pozitivna množična selekcija, ki temelji na vizualnih opazovanjih v vinogradu in rezultat je razmnoževalni material kategorije standard. Obenem pa se v okviru javne službe pozitivna množična selekcija vinske trte izvaja kot osnova, za nadaljevalno klonsko selekcijo. Odbrane trte ali elite se kot predklonske kandidate vključi v klonsko selekcijo in izvedeta se tako zdravstvena kot sortna selekcija, ki vključujeta številne postopke, analize, testiranja, meritve in kontrole. V sklopu zdravstvene selekcije se izvaja tudi analiza virusov – serološke metode in indeksiranje in v ta namen imamo v rastlinjaku potrebno opremo vključno s kalilnikom in posajene indikatorske trte. Klonska selekcija se zaključi s preveritvijo uporabne vrednosti – predelava grozdja v vino in zato imamo primeren in opremljen prostor ter vso opremo za predelavo in shranjevanje vina.

V letu 2026 bomo skupaj z izvajalcem naloge sodelovali pri izvajanju aktivnosti tako na področju pozitivne množične selekcije kot klonske selekcije. V sklopu selekcije izvajamo tako vizualne preglede vinograda, popis fenofaz, spremljanje dinamike dozorevanja grozdja, trgatev in vrednotenje pridelka ter prirasta enoletnega lesa.

7.6.4.3. Selekcija vinske trte v vinorodnih deželah Podravje in Posavje (KIS podizvajalec pri KGZS – KGZ Maribor)

Financer: MKGP
Koordinatorja: mag. Tanja Vaupotič (KGZ MB), dr. Franc Čuš (KIS)
Sodelavci: dr. Katja Šuklje Antalick, dr. Anastazija Jež Krebelj, Boštjan Saje, Iva Kmetič Ceglar

V v.d. Podravje in Posavje bomo sodelovali z izvajalcem naloge pri izvajanju pozitivne množične selekcije pri izbranih sortah: Laški Rizling, Muškat Ottonel, Dišeči traminec, Chardonnay, Šipon, Rumeni plavec, Sivi Pinot, Rizvanec, Sauvignon, Zeleni silvanec in Modri pinot.

S klonsko selekcijo v v.d. Podravje bomo nadaljevali pri gospodarsko pomembnih sortah: Rumeni muškat, Rumeni plavec, Šipon, Sivi pinot, Laški in Renski rizling ter Muškat ottonel. Pri sorti Laški rizling je v selekciji po izvedenih testiranjih ostalo še 5 klonskih kandidatov, ki so bili v zadnjih nekaj letih odbrani iz vinogradov na 3 lokacijah Kozar-Hercegovščak, Pečica-Brebovnik in Rujs-Brebovnik. Pri sorti Rumeni muškat bomo nadaljevali klonsko selekcijo pri 7 klonskih kandidatih, ki so bili v zadnjih nekaj letih odbrani iz vinogradov na dveh lokacijah Litmerk in Vinski vrh. Pri sorti Sivi pinot bomo nadaljevali klonsko selekcijo pri 5 klonskih kandidatih, ki so bili v zadnjih nekaj letih odbrani iz vinogradov na lokaciji Zgornji Cerovec, predvidevamo da bomo klonske kandidate tudi vinificirali. Pri sorti Muškat ottonel bomo nadaljevali klonsko selekcijo pri 8 klonskih kandidatih, ki so bili v zadnjih nekaj letih odbrani iz vinogradov na lokaciji Mihalovci-Piščaga v letu 2021 so bili tudi prvič vinificirani. Pri sortah Šipon, Renski rizling, Rumeni muškat in Modra frankinja bomo opravili zaključne analize in meritve ter opravili tudi zaključna serološka testiranja. Nadaljevali bomo z vodenjem selekcijskih knjig. Poglavitna selekcijska cilja bosta odbira trt z bolj rahlim grozdom in zmernejšim pridelkom.

7.6.5. Javna služba nalog rastlinske genske banke KIS (JSRGB-KIS)

Financer: MKGP
Koordinatorica: dr. Jelka Šuštar Vozlič
Izvajalec: ORP, OSVV
Podizvajalci: UL BF, IHPS, UM FKBV

Namen Javne službe nalog rastlinske genske banke (JSRGB-KIS) je dolgoročno ohranjanje rastlinskih genskih virov (RGV) in zagotavljanje njihove trajnostno rabe na strokoven, enovit in učinkovit način. V JSRGB-KIS so vključene zbirke genskih virov krmnih rastlin, krompirja, vrtnin, hmelja, jagodičja in vinske trte. KIS izvaja tudi strokovno-tehnično koordinacijo JSRGB.

Cilji JSRGB, ki jih dolgoročno zasledujemo, so:

- trajno in varno hranjenje RGV;
- dokumentacija in vrednotenje zbranih RGV;
- omogočanje trajnostne uporabe RGV z ustreznim sistemom nadzorovane izmenjave akcesij;
- stalno zbiranje RGV in informacij o izvoru, načinu pridobivanja, načinu pridelave, uporabe, hranjenja in razmnoževanja RGV;
- prispevanje k povečanju kmetijske biotske raznovrstnosti, upoštevajoč tudi trenutno stanje RGV v naravnem okolju;
- povečanje sodelovanja in odgovornost vseh zainteresiranih strani, vključenih v ohranjanje in trajnostno rabo RGV, upoštevajoč strokovne smernice;
- pospeševanje institucionalne gradnje in ozaveščanje javnosti o pomembnosti RGV.

Cilji za leto 2026 so v nadaljevanju predstavljeni pri posameznih zbirkah oziroma nalogah.

Na podlagi izhodišč MKGP za pripravo letnega programa dela in finančnega načrta JSRGB-KIS, št. 014-238/2025, z dne 12. 12. 2025, so za izvajanje programa dela JSRGB-KIS (izvajalci in podizvajalci) predvidena sredstva v višini 322.032,00 EUR, od tega je namenjeno 200.649,00 EUR za stroške dela, 63.534,00 za materialne stroške in 57.849 EUR za investicije.

Delitev proračunskih sredstev med izvajalca in podizvajalce je naslednja:

<i>Kmetijski inštitut Slovenije</i>	257.278,50 EUR
<i>UL, Biotehniška fakulteta</i>	16.736,00 EUR
<i>Inštitut za Hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije</i>	38.610,75 EUR
<i>UM, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede</i>	9.406,75 EUR

7.6.5.1. Zbirka krmnih rastlin

V zbirki KIS hranimo akcesije metuljnic, trav in travniških zeli, med katere sodijo tudi nekatere zdravilne in aromatične rastline. Hranimo tudi različne vrste poljščin (brez žit, koruze in psevdožit), ki smo jih nabrali po kmetijah na celotnem območju Slovenije. Večina jih pripada oljnicam (oljna buča, vrtni mak, navadni lan) in poljščinam namenjenim krmi (pesa, krmno korenje). Z zbiranjem travniških rastlin in poljščin proučujemo in ohranjamo ogrožene ali potencialno ogrožene rastline, še posebej pomembne so stare lokalne sorte in populacije, ki se še pridelujejo na kmetijah. V okviru zbirke KIS bomo v letu 2026 razmnoževali krmne rastline in industrijske rastline, nabrane na kmetijah. Osnovno vrednotenje bomo nadaljevali na travniških rastlinah, ki so zaradi svoje krmne vrednosti in prilagojenosti na sušne razmere vedno pomembnejše pri pridelavi krme za rejne živali. Namen vrednotenja je ugotavljanje primernosti ekotipov kot izvirnega materiala za vzgojo novih sort. V okviru zbirke krmnih rastlin BF, kjer hranijo izbrane krmne trave in metuljnice, bomo v letu 2026 razmnoževali akcesije/ekotipe pasje trave. Narejen bo tudi osnovni opis in vrednotenje izbranih akcesij pasje trave in trpežne ljulke. V okviru administrativno-tehničnih nalog bomo za obe zbirki pregledali in po potrebi posodobili podatke o RGV, ki so vpisani v novi aplikaciji RGB, ter morebitne spremembe posredovali tudi v mednarodno bazo EURISCO.

7.6.5.2. Zbirka krompirja

V zbirki ohranjamo in vzdržujemo opuščene lokalne oz. slovenske sorte krompirja, ki niso vključene v program strokovne naloge hranjenja standardnih vzorcev semenskega materiala zavarovanih sort in sort vpisanih v Slovensko sortno listo, ter akcesije, ki so nosilke odpornosti proti boleznim in škodljivcem. Vse akcesije so hranjene v tkivni kulturi v *in vitro* razmerah kot rastlinice, stare slovenske in novejšje sorte pa hranimo tudi kot mikrogomolje. Krompir se razmnožuje vegetativno, zato je vsako leto potrebno opraviti množenje vseh akcesij. To poteka tako *in vitro* kot tudi *in vivo* po predpisani metodiki. Za leto 2026 načrtujemo vpis novih akcesij krompirja v RGB, ki jim bomo določili SRGB številke. Gre za sorte oz. križance iz programa žlahtnjenja KIS, ki se več ne tržijo. S tem se bo povečalo skupno število ohranjenih akcesij. Opravili pa bomo redno letno določanje prisotnosti virusnih in bakterijskih bolezni v *in vitro* razmerah. V okviru administrativno-tehničnih nalog bomo pregledali in po potrebi posodobili podatke o RGV, ki so vpisani v novi aplikaciji RGB, ter morebitne spremembe posredovali tudi v mednarodno bazo EURISCO.

7.6.5.3. Zbirka vrtnin

V zbirki hranimo avtohton genski material različnih vrst vrtnin, katerih pridelovanje ima v Sloveniji dolgoletno tradicijo (fižol, solata, zelje, čebula, česen) oziroma vrste, ki so postale aktualne v zadnjem času zaradi svojih prehranskih lastnosti (npr. rukola). Večina shranjenih genskih virov je bila pridobljena z zbiranjem po Sloveniji po letu 1989. Z zbiranjem nadaljujemo še danes, bodisi z različnimi ekspedicijami po Sloveniji bodisi nove RGV pridobimo s posameznimi donacijami. V letu 2026 bomo nadaljevali z ustaljenim programom, ki obsega zbiranje, ohranjanje, razmnoževanje ter opisovanje in vrednotenje izbranih genskih virov vrtnin. Razmnožili bomo 142

akcesij fižola, 16 akcesij solate, štiri akcesije zelja, pet akcesij čebule in 81 akcesij česna. Pri navedenih akcesijah bomo po ustaljeni metodiki naredili tudi osnovni opis in vrednotenje. V Zbirko podatkov RGB bomo vpisali nekaj novih akcesij, ki smo jih pridobili v zadnjih letih. V okviru administrativno-tehničnih nalog bomo pregledali in po potrebi posodobili podatke o RGV, ki so vpisani v novi aplikaciji RGB, ter morebitne spremembe posredovali tudi v mednarodno bazo EURISCO. Nadaljevali bomo aktivnosti na mednarodnem nivoju, kjer sodelujemo v okviru različnih delovnih skupin ECPGR (*Allium*, listnate zelenjadnice, zrnate stročnice).

7.6.5.4. Zbirka hmelja

Cilj dejavnosti v okviru zbirke hmelja, ki jih izvaja Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije, je dolgoročno ohranjanje akcesij, njihovo spremljanje ter razmnoževanje za potrebe njihove obnove. Obstoječa zbirka vključuje genetski material hmelja iz Slovenije, iz naravnih rastišč na območju bivše Jugoslavije ter Altaja in Kavkaza, kjer so bile pred dobrimi 30 leti opravljene ekspedicije in od koder primarno hmelj tudi izvira. Zbirka akcesij se ohranja v trajnih nasadih ženskih in moških rastlin (ločeno), 37 akcesij pa se ohranja tudi tkivni kulturi. Nove genske vire še vedno pridobivamo tudi z zbiranjem po Sloveniji, ki ga bomo nadaljevali tudi v letu 2026. Vsako leto pred sajenjem divjih hmeljev nove RGV testiramo na CBCVd, da s tem preprečijo morebitno možnost ponovne okužbe poskusnih površin. V letu 2026 bomo nadaljevali z osnovnim opisom izbranih rastlin. V okviru administrativno-tehničnih nalog bomo pregledali in po potrebi posodobili podatke o RGV, ki so vpisani v novi aplikaciji RGB, ter morebitne spremembe posredovali tudi v mednarodno bazo EURISCO.

7.6.5.5. Zbirka jagodičja

Zbirka jagodičja je v sklopu Kmetijskega inštituta Slovenije in Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede v Mariboru. V letu 2026 bomo nadaljevali s hranjenjem in vzdrževanjem osnovne zbirke jagodičja, ki vključuje: i) obsežno kolekcijo črnih, rdečih in belih ribezov, kolekcijo ameriških borovnic in kolekcijo robid ter križancev med malinjaki in robidami (KIS) in ii) kolekcijo malinjakov in bezgov (FKBV). V okviru zbirke KIS bomo v letu 2026 pregledali in ovrednotili stanje rastlin v kolekciji in pripravili popis prisotnih rastlin. Propadle rastline bomo poskusili nadomestiti z novimi. Glede na zmožnosti bomo obnovili, pomladili in na novo posadili kolekcijo kosmulj in robid ter nadaljevali z dopolnjevanjem kolekcije malinjaka. Zbirko bomo dopolnjevali z novimi akcesijami. V ta namen bomo izvedli ekspedicije na območjih Slovenije, ki so bogata z divjim jagodičjem (malinjak, dreni, navadni jagodnjak). Vključili bomo tudi udomačene sorte, ki jih bomo poskušali dobiti na terenu. Akcesije (divje ali udomačene), ki se odlikujejo po odpornosti na škodljive zunanje dejavnike, količini ali kakovosti pridelka bomo razmnožili za namenom izmenjave rastlinskega materiala. Nadaljevali bomo z osnovnim opisom in vrednotenjem akcesij, ki smo jih v zbirko vključili v obdobju zadnjih petih let. Sodelovali bomo v postopkih za vpis Strunjanske jagode kot ohranjevalne sorte v sortno listo RS. V okviru zbirke FKBV bomo nadaljevali s proučevanjem tehnik hrambe in razmnoževanja akcesij v tkivnih kulturah *in vitro*. Opravili bomo osnovne opise akcesij malinjakov, ki do sedaj še niso bili ovrednoteni in bodo v letu 2026 rodili. V okviru administrativno-tehničnih nalog bomo za obe zbirki pregledali in po potrebi posodobili podatke o RGV, ki so vpisani v novi aplikaciji RGB, ter morebitne spremembe posredovali tudi v mednarodno bazo EURISCO.

7.6.5.6. Zbirka vinske trte

V okviru programa JSRGB-KIS ohranjamo velik genetski potencial vinske trte, predvsem starih lokalnih sort žlahtne vinske trte, in s tem ohranjamo lokalne domače, avtohtone sorte vinske trte pred izginotjem. Namen naloge genske banke vinske trte je zbiranje in ohranjanje akcesij rodu *Vitis* sp. Stare sorte so zelo dobro prilagojene na okolje, v katerem so se izoblikovale, kar predstavlja bogat vir genetskega materiala. Zato je zbiranje in ohranjanje akcesij pomembno za razvoj žlahtniteljskega dela, tako glede klasičnega selekcijskega dela kot tudi glede možnosti nadaljnega žlahtnjenja (pridobivanje sort, ki bodo tolerantnejše na bolezni in na druge stresne dejavnike okolja). Trenutno je v zbirko podatkov RGB-KIS vpisanih 90 akcesij. Stare sorte vinske

trte so zasajene v Ložah pri Vipavi. Slovenski kloni, ki so vpisani v zbirko RGV, so zasajeni na Slapu pri Vipavi. V letu 2026 bomo nadaljevali z opisovanjem zbirke, kar je pomembno zaradi izločevanja sinonimov in homonimov in omogoča optimalnejšo hrambo akcesij. Pri dveh akcesijah, ki se hranijo v nasadu v Ložah pri Vipavi (Pouzelce), bomo nadaljevali s pripravo osnovnega opisa ter osnovnega vrednotenja. Zbirko podatkov RGB vinske trte bomo dopolnili z novimi vnosi. V okviru zbirke FKBV bomo v letu 2026 ohranjali in proučevali nekaterih lastnosti pri 295 že posajenih akcesijah, dopolnili zbirko z do 2 dvema novima akcesijama, razmnožili do 5 akcesij opredeljenih za ohranjanje in izmenjavo ter izvedli osnovno opis in vrednotenje za do 2 akcesiji. Nadaljevali bomo z oskrbo in vzdrževanjem vinograda GB Meranovo ter oskrbo cepljenk, razmnoženih v preteklih letih v rastlinjaku. V letu 2026 načrtujemo tudi obnovo opore nasadu genskih virov vinske trte FKBV Meranovo. V okviru administrativno-tehničnih nalog bomo za obe zbirki pregledali in po potrebi posodobili podatke o RGV, ki so vpisani v novi aplikaciji RGB, ter morebitne spremembe posredovali tudi v mednarodno bazo EURISCO.

7.6.5.7. Zbiranje, evidentiranje in ohranjanje RGV in situ na kmetijah – spodbujanje pridelave lokalnih sort in populacij

Glavne naloge, ki jih izvajamo v okviru IC Ptuj, obsegajo: i) razmnoževanje najbolj ogroženih lokalnih sort in populacij poljščin in vrtnin za podporo pri njihovem ohranjanju z večjo uporabo v rastlinski proizvodnji, ii) spodbujanje pridelave lokalnih sort in populacij kmetijskih rastlin na kmetijah in iii) urejanje demonstracijskega vrta RGV oz. lokalnih sort za prenos znanja. V letu 2026 bomo izvajali naslednje naloge:

- *Povečanje pridelave semenskega materiala lokalnih sort kategorije STANDARD*, zlasti zelenjadnic. Nadaljevali bomo z razmnoževanjem sort dvoletnih rastlinskih vrst in prezimnih sort, posejanih jeseni 2025 na polju IC-Ptuj. Spomladi bomo posejali izbrane sorte enoletnic s predhodno pripravljenega prednostnega seznama, v poletno-jesenskem času pa izbrane sorte dvoletnic za razmnoževanje v letu 2027. V razmnoževanje bomo po možnosti vključili zainteresirane kmetije.
- *Pridelava semena lokalnih sort kategorije STANDARD* poteka od leta 2023. Seme hranimo v hladilnici in je namenjeno kmetijam in vrtovom za lastno pridelavo ali prodajo pridelkov. Za povečanje povpraševanja bomo seznam pridelanega semena objavili na dostopnih točkah, seme primerno spakirali in opremili s prepoznavno etiketo (blagovna znamka).
- *Pregled kmetij v Sloveniji*, kjer še pridelujejo in ohranjajo stare sorte kmetijskih rastlin.
- *Ureditev demonstracijskega vrta na IC-Ptuj* v prvem tromesečju, ki bo vključeval plan ogledov in izobraževanj v letu 2026. Demonstracijski vrt bo predstavljal tradicionalni slovenski vrt z lokalnimi sortami vrtnin ter nepogrešljivimi rastlinami za delno samooskrbo. Poleg tega bomo posejali izbrane akcesije iz genske banke – semena zelenjadnic po usklajenem izboru.

V sodelovanju z JS v vrtnarstvu in JS v poljedelstvu bomo organizirali Semenarski dan, kjer bomo predstavili semensko pridelavo lokalnih sort in demonstracijski vrt v okviru sistema AKIS, vabljeni sodelujoči v LAS in EIP. Dogodek bo namenjen tudi izobraževanju dijakov in študentov kmetijske stroke.

7.6.5.8. Strokovno-tehnična koordinacija nalog JSRGB

Ključni cilji strokovno-tehnične koordinacije so:

- enotno in usklajeno delovanje JSRGB na strokovnem in tehničnem področju v skladu z mednarodnimi standardi za ohranjanje in trajnostno rabo RGV,
- ozaveščanje javnosti o pomenu ohranjanja in trajnostne rabe RGV,
- vključevanje vsebin s področja ohranjanja in trajnostne rabe RGV v izobraževalne programe,
- vzpostavitev sodelovanja z drugimi javnimi službami na področju kmetijstva, nevladnimi organizacijami in botaničnimi vrtovi.

V letu 2026 bo strokovno-tehnična koordinacija JSRGB usmerjena v celovito in enotno izvajanje nalog opredeljenih v programu JSRGB za oba izvajalca (JSRGB-KIS in JSRGB-BF) ter v usklajevanje dela med izvajalcema, podizvajalci, kuratorji zbirk in MKGP. Posebna pozornost bo namenjena

nalogam ohranjanja RGV *in situ* na kmetijah, ki jih izvajamo v okviru IC Ptuj. Organizirali bomo jubilejni 10. strokovni posvet o ohranjanju in trajnostni rabi RGV. Na mednarodni ravni bomo nadaljevali aktivno sodelovanje v okviru ECPGR, kjer bomo spremljali izvajanje XI. faze programa. Na podlagi najnovejših priporočil AEGIS bomo dopolnili *Operativni priročnik slovenske rastlinske genske banke* in ga objavili na spletni strani ECPGR/AEGIS. Pripravili bomo zasnovo celovitega sistema vodenja kakovosti na področju ohranjanja in trajnostne rabe RGV. V sodelovanju z MKGP bomo koordinirali implementacijo nove aplikacije RGB, uredili podatke za posamezne zbirke in posodobili podatke v bazi EURISCO. Spodbujali bomo implementacijo ciljev Evropske strategije za RGV, koordinirali izbor akcesij za vključitev v evropsko kolekcijo AEGIS ter posodobili podatke v bazi EURISCO. Aktivno bomo sodelovali tudi v mreži vodij evropskih genskih bank.

7.6.6. Javna služba nalog rastlinske genske banke Biotehniške fakultete (JSRGB-BF) - KIS kot podizvajalec

7.6.6.1. Zbirka žit na KIS

Financer: MKGP

Koordinatorja: dr. Zlata Luthar (UL-BF), Simon Ograjšek (KIS)

V zbirki žit KIS hranimo 108 akcesij vrst žit in psevdožit (rodovi *Triticum*, *Hordeum*, *Secale*, *Panicum*, *Fagopyrum*). Akcesije hranimo *ex situ* v hladilnici centralne rastlinske genske banke v Ljubljani. Razmnožujemo, opisujemo in vrednotimo jih po priporočilih ECPGR. Množenje tujeprašnih rastlinskih vrst zaradi izolacije opravljamo v mrežnikih in na ločenih lokacijah. V letu 2026 bomo pri akcesijah, ki smo jih posejali konec oktobra 2025 (štiri pšenice, ena rž, dve piri), spremljali dinamiko rasti in razvoja, opravili osnovni opis, jih razmnožili in vzorce semena posušili, očistili in opravili test kalivosti ter jih pripravili za dolgotrajno hranjenje. V okviru administrativno-tehničnih nalog bomo pregledali in po potrebi posodobili podatke o RGV, ki so vpisani v novi aplikaciji RGB, ter morebitne spremembe posredovali tudi v mednarodno bazo EURISCO.

7.6.7. Javna služba zdravstvenega varstva rastlin

Financer: MKGP/UVHVVR

Koordinator: dr. Saša Širca

Sodelavci: OVR

V skladu z izhodišči MKGP/UVHVVR so za izvajanje nalog javne službe zdravstvenega varstva rastlin zagotovljena sredstva v višini 520.016,60 EUR.

7.6.7.1. Opazovanje in napovedovanje škodljivih organizmov

Namen opazovalno napovedovalne dejavnosti je spremljanje pojava in razvoja gospodarsko pomembnih rastlinskih bolezni in škodljivcev, ki ovirajo pridelavo kmetijskih in drugih rastlin. Glede na njihovo pojavnost, vremenske razmere in razvoj gostiteljskih rastlin ugotavljamo stopnjo ogroženosti nasadov in posevkov, na kar opozarjamo pridelovalce oz. imetnike rastlin. Z opozorili in napotki jih usmerjamo k primernim varstvenim in drugim tehnološkim ukrepom, v skladu s principi integriranega varstva rastlin, ob upoštevanju pravil dobre kmetijske prakse ter optimalne in odgovorne rabe fitofarmacevtskih sredstev. Cilj teh aktivnosti je pridelava kakovostne in zdrave hrane ter skrb za ohranjanje naravnega okolja. Program vključuje opazovanje in napovedovanje bolezni in škodljivcev v poljedelstvu, sadjarstvu, vinogradništvu in zelenjadarstvu. Pri izvajanju te naloge bomo sodelovali s kmetijskimi svetovalci iz KGZ Ljubljana in iz KGZ Kranj.

Delo opazovalno napovedovalne službe za varstvo rastlin bo potekalo na temelju zbiranja in analize podatkov o pojavih in razvoju gospodarsko pomembnih škodljivih organizmov; o razvoju kmetijskih rastlin; agrometeoroloških podatkov in uporaba prognostičnih modelov. Beleženje podatkov v okviru fenologije in spremljanja škodljivih organizmov na vnaprej izbranih lokacijah

spremljanj za vključitev v mrežo in napoved. Podatki se beležijo neposredno v UVH-apl ali aplikacijo ZumZum 4.0 in so dostopni na prostorskem prikazu lokacij spremljanj z zadnjimi vrednostmi parametrov in opazovanj iz agrometeorološkega trikotnika: meteo podatek, fenologija in razvoj ŠO. Na podlagi spremljanj ŠO, razvoja kmetijskih rastlin in vremenskih razmer bomo pripravljali napotke za obvladovanje ŠO v obliki obvestil, ki bodo objavljena na portalu Agromet (agromet.mkgp.gov.si) in v tedniku Kmečki glas.

7.6.7.2. Prognozična oprema

Za izvajanje opazovalno napovedovalne dejavnosti je potrebna različna strojna, programska in druga oprema, ki omogoča meritve agrometeoroloških in bioloških parametrov ter zbiranje, analiziranje in dostopnost podatkov in meritev. Dejavnost je podprta z mrežo agrometeoroloških postaj smiselno razporejenih na območjih Slovenije z najbolj intenzivno kmetijsko pridelavo. Agrometeorološko mrežo sestavljajo postaje in merilna oprema različnih proizvajalcev, ki zagotavljajo javnosti dostopnost podatkov preko Agrometeorološkega portala Slovenije, ki vključuje podatke postaj ARSO, DRSI in Metos za uporabo v kmetijstvu.

7.6.7.3. Strokovne naloge, povezane z razvojem alternativnih metod in tehnik za obvladovanje škodljivih organizmov

V letu 2026 bomo pripravili smernice integriranega varstva nekaterih plodovk (paradižnik, paprika, kumare) v zavarovanih prostorih pri čemer bomo upoštevali sortiment, tehnologijo pridelave in razpoložljive nekemične in kemične načine varstva. Ob tem bomo pregledovali in po potrebi dopolnili tudi opise škodljivih organizmov ter smernice, ki so bile pripravljene v preteklih letih.

V okviru javne službe zdravstvenega varstva rastlin bomo tudi v letu 2026 delovali na razvoju in implementaciji osmih principov integriranega varstva rastlin (IVR), ki so opredeljeni v EU zakonodaji (Direktiva 2009/128/EC, Priloga III). Nadaljevali bomo s preučevanjem metod varstva rastlin z nizkim tveganjem, pri čemer bomo opravljali naslednje naloge: Glivične bolezni na sadikah in v nasadih šparglja; Inventarizacija škodljivih organizmov na agrumih; Biotično zatiranje škodljivcev zelenjave v zavarovanih prostorih; Inventarizacija viroz na oljkah; Preučevanje možnosti obvladovanja ogorčice *Xiphinema index* in virusa GFLV na Primorskem; Okolju prijazne metode za obvladovanje črne žilavke na kapusnicah; Možnosti obvladovanja bakterijskih bolezni na krompirju; Glivične bolezni leske (*Corylus avellana*); Spremljanje in obvladovanje škodljivih organizmov v nasadih jagodičja; Problematika obvladovanja različnih vrst zavijačev v nasadih jablan; Zatiranje čebulne plesni (*Peronospora destructor*) na čebuli; Omejevanje glivičnih bolezni korenin paradižnika; Vpliv roka setve ozimne pšenice na pojav plevelov, bolezni in škodljivcev; Spremljanje in optimizacija prehrane rastlin za izboljšano odpornost proti boleznim in škodljivcem.

V letu 2026 bomo nadaljevali s spremljanjem potreb po FFS na terenu in podali predloge za nove registracije ali razširitve registracij sicer že registriranih pripravkov. Služba za varstvo rastlin bo v tem sklopu pomagala pri pripravi strokovnih podlag in mnenj za razširitev registracij oz. dovoljenj FFS in biotičnih sredstev za najbolj deficitarna področja. Nadaljevali bomo tudi s pripravo strokovnih gradiv in portal IVR (prognoza in IVR, tehnološka navodila, tehnološki listi, članki, prispevki,...) ter strokovnim sodelovanjem in izobraževanjem na nacionalni in mednarodni ravni ter s prenosom znanja (svetovanje in usposabljanje kmetijskih svetovalcev in pridelovalcev).

7.6.8. Javna služba strokovnih nalog v živinoreji

Financer: MKGP

Koordinator: Tomaž Perpar

Javna služba strokovnih nalog v živinoreji na KIS zajema strokovne naloge s področja govedoreje, čebelarstva in prašičereje ter se financira v okviru skupnega temeljnega rejskega programa (STRP).

V skladu z osnutkom izhodišč MKGP za pripravo letnega normativnega finančnega programa, z dne 1. 12. 2025 (prejeto 12. 12. 2025), so za izvedbo STRP za KIS v letu 2026 predvidena sredstva v višini 1.157.922,00 EUR, ki se razdelijo med navedene izvajalce:

Kmetijski inštitut Slovenije	1.041.067,00 EUR
UM, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede	15.244,00 EUR
ŽIPO Lenart	68.414,00 EUR
Čebelarska zveza Slovenije	33.197,00 EUR

Sredstva za izvedbo STRP v predvidenem obsegu povsem ne zadoščajo. Del sredstev za izvedbo programa se zagotavlja tudi iz prispevkov rejcev (prispevek za analize mleka, potrjevanje porekla...) ter sredstev KIS pridobljenih v okviru nalog pridobljenih na trgu, infrastrukturnega programa in pasovnega financiranja.

Cilji nalog so:

- zagotavljanje izvajanja javne službe strokovnih nalog v živinoreji na celotnem območju Slovenije,
- doseganje zastavljenih rejskih ciljev iz potrjenih rejskih programov,
- zagotavljanje potrebnega števila plemenjakov in plemenic za potrebe Slovenije in z namenom prodaje na trgu,
- doseganje in širjenje genetskega in rejskega napredka,
- zagotavljanje primerne plemenske živali za različne pogoje reje in usmeritve,
- ohranitev biotske raznovrstnosti,
- izboljšanje starostne in pasemske strukture čred na kmetijah,
- povečanje produktivnost prireje živali,
- ohranitev nacionalne selekcije, prilagojene razmeram v katerih redimo živali,
- zagotavljanje kvalitetne in varne hrane,
- ohranjanje pasemske čistosti čebel,
- zmanjšati zimske izgube in ohraniti enakomerno poseljenost čebeljih družin po vsej Sloveniji,
- ohraniti mirnost čebel na isti ravni,
- zmanjšati rojivost ob povečani živalnosti družin,
- razvoj in uvajanje novih analitskih metod,
- širjenje novih znanj, vzgoja strokovnih kadrov, razvoj informacijskih orodij in informacijska podpora rejcem, RO, DPO, ministrstvu idr.

Poseben poudarek je dan razvojnim nalogam. Hitre spremembe ter nova spoznanja na področju okoljske problematike, klimatskih razmer, počutja živali, kakovosti in zdravstvene ustreznosti živalskih proizvodov, zdrave prehrane, zahtev potrošnikov ter rejcev nas silijo, da jim sledimo tudi na področju rejskega dela in selekcije. S tega vidika so razvojne naloge za dolgoročno usmerjanje in razvoj rejskih programov nujne. Kratkoročno navadno prevladuje predvsem ekonomski interes rejcev, za panogo pa je pogosto pomembnejše rejsko delo in usmeritve na dolgi rok. Predmet razvoja, raziskav kot tudi rejskih oziroma selekcijskih usmeritev so lastnosti, ki so pomembne s širšega in ne zgolj ekonomskega vidika. Sem sodijo številne lastnosti, ki posredno ali neposredno vplivajo na kakovost živalskih proizvodov in počutje živali ter na učinkovitost prireje glede porabe energije in hranil, s čimer zmanjšujejo obremenjevanje okolja.

7.6.8.1. Strokovne naloge s področja govedoreje

Koordinator: Tomaž Perpar

Za izvedbo rejskih programov v govedoreji so imenovane priznane rejske organizacije oziroma rejskega društva, ki vodijo rodovniške knjige (PRO): Zveza rejcev govedi rjave pasme Slovenije, Zveza društev rejcev govedi lisaste pasme Slovenije, Društvo rejcev govedi črno bele pasme Slovenije, Društvo rejcev govedi za meso Slovenije in Združenje rejcev avtohtonega cikastega goveda v Sloveniji. Za izvajanje posameznih opravil iz potrjenih rejskih programov imajo sklenjene pogodbe z izvajalci javne službe strokovnih nalog v živinoreji oziroma drugimi priznanimi organizacijami v govedoreji (DPO). Med DPO sodi tudi KIS.

V skladu s pogodbami s PRO v govedoreji KIS vodi in usklajuje izvajanje strokovnih nalog v govedoreji za območje celotne Slovenije, izvaja naloge na področju kontrole prireje mleka in mesa, izvaja izračune podatkov, vodi in razvija informacijski sistem za govedo, nacionalno centralno podatkovno zbirko za govedo, rodovniške knjige za posamezne pasme, pripravlja podatke za napovedi plemenskih vrednosti, objavlja in interpretira podatke iz centralne podatkovne zbirke za govedo in izdaja zootehniške dokumente.

7.6.8.1.1. Izvajanje rednih nalog iz potrjenih rejskih programov

KIS bo izvajal oziroma sodeloval pri izvajanju navedenih nalog iz rejskih programov za posamezne pasme:

- rodovništvo: tehnično vodenje rodovniških knjig za čistopasemske plemenske živali in vodenje registrov za ostale plemenske živali; preverjanje porekla; izdajanje zootehniških dokumentov;
- ugotavljanje proizvodnih oziroma delovnih sposobnosti: kontrola mlečnosti; kontrola prireje mesa; meritve klavnih lastnosti; lastnosti kakovosti mesa;
- selekcija: ocenjevanje lastnosti zunanosti; ocena in odbira plemenjakov; ocena in odbira plemenic; biološki test; genski testi; preizkušanja potomcev; lastna preizkušnja na testni postaji;
- napovedovanje genetske vrednosti: razvoj protokolov za pripravo podatkov ter priprava podatkov o poreklu in posameznih lastnostih za napovedovanje genetskih vrednosti; razvoj novih metod napovedovanja genetskih vrednosti; interpretacija napovedovanja genetskih vrednosti;
- reprodukcija: spremljanje reprodukcijskih lastnosti; vodenje registra osemenitev; preprečevanje parjenja v sorodstvu;
- širjenje genetskega napredka: načrtna parjenja;
- ostale naloge za podporo izvajalcem rejskih programov in rejcem: strokovno vodenje; mednarodno sodelovanje; objava podatkov; strokovno izpopolnjevanje izvajalcev javne službe strokovnih nalog v živinoreji.

Pri vseh nalogah bo KIS zagotavljal informacijsko podporo, definiranje poslovnih pravil in protokolov, pripravo poročil o izvedenih nalogah ter izračunavanja lastnosti (dnevna mlečnost, laktacijski zaključki, mesečni in letni obračuni, prirasti...). Rejcem, rejskim organizacijam ter ostalim bo posredoval podatke in poročila za lastnosti, kjer je to predvideno ter skrbel za interpretacijo in objavljanje podatkov.

7.6.8.1.2. Vodenje informacijskega sistema in podatkovnih zbirk

V okviru te naloge zagotavljamo vodenje in razvoj informacijskega sistema (IS Govedo), ki vsebuje nacionalno podatkovno zbirko (CPZ Govedo), bazo znanj in platformo namenjeno rejcem, PRO, DPO in drugim uporabnikom. Glavne prednosti tega sistema so redno vzdrževanje in razvoj ter upoštevanje standardov varnosti podatkov. V ta namen zagotavljamo potrebno strojno in programsko opremo in hkrati razvijamo in vzdržujemo aplikacije za zajemanje, vzdrževanje in spremljanje podatkov. Zagotavljamo vodenje in vzdrževanje registrov ter šifrantov, pripravo podatkov za potrebe izvajanja rejskih programov, raziskovalnih in razvojnih nalog ter skrbimo za povezovanje in izmenjavo podatkov z drugimi podatkovnimi zbirkami (SIR, SURS, RKG, AKTRPRS, GURS...).

7.6.8.1.3. Razvojno-raziskovalne naloge s področja izvajanja rejskih programov

V letu 2026 bo KIS v okviru razvojnih nalog izvajal nalog iz področja prireje in sestave mleka, prireje in kakovosti govejega mesa, plodnosti, genomike: genetske pestrosti, inbridinga ter identifikacije vzročnih genov, digitalizacije in avtomatskega zajemanja podatkov, zdravja in dobrobiti živali ter pridobivanja podatkov o načinih reje.

7.6.8.1.4. Obseg nalog in novosti

Število rej in krav v kontroli prireje mleka se zmanjšuje (v letu 2025 – 99 rej, – 681 krav), povečala pa se je povprečna velikost reje iz 27,8 na 28,6 krave na čredo. Povečuje pa se število rej in krav v kontroli prireje mesa v rejah dojilj. Podoben trend je pričakovati tudi v letu 2026. Poseben poudarek bomo dali posodobitvi zajema podatkov kontrole prireje in spodbujali elektronsko obveščanje o rezultatih prireje. S tem zmanjšujemo stroške, poenostavljamo postopke in predvsem skrajšujemo čas od izvedene kontrole prireje do prejema rezultatov s strani rejca.

Konec leta 2025 smo imeli v kontroli 274 rej z robotsko molžo, nekaj rej z dvema ali več roboti. Pričakovati je, da se bo njihovo število še povečalo. S povečevanjem števila kmetij z molznimi roboti se povečuje tudi obseg in kompleksnost izmenjave. Zaradi velikega števila proizvajalcev robotov in različnih verzij podpornih računalniških programov pri rejcih je naloga zelo zahtevna, saj vsaka od njih potrebuje specifičen protokol izmenjave podatkov.

Nadaljevali bomo s poudarkom na področju fenotipskega ocenjevanja živali. Usposabljam strokovnjaka, ki bo usposobljen za ocenjevanje živali različnih pasem in bo dolgoročno koordiniral to področje dela na ravni Slovenije.

V letu 2026 bomo nadaljevali z razvojnimi nalogami, s katerimi se osredotočamo na ublažitev posledic podnebnih sprememb. Na eni strani bomo izvajali raziskave, ki bodo ublažile posledice sprememb na živali. Na tem področju smo začeli z raziskovanjem genetskega ozadja vročinskega stresa, pregleda slovenske populacije za prisotnost že odkritih alelov za odpornost na vročinski stres ter analizo možnosti za selekcijo na izboljšano odpornost. Na drugi strani raziskujemo, kako ublažiti vpliv živali in živinoreje na podnebne spremembe. Vzpostavili smo sistem, ki na podlagi sestave mleka napove izpuste metana za posamezne živali. Slednje omogoča analizo primernosti fenotipa za spremljanje izpustov metana. To bo omogočilo postavitve prvih temeljev za prihodnjo selekcijo na zmanjšane izpuste metana.

V letu 2023 smo pričeli s posodabljanjem informacijskega sistema Govedo in CPZ Govedo. Proces je dolgotrajen in bo trajal predvidoma do konca leta 2026. V ta namen smo se povezali s partnerji na BF Oddelku za zootehniko in Veterinarski fakulteti ter pridobili projekt DigŽiv (Digitalizacija podatkovnih zbirk v živinoreji) v okviru Načrta za okrevanje in odpornost.

Preglednica 4: Nekatere pomembnejše naloge s področja živinoreje in načrtovan obseg v letu 2026.

Naloga	Število	Enote
vodenje informacijskega sistema Govedo	410.000	Aktivnih goved
rodovniška knjiga	70.000	Rodovniških živali
kontrola mlečnosti	700.000	Kontrol mlečnosti
kontrola prireje mesa	2.200	Kontrol prireje mesa
sumarni obračun za rejce	2.500	Rejcev
posredovanje podatkov rejcem	27.000	Mesečnih izpisov
izdajanje zootehniških dokumentov	400	Izdanih dokumentov
vodenje registra o semenitev	140.000	Krav
register bikovskih mater	600	Bikovskih mater
spletna aplikacija Govedo	196*	Modulov
spletna aplikacija Govedo za dlančnike	28*	Modulov

* V izdelavi je nova spletna stran Govedo, ki bo prilagojena uporabi na različnih platformah, med drugim tudi mobilnih napravah. Ta bo postopoma prevzela naloge aplikacije za dlančnike in spletne aplikacije Govedo.

7.6.8.2. Strokovne naloge s področja čebelarstva

Koordinator: Jernej Bubnič

V okviru strokovnih nalog v čebelarstvu izvajamo dela na področju selekcije kranjske čebele ter sodelujemo pri izvajanju naloge Spremljanja in napovedovanja gozdnega medenja. Na podlagi veljavne zakonodaje izvaja KIS povezane strokovne naloge, zajete v Skupni temeljni rejski program (STRP). Te opravljamo v sodelovanju s Čebelarsko zvezo Slovenije kot Priznano rejsko organizacijo (PRO).

7.6.8.2.1. Selekcija kranjske čebele

KIS opravlja strokovne naloge v okviru rejskega programa, kot je predvideno v pravilniku (UL, RS, št. 125/2003):

- izvedba progenega testiranja do 700 matic v pogojih reje (pogodbeni čebelarji); vse testirane čebelje družine bomo spremljali v zimskem obdobju 2026-2027 in v naslednji čebelarski sezoni; na osnovi evidenc bomo ocenili njihovo mirnost, obarvanost obročkov zadka, rojivost, ter proizvodnjo medu;
- ocenjevanje plemenske vrednosti za posamezne potrebe: odbiro, registriranje plemenskih matic in vodenje rodovniške knjige;
- vodenje rodovniških knjig, odbira in sprejem plemenskih živali v Izvorno rodovniško knjigo (IRK), izdajanje zootehniških dokumentov;
- vzdrževanje znanja na področju umetnega osemenjevanje matic;
- izobraževanja za vzrejevalce matic (biologija čebel, vzreja in kakovost matic, selekcija, bolezni čebel) za potrebe izvajanja strokovnih nalog v okviru rejskega programa;
- izobraževanje za pogodbene čebelarje (vzreja in selekcija čebeljih družin);
- sodelovanje z izvajalci selekcijskih programov kranjske čebele v tujini in z raziskovalnimi skupinami s področja selekcije, vzreje, patologije, tehnologije čebelarjenja ter drugih čebelarskih področij (zastrupitve, diagnostika, preventiva);
- redno spremljanje izvajanja strokovnih nalog in izvajanja naloge napovedovanja gozdnega medenja, za katero je kot izvajalec zadolžena PRO (Čebelarska zveza Slovenije).

7.6.8.2.2. Razvojne in druge naloge

V okviru rejskega programa bomo izvajali tudi navedene razvojne naloge:

- Testiranje gospodarskih matic v poskusnem čebelarstvu,
- Ocena stopnje očetovstva na izbrani kandidatni lokaciji za plemenilno postajo
- Analiza realiziranega sorodstva med vzorcem odbranih matičarjev,
- Ocena efektivne velikosti populacije.

7.6.8.3. Strokovne naloge s področja prašičereje

Koordinatorica: dr. Marjeta Čandek-Potokar

V rejski program za prašiče SloHibrid (v nadaljevanju SloHibrid) sta vključena dva rejska programa, in sicer Rejski program z prašiče SloHibrid in Rejski program za pasmo krškopoljski prašič. KIS sodeluje v programu z izvajanjem meritev in ocen v sklopu testiranja in spremljanja proizvodnosti ter pri razvojnih nalogah rejskega programa ter strokovnem vodenju, v sklopu katerega so vključene tudi aktivnosti diseminacije pridobljenih znanj oz. obveščanje rejcev in širše javnosti o izvajanju rejskih programov.

Konkretnije bomo v letu 2026 izvajali:

- ugotavljanje proizvodnih lastnosti živalim v rejskem programu - izvajanje meritev klavnih lastnosti in ocenjevanje tehnološke kakovosti mesa na prašičih - po standardnem protokolu;
- razvojno-raziskovalne naloge za potrebe rejskega programa:

- preučevanje proizvodnih lastnosti krškopoljskih prašičev in njihovih produktov;
- sodelovanje z VF pri testiranju možnosti krioprezervacije semena pri merjascih krškopoljske pasme
- adaptacije sistemov reje vključno s pitanjem na višje teže, uporabo različnih pasem in križanj, uporaba alternativnih krmil (razločna vsebnost vlaknine);
- testiranja novih ali izboljševanja obstoječih postopkov in metod vključno z rekaliبرacijami enačb NIRS;
- obveščanje javnosti o rezultatih in prenos znanj.

7.6.9. Služba z javnim pooblastilom za vodenje postopka in za odločanje v postopku uradne potrditve semenskega materiala kmetijskih rastlin

Financer: UVHVVR - MKGP

Odgovorna oseba: mag. Uroš Benec

Izvajalec: SUP

Služba z javnim pooblastilom za vodenje postopka in za odločanje v postopku uradne potrditve semenskega materiala kmetijskih rastlin na KIS obsega:

- uradno potrjevanje semena poljščin in zelenjadnic;
- uradno potrjevanje razmnoževalnega in sadilnega materiala trte;
- uradno potrjevanje razmnoževalnega in sadilnega materiala sadnih rastlin;
- uradno potrjevanje razmnoževalnega in sadilnega materiala hmelja;
- strokovna podpora UVHVVR.

Na podlagi uradnih izhodišč UVHVVR za pripravo letnega programa dela in finančnega načrta izvajanja službe z javnimi pooblastili, za vodenje postopka in odločanje v postopku uradne potrditve semenskega materiala kmetijskih rastlin, so bila za izvajanje programa uradnega potrjevanja semenskega in sadilnega materiala kmetijskih rastlin v letu 2026, predvidena sredstva v enaki višini kot v letu 2025.

Uradno potrjevanje semenskega materiala kmetijskih rastlin, ki se izvaja kot služba z javnim pooblastilom obsega:

- administrativno vodenje postopka prejema in obdelave prijav v uradno potrjevanje;
- obdelavo in vnos podatkov iz prijav, zapisnikov, potrdil ter rezultatov laboratorijskih preiskav v podatkovno bazo APL-UVHVVR;
- izdajo odločb v primeru zavrnitve uradne potrditve;
- vodenje evidenc in dokumentacije;
- izdajanje dokumentov v zvezi z uradnim potrjevanjem in EU rastlinskih potnih listov;
- vzdrževanje sistema za podporo vodenju postopkov uradnega potrjevanja;
- obveščanje pristojnih inšpekcijskih služb ter UVHVVR;
- strokovna podpora UVHVVR, MKGP in inšpekcijskim službam.

7.6.10. Služba z javnim pooblastilom za krovno spremljanje stanja kmetijskih tal

Služba z javnim pooblastilom za krovno spremljanje stanja kmetijskih tal je podeljena Kmetijskemu inštitutu Slovenije, Oddelku za kmetijsko ekologijo in naravne vire na podlagi dopolnitev Zakona o kmetijstvu (2021) in Pravilnika o pogojih, ki jih mora izpolnjevati nosilec javnega pooblastila za spremljanje stanja kmetijskih tal (U.I. RS 103/2022) in zajema:

- vzorčenje, pedološki opis značilnosti tal na kmetijskem zemljišču in ocena kakovosti kmetijskih tal;
- izvajanje laboratorijskih analiz vzorcev tal;
- interpretacija analiz in priprava podatkov o stanju kmetijskih tal za vnos v zbirko podatkov iz 161.a člena Zakona o kmetijstvu;

- organizacija oziroma izvajanje primerjalnih laboratorijskih testov za zagotavljanje kakovosti in primerljivosti laboratorijev nosilcev javnega pooblastila za spremljanje stanja kmetijskih tal;
- izvajanje usposabljanja vzorčenja tal in pedološkega opisovanja tal na kmetijskih zemljiščih in
- priprava poročil o opravljenih aktivnostih na področju spremljanja stanja kmetijskih tal.

Javno pooblastilo je podeljeno za obdobje petih let od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2027.

7.6.11. Služba z javnim pooblastilom za zbiranje, obdelavo podatkov in izdelavo ocen emisij toplogrednih plinov, amonijaka in drugih onesnaževal zraka v kmetijstvu

Financer: MKGP

Odgovorna oseba: dr. Jože Verbič

Izvajalec: OŽ

Služba z javnim pooblastilom za zbiranje, obdelavo podatkov in izdelavo ocen emisij toplogrednih plinov, amonijaka in drugih onesnaževal zraka v kmetijstvu je podeljena Kmetijskemu inštitutu Slovenije na podlagi Zakona o kmetijstvu in Pravilnika o pogojih, ki jih mora izpolnjevati nosilec javnega pooblastila za zbiranje, obdelavo podatkov in izdelavo ocen emisij toplogrednih plinov, amonijaka in drugih onesnaževal zraka v kmetijstvu (U.I. RS 14/2023). Javno pooblastilo je bilo izdano za obdobje petih let od 1. 5. 2023 do 30. 4. 2028. Naloge vključujejo pripravo ocene prispevka ukrepov kmetijske politike k zmanjšanju emisij, izboljševanje metod za oceno ukrepov, pridobivanje specifičnih podatkov za oceno emisij, interpretacijo trendov emisij in pripravo podatkov o emisijah, izvajanje usposabljanj in informiranje javnosti na področju emisij in pripravo poročil o opravljenih aktivnostih.

7.7. Strokovne naloge KIS

Strokovno in razvojno delo je na našem inštitutu zelo pomembno in predstavlja približno tretjino dejavnosti KIS, pri čemer so naloge, ki jih izvajamo, v največji meri namenjene kmetijstvu in varovanju okolja.

Preglednica 5: Pregled strokovnih nalog na KIS.

Strokovne naloge s področja registracije sort rastlin in semenarstva
Preizkušanje sort v postopku vpisa sort v sortno listo
Hranjenje uradnih standardnih vzorcev semenskega materiala zavarovanih sort in sort, vpisanih v slovensko sortno listo
Uradno potrjevanje semena ter razmnoževalnega in sadilnega materiala kmetijskih rastlin
Naknadna kontrola kakovosti uradno potrjenega semenskega materiala kmetijskih rastlin in semenskega materiala na trgu in v skladiščih dobaviteljev
Preverjanje vzdrževanja sort v postopku obnove vpisa in preverjanje pogojev za vpis dodatnega vzdrževalca sort ter preverjanje pogojev za vpis vrtičarskih in ohranjevalnih sort v sortno listo
Spremljanje zdravstvenega stanja semenskega materiala kmetijskih rastlin glede določenih karantenskih škodljivih organizmov
Strokovne naloge s področja vinogradništva in vinarstva
Izvajanje strokovne naloge izotopskih analiz vzorcev slovenskih vin z geografskim poreklom
Strokovne naloge s področja zdravstvenega varstva rastlin
Naloge zdravstvenega varstva rastlin po javnem pooblastilu
Strokovne naloge s področja ekonomike kmetijstva
Spremljanje razvoja kmetijstva v Sloveniji
Podnebno poročilo o stanju v kmetijstvu
Strokovne naloge s področja kmetijske tehnike in energetike
Projektiranje mikro-oljarn in opreme za mikro-oljarne
Obratovalni parametri in poraba energije kmetijskih strojev in kmetijske procesne tehnike ter vezane emisije toplogrednih plinov
Razvoj bioplinskih in biometanskih tehnologij
Razvoj sistemov za proizvodnjo zelene električne energije iz odpadne biomase
Strokovne naloge s področja kmetijske ekologije in naravnih virov
Program strokovnih nalog s področja okolja za MOPE v letu 2026
Strokovne naloge Centralnega laboratorija
Strokovna naloga s področja fitofarmaceutskih sredstev
Strokovna naloga ocenjevanja snovi in biocidnih proizvodov
Strokovna naloga o izvajanju analiz uradnih vzorcev (krma, med)
Strokovna naloga laboratorijske analize vzorcev FFS
Slovenska čebelarska akademija

7.7.1. Strokovne naloge s področja registracije sort rastlin in semenarstva*Financerji:* UVHVVR/MKGP in drugi naročniki storitev*Koordinatorica:* Damjana Žnidar*Izvajalec:* SUP, ORP, OIRPZ, podizvajalci

V letu 2026 bodo sodelavci SUP, ORP in OIRPZ izvajali dela in naloge, ki izhajajo iz letnega programa zakonsko določenih Strokovnih nalog s področja registracije sort rastlin in semenarstva.

Na podlagi izhodišč za pripravo letnega programa in finančnega načrta so s strani sofinancerja (MKGP/UVHVVR), za izvajanje navedenih strokovnih nalog zagotovljena sredstva v okvirni višini 500.000,00 EUR.

7.7.1.1. Preskušanje sort v postopku vpisa sort v sortno listo*Koordinator:* Simon Ograjšek

Sodelavci: ORP: Andrej Zemljič, Aleš Kolmanič, Janko Verbič, Simon Ograjšek, Jakob Smolnikar, Tjaša Babnik, Jan Tehovnik, Simon Vozel;
SUP: Drago Žitek;
OIRPZ: Viktor Zadrgal, Tadej Absec, Mojca Bašelj;
Podizvajalci

Preskušanje sort v postopku vpisa sort v sortno listo zajema preskušanje razločljivosti, izenačenosti in nespremenljivosti (RIN) ter vrednosti sorte za pridelavo in uporabo (VPU). Namen preskušanja VPU je s poljskimi poskusi in laboratorijskimi analizami ugotoviti, ali dajejo sorte v naših pridelovalnih razmerah v primerjavi s sortami, ki so že vpisane v sortno listo, nedvomno boljše rezultate pri določenem načinu pridelave oziroma uporabe pridelka ali izdelka, pridobljenega iz pridelka te sorte. Preskušanje VPU poteka pri vseh pomembnejših poljščinah in krmnih rastlinah. Pri izvedbi naloge preizkušanja sort v postopku vpisa sort v sortno listo sodeluje tudi potrebno število pogodbenih zunanjih sodelavcev.

V letu 2026 bo v postopku vpisa sort v sortno listo predvidoma preskušanih 57 sort poljščin: ajda (1), ozimna pšenica (2), koruza za zrnje (20), koruza za silažo (6), soja (3), sončnica (17), oljna buča (3) in krompir (5). Poleg njih bo posajenih še 45 standardnih sort.

7.7.1.2. Hranjenje standardnih vzorcev semenskega materiala zavarovanih sort in sort, vpisanih v Sortno listo RS*Koordinatorica:* mag. Romana Rutar

Sodelavci: SUP: Darja Vouk, Marinka Kregar, mag. Romana Rutar;
ORP: dr. Peter Dolničar, Elizabeta Komatar, Mojca Škof, Damjana Žnidar, Andrej Zemljič, Janko Verbič in drugi sodelavci

V letu 2026 bodo sodelavci SUP in Oddelka za rastlinsko pridelavo (ORP) izvajali strokovno nalogo hranjenja standardnih vzorcev semenskega materiala zavarovanih sort in sort vpisanih v Sortno listo Republike Slovenije. Standardni vzorci semena sort iz slovenske sortne liste in Skupnega EU kataloga sort poljščin in zelenjadnic so v pomoč pri izvajanju uradnega potrjevanja in naknadne kontrole semenskega materiala. Standardni vzorec nam omogoča, da preverimo, ali vzdrževalci sorto vzdržujejo tako, da tekom let ne pride do sprememb lastnosti sorte in ali je semenski material, ki je dan na trg, identičen sorti, ki je označena na pakiranju semenskega materiala. Tako je vsakemu končnemu uporabniku semenskega materiala zagotovljeno, da je semenski material sorte, ki jo je kupil, dejansko sortno pristen.

V sklopu te naloge bodo opravljeni vsi postopki v obsegu, ki je določen v letnem programu dela, ki ga odobri UVHVVR.

Konec leta 2025 smo imeli shranjenih 2.296 standardnih vzorcev semena, med katerimi je 1.196 malih standardnih vzorcev semena in 1.000 velikih standardnih vzorcev semena, od katerih je 589 uradnih standardnih vzorcev. Glede na dejstvo, da so bile nekatere sorte izbrisane iz

slovenske sortne liste, in če niso ostale vpisane v EU katalogu sort, bomo velike standardne vzorce teh sort oddali v gensko banko, male standardne vzorce pa bomo še naprej skladiščili v arhivu standardnih vzorcev. V letu 2026 načrtujemo naročilo cca 100 standardnih vzorcev in nekaj opisov sort. V sklopu te naloge bomo nadaljevali tudi z urejanjem referenčne zbirke semena ter spremne dokumentacije.

7.7.1.3. Uradno potrjevanje semena ter razmnoževalnega in sadilnega materiala kmetijskih rastlin

Koordinator uradnega potrjevanja poljščin:

mag. Uroš Benec

Sodelavci:

Drago Žitek, Andrej Obal,

mag. Romana Rutar

Koordinatorica za uradno potrjevanje (sadne rastline in hmelj):

mag. Barbara Ambrožič Turk

Koordinator za uradno potrjevanje (trta):

Dr. Zala Zorenč

Sodelavec za uradno potrjevanje trte, sadnih rastlin in hmelja:

Jernej Kenk

Sodelavka za uradno potrjevanje trte, sadnih rastlin in hmelja ter
tajništvo SUP:

Vesna Lokar

Služba za uradno potrjevanje semenskega in sadilnega materiala kmetijskih rastlin (SUP) je samostojna organizacijska enota KIS, ki je bila ustanovljena leta 2013 in ima sedež na KIS. SUP kot organ za potrjevanje deluje na podlagi javnega pooblastila MKGP - UVHVVR za vodenje in odločanje v postopku uradne potrditve semenskega materiala kmetijskih rastlin. Naloge izvaja skladno z zahtevami predpisov s področja varstva in registracije sort rastlin, pridelave in trženja semenskega materiala kmetijskih rastlin, zdravstvenega varstva rastlin ter s priporočili mednarodnih organizacij (OECD, ISTA, UN/ECE, EPPO, ICVG). SUP pri delu sodeluje s UVHVVR (kot naročnikom in financerjem naloge), fitosanitarno inšpekcijo ter imenovanimi diagnostičnimi laboratoriji.

SUP združuje dejavnosti, ki potekajo neodvisno od ostalih aktivnosti KIS, in sicer:

- uradno potrjevanje semenskega in sadilnega materiala kmetijskih rastlin:
 - seme poljščin (žita, krmne rastline, pesa, oljnice, predivnice),
 - seme zelenjadnic,
 - semenski krompir,
 - razmnoževalni in sadilni material trte, sadnih rastlin, hmelja,
- analize kakovosti semena v semenskem laboratoriju,
- naknadna kontrola semenskega materiala kmetijskih rastlin (semena poljščin, zelenjadnic in semenskega krompirja),
- hranjenje standardnih vzorcev semena poljščin in zelenjadnic.

V sklopu SUP deluje Laboratorij za kontrolo kakovosti semena. To je edini laboratorij za analizo semena v Sloveniji, ki je član mednarodnega združenja ISTA in ki je akreditiran v skladu z zahtevami ISTA akreditacijskega standarda (podoben ISO 17025).

Kakovost opravljenega dela se zagotavlja z ustrezno strokovno usposobljenostjo kadrov, sodobno opremljenostjo semenskega laboratorija, vzdrževanjem akreditacije ISTA ter vzdrževanjem splošnega standarda sistema kakovosti (ISO 9001).

Skupno načrtujemo iz tržne dejavnosti SUP v letu 2026 okrog 200.000 EUR prihodkov, od tega se okrog 50 % zaračuna uporabnikom storitev v sklopu dejavnosti vezanih na strokovno nalogo, 50 % pa je storitev za naključne naročnike.

V letu 2026 bodo sodelavci Službe za uradno potrjevanje semenskega in sadilnega materiala kmetijskih rastlin (SUP) izvajali dela in naloge, ki izhajajo iz letnega programa zakonsko določenih strokovnih nalog na področju registracije sort rastlin in semenarstva. Delo bo potekalo pri uradnem potrjevanju semenskega materiala poljščin in zelenjadnic ter uradnem potrjevanju sadilnega materiala trte, sadnih rastlin in hmelja. Količina opravljenega dela je pri tej nalogi odvisna od prijav pridelovalcev semenskega materiala kmetijskih rastlin in situacije na trgu. Načrtujemo, da bo obseg dela pri uradnem potrjevanju semenskega materiala poljščin, vrtnin in sadnih rastlin v letu 2026 ostal na enakem nivoju kot v letu 2025 in se bo trend stalnega upadanja

pridelave semen končno zaustavil. Pri uradnem potrjevanju sadik hmelja je pridelava dokaj stabilna. Pri razmnoževalnem materialu trte pa ravno tako pričakujemo da bo pridelava na ravni leta 2025.

V okviru strokovnih nalog sodelujemo z UVHVVR tudi pri izdelavi zakonskih in podzakonskih predpisov na našem področju, pri izobraževanju fitosanitarnih inšpektorjev in pri usposabljanju domačih ter tujih specialistov s tega področja. Služba za uradno potrjevanje bo tudi v letu 2026 zagotavljala UVHVVR dostop do podatkov povezanih s postopki uradnega potrjevanja semenskega materiala kmetijskih rastlin (do podatkov o prijavljenih površinah ter do podatkov o vrsti in sorti prijavljenih ter potrjenih semenskih posevkov). Strokovna naloga »Uradno potrjevanje semena ter razmnoževalnega in sadilnega materiala kmetijskih rastlin« se izvaja na podlagi navedenih zakonskih podlag ter na podlagi letnega programa dela, ki ga odobri in financira UVHVVR.

Sodelavci SUP bodo v letu 2026 sodelovali tudi pri pripravi različnih strokovnih mnenj na predloge novih predpisov ter na delovne dokumente, ki se pripravljajo v delovnih organih EU. Na zahtevo UVHVVR bo pripravila poročila, analize, odgovore ali utemeljitve, v zvezi z uradnim potrjevanjem razmnoževalnega materiala kmetijskih rastlin. Prav tako bodo sodelavci SUP sodelovali pri posodabljanju metod uradnega potrjevanja v skladu s sprejetimi zakonskimi spremembami.

V letu 2026 se bodo sodelavci SUP udeležili predvidenih izobraževanj. Nadaljevali bomo z usposabljanjem kadrov za obnovo, saj se bo kar nekaj sedanjih sodelavcev v naslednjih petih letih upokojilo. Vzdrževali in nadgrajevali bomo novi računalniški sistem za procesiranje vlog in postopkov uradnega potrjevanja ter analiz semen. Vzdrževali bomo spletno stran SUP.

Pri izvedbi posameznih faz uradnega potrjevanja sodeluje tudi določeno število pogodbenih zunanjih sodelavcev, predvsem pri vzorčenju semena pod uradnim nadzorom, terenskih pregledih, izvajanju nalog s področja nadzora karantenskih ŠO ter terenskih pregledih pri uradnem potrjevanju trte.

7.7.1.4. Naknadna kontrola kakovosti uradno potrjenega semenskega materiala kmetijskih rastlin in semenskega materiala na trgu in v skladiščih dobaviteljev

Koordinator za naknadno kontrolo: Drago Žitek

Sodelavci: SUP: mag. Uroš Benec, Andrej Obal, Drago Žitek, Darja Vouk;
ORP: Simon Ograjšek, Drago Žitek, Tjaša Babnik, Jan Tehovnik, dr. Kristina Ugrinović, Mojca Škof, Janko Verbič, Jernej Bregar, Monika Brvar, Damjana Žnidar;

Delavci SUP in ORP bodo v letu 2026 opravljali strokovno nalogo Naknadna kontrola kakovosti semenskega materiala kmetijskih rastlin (NK), skladno s 36. členom Zakona o semenskem materialu kmetijskih rastlin (Ur. l. RS, št. 25/05 - uradno prečiščeno besedilo, 41/09, 32/12, 90/12 - ZdZPVHVVR in 22/18). Z naknadno kontrolo se v sortnih poljskih poskusih oz. z laboratorijskimi testi preverja sortno ali vrstno čistost, pristnost, zdravstveno stanje ter izpolnjevanje drugih zahtev glede kakovosti semenskega materiala kmetijskih rastlin.

Naknadno kontrolo kakovosti izvajamo tako na vzorcih odvzetih v postopku uradne potrditve, kot na vzorcih odvzetih na trgu, skladno s predpisi o trženju semenskega materiala kmetijskih rastlin. Vključijo se vzorci semena strnih žit, koruze, krmnih rastlin, krompirja, oljnic in predivnic ter zelenjadnic. Predvideni obseg NK se določi s programom dela strokovne naloge, ki ga odobri UVHVVR, sama izvedba pa poteka v skladu s sprejetimi metodami NK. Skupno je za leto 2026 predviden enak obseg del kakor v letu 2025.

7.7.1.5. Preverjanje vzdrževanja sort v postopku obnove vpisa in preverjanje pogojev za vpis dodatnega vzdrževalca sort ter preverjanje pogojev za vpis vrtičarskih in ohranjevalnih sort v sortno listo

Koordinatorica: Damjana Žnidar

Sodelavci: ORP: Janko Verbič, Simon Vozel, Tjaša Babnik, Jakob Smolnikar, Simon Ograjšek, Jan Tehovnik, Andrej Zemljič, Monika Brvar, Jernej Bregar, Damjana Žnidar, Mojca Škof, dr. Kristina Ugrinovič

Naloga obsega izvajanje uradnih postopkov, ki se nanašajo na preverjanje vzdrževanja sort in preverjanje pogojev za vpis vrtičarskih in ohranjevalnih sort v Sortno listo, in sicer:

- preverjanje predpisanih pogojev za obnovo vpisa sort v sortno listo, za sorte, ki so bile pravočasno prijavljene v postopek obnove vpisa; preveri se, ali so bile sorte v času vpisa vzdrževane tako, da so ohranile predpisano izenačenost in nespremenljivost sorte (preverjanje vzdrževanja sort),
- preverjanje predpisanih pogojev za vpis vrtičarskih in ohranjevalnih sort v sortno listo; preveri se razločljivost, izenačenost in nespremenljivost vrtičarskih in ohranjevalnih sort,
- preverjanje predpisanih pogojev za vpis dodatnih vzdrževalcev in sinonimov sort v sortno listo; preveri se skladnost sorte z uradnimi vzorci in uradnimi opisi sorte,
- ohranjanje usposobljenosti KIS kot izvajalca preverjanja vzdrževanja sort in preverjanja pogojev za vpis sort v sortno listo; spremljanje objav CPVO, UPOV in Uprave ter udeležba na strokovnih srečanjih in
- strokovno podporo Upravi.

V letu 2026 bo v preverjanju vzdrževanja sort, ki so prijavljene za obnovo vpisa, predvidoma 16 vzorcev, v preverjanju skladnosti za vpis dodatnega vzdrževalca 4 vzorci in v preverjanju pogojev za vpis ohranjevalnih in vrtičarskih sort 6 vzorcev.

7.7.1.6. Spremljanje zdravstvenega stanja semenskega materiala kmetijskih rastlin glede določenih karantenskih škodljivih organizmov

Koordinator: Mag. Uroš Benec

Sodelavci: Jernej Kenk, Zala Zorenč, Barbara A. Turk, Andrej Obal

V okviru strokovne naloge SUP izvaja tudi program spremljanja stanja v zvezi z ugotavljanjem navzočnosti ali razširjenosti škodljivih organizmov v semenskih posevkih in nasadih sadilnega materiala. V letu 2026 bo v okviru te naloge izvedel naslednje aktivnosti:

- odvzem vzorcev zemlje na površinah, namenjenih za pridelavo semenskega krompirja, za laboratorijske preiskave na *Globodera pallida* (Stone) Behrens in *Globodera rostochiensis* (Wollenweber) Behrens
- zdravstvene preglede rastlin in v skladiščih semenskega krompirja ter odvzem vzorcev v skladiščih semenskega krompirja za laboratorijske preiskave na *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. in *Ralstonia pseudosolanacearum* (Smith) Yabuuchi et al.;
- zdravstvene preglede rastlin v skladiščih semenskega krompirja (za *Epitrix* sp.);
- izvedba terenskih pregledov vinogradov v varovalnem pasu (20/40 m) okrog matičnih vinogradov, matičnjakov in trsnic na prisotnost znakov, ki jih povzroča fitoplazma Grapevine *Flavescence dorée* (FD);
- odvzem vzorcev za testiranje na prisotnost zlate trsne rumenice (FD) v matičnjakih, delu podlag, cepičev ter simptomatskih rastlin v nasadih.

7.7.2. Strokovne naloge s področja vinogradništva in vinarstva

7.7.2.1. Izvajanje strokovne naloge izotopskih analiz vzorcev slovenskih vin z geografskim poreklom

Financer: MKGP

Koordinator:	dr. Franc Čuš
Sodelavci:	dr. Mateja Potisek, dr. Anastazija Jež Krebelj, Boštjan Saje, Iva Kmetič Ceglar, Katja Mrvar

KIS je s strani MKGP zakonsko zadolžen za pošiljanje rezultatov izotopskih analiz slovenskih vin tekočega letnika v podatkovno bazo EU za katero skrbi Joint Research Centre (JRC IRMM) v Geelu. Za vzpostavitev podatkovne baze EU mora RS vsako leto poslati rezultate analiz najmanj 20 vzorcev. V letu 2026 bomo opravili destilacijo zbranih vzorcev vin letnika 2025 (20) in s sodelujočim inštitutom (IJS) ter izbranim podizvajalcem izotopske analize razmerja med devterijem in vodikom (D/H)I in (D/H)II na specifičnih mestih molekule etanola, analizo vsebnosti ¹³C ter razmerja izotopov kisika (¹⁸O/¹⁶O) v molekuli vode v vinu. Zbrane podatke o vzorcih in izotopskih analizah bomo oddali v JRC Geel in na MKGP. V času trgatve bomo opravili vzorčenje 20 vzorcev mošta letnika 2026, skupaj z zbiranjem podatkov o vzorcih, ter izvedli njihovo vinifikacijo in stekleničenje.

V okviru naloge bomo sodelovali v medlaboratorijski primerjalni shemi Food analysis using Isotopic Techniques – Proficiency Testing (FIT-PTS), ki jo organizirata podjetje EUROFINS in JRC-ISPRA (2 vzorca/leto).

7.7.3. Strokovne naloge s področja zdravstvenega varstva rastlin

Financer: MKGP/UVHVVR

Koordinator: dr. Saša Širca

Sodelavci: OVR

V letu 2026 bomo v okviru programa strokovnih nalog s področja zdravstvenega varstva rastlin koordinirali in izvajali programe preiskav in spremljanj določenih škodljivih organizmov, izvajali laboratorijske preiskave v okviru programov posebnih nadzorov škodljivih organizmov, laboratorijske preiskave inšpekcijskih vzorcev, skrbeli za referenčne zbirke škodljivih organizmov in nudili strokovno podporo UVHVVR s področja dela. Naloge bomo opravljali v okviru nalog zdravstvenega varstva rastlin po javnem pooblastilu.

7.7.3.1. Naloge zdravstvenega varstva rastlin po javnem pooblastilu

Financer strokovne naloge MKGP/UVHVVR, bo za izvajanje nalog zagotovil sredstva v višini 590.588,60 EUR, od tega:

- za izvajanje programov preiskav v skladu z delovnim programom Ukrepi za varstvo rastlin 21-27, EU: 24.425,28 EUR;
- Za izvajanje programov preiskav v skladu z delovnim programom Ukrepi za varstvo rastlin 21-27, slovenska udeležba: 130.541,06 EUR;
- za naloge laboratorijskih preiskav ter strokovno sodelovanje in izobraževanje 380.554,15 EUR;
- za naloge ukrepov varstva rastlin: 47.068,11;
- za analize inšpekcijsko odvzetih vzorcev in strokovno podporo inšpekciji 8.000,00 EUR.

7.7.3.1.1. Priprava in izvajanje programov preiskav za karantenske škodljive organizme in naloge ukrepov varstva rastlin

V okviru zakonsko predpisanih preiskav v zvezi s karantenskimi škodljivimi organizmi za Unijo in škodljivimi organizmi, ki so začasno uvrščeni med karantenske škodljive organizme za Unijo bomo izvajali preiskave za ugotavljanje navzočnosti več žuželčnih vrst, rastlinsko parazitskih ogorčic, gliv, rastlinskih virusov in bakterij, ki bodo zajete v Programu preiskav za ugotavljanje navzočnosti škodljivih organizmov rastlin za leto 2026.

Sodelovali bomo pri izvajanju preiskave za ugotavljanje razširjenosti *Globodera rostochiensis* v razmejenih območjih, ugotavljanju razširjenosti zlate trsne rumenice izven razmejenih območij in

vpliva izvajanja ukrepov na pojavljanje zlate trsne rumenice ter ukrepov za ugotavljanje navzočnosti japonskega hrošča (*Popillia japonica*).

7.7.3.1.2. Naloge laboratorijskih preiskav

V okviru laboratorijskega dela bomo tudi v letu 2026 v diagnostičnem laboratoriju Oddelka za varstvo rastlin izvajali laboratorijske analize rastlin, rastlinskih proizvodov in nadzorovanih predmetov na uradnih vzorcih, na škodljivih organizmih s seznamov Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2019/2072, (vzorci pa bodo odvzeti v okviru programov preiskav, spremljanja stanja ali inšpekcijskega nadzora). Diagnosticirali bomo tudi druge rastlinske škodljive organizme, za katere je laboratorij pooblaščen oziroma bodo analize opravljene v okviru raziskav.

7.7.3.1.3. Uradni in nacionalni referenčni laboratoriji

Uradni laboratoriji (UL) na področju varstva rastlin delujejo v okviru diagnostičnega laboratorija OVR Kmetijskega inštituta Slovenije. Osnovni namen UL je zagotavljanje kakovosti diagnostičnih storitev. KIS je določen kot uradni laboratorij za identifikacijo ogorčic z morfološkimi in morfometrijskimi ter molekularnimi metodami, kot uradni laboratorij za določanje insektov in pršic na kmetijskih in okrasnih rastlinah z morfološkimi in morfometrijskimi metodami, kot uradni laboratorij za določanje prisotnosti gliv na poljščinah, vrtninah in sadnih rastlinah z morfološkimi in morfometrijskimi in molekularnimi metodami in oomicet na vseh rastlinah z morfološkimi in morfometrijskimi in molekularnimi metodami ter kot uradni laboratorij za določanje virusov in viroidov na poljščinah, sadnem drevju in vinski trti z molekularnimi in serološkimi metodami. Opravljali bomo vzdrževanje sistema kakovosti laboratorija ter vzdrževanje in širitev akreditacije po SIST EN ISO/IEC 17025:2017.

UL KIS so bili s strani UVHVVR določen tudi kot NRL za več vrst škodljivih organizmov rastlin, samostojno ali kot partner v konzorciju:

- NRL za nematode,
- NRL za viruse, viroide in fitoplazme: virusi in viroidi poljščin, sadnega drevja in vinske trte (partner konzorcija),
- NRL za insekte in pršice: insekti in pršice na kmetijskih in okrasnih rastlinah (partner konzorcija),
- NRL glive in oomicete: na poljščinah, vrtninah in sadnih rastlinah, oomicete na vseh rastlinah (partner konzorcija).

Naloge NRL-jev so opredeljene v 101. členu Uredbe (EU) 2017/625. Opravljali bomo naloge na naslednjih področjih: Sodelovanje z EURL, sodelovanje v med-laboratorijskih primerjalnih preskusih organiziranih v okviru EURL; Organizacija medlaboratorijskih primerjalnih preskusov ali preskusov strokovne usposobljenosti med uradnimi laboratoriji ter usklajevanje dejavnosti uradnih laboratorijev; Uvedba novih in izboljšave metod; Skrb za zbirko referenčnih materialov.

7.7.3.1.4. Strokovno sodelovanje in izobraževanje na nacionalni, EU in mednarodni ravni

V letu 2026 bomo v okviru tega sklopa strokovnih nalog sodelovali z EU Emergency Teama (ET) za japonskega hrošča, na nekaterih mednarodnih srečanjih/konferencah in zastopali Slovenijo v mednarodnih telesih in organizacijah z delovnega področja. Pripravljali bomo različna strokovna mnenja v okviru strokovnih komisij v RS ter EU in sodelovali pri izvedbi mednarodnih projektov ter pri pripravi poročil in publikacij.

Na področju mednarodnega sodelovanja bomo sodelovali v več EUPHRESKO projektih, ki so plačani v okviru Programa strokovnih nalog:

- Euphresco projekt 2021-A-386: MeloRisk - Preventing *Meloidogyne graminicola* spread in European rice paddies - Preprečevanje širjenja *Meloidogyne graminicola* na riževih poljih v Evropi.

- Euphresco projekt 2022-A-417: Distribution of *Meloidogyne chitwoodi* and *M. fallax* within Europe (Melo-Survey).
- Euphresco projekt 2023-I-430: Continued community network for practices in plant virology (2024-2026) (VIRNET 2).
- Euphresco projekt 2023-A-446: Surveillance for viruses and other non-culturable pathogens of forestry tree species (2024-2026) (VIRNOTREE).
- Euphresco projekt 2023-A-447: Valorization of HTS output data in view of a timely risk assessment of regulated or emerging plant viruses (2024-2026) (VALORHIGHTS).
- Euphresco projekt 2023-A-452: Validation of HTS based workflows for international movement of propagative plant material (2024-2026).
- Euphresco projekt 2023-A-425 Improved risk analysis for more efficient surveillance of *Bursaphelenchus xylophilus* (PWN) (2024-2026)

Euphresco projekt 2023-A-429: Diagnosis, detection and identification of rust fungi.

V okviru strokovnih nalog bomo izvajali tudi inventarizacijo koristnih organizmov za biotično varstvo in spremljanja nekaterih škodljivih organizmov (marmorirana smrdljivka; ...).

7.7.4. Strokovne naloge s področja ekonomike kmetijstva

7.7.4.1. Spremljanje razvoja kmetijstva v Sloveniji

Financer: MKGP

Koordinatorica: dr. Tanja Travnkar

Osnovni cilj strokovne naloge je celovita analiza proizvodnih in ekonomskih rezultatov slovenskega kmetijstva ter analiza ključnih proizvodnih sektorjev. Za argumentirano vsebinsko podkrepitev te analize Oddelek za ekonomiko kmetijstva že dalj časa vzdržuje in razvija obsežne podatkovne baze, ki omogočajo prikazovanje najpomembnejših kazalcev razvoja kmetijstva z različnih razvojnih vidikov, pa tudi razvoja povezanih dejavnosti (živilstvo, gozdarstvo, ribištvo in okolje). Sestavni del teh prikazov, ki temeljijo na daljših časovnih serijah, so tudi pregledi stanja po najpomembnejših kmetijskih trgih v Sloveniji. Naloga je zasnovana dolgoročno, eden od njenih glavnih ciljev pa je pripraviti ustrezne podatkovne in strokovne podlage za sprejemanje in izvajanje ukrepov tekoče kmetijske politike v Sloveniji.

V letu 2026 bo navedena strokovno-analitična naloga vsebovala naslednje delovne sklope:

- izdelava modelnih kalkulacij stroškov v kmetijstvu,
- izdelava bilanc proizvodnje in porabe osnovnih kmetijskih proizvodov,
- analiza stanja kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva v letu 2025 (t. i. Zeleno poročilo) in prva ocena stanja kmetijstva v letu 2026 (t. i. Jesensko poročilo),
- spremljanje razvoja kmetijstva v območjih z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost (OMD),
- analiza Mreže za računovodske podatke s kmetij (FADN) in sodelovanje pri prehodu v Mrežo za podatke o trajnostnosti kmetij (FSDN),
- spremljanje in analiza ukrepov kmetijske politike ter proračunskih sredstev za OECD,
- katalog stroškov investicij v kmetijstvu ter
- ekspertne storitve za potrebe MKGP.

7.7.4.2. Podnebno poročilo o stanju v kmetijstvu

Financer: MKGP

Koordinatorica: dr. Maja Kožar

Podnebno poročilo o stanju v kmetijstvu je novejša strokovna publikacija Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP), ki jo po javnem pooblastilu MKGP letno pripravlja Kmetijski inštitut Slovenije v sodelovanju z Gozdarskim inštitutom Slovenije, Geološkim zavodom

Slovenije ter strokovnimi službami Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije.

Podnebno poročilo o stanju v kmetijstvu skuša strnjeno, vendar dovolj podrobno predstaviti aktivnosti na področju prilagajanja in blaženja podnebnih sprememb v slovenskem kmetijstvu, s pomočjo analize stanja in izvajanja ukrepov ter izhajajočih priporočil po posameznih vsebinskih področjih. Eden od dolgoročnih ciljev priprave podnebnega poročila je na enem mestu zbrati dostopne podatkovne in strokovne podlage ter tako prispevati k oblikovanju čim bolj ciljno usmerjene kmetijske politike na področju podnebnih sprememb.

Podnebno poročilo o stanju v kmetijstvu v letu 2026 bo na podlagi čim bolj ažuriranih podatkov in drugih informacij obravnavalo naslednja vsebinska področja: pregled politik in strateških dokumentov na področju blaženja in prilagajanja kmetijstva podnebnim spremembam, emisije toplogrednih plinov v kmetijstvu, raba zemljišč, sprememba rabe zemljišč in gozdarstvo (LULUCF), stanje kmetijskih tal, raba in poraba gnojil v kmetijstvu ter energija v kmetijstvu z vidika podnebnih sprememb, onesnaževala zraka ter pregled relevantnih ostalih aktivnosti, kot so obvladovanje tveganj v kmetijstvu, raziskave, strokovne naloge in prenos znanja. Poročilo se zaključuje s kratkim orisom trajnostnih kmetijsko-prehranskih sistemov in povzetkom priporočil po ključnih vsebinskih področjih.

7.7.5. Strokovne naloge s področja kmetijske tehnike in energetike

7.7.5.1. Projektiranje mikro-oljarn

Financer: kmetije, podjetja

Koordinator: dr. Viktor Jejčič

Opravljamo razvojno delo na področju tehnologije mehanske ekstrakcije semena oljnic in grozdnih pečk v rastlinska olja z nizkimi vložki energije in brez stranskih odpadnih produktov. Omenjena tehnologija ima nižji ogljični odtis v primerjavi s konvencionalnim industrijskim načinom proizvodnje rafiniranih rastlinskih olj. Delo poteka na osnovi in izdelavi mikro oljarn in procesne opreme za mehansko ekstrakcijo semena različnih oljnic in grozdnih pečk.

7.7.5.2. Obratovalni parametri in poraba energije kmetijskih strojev in kmetijske procesne tehnike ter vezane emisije toplogrednih plinov

Financer: industrija s področja kmetijske mehanizacije, razvojno-raziskovalne institucije, MOPE, MKGP

Koordinator: dr. Viktor Jejčič

Opravljamo meritve porabe energije in spremljamo obratovalne parametre kmetijskih strojev in procesne tehnike v delovanju v realnih pogojih. Za razvojno raziskovalne institucije, MOPE in MKGP spremljamo porabo energije kmetijskih strojev in kmetijske procesne tehnike ter vezane emisije toplogrednih plinov. Spremljanje porabe energije (neposredne in posredne) je namenjeno za določanje energetske učinkovitosti kmetijstva ter ukrepe za zmanjševanje porabe energije in vezanih emisij toplogrednih plinov.

7.7.5.3. Razvoj bioplinskih in biometanskih tehnologij

Financer: kmetije, industrija

Koordinator: dr. Viktor Jejčič

Razvijamo tehnologijo nizko cenovnih mikro bioplinskih naprav in mikro biometanskih postrojenj. Določamo energetske potencial različnih substratov in razvijamo tehnologije za predelavo digestatov v peletirana organska gnojila. Delo bo potekalo na nadgradnji modularne mikro bioplinske naprave in biometanskega postrojenja (PSA in membranska nadgradnja bioplina do faze biometana), jablje in testiranju uporabe biometana za pogon traktorjev.

7.7.5.4. Razvoj sistemov za proizvodnjo zelene električne energije iz odpadne biomase

Financer: kmetije, podjetja

Koordinator: dr. Viktor Jejčič

Razvijamo in izdelujemo sisteme, ki omogočajo čiščenje odpadnih rastlinskih olj in njihovo uporabo za energetske namene in proizvodnjo biomaziv v krožnem gospodarstvu. Poleg tega razvijamo in izdelujemo sisteme, ki omogočajo proizvodnjo zelene električne energije iz očiščenih odpadnih rastlinskih olj. Omenjene sisteme se lahko uporablja pri različnih procesih v kmetijstvu, za komunalne namene, itn. Delo bo potekalo na razvoju tehnologij za procesiranje digestata (sušenje in uplinjanje) za energetske namene in proizvodnjo surovin za industrijo.

7.7.6. Strokovne naloge s področja kmetijske ekologije in naravnih virov

7.7.6.1. Program strokovnih nalog s področja okolja za MOPE v letu 2026

Financer: MOPE

Koordinator: Janez Sušin

Vsebina dela se bo nanašala na strokovno pomoč naročniku na področju izvajanja nitratne direktive (Direktiva Sveta, z dne 12. 12. 1991 o varstvu voda pred onesnaženjem z nitrati iz kmetijskih virov – 91/676/EGS) v Sloveniji. V okviru tega sklopa bomo naročniku nudili strokovno pomoč pri pripravi in interpretaciji predpisov, ki prenašajo zahteve nitratne direktive v slovenski pravni red. Naročniku bomo nudili tudi strokovno pomoč pri oblikovanju stališč, mnenj in informacij Republike Slovenije v povezavi z aktivnostmi Nitratnega odbora in ekspertne delovne skupine pri Evropski komisiji. Na območjih vodnih teles podzemnih voda s slabim kemijskim stanjem voda zaradi presežene koncentracije nitratov bomo izvedli izobraževalne delavnice za kmete in kmetijske svetovalce. V sklopu strokovne naloge bomo opravili aktivnosti s področja zmanjševanja izpustov dušikovih spojin v zrak iz kmetijstva ter naročniku nudili strokovno podporo v okviru Skupne kmetijske politike (SKP) v delu, ki se nanaša na vplive ukrepov SKP na okolje. Naročniku bomo nudili tudi strokovno podporo pri implementaciji Direktive (EU) 2025/2360 Evropskega parlamenta in Sveta o monitoringu in odpornosti tal.

7.7.7. Strokovne naloge Centralnega laboratorija

V Centralnem laboratoriju bomo tudi v letu 2026 nadaljevali s strokovnima nalogama na področju ocenjevanja fitofarmacevtskih sredstev, aktivnih snovi, snovi in biocidov za MKGP in MZ ter s strokovnimi nalogami analiz inšpekcijskih vzorcev za MKGP.

7.7.7.1. Strokovna naloga s področja fitofarmacevtskih sredstev (FFS)

Financer: MKGP

Koordinatorica: dr. Helena Baša Česnik

Sodelavci: dr. Špela Velikonja Bolta, dr. Veronika Kmecl, dr. Katarina Gros, Anita Križaj, dr. Ana Jerše, dr. Klavdija Zirngast, Lucija Marković, Vesna Rogelj, podizvajalec

V skladu z javnim pooblastilom za izvedbo določenih strokovnih nalog ocenjevanja aktivnih snovi oz. fitofarmacevtskih sredstev (št. U430-40/2024/21) in sprejeto zakonodajo v okviru registracij v srednji coni Evropske Unije bomo v letu 2026 sodelovali pri ocenjevanju: fizikalno-kemijskih lastnosti fitofarmacevtskih sredstev in analitskih postopkov, ostankov in mejnih vrednosti (MRL), učinkovitosti, ekotoksikoloških lastnosti, obnašanja v okolju, ter koordinaciji ocenjevanja fitofarmacevtskih sredstev. V letu 2026 bomo ocenjevali dosjeje aktivnih snovi in fitofarmacevtskih sredstev na omenjenih področjih za potrebe spremembe registracije, vzajemnega priznavanja registracije, za izdelovanje conskih ocen in ocenjevanja aktivnih snovi.

7.7.7.2. Strokovna naloga ocenjevanja snovi in biocidnih proizvodov

Financer: MZ, Urad RS za kemikalije
Koordinatorica: dr. Helena Baša Česnik
Sodelavci: dr. Špela Velikonja Bolta, dr. Petra Jeločnik Pelicon, dr. Klavdija Zirngast, Nina Zager, podizvajalec

V skladu z 11. odstavkom 4. člena Sklepa o ustanovitvi javnega raziskovalnega zavoda Kmetijski inštitut Slovenije, Ur.l.RS št. 114/2022 za opravljanje nalog KIS v zvezi z ocenjevanjem snovi in biocidnih proizvodov bomo v letu 2026 v Centralnem laboratoriju sodelovali pri ocenjevanju biocidnih proizvodov in snovi na področjih fizikalno-kemijskih lastnosti in analitskih metod ter na področju obnašanja in usode v okolju ter ekotoksikoloških nevarnosti in tveganja. Na obeh področjih bomo ocenjevali dosjeje snovi in biocidnih proizvodov.

7.7.7.3. Strokovna naloga o izvajanju analiz uradnih vzorcev (krma, med)

Financer: MKGP
Koordinator: dr. Špela Velikonja Bolta, dr. Veronika Kmecl
Sodelavci: Manja Potočnik

V okviru pogodbe o izvajanju analiz uradnih vzorcev krme in medu, ki jo vsako leto sklenemo z URSVHVVR, bomo v letu 2026 analizirali vzorce medu in živalske krme. Skladno s Pravilnikom o medu RS (UL RS, 4/2011) bomo vzorce analizirali na osnovne parametre kakovosti medu in izvedli mikroskopski pregled peloda. Na željo naročnika bomo vzorce medu posredovali v nemški akreditirani laboratorij na analizo potvorb. V okviru inšpekcijskega nadzora krme bomo z analizami preverjali ustreznost in kakovost krme, prisotne na slovenskem tržišču. Krmila bomo analizirali na vsebnost vlage, surovih beljakovin, surovih vlaknin, surovega pepela, surovih maščob s hidrolizo ali brez nje, vitamina A in E, aminokislin metionina in lizina in organoklornih pesticidov. V krmilih bomo določali tudi vsebnost kalcija, magnezija, natrija, fosforja, železa, bakra, cinka, mangana in botaničnih nečistoč (SEM).

7.7.7.4. Strokovna naloga laboratorijske analize vzorcev FFS

Financer: MKGP
Koordinatorica: dr. Veronika Kmecl
Sodelavka: dr. Špela Velikonja Bolta

V letu 2026 bomo nadaljevali z akreditacijo področja analiz FFS z novimi analiznimi metodami za fizikalno-kemijske lastnosti in aktivne snovi. Z akreditiranimi metodami bomo v okviru inšpekcijskega nadzora analizirali aktivne snovi in fizikalno-kemijske lastnosti.

7.7.8. Slovenska čebelarstva akademija

KIS izvaja tudi naloge s področja neformalnega izobraževanja na področju čebelarstva v okviru organizacijske enote Slovenska čebelarstva akademija (SČA), ki je bila ustanovljena na podlagi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijstvu (Ur. l. RS, št. 22/18 - ZKme-1E). Pri izvajanju izobraževanj SČA sodeluje z izobraževalnimi ustanovami in drugimi pravnimi ter fizičnimi osebami, ki delujejo na področju čebelarstva v Sloveniji in v tujini. Obenem SČA skrbi za skupno promocijo izobraževalnih ustanov RS na področju čebelarstva in širi nova znanja v nacionalnem in mednarodnem okviru v povezavi z raziskovalnim in razvojnim delom.

SČA je namenjena izobraževanju tujcev, izvajalcev izobraževanj in ostale zainteresirane javnosti. Ključni cilji so izboljšati izobraženost na področju čebelarstva, promovirati Slovenijo, slovensko čebelarstvo in turizem, izboljšati zaposlitvene možnosti, pomagati pri odpravi revščine in lakote v državah v razvoju ter izboljšati ozaveščenost o pomenu čebel in opraševanja.

Sredstva za delovanje SČA se zagotavljajo s plačili za storitve in iz drugih tržnih virov. Financiranje SČA je v celoti ločeno od financiranja javne službe svetovanja v čebelarstvu, javne službe zdravstvenega varstva čebel, javne službe vzgoje in izobraževanja v čebelarstvu ter ukrepov Programa na področju čebelarstva v RS.

V letu 2026 bo SČA nadaljevala z izvajanjem izobraževalnih programov na področju Zahodnega Balkana in nadgradila sodelovanje s humanitarno, neprofitno organizacijo ITF (Ustanovo za krepitev človekove varnosti) in organizacijo UDAS pri opolnomočenju oseb z invalidnostjo v BIH, žrtev min s pomočjo čebelarstva. S partnerji ITF, Združenjem čebelarjev regije Harkov (Ukrajina) in Zvezo čebelarjev Ukrajine, bo SČA izvedla usposabljanja na področju čebelarstva za čebelarje, žrtve konfliktnih spopadov v Ukrajini.

V letu 2026 bo SČA izvajala aktivnosti v projektih mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči, ki jih financira Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve. SČA bo nadaljevala s svetovanjem in pripravo izobraževalnih vsebin za čebelarke in mladostnike v zambijskem ruralnem območju okrožja Nyamphande pri čemer sodeluje s humanitarnim društvom ADRA Slovenija in lokalnim partnerjem ADRA Zambija. Z organizacijo ADRA Slovenija bo SČA projektne aktivnosti v okviru mednarodnega razvojnega sodelovanja na področju čebelarstva razširila še v Severno Makedonijo in na Madagaskar.

SČA bo v letu 2026 nadgradila program na področju apiturizma in čebelarjenja z AŽ panji za ameriške čebelarje. Za ta namen bo SČA ciljno izpopolnila in izvedla celostno strategijo digitalnega oglaševanja in promocije izobraževalnih aktivnosti SČA.

7.8. Tržna dejavnost KIS

Med tržnimi dejavnostmi na KIS izvajamo naloge po naročilu in pogodbah s kmetijskimi ter ostalimi podjetji, ministrstvi, poslovnimi združenji in lokalnimi skupnostmi (Oddelek za živinorejo, Oddelek za sadjarstvo, vinogradništvo in vinarstvo, Oddelek za ekonomiko kmetijstva, Slovenska čebelarstva akademija in Oddelek za kmetijsko ekologijo in naravne vire), kmetijsko svetovanje, laboratorijske storitve (Semenski laboratorij, Živinorejski laboratorij, Centralni laboratorij, Genetski laboratorij, Laboratorij za tkivne kulture) ter lastno pridelavo na Oddelku za infrastrukturo, raziskave in prenos znanja.

7.8.1. Naloge po naročilu in pogodbah s kmetijskimi ter ostalimi podjetji, ministrstvi, poslovnimi združenji in lokalnimi skupnostmi

7.8.1.1. Oddelek za živinorejo

7.8.1.1.1. Naloge iz uredbe o izvajanja ukrepov na področju čebelarstva v RS

Naročnik: MKGP

Koordinatorji: dr. Ajda Moškrič, dr. Maja Ivana Smodiš Škerl

7.8.1.1.1.1. Spremljanje kakovosti matic kranjske čebele

V okviru naloge spremljamo fiziološke in morfološke parametre čebeljih matic iz odobrenih vzrejališč. Ob tem izvajamo diagnostiko na prisotnost spor *Nosema* sp. v odbranih matičarjih in svetujemo vzrejevalcem glede kvalitete matic. Tekom naloge nadziramo ustreznost mitohondrijske linije odbranih matičarjev, analiziramo podatke, zbrane v okviru lastnega testiranja vzrejevalcev ter spremljamo dinamiko kubitalnega indeksa v izbranih družinah preko sezone.

7.8.1.1.1.2. Alternativne paše

Nalogo Alternativne paše izvajamo v sodelovanju s Čebelarstvo zvezo Slovenije. V okviru naloge preiskujemo možne še ne izkoriščene vire medenja v visokogorju in v kulturni krajini. Na vsaj 25 postajah skozi sezono spremljamo medenje in vremenske pogoje. Ob tem vzorčimo tudi povzročitelje medenja za identifikacijo z genetskimi metodami ter mano za analizo vsebnosti sladkorjev s HPLC. V vzorcih medu določamo manine in botanične elemente. Vsako sezono ocenjujemo gostoto in konkurenčnost med čebeljimi družinami, ki tekmujejo za isti vir.

7.8.1.1.1.3. Primerjalna raziskava čebelarstvih tehnologij

V slovenskem prostoru se pojavlja nekaj osnovnih pristopov k čebelarjenju, ki se med seboj razlikujejo tako po porabljenem času kot po učinkovitosti apitehničnih ukrepov. V raziskavi izvajamo primerjavo panjskih sistemov in uporabo drugih tehnologij na več lokacijah v RS.

7.8.1.1.2. Sodelovanje z gospodarstvom na področju čebelarstva

Koordinatorji: doc. dr. Janez Prešern, doc. dr. Maja Ivana Smodiš Škerl, dr. Ajda Moškrič

Po dogovoru z naročniki bomo izvajali testiranja proizvodov, prototipov izdelkov in naprav s področja čebelarstva in sorodnih področij.

7.8.1.1.3. Naloge na področju emisij toplogrednih plinov in onesnaževal zraka

Naročnik: MKGP, MOPE, ARSO, NLB

Koordinator: dr. Jože Verbič

Na področju emisij toplogrednih plinov, onesnaževal zraka in prilagajanja kmetijstva podnebnim spremembam bomo za Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvo za okolje, prostor in energijo za Agencijo Republike Slovenije za okolje in za druge naročnike izvajali naslednje naloge:

- priprava analitskih podlag za oceno emisij in projekcij emisij v kmetijstvu,
- strokovna podpora k izdelavi emisijskih evidenc,

- strokovne podlage za pripravo strateških načrtov in operativnih programov (Nacionalno energetska podnebni načrt, Operativni program nadzora nad onesnaževanjem zraka, ...),
- priprava predlogov nacionalnih poročil in strokovna podpora pri njihovi reviziji s strani CLRTAP in UNFCCC,
- strokovne podlage za izpolnitev nacionalnih, evropskih in mednarodnih obveznosti poročanja ter pripravo stališča s področja podnebnih ciljev in ciljev varstva zraka,
- priprava predlogov ukrepov za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in onesnažil zraka v kmetijstvu ter ovrednotenje njihovih učinkov,
- izračun emisijske intenzivnosti TGP portfelja NLB d.d. v Sloveniji in JV Evropi,
- izobraževanje, osveščanje in priprava kodeksov dobrih praks za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in onesnažil zraka v kmetijstvu ter priprava vsebin za Podnebno ogledalo.

7.8.1.1.4. Spremljanje mesnatosti prašičev

Naročnik: MKGP

Koordinatorica: dr. Marjeta Čandek-Potokar

Naloga je financirana na letni ravni preko javnega naročila s strani MKGP. Cilji te naloge so spremljanje mesnatosti prašičev v Sloveniji in EU ter sodelovanje v ekspertni skupini, ki potrjuje metode (enačbe), ki se v članicah EU uporabljajo za oceno mesnatosti prašičev na liniji klanja, ki je osnova za tržne rede. V to nalogo sodi tudi spremljanje novosti in objav s področja klasifikacije klavnih trupov prašičev.

7.8.1.1.5. Razvoj in vzdrževanje internetnih aplikacij ter podatkovnih zbirk s področja kmetijstva

Naročnik: različna podjetja

Koordinator: dr. Janez Jeretina

Spletna aplikacija LABKIS, ki jo uporabljata Emona razvojni center za prehrano in Agroživilski laboratorij Nova Gorica, omogoča zajem analitskih podatkov, preglede, pripravo različnih poročil in izvidov. Poskrbljeno je tudi za hrambo in varnost podatkov. Nadaljevali bomo s posodobitvami aplikacije MLEKIS za spremljanje tehnološke kakovosti oddanega mleka v čredah, ki sodelujejo z mlekarno Celeia. Uporabnikom bomo nudili kakovostne informacije, možnost obvestil in strokovno podporo.

7.8.1.2. Oddelek za sadjarstvo, vinogradništvo in vinarstvo

7.8.1.2.1. Analize grozdja, mošta in vina

Sodelavci: dr. Franc Čuš, dr. Katja Šuklje Antalick, dr. Anastazija Jež Krebelj, dr. Mateja Potisek

Na področju kemijskih in mikrobioloških analiz vina bomo v letu 2026 analizirali tržne vzorce vin na osnovne in napredne kemijske in mikrobiološke parametre. Prav tako pričakujemo nekaj tržnih vzorcev vin za izotopske analize.

7.8.1.2.2. Projektno sodelovanje z Ljubljanskim gradom

Koordinator: dr. Franc Čuš

V sklopu projekta *Ljubljanski grad* skrbimo za oskrbo vinograda na grajskem griču v Ljubljani. Posajenih je 1.050 trt sort rdečegrajc (zweiglet) in belpin (chardonnay). Vinograd je bil posajen v letu 2016. V letu 2025 smo imeli običajno trgatve in vinifikacijo grozdja v mikrovinifikacijski kleti na KIS. V letu 2026 bomo predvidoma nadaljevali z oskrbo grajskega vinograda in vinifikacijo grozdja.

7.8.1.2.3. Projektno sodelovanje z vinsko kletjo Tikveš

Koordinator: dr. Klemen Lisjak

V vinski kleti Tikveš bomo preučevali tehnologije za izboljšanje kakovosti potenciala belih vin z uporabo ne-*Saccharomyces* kvasovk.

7.8.1.3. Oddelek za ekonomiko kmetijstva

7.8.1.3.1. Izračun standardnega prihodka kmetijskih gospodarstev za leto 2025 v skladu s pravilnikom, ki določa izračun standardnega prihodka kmetijskih gospodarstev

Financer: MKGP
Koordinator: Barbara Zagorc

Cilj te naloge je izračun standardnega prihodka (SO) kmetijskih gospodarstev in izvedenih kazalcev (ekonomska velikost, tip kmetovanja) na čim bolj podrobni ravni za leto 2025.

Standardni prihodek (SO) je razmeroma enostaven ekonomski kazalec (pričakovana povprečna bruto proizvodnja kmetijskega gospodarstva, izhajajoča iz njegove strukture proizvodnje), ki omogoča razvrščanje kmetijskih gospodarstev v tipe kmetovanja in razrede ekonomske velikosti ter tako omogoča poglobljene analize na različnih ravneh kmetijstva. Izračun SO na ravni posameznih kmetijskih gospodarstev in vključitev vzpostavljene podatkovne baze v administrativni podatkovni sistem MKGP močno povečuje uporabnost in analitično vrednost teh podatkov, predvsem za namen spremljanja stanja slovenskega kmetijstva in načrtovanja kmetijske politike na različnih ravneh, pa tudi za izračunavanje ekonomskega praga za vstop v posamezne ukrepe kmetijske politike v programskem obdobju 2023–2027.

Izvedene bodo naslednje aktivnosti:

- pregled metodologije za izračun SO kmetijskih gospodarstev ter priprava popravkov v primeru sprememb v administrativnih zbirkah potrebnih za izračun SO ter priprava povezovalnih šifrantov z uporabo SO koeficientov za leto 2025; izračun SO koeficientov na najbolj podrobni ravni (pri čemer je raven odvisna od dostopnosti zanesljivih podatkov, potrebnih za izračun SO koeficientov);
- izračun SO kmetijskih gospodarstev, ki so vpisana v Register kmetijskih gospodarstev (RKG), za leto 2025;
- izračun SO kmetijskih gospodarstev za leto 2025, ki so v letu 2025 oddali Zbirno vlogo;
- uvrstitev kmetijskih gospodarstev v ustrezen tip kmetovanja ter v razred ekonomske velikosti za leto 2025;
- priprava priloge 3: Vrednost osnovnih SOC pravilnika, ki določa izračun standardnega prihodka kmetijskih gospodarstev;
- izračun podrobnih SO za namen priznanja organizacij proizvajalcev in preverjanja skupin proizvajalcev;
- priprava končnega poročila za leto 2025.

7.8.1.4. Oddelek za kmetijsko ekologijo in naravne vire

7.8.1.4.1. Analiza rodovitnosti tal in vsebnosti nevarnih snovi v tleh in pridelkih kot izhodišče za strokovno in okolju prijazno kmetovanje na vodovarstvenih območjih v Mestni občini Ljubljana ter na območju vodarne Brest pri Igu v letu 2026

Financer: Mestna občina Ljubljana
Koordinator: Janez Sušin

Rodovitnost kmetijskih tal na vodovarstvenem območju v Mestni občini Ljubljana (VVO MOL) spremljamo od leta 2001, na območju vodarne Brest pri Igu (VVO Brest) pa od leta 2015. Projekt ugotavljanja rodovitnosti tal temelji na periodičnem (4-letnem) spremljanju rodovitnosti tal na 240 izbranih kmetijskih zemljiščih na VVO MOL ter na 40 izbranih zemljiščih na VVO Brest. V ta

namen bomo v letu 2026 vzorce tal analizirali na kislost (pH), rastlinam lahko dostopni fosfor in kalij ter na vsebnost organske snovi. V okviru projekta bomo kmetom na VVO MOL s pomočjo hitrih talnih nitratnih testov svetovali gnojenje v zaščiteneh prostorih (rastlinjaki) ter na prostem. V vzorcih tal in pridelkih bomo ugotavljali ostanke FFS. Pomemben del projekta bo namenjen rednemu izobraževanju kmetov na področju gnojenja in uporabe FFS na VVO.

7.8.1.4.2. Vzorčenje tal ter meritve nevarnih snovi in nitratnega dušika v tleh v okviru uradnega nadzora IRSKGLR v letu 2026

Financer: MKGP, IRSKGLR

Koordinator: Janez Sušin

Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo (IRSKGLR) bo v okviru letnega programa za leto 2026 izvedel uradni nadzor, s katerim bo preveril izvajanje in spoštovanje določenih predpisov s področja kmetijstva, ki zagotovljeno varstvo javnega interesa. Javni interes se na kmetijskih zemljiščih izkazuje kot interes ohranjanja kakovosti kmetijskih zemljišč ter površinskih in podzemnih voda pred onesnaženjem z nitrati in nevarnimi snovmi. IRSKGLR bo v okviru uradnega nadzora preveril izvajanje Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (Uradni list RS, št. 113/09, 5/13, 22/15, 12/17), Uredbe o mejnih, opozorilnih in kritičnih imisijskih vrednostih nevarnih snovi v tleh (Uradni list RS, št. 68/96) ter uredb o VVO, ki jih je Vlada Republike Slovenije sprejela na podlagi Zakona o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20). KIS bo pri izvedbi uradnega nadzora sodeloval kot vzorčevalec tal na terenu, izvajalec kemijskih analiz, naročniku pa bomo na podlagi rezultatov kemijskih analiz pripravili tudi strokovno mnenje.

7.8.1.4.3. Kakovost tal na urbanih vrtničkih v Mestni občini Ljubljana v letu 2026

Financer: Mestna občina Ljubljana

Koordinator: Janez Sušin

V Mestni občini Ljubljana (MOL) je na voljo več urbanih vrtničkov, ki jih MOL zainteresiranim uporabnikom oddaja v najem in obdelavo. Leta 2026 bomo v okviru redne kontrole kakovosti tal na izbranih urbanih vrtničkih odvzeli vzorce tal ter v njih ugotavljali parametre onesnaženosti (ostanki FFS, težke kovine) in rodovitnosti (pH, rastlinam lahko dostopni fosfor in kalij, organska snov). Rezultate analiz s poudarkom na ustreznih priporočilih za gnojenje bomo najemnikom urbanih vrtničkov predstavili na predavanjih, ki jih bo MOL organizirala na območjih vrtničkov.

7.8.1.4.4. Zagotovitev in prilagoditev podatkov bilanc hranilnih snovi in podatkov o organskih gnojilih za kmetijstvo glede na zahteve EU statistične zakonodaje

Financer: SURS

Koordinator: Janez Sušin

V okviru projekta bomo pregledali zahteve nove zakonodaje, določene z izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2024/2212 z dne 3. septembra 2024 o določitvi pravil za uporabo Uredbe (EU) 2022/2379 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi s statističnimi podatki o hranilih, v okviru Priloge I, podatkovnega niza 2 (organska gnojila za kmetijstvo) ter Priloge II (Bilanca hranilnih snovi), ki vključuje sedem podatkovnih nizov. V ta namen bomo pregledali do sedaj uporabljene podatkovne vire za namen zagotavljanja navedenih podatkov, uredili metodološko dokumentacijo ter implementirali potrebne metodološke prilagoditve v okviru sedanje nacionalne metodologije izračunov bilančnih presežkov dušika in fosforja v kmetijstvu. Cilj navedenega dela bo trajnostna zagotovitev potrebnih podatkov SURS za poročanje Eurostatu, kot to določa navedena zakonodaja. V okviru projekta bomo v sodelovanju s SURS definirali tudi standardizirano strukturo podatkov, ki jih bo KIS v okviru navedenih zahtev posredoval SURS.

7.8.1.4.5. Izgradnja celovitega sistema za načrtovanje, spremljanje in trajnostno obvladovanje vegetacije na železniški infrastrukturi za leto 2025, 2026, 2027*Financer:* SŽ infrastruktura d.d.*Koordinator:* Anže Rovanišek

Zaradi prepovedi uporabe glifosata in hkratnem pomanjkanju ustreznih in učinkovitih alternativnih nekemičnih metod uravnavanja plevelne vegetacije bomo v letu 2026 nadaljevali sodelovanje s podjetjem SŽ infrastruktura d.d., katere glavna dejavnost je upravljanje in vzdrževanje železniške infrastrukture ter vodenja železniškega prometa v Sloveniji. Aktivnosti v tej nalogi obsegajo načrtovanje ukrepov, svetovanje, nadaljnje terenske popise plevelne vegetacije ter izvedbo bioloških preizkušanj aktivnih snovi, ki so z novim pravilnikom o pravilni uporabi fitofarmacevtskih sredstev (Ur. l. 155/22) dovoljene za zatiranje plevelne vegetacije na železniški infrastrukturi. Sodelovali bomo tudi pri razvoju algoritma za določanje stopnje zapleveljenosti na podlagi avtomatske analize videoposnetkov odsekov železniških prog. Na podlagi pridobljenih podatkov bomo posodobili podatkovne baze in vegetacijsko karto, ki smo jih izdelali v predpreteklem letu in ga nadgradili z novimi funkcionalnostmi. S ciljem strokovne, učinkovite in trajnostne rabe herbicidov bomo oblikovali GIS orodje ki bo osnova za načrtovanju ukrepov zatiranja plevelne vegetacije na železniški infrastrukturi.

7.8.1.4.6. Posodobitev pedoloških podatkov o kmetijskih tleh v Pedološki karti Slovenije 2024–2026*Financer:* Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano*Koordinator:* Monika Gričnik

Namen projekta je izvedba posodobitve pedološke karte, ki bo v prihodnje služila kmetijstvu kot osnovna informacija pri načrtovanju natančnega oziroma preciznega kmetijstva ter nudila dobro osnovo za pravilno delovanje orodja SI-FAST, ki za namene izvajanja svetovanja uporablja tudi podatke o tleh in s tem zmanjševala pritisk na okolje, vode, tla in zrak. V letu 2026 bomo skupaj s partnerji dokončali posodobitev pedološke karte SLO, izdelavo pedološke karte KZ SLO ter razne digitalne tematske karte lastnosti in primernosti tal oz. zemljišč.

7.8.1.4.7. Javno naročilo v okviru Spremljanja stanja kmetijskih tal Slovenije 2025 - 2026*Financer:* Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo*Koordinator:* Dr. Robert Leskovšek

V okviru javnega naročila bomo celostno obravnavali stanje in varstvo kmetijskih tal v Sloveniji, s poudarkom na spremljanju fizikalnih, kemijskih in bioloških lastnosti tal, zalog hranil in organskega ogljika ter tveganj za okolje in prehransko verigo. Raziskave vključujejo ocene erozije, izpustov ogljika iz organskih tal, vsebnosti težkih kovin in ostankov fitofarmacevtskih sredstev ter ranljivosti vodotokov zaradi kmetijskih praks. Poseben poudarek je namenjen vplivom različnih načinov obdelave tal, zlasti ohranitvene obdelave, ozelenitve in uporabe dosevkov, na rodovitnost tal, biotsko pestrost talnih organizmov ter dolgoročno zdravje tal.

7.8.1.5. Oddelek za rastlinsko pridelavo**7.8.1.5.1. Javno naročilo za izvedbo strokovne naloge – vpliv inhibitorjev***Financer:* Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano*Koordinator:* dr. Aleš Kolmanič

Javno naročilo obsega nalogo preučitve vpliva uporabe inhibitorjev nitrifikacije in ureaze na učinkovitosti izkoristka dodanega N ter na pridelek biomase koruze, zmanjšanje izgub N in zmanjšanje emisij N₂O. Naloga se izvaja v letih 2025-2027, vpliv se preuči preko poljskih

poskusov z uporabo sintetičnega N in organskih gnojil na dveh lokacijah. Uporaba inhibitorjev nitrifikacije se preuči tudi v kombinaciji z različnimi dušičnimi mineralnimi gnojili, med katerimi nekatera že vsebujejo dodane inhibitorje.

7.8.1.5.2. Javno naročilo Repatriacija slovenskih rastlinskih genskih virov v kmetijstvu in prehrani iz tujih genskih bank

Financer: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
Koordinator: dr. Lovro Sinkovič

Javno naročilo obsega repatriacijo slovenskih rastlinskih genskih virov (RGV) iz tujih genskih bank v Javno službo rastlinske genske banke (JSRGB). Aktivnosti vključujejo identifikacijo slovenskih RGV v tujih zbirkah in izvedbo postopkov za pridobitev vzorcev. Naloga se izvaja v obdobju 2025–2026, v dveh fazah: prva faza zajema poizvedbe in pregled tujih zbirk, druga faza pa postopke izmenjave vzorcev in njihovo vključitev v nacionalne zbirke. Projekt prispeva k ohranjanju biotske raznovrstnosti in krepitvi strateških ciljev SKP 2023–2027.

7.8.1.5.3. Javno naročilo Model vzpostavitve trajnega varnega hranjenja rastlinskih genskih virov iz javne službe nalog rastlinske genske banke na dodatni lokaciji

Financer: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
Koordinator: dr. Jelka Šuštar Vozlič

Javno naročilo obsega izdelavo modela vzpostavitve trajnega varnega hranjenja najbolj ogroženih RGV iz JSRGB po prioritetah, ki se hranijo v obliki semena ex situ (krmne rastline, žita, vrtnine ter zdravilne in aromatične rastline, in ki se hranijo oziroma lahko hranijo v pogojih in vitro (krompir, vrtnine, hmelj, vinska trta, zdravilne in aromatične rastline), na dodatni, drugi varni lokaciji v Sloveniji in tujini (t.i. black box), za izbrane RGV tudi v semenskem trezoru Svalbard.

7.8.1.6. Oddelek za infrastrukturo, raziskave in prenos znanja

7.8.1.6.1. Plačilo najemnine oz. tehnološkega svetovanja za nasad ameriških borovnic na Drenovem Griču

Koordinatorica: dr. Nika Cvelbar Weber
Sodelavci:

Prihodek od najema oziroma tehnološkega svetovanja za nasad ameriških borovnic na Drenovem Griču se izvaja po ustaljenem postopku.

7.8.2. Kmetijsko svetovanje

Kmetijsko svetovanje oziroma prenos znanja izvajamo v okviru različnih dogodkov, ki jih organiziramo sami, ali po naročilu javne službe kmetijskega svetovanja, različnih strokovnih združenj ter združenj proizvajalcev, zadrug, lokalnih skupnosti in nevladnih organizacij. V zadnjih letih je prenos znanja oziroma svetovanje v večji meri vključeno tudi v letne programe javne službe in strokovnih nalog, v okviru katerih rezultate dela posredujemo različnim ciljnim skupinam, predvsem Javni službi kmetijskega svetovanja in neposrednim proizvajalcem. Prav tako je prenos znanja in rezultatov projektov do končnih uporabnikov postal obvezen del različnih nacionalnih, bilateralnih in evropskih ter drugih mednarodnih projektov. Že vrsto let si prizadevamo, da bi na inštitutu uspeli pridobiti koordinatorske vse javne službe, ki bi ob koordiniranju aktivnosti na inštitutu aktivno sodeloval predvsem z ministrstvi pristojnimi za kmetijstvo, okolje ter znanost in inovacije ter javno službo kmetijskega svetovanja ter na ta način poskrbel za učinkovito produkcijo kot tudi prenos znanja.

V okviru programa bomo tako tudi v naslednjih letih opravljali naslednje storitve:

- organizacijo posvetov, seminarjev in predavanj (samostojno ali v sodelovanju z drugimi inštitucijami),
- predstavitvene poskuse,
- demonstracije in predavanja v okviru različnih projektov,
- izobraževanja po naročilu KGZS,
- predavanja v okviru aktivnosti strokovnih združenj in združenj proizvajalcev,
- izdajanje tehnoloških listov,
- vzdrževanje spletne strani govedo.si za potrebe informacijske podpore svetovalnemu delu na področju govedoreje,
- aktualne informacije in nasvete na spletni strani KIS,
- konzultacije in sodelovanje v različnih komisijah,
- svetovanje po telefonu, elektronski pošti, obiske na terenu,
- svetovanje preko avtomatskega telefonskega odzivnika in drugo.

7.8.3. Tržna dejavnost – laboratorijske storitve

7.8.3.1. Semenski laboratorij

Koordinator: mag. Romana Rutar

Sodelavci: Darja Vouk, Marinka Kregar, Matejka Fortuna, Drago Žitek

V sklopu organizacijske enote SUP deluje specializirani laboratorij za analize kakovosti semena, ki analize izvaja tako za potrebe strokovnih nalog kot tudi za zunanje naročnike. V laboratoriju se opravljajo analize kalivosti semena, čistote, vlage, absolutne mase, vsebnosti števila semen drugih vrst rastlin, biokemični tetrazol testi ter testi kalibracije semena. Po naročilu se lahko izvajajo tudi nekatere analize mlevskih izdelkov (npr. padno število, primesi in hektolitrska masa) ter analize surovin za krmo (vlaga, botanične nečistote). Semenski laboratorij je akreditiran po ISTA (International Seed Testing Association) akreditacijskem standardu, ki je soroden standardu ISO 17025, prav tako pa je laboratorij v okviru akreditacije Centralnega laboratorija KIS usposobljen in akreditiran za izvajanje pelodnih analiz v vzorcih medu in cvetnega prahu.

V sklopu hranjenja standardnih vzorcev bodo v laboratoriju sprejeti, evidentirani, analizirani, označeni in shranjeni vsi vzorci semena, ki so v programu naročil Strokovne naloge s področja registracije sort rastlin in semenarstva za leto 2026.

V sklopu izvajanja naknadne kontrole bo po programu dela izvedeno vzorčenje partij semena in analize tistih parametrov kakovosti, ki jih za posamezne skupine rastlin predpisujejo pravilniki o trženju.

Laboratorij bo tudi v letu 2026 vključen v program primerjalnih testov ISTA, ki služijo preverjanju usposobljenosti akreditiranih laboratorijev v okviru mednarodne organizacije ISTA.

V laboratoriju je v letu 2026 načrtovan sprejem približno 1.800 vzorcev semena, od tega bo dobra tretjina vzorcev analiziranih v sklopu strokovnih nalog, ostalo pa kot servis za zunanje naročnike (trg). Ker se pri vsakem vzorcu opravi različno število analiz (odvisno od zahtev naročnika), to pomeni skupno okrog 4.000 analiz različnih parametrov. Planirajo se tudi pelodne analize na približno 180 vzorcih medu in cvetnega prahu.

7.8.3.2. Živinorejski laboratorij

Koordinatorja: dr. Tomaž Žnidaršič, mag. Andreja Opara

Tržne analize kakovosti voluminozne krme izvajamo v laboratoriju za NIRS analitiko. Laboratorij je opremljen s FOSS DS 2500 NIR analizatorjem, ki omogoča oceno kemične sestave krme (weendska analiza vključno z NDF in ADF) ter oceno hranilne vrednosti krme za prežvekovalce (ocena vsebnosti neto energije za laktacijo in vsebnosti presnovljivih beljakovin). NIR analizator omogoča tudi oceno prostornine plina pri travniških vzorcih, ki bi nastala pri in vitro inkubaciji vzorca z vampovim sokom v 24 h in encimatske prebavljivosti organske snovi (ELOS) pri koruznih vzorcih, kar prispeva k bolj točni oceni energijske vrednosti voluminozne krme.

Oddelek za živinorejo v sodelovanju z genetskim laboratorijem na KIS izvaja tudi analize mikrosatelitov za potrebe preverjanja porekla. Vključeni smo v mednarodni medlaboratorijski primerjalni test ISAG, kjer smo v skupini najzanesljivejših laboratorijev. S strani ICAR-ja smo od leta 2018 akreditirani za preverjanje porekla s pomočjo SNP podatkov.

7.8.3.2.1. Analize voluminozne krme z NIR-analizatorjem

Prednost NIRS-analitike v primerjavi s klasičnimi laboratorijskimi metodami je v njeni hitrosti, ugodni ceni in neuporabi kemikalij. Rezultate NIRS-analiz voluminozne krme (travnih in koruznih silaž, mrve, žitnih silaž, posevkov trav, detelj in TDM ter koruze za siliranje) shranjujemo v zbirko Krma v okviru spletne aplikacije za računanje obrokov (KOKRA/KOPIT - dostop prek portala www.govedo.si). Na ta način lahko rejci rezultate analiz neposredno uporabijo za sestavljanje in računanje krmnih obrokov. Za potrebe strokovnih nalog na KIS, tržnih nalog in kmetij letno analiziramo približno 2000 vzorcev.

7.8.3.2.2. Genski testi za določanje genetskih napak in potrjevanje porekla pri govedu

Z genskimi testi ugotavljamo nosilce dednih genetskih napak, kar predstavlja ključno informacijo pri odločanju o uporabi plemenskih bikov. Letno je načrtovano naključno preverjanje porekla pri 1 % (830) potomk krav, vključenih v kontrolo prireje, ter pri okrog 400 potomcih za potrebe drugih naročnikov (vzrejalšča, testne postaje, osemenjevalni centri, rejci, društva in zavodi KGZS). Večina preverjanj temelji na SNP-označevalcih, manjši del pa na analizi mikrosatelitov.

7.8.3.3. Centralni laboratorij

7.8.3.3.1. Analize grozdja, vina in drugih alkoholnih pijač

Z v letu 2025 doseženim številom analiziranih vzorcev za tržne analize ne moremo biti zadovoljni, saj smo iz glavnih dveh virov (deželna in kakovostna vina) prejeli 9 % oz. 3 % manj vzorcev kot letu 2024. Še vedno smo soočeni s posledicami dveh zaporednih letnikov z res neugodnimi pogoji za dozorevanje grozdja (2023, 2024) in čeprav smo uspeli zadržati vsaj večino strank iz prejšnjih let, so ti na ocenjevanje poslali manj vzorcev. Več optimizma pa vliva boljša trgatev letnika 2025, ki se je že izrazila v večjem številu izdanih odločb na koncu leta 2025.

Skupno število izdanih odločb v Sloveniji sicer pada že nekaj let. Še posebno nam se tudi pozna, da nimamo bližnjega zaledja vinorodne dežele v primerjavi s konkurenčnimi pooblaščenimi organizacijami za oceno grozdja in vina. Zato težje pridobivamo nove stranke, navkljub nekaterim našim prednostim, kot so ugodna cenovna politika, kratek odzivni čas in osebna dostopnost/komunikacija s strankami. Pred nami ostaja velik izziv – v pomladi 2026 se pričakuje sprejetje novega Zakona o vinu, ki bo odločilno vplival na naše izvajanje tržnih analiz. Glede na predloge v novem Zakonu se pričakuje manjše število obveznih analiz pred prodajo vina in zato še manjši prihodki iz tega naslova (če bodo tako predpisovali zadevni pravilniki, ki jih do sprejetja Zakona še ne bodo oblikovali). Navkljub temu se bomo angažirali, da prevzamemo čim večje število vzorcev na strateških področjih (celotna vinorodna dežela Primorska, Dolenjska in Bizeljsko-Sremiški vinorodni okoliš). Za leto 2026 si želimo tudi količinsko dobre trgateve, ki je pogoj za doseganje konkretnjših rezultatov glede analitike vzorcev vina. S korektnim delom in promocijo (publikacije, predavanja, obiski prireditelj) si bomo prizadevali za še večje zaupanje starih in novih strank.

7.8.3.3.2. Analize tal

Nadaljevali bomo z izvajanjem standardnih pedoloških analiz v okviru strokovnih nalog in za zunanje naročnike. V okviru monitoringa rodovitnosti tal bomo analizirali parametre rodovitnosti (kislost tal – pH, rastlinam dostopni fosfor, kalij in magnezij, organsko snov ter mineralne oblike dušika), ki so pomembni za optimalno načrtovanje gnojenja. S tehniko masne spektrometrije z

induktivno sklopljeno plazmo (ICP-MS) bomo analizirali težke kovine v tleh z namenom ugotavljanja onesnaženosti.

7.8.3.3.3. Analize mineralnih, organsko-mineralnih in organskih gnojil

Za uvoznike in proizvajalce gnojil ter tudi inšpektorat, bomo izvajali analize mineralnih, organsko-mineralnih in organskih gnojil, z namenom preverjanja skladnosti teh proizvodov z zakonodajo.

7.8.3.3.4. Analize medu

Vzorke medu bomo analizirali po naročilu služb za certificiranje, trgovskih verig ter posameznih pridelovalcev medu. Parametre kakovosti medu bomo ovrednotili skladno s Pravilnikom o medu (UL RS, št. 4/2011). Izvedli bomo mikroskopsko analizo peloda in v sodelovanju s podizvajalcem senzorično analizo. V medu in drugih čebeljih pridelkih bomo določali ostanke akaricidov za zatiranje pršice Varroa.

7.8.3.3.5. Analize krme, krmil in poljskih pridelkov

Krmila in poljske pridelke bomo analizirali na vsebnost vlage, surovih beljakovin, surovih vlaknin, surovega pepela, pepela, surovih maščob s hidrolizo ali brez nje, skupnih sladkorjev, škroba, ADF, ADL, NDF, ADIN, NDIN, vitamina A, vitamina E, vitamina C in aminokislin. V vzorcih krme in poljskih pridelkov bomo določali tudi vsebnost kalcija, magnezija, natrija, kalija, fosforja, železa, bakra, cinka in mangana.

7.8.3.3.6. Analize fitofarmacevtskih sredstev (FFS)

V letu 2026 bomo analizirali aktivne snovi in fizikalno-kemijske lastnosti fitofarmacevtskih sredstev (FFS). Analize bomo izvajali za posamezna podjetja, proizvajalce ali distributerje fitofarmacevtskih sredstev. Sodelovali bomo v mednarodni shemi za analize fitofarmacevtskih sredstev BU-PT, ki jo organizira Federal Agency for the Safety of the Food Chain.

7.8.3.3.7. Spremljanje ostankov FFS v kmetijskih pridelkih, tleh in medu

V okviru servisnega dela bomo v letu 2026 za notranje in zunanje naročnike analizirali ostanke FFS v sadju, zelenjavi, tleh, vinu, soku, marmeladi, cvetnem prahu, mrtvicah in medu.

7.8.3.3.8. Analize rastlinskega materiala

Za notranje ter zunanje naročnike bomo analizirali vzorce vrtnin in poljščin, na vsebnost nitratov, nitritov in vitaminov. Analize so zanimive predvsem za projektno in strokovno delo notranjih naročnikov.

7.8.3.3.9. Analize enoloških sredstev

Kot izvedenci za analize enoloških sredstev bomo za potrebe vinarske inšpekcije ter za druge naročnike analizirali različna enološka sredstva in preverjali njihovo skladnost z zahtevami enološkega kodeksa.

Preglednica 6: Število analiziranih vzorcev Agrokemijskega in Enološkega laboratorija v letih 2022– 2025 ter načrt za leto 2026.

AGROKEMIJSKI LABORATORIJ	2022	2023	2024	2025	Načrt 2026	
Tla	2333	3224	2709	3637	3000	
Voluminozna krma, krmila in dodatki	631	614	875	583	500	
Poljščine in pridelki	255	254	271	291	250	
Med	116	207	305	303	300	
Organska in mineralna gnojila	152	127	141	115	100	
Fitofarmacevtska sredstva	45	48	53	23	40	
Ostanki FFS	430	205	84	188	200	
Vino in žganje	64	9	6	0	0	
Rastline	192	104	156	199	200	
Ostalo	42	70	428	417	400	
Skupaj	4260	4862	5028	5756	4990	
ENOLOŠKI LABORATORIJ						
Žgane pijače	21	36	52	27	30	
Inšpekcijski vzorci vina	39	42	36	44	30	
Posamezne analize	381	511	331	408	300	
Deželno vino	404	421	378	341	350	
Kakovostno vino	962	922	846	822	780	
Izotopske analize	20	20	20	20	20	
Grozdje in vino za raziskave	134	190	338	126	100	
Medlaboratorijske primerjalne analize	10	10	10	11	10	
Skupaj	1971	2152	2011	1799	1620	
Prepis dokumentov (analiz)	211	167	172	140	150	
Spremni dokumenti	102	105	103	115	100	

Preglednica 7: Število analiziranih vzorcev Agrokemijskega in Enološkega laboratorija glede na naročnike v letih 2024 - 2025 ter načrt analiz za leto 2026.

Vrsta vzorca	2024			2025			Načrt 2026
	zunANJI naročniki	notranji naročniki	Skupaj	zunANJI naročniki	notranji naročniki	Skupaj	
AGROKEMIJSKI LABORATORIJ							
Tla	1602	1107	2709	1107	2530	3637	3000
Voluminozna krma, krmila in dodatki	266	609	875	242	341	583	500
Poljščine in pridelki	26	245	271	29	262	291	250
Med, cvetni prah, čebele	288	17	305	285	18	303	300
Organska in mineralna gnojila	136	5	141	98	17	115	100
Fitofarmacevtska sredstva	35	18	53	18	5	23	40
Ostanki FFS	3	81	84	58	130	188	200
Vino in žganje	6	0	6	0	0	0	0
Rastline	7	149	156	0	199	199	200
Ostalo	22	406	428	27	390	417	400
Skupaj	2391	2637	5028	1864	3892	5756	4990
ENOLOŠKI LABORATORIJ							
Žgane pijače	52		52	27		24	30
Inšpekcijski vzorci	36		36	44		44	30
Posamezne analize	331		331	408		408	300
Deželno vino	378		378	341		341	350
Kakovostno vino	846		846	822		822	780
Izotopske analize	20		20	20		20	20
Grozdje in vino za raziskave		338	182		126	126	100
Medlaboratorijske pri. analize		10	10		11	11	10
Skupaj	1663	348	2011	1662	137	1799	1620
Prepis dokumentov (analiz)		172	172	140		140	150
Spremni dokumenti		103	103	115		115	100

7.8.3.4. Genetski laboratorij

Koordinatorica: dr. Barbara Pipan

Sodelavci: Živa Jurič, Eva Plestenjak, Zala Bohar

V genetskem laboratoriju na genetskem nivoju z uporabo različnih molekularnih markerskih sistemov (npr. SSR, CAPS, SCAR, KASP-SNP, ILP) preverjamo vrstno/sortno pristnost in čistosti za skupine rastlin za katere imamo izbrane markerje ter razvito metodiko za genotipizacijo (npr. žita, križnice, ajda, fižol, vinska trta) na nivoju fragmentov in/ali alelov. Pristopi na podlagi genetike so v primeru reševanja dvomov o sortni/vrstni pristnosti in čistosti na voljo in podpora kot dodatne analize tistim na fenotipskem nivoju Službi za uradno potrjevanje, inšpekcijski službi, ministrstvu, žlahtniteljem, uvoznikom in pridelovalcem semenskega materiala. Za namene selekcije križancev z uporabo lastnostno-vezanih DNA markerjev (MAS ter preverjanje pristnosti križancev), z uporabo pretočne citometrije (določitev stopnje ploidnosti ter velikosti genoma) ter izvedbo spektrofotometričnih metod v genetskem laboratoriju poteka tudi analiza žlahtniteljskih materialov fižola, krompirja, detelje in ajde. Sicer pa je večina genetskih ter genomskih analiz izvedenih raziskovalno, za izvedbo aktivnosti, ki potekajo znotraj različnih znanstveno-raziskovalnih projektov, ki trenutno tečejo na ORP/KIS.

7.8.3.5. Laboratorij za tkivne kulture

Koordinator: dr. Peter Dolničar

Sodelavke: Nina Karče Poljanšek, Elizabeta Komatar

Za potrebe pridelave izvornega in predosnovnega semena na Oddelku za infrastrukturo, raziskave in prenos znanja (OIRPZ) na KIS in za zunanje naročnike v laboratoriju za tkivne kulture in vitro vsako leto razmnožujemo semenski material slovenskih sort krompirja (brezvirusne rastline in vitro, minigomolje in mikrogomolje).

Razmnožujemo tudi brezvirusno izvirno in predosnovno seme slovenskih sort česna Ptujski spomladanski, Ptujski jesenski in Anka. V procesu zdravljenja virusov je šalotka Pohorka.

7.8.4. Tržna dejavnost - lastna pridelava in prireja**7.8.4.1. Oddelek za infrastrukturo, raziskave in prenos znanja**

Oddelek za infrastrukturo, raziskave in prenos znanja (OIRPZ) je razvojno-raziskovalno in infrastrukturno središče Kmetijskega inštituta Slovenije (KIS), katerega poslanstvo je pospeševanje tehnološkega napredka v kmetijstvu, zagotavljanje vrhunske raziskovalne podpore ter učinkovit prenos znanja v prakso. Oddelek sistematično povezuje raziskovalno odličnost, preizkušanje inovacij v realnih razmerah ter demonstracijsko in tržno dejavnost, pri čemer gradi most med znanostjo, kmetijsko prakso in gospodarstvom.

OIRPZ deluje v okviru štirih dislociranih infrastrukturnih centrov (IC), v katerih se izvajajo raziskovalne, poskusne, demonstracijske in tržne dejavnosti:

- Infrastrukturni center Jablje (IC Jablje)
- Infrastrukturni center Komenda (IC Komenda)
- Infrastrukturni center Brdo (IC Brdo)
- Infrastrukturni center Ptuj (IC Ptuj)

Vsak infrastrukturni center ima specifične primarne dejavnosti in komplementarne sekundarne naloge, skupni imenovalac pa je razvoj ter validacija naprednih kmetijskih tehnologij in praks. Oddelek razpolaga z ekološkimi in konvencionalnimi površinami, vključno z območji integrirane pridelave, ter zagotavlja pogoje za izvajanje interdisciplinarnih poskusov in demonstracij (npr. na IC Jablje vzpostavljen sistem ohranitvenega kmetijstva na srednjetežkih in prodnatih tleh).

V letu 2025 je OIRPZ dosegel izrazit kvalitativni preskok: močno je okrepil vpetost v domače in mednarodne projekte, bistveno dvignil nivo raziskovalno-razvojnih aktivnosti ter utrdil vlogo oddelka kot ključnega operativnega poligona za uvajanje sodobnih tehnologij v rastlinski pridelavi in širšem agroživilskem prostoru. Posebej pomemben mejnik predstavlja razvoj in zagon

interdisciplinarnih infrastrukturnih rešitev, ki omogočajo preizkušanje naprednih pristopov na stičišču pridelave hrane, digitalizacije in energetike (vključno z agrofotovoltajiko na IC Brdo kot referenčnim pilotnim poskusnim in demonstracijskim okoljem).

V letu 2026 bo oddelek usmerjen v še višjo raziskovalno in znanstveno odličnost ter v povečanje obsega in kakovosti projektno-raziskovalnega in razvojnega dela. Prednostna področja vključujejo: robotiko in avtonomne sisteme, umetno inteligenco ter podatkovno podprto odločanje, nove gojitvene sisteme in tehnologije, namakanje in sonaravno upravljanje z vodo, napredno senzoriko in merilne platforme, agrofotovoltajiko, zavarovane prostore (npr. rastlinjaki, zaščitene pridelovalne strukture) ter integracijo teh rešitev v robustne, podnebno odporne pridelovalne sisteme. Ključen poudarek bo na povezovanju z gospodarstvom, soustvarjanju razvojnih partnerstev, standardizaciji protokolov ter na vzpostavljanju primerljivih eksperimentalnih pogojev, ki omogočajo objave v visoko rangiranih znanstvenih revijah in učinkovito tehnološko validacijo.

Na vseh infrastrukturnih centrih bomo nadaljeval intenzivno posodabljanje raziskovalne in demonstracijske infrastrukture. Ta infrastruktura ni namenjena zgolj raziskovalcem našega oddelka, temveč vsem raziskovalcem in tehnikom KIS, saj je cilj oddelka zagotavljati široko dostopno, sodobno in zanesljivo podporno okolje za izvedbo poskusov, meritev, demonstracij in prenosa tehnologij v prakso.

Hkrati bo leto 2026 ključno tudi na področju živinoreje. Če v tem letu ne bo uspelo izvesti nujne posodobitve hleva, bo potrebno resno razmisliti o opustitvi oziroma prestrukturiranju te tržne dejavnosti, saj že več let predstavlja izrazit kadroviski in finančni izziv, ki ga na ravni oddelka ni več mogoče vzdržno obvladovati brez sistemske investicijske in organizacijske podpore.

Prenos znanja ostaja integralni del delovanja oddelka in se bo v letu 2026 izvajal z usklajeno kombinacijo raziskovalnih projektov, demonstracijskih aktivnosti in sodelovanja z industrijo. Ključne oblike vključujejo izobraževanja in tečaje, delavnice, seminarje, prikaze in poljske dneve, strokovno svetovanje in tehnično podporo ter aktivno mreženje in izmenjavo znanja. S tem OIRPZ krepi vpliv raziskovalnih rezultatov v praksi, podpira tehnološko posodobitev slovenskega kmetijstva ter prispeva k večji produktivnosti, ekonomski učinkovitosti in okoljski trajnosti pridelave.

7.8.4.1.1. Kmetijska zemljišča Kmetijskega inštituta Slovenije

Oddelek za infrastrukturo, raziskave in prenos znanja bo v letu 2026 obdeloval 463,92 ha kmetijskih zemljišč na območjih Jabelj, Ptuja in Brda pri Lukovici ter približno 10 ha kmetijskih zemljišč posestva KŽK na območju Lahovč in Spodnjega Brnika. Zemljišča posestva KŽK so v celoti namenjena izvajanju programa strokovnih nalog in žlahtnjenju krompirja (JS v Poljedelstvu).

Dobra polovica vseh obdelovalnih zemljišč je v lasti Republike Slovenije, preostali del pa je v zakupu od fizičnih oseb.

Preglednica 8: Površine po vrstah rabe GERK-ov.

Vrsta rabe GERK	Skupna grafična površina ha.a.m ²	Število GERK-ov
1100 - Njiva	438.34.87	38
1131 - Začasno travinje	0	0
1170 - Jagode na njivi	0.10.80	2
1180 - Trajne rastline na njivskih površinah	0.02.82	1
1191 - Rastlinjak, kjer pridelava ni v tleh	0.17.41	2
1221 - Intenzivni sadovnjak	13.16.00	19
1222 - Ekstenzivni oz. travniški sadovnjak	0.16.61	2
1300 - Trajni travnik	11.54.03	15
1610 - Kmetijsko zemljišče v pripravi	0	0
1190 - Rastlinjak	0.39.72	3
Skupaj površine	463.92.26	82

Pričakuje se, da bo v letu 2026 dokončana komasacija kmetijskih zemljišč na območju IC Jablje, kar bo pomembno vplivalo na razporeditev posesti, organizacijo pridelave ter načrtovanje nadaljnjih infrastrukturnih ureditev (zlasti namakalnega sistema na mengeškem polju). Hkrati se po napovedih MNVP v letu 2026 predvideva uvedba novega vodovarstvenega območja VVO I z državno predpisanimi omejitvami. To pomeni, da bo leto 2026 z vidika komasacije in morebitne zaostritve vodovarstvenega režima za oddelek in predvsem za IC Jablje strateško in operativno izjemno pomembno.

Obe okoliščini bosta od sodelavcev zahtevali posebno pozornost in zbranost, večjo delovno obremenitev ter še bolj redno, usklajeno in dokumentirano sodelovanje s celotno upravo KIS, tako pri pravočasnem prilagajanju tehnoloških ukrepov in načrtov pridelave kot tudi pri zagotavljanju skladnosti z upravnimi postopki, evidencami in predpisanimi omejitvami.

7.8.4.1.2. IC Jablje - Poljedelska proizvodnja

Pri načrtovanju poljedelske proizvodnje najprej upoštevamo rezervacijo ustreznih zemljišč za poskusno-raziskovalne namene, pri tem pa upoštevamo:

- kolobar,
- primernost posameznih zemljišč, omejitve, ki izhajajo iz tega, da leži precejšnji del zemljišč na vodovarstvenem območju (VVO),
- ekonomiko pridelovanja posameznih poljščin in možnost prodaje pridelkov.

Preglednica 9: Načrtovane pridelovalne površine v letu 2025 v primerjavi z letom 2024 (v ha).

Poljščina	Plan	Realizacija	Plan	Indeks	Indeks
	2025	2025	2026	realiz./plan	plan/realiz.
	(ha)	(ha)	(ha)	2025/2025	2025/2026
Ozimna pšenica	46,88	46,88	55,49	1,00	1,18
Ozimna pšenica – VVO1	30,29	30,29	18,94	1,00	0,63
Ozimna pšenica - EKO	2,27	2,27	3,48	1,00	1,53
Ozimni ječmen	15,52	0,00	0,00	0,00	0,00
Ozimna krmna ogrščica	51,99	51,99	51,80	1,00	1,00
Koruza	18,74	18,74	14,86	1,00	0,79
Koruza – EKO	66,80	62,76	100,94	0,94	1,61
Koruza – silažna	3,42	3,68	8,08	1,08	2,20
Mnogocvetna ljuljka	16,34	14,77	14,05	0,90	0,95
Mnogocvetna ljuljka – VVO1	20,98	12,61	14,96	0,60	1,19
Travniki	12,61	20,98	20,72	1,66	0,99
Inkarnatka	10,20	10,20	10,20	1,00	1,00
Krmni grah – VVO1	15,43	15,43	21,06	1,00	1,36
Krmni grah – EKO	0,00	4,19	0,00	0,00	0,00
Soja	15,69	15,36	19,93	0,98	1,30
Ajda	6,89	3,56	3,82	0,52	1,07
Ajda – strniščna	9,84	16,89	4,85	1,72	0,29
Proso strniščno	0,00	0,00	4,00	0,00	0,00
Črna detelja	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Jari oves	20,00	36,76	19,91	1,84	0,54
Poskusi – drugi oddelki	15,43	15,43	10,59	1,00	0,69
Koruza – VVO1	2,33	2,33	2,00	1,00	0,86
Riček - EKO	11,31	15,57	7,39	1,38	0,47
Lucerna	25,00	29,29	29,00	1,17	0,99
Lucerna - EKO	0,00	3,31	2,24	0,00	0,68
Skupaj	461,73	460,12	469,53	1,00	1,02

* VVO1 – vodovarstveno območje I reda

* EKO – proizvodnja po ekoloških smernicah

7.8.4.1.3. Ekološka proizvodnja na OIRPZ

Na OIRPZ si prizadevamo povečevati ekološke površine predvsem zaradi poskusniških in deloma tudi tržnih potreb. K postopku povečevanja ekoloških površin pristopamo postopoma in na strokoven način, upoštevajoč več tržnih in predvsem regulativnih dejavnikov in omejitev.

Preglednica 10: Ekološke površine v letu 2026.

Vrsta ukrepa	Površina (ha)
EKO (sadovnjak)	1,5
EKO (njive)	25,49
PREUSMERITEV V EKO (njive) lokacija Ptuj	2,26
SKUPAJ	29,25

7.8.4.1.4. Semenarstvo in vzdrževalna selekcija sort kmetijskih rastlin na IC Jablje

Preglednica 11: Plan pridelave semena za lastno razmnoževanje v letu 2026 IC Jablje.

Kategorija	Rastlinska vrsta	Sorta	Plan	Plan	Realizacija	Plan	Plan
			2025	2025	2025	2026	2026
			(kg)	(ha)	(kg)	(kg)	(ha)
Predosnovno seme	Ajda	ČEBELICA			2.281		
	Inkarnatka	INKARA	1.688	2,68	1.466		
	Mnogocvetna ljujka	KPC LAŠKA	665	0,70	746		
	Črna detelja	POLJANKA				337	1,07
Osnovno seme	Ozimna pšenica	GOROLKA	22.893	4,73	18.609	4.840	1,21
	Ajda	ČEBELICA	4.637	6,44	9.302	4.420	4,00
	Inkarnatka	INKARA	10.188	15,82	10.149	13.680	26,46
	Črna detelja	POLJANKA	608	2,00	0	5.737	5,49
	Krmna ogrščica	STARŠKA	0	0,00	0	3.759	2,27
Certificirano seme 1. množitve	Ozimna pšenica	GOROLKA	99.220	20,50	109.445	114.400	26,78
	Jari oves	NONI	24.840	6,00	12.985	23.375	5,88
	Navadna ajda	ČEBELICA	2.160	3,00	4.224	21.250	25,00
	Navadno proso	SONČEK	6.000	5,00	4.944	0	0,00

* seme je v letu 2025 namenjeno za lastno razmnoževanje in prodajo

Preglednica 11 potrjuje, da semenarstvo na IC Jablje v letu 2026 ostaja strateška, tehnološko zahtevna in raziskovalno podporna dejavnost OIRPZ, primarno usmerjena v zagotavljanje kakovostnega semena za lastno razmnoževanje (ter deloma tudi za trg), ob hkratnem ohranjanju sortne pristnosti in zdravstvenega statusa materiala. Preglednica odraža konsolidacijo in rast semenske pridelave na IC Jablje, s poudarkom na sortah z visoko operativno in strateško vrednostjo za OIRPZ, pri čemer bo doseganje načrtovanih količin v letu 2026 neposredno odvisno od tehnološke doslednosti, kadrovske razpoložljivosti ter učinkovite integracije semenarstva v celoten pridelovalno-raziskovalni režim infrastrukturnega centra.

Preglednica 12: Plan pridelave semena v letu 2026 na IC Ptuj.

Kategorija	Rastlinska vrsta	Sorta	Realizacija	Plan	Plan
			2025	2026	2026
			(kg)	(kg)	(ha)
žlahniteljevo seme	Nizki fižol	KIS Marcelijan	197	200	0,30
	Nizki fižol	KIS Amand	7	100	0,20
	Nizki fižol	KIS Pavlin	30	100	0,20
	Turški fižol	Keber	2	30	0,10
	Česen brezvirusni	Ptujski spomladanski	98	200	0,10
	Oljna buča	Slovenska golica	250		

	Navadno proso	Drava	37	200	0,30
	Navadno proso	Mura	108		
	Koruza	Rumeni osmak	419		
	Visoki fižol	KIS Rumeni maslenček	41		
	Visoki fižol	RILCL 1	34		
	Visoki fižol	RILCL 221	10		
	Paradižnik	Val	2		
	Paradižnik	Novosadski jabučar	3		
	Visoki fižol	KIS Ahac		30	0,10
	Visoki fižol	KIS Galikan		30	0,10
	Visoki fižol	KIS Urban		30	0,10
Predosnovno seme	Krmno korenje	Ljubljansko rumeno	0	5	0,10
	Strniščna repa	Kranjska okrogla	2	5	0,10
	Strniščna repa	Kranjska podolgovata	4	5	0,10
Osnovno seme	Solata	Ljubljanska ledenka	1		
	Solata	Belokriška	2		
	Česen	Ptujski jesenski	2.010	3.000	0,70
	Česen	Ptujski spomladanski	1.983	3.500	1,00
	Česen	Primorski	1.836	2.000	0,50
	Šalotka	Pohorka	1.500	1.800	0,70
	Inkarnatka	Inkara	2.630	2.300	5,00
	Feferoni	Eta	3		
	Paprika	Sivrija	2		
	Paprika	Jerneja	4		
	Paprika	Magdalena	2		
	Visoki fižol	Maslenec rani	67		
	Visoki fižol	Barianec	32		
	Visoki fižol	Ptujski maslenec		100	0,20
	Čebula	Ptujska rdeča		5	0,10
	Čebula	Belokranjka		5	0,10
	Čebula	Tera		5	0,10
standardno seme	Belo zelje	Nanoško	0	5	0,20
	Belo zelje	Varaždinsko 2	5		
	Solata	Vegorka	2		
	Solata	Bistra	3		
	Solata	Šempeterka	2		
	Solata	Mima	3		
	Navadni motovilec	Pomladin	0	10	0,20
	Nizki fižol	Ribnčan	170	200	0,30
	Visoki fižol	Jabelski pisanec	0	100	0,20
	Visoki fižol	Semenarna 22		200	0,30
	Nizki fižol	Češnjevec		150	0,30
	Bob	Matko	280		
	Okroglozrnati grah	Vitičar	1.560		
Certificirano seme 1. množitve	Koleraba	Rumena maslena	26	50	0,30
	Soja	Črna soja	236	200	0,30
	Pira	Murska bela EKO	700		
	Pira	Murska dolgoklasa EKO	1.300		
	Ajda	Darja EKO	184		
	Ozimna pšenica	Gorolka	24.100		

Preglednica 12 kaže, da je semenarstvo na IC Ptuj izrazito razvejano, kar je agronomsko in tehnološko zahtevno zaradi izolacijskih zahtev, velikega deleža ročnega dela, heterogenosti partij ter povečane potrebe po natančni sledljivosti in kontroli kakovosti. Skupno gledano preglednica potrjuje, da IC Ptuj v letu 2026 načrtuje kombinacijo: (i) ohranjanja in vzdrževalne selekcije (žlahntiteljevo/predosnovno/osnovno seme), (ii) ciljnega povečanja pri česnu in šalotki ter (iii) razširitve portfelja pri fižolih in prosu.

Operativno to pomeni višjo organizacijsko kompleksnost (več vrst, več lotov, več različnih pridelovalnih in dodelovalnih protokolov), zato bodo ključni dejavniki uspeha dosledna tehnološka disciplina, zadostna kadrovska razpoložljivost v kritičnih fenoloških fazah (setev/sajenje, cvetenje in izolacija, varstvo, spravilo) ter usklajenost dodelave in skladiščenja, da se zagotovi sortna čistost, kalivost in sledljivost semenskega materiala.

Dodatno tveganje predstavlja dejstvo, da se večina semenarstva izvaja v nezavarovanih prostorih, zato je že sicer občutljiva semenska pridelava vrtnin še toliko bolj izpostavljena vremenski variabilnosti (padavine, vročinski valovi, sušni stres, vetrolom, neurja), kar je tudi eden ključnih razlogov za izrazite razlike med planom in realizacijo pri posameznih vrstah oziroma sortah.

7.8.4.1.4.1. IC Jablje - dodelava semena in skladišče

Delo v skladišču IC Jablje je neposredno vezano na dinamiko poljedelske in semenske pridelave ter na tržne potrebe po semenu in merkantilnih žitih. Skladišče predstavlja ključno tehnološko točko za zagotavljanje kakovosti, sledljivosti in pravočasne dobave, saj vključuje naslednje operacije:

- prevzem, evidentiranje in skladiščenje semena poljščin, merkantilnih in krmnih žit lastne pridelave,
- sušenje semena in zrnja skladno s ciljnim parametri vlage in kakovosti, čiščenje, dodelava (kalibracija/odstranitev primesi) in pakiranje semena,
- priprava krmil za prehrano lastne živine,
- prodaja semena poljščin ter merkantilnih žit.

Predvidene količine dodelanega netretiranega semena za leto 2026 so prikazane v preglednici 13. Realizacija 2025 je pri skupni količini semena presegla plan (551.648 kg, indeks realizacija/plan = 1,13), pri čemer izstopata pšenica (+30 %) in ječmen (+17 %). Načrt 2026 je po obsegu izrazito nižji (295.089 kg, indeks plan/realizacija = 0,53), kar pomeni približno prepolovitev dodelave glede na dejansko realizacijo 2025 in hkrati spremembo strukture sortimenta. Dejstvo je, da semenarska podjetja pri nas v tej sezoni niso naročila naročene proizvodnje žit, saj imajo svoj kapacitete ali pa so semenarstvo preselile iz Slovenije v druge države (Srbija) z nižjimi stroški semenarstva.

Preglednica 13: Načrt dodelave semena za leto 2026 – IC Jablje.

PROIZVOD	Plan	Realizacija	Plan	Indeks	Indeks
	2025	2025	2026	realiz./plan	plan/realiz.
	(kg)	(kg)	(kg)	2025/2025	2026/2025
Pšenica - seme	122.113	158.883	119.240	1,30	0,75
Ječmen - seme	236.384	275.732	0	1,17	0,00
Jari oves - seme	24.840	12.985	23.375	0,52	1,80
Inkarnatka - seme	15.938	12.834	18.865	0,81	1,47
Mnogocvetna ljujka - seme	34.419	34.420	45.457	1,00	1,32
Črna detelja - seme	294	107	337	0,36	3,15
Krmna ogrščica - seme	28.686	32.395	42.360	1,13	1,31
Ajda - seme	14.114	14.292	40.511	1,01	2,83
Proso - seme	13.090	10.000	4.944	0,76	0,49
SKUPAJ – SEME	489.878	551.648	295.089	1,13	0,53

Preglednica 14: Načrt dodelave semena za leto 2026 – IC Ptuj.

PROIZVOD	Plan	Realizacija	Plan	Indeks	Indeks
	2025	2025	2026	realiz./plan	plan/realiz.
	(kg)	(kg)	(kg)	2025/2025	2026/2025
Čebula		0	15	/	/
Česen brezvirusni	500	98	200	0,20	2,04
Česen	6.000	5.829	8.500	0,97	1,46
Fižol nizek	600	404	810	0,67	2,00
Fižol visok	350	0	460	0,00	/
Inkarnatka Inkara	2.000	2.630	2.300	1,32	0,87
Korenček, peteršilj		0	5	/	/
Koruzna rumeni Osmak		419		/	0,00
Motovilec		0	10	/	/
Oljna buča slovenska Golica	100	250		2,50	0,00
Oz. Pšenica - merkantil	30.000	2.520		0,08	0,00
Proso		0	200	/	/
Pšenica Gorolka	35.000	24.100		0,69	0,00
Repa, koleraba	40	31	70	0,78	2,26
Soja črna	200	236	200	1,18	0,85
Solata	20	12		0,62	0,00
Šalotka	1.500	1.500	1.800	1,00	1,20
Zelje	20	5	5	0,24	1,04
ajda EKO		184		/	0,00
česen merkantil		3.000	2.500	/	0,83
fižol visok		184		/	0,00
paradižnik		5		/	0,00
paprika- feferoni		10		/	0,00
pira EKO		2.000		/	0,00
bob		280		/	0,00
grah		1.560		/	0,00
koruzna merkantil		53.683		/	0,00
proso merkantil		550		/	0,00
tritikala merkantil			40.000	/	/
belo zelje			5	/	/
SKUPAJ – SEME	76.330	99.490	57.080	/	/

Opravljalni bomo tudi storitve za zunanje naročnike, in sicer:

- sušenje različnih vrst žit v kontejnerski in pretočni sušilnici,
- dodelava semena,
- čiščenje krmnih žit,
- različna prepakiranja,
- skladiščenje materiala.

7.8.4.1.5. Infrastrukturni center Brdo pri Lukovici

V pozni jeseni 2025 smo začeli z ureditvijo in izgradnjo prepotrebnega namakalno/oroševalnega sistema, ki bo pomembno prispeval k stabilnejši pridelavi, višji kakovosti pridelkov ter zmanjšanju proizvodnih tveganj v pogojih naraščajoče podnebne variabilnosti. Z izvedbo investicije bomo nadaljevali v letu 2026, predvidoma do pomladi oziroma poznega poletja 2026, skladno z dinamiko gradbenih del in vremenskimi pogoji. Celotno investicijo nameravamo financirati iz sredstev Programa razvoja podeželja (PRP). Ta infrastrukturni projekt je po finančnem obsegu in zahtevnosti gradbenih del največji in najkompleksnejši od vzpostavitve poskusnega nasada na IC Brdo pri Lukovici, zato dodatno obremenjuje tam zaposleno osebje, ki je aktivno vključeno v

vsakodnevno operativno koordinacijo, nadzor izvedbe ter usklajevanje del z rednimi pridelovalnimi in poskusnimi aktivnostmi.

Pri pridelavi in oskrbi celotnega nasada bomo nadaljevali z optimizacijo delovnih procesov, predvsem tistih z največjim stroškovnim deležem, in sicer redčenja plodičev pri jablanah ter obiranja jabolk. Poudarek bo na uvajanju tehnoloških rešitev, ki omogočajo večjo stopnjo mehanizacije in postopno avtomatizacijo teh operacij, s ciljem zmanjšanja stroškov dela, izboljšanja delovne učinkovitosti ter povečanja operativne zanesljivosti v časovno omejenih fenoloških oknih. Sočasno bomo v letu 2026 nadaljevali z uvajanjem prilagodljivih ukrepov za izboljšanje kakovosti pridelka, pri čemer bo osrednjo vlogo imel namakalno/oroševalni sistem. Ta bo omogočal enakomernejšo oskrbo nasada z vodo v ključnih fazah rasti in razvoja plodov ter večjo sposobnost odziva na sušne in vročinske stresne razmere. S kombinacijo izboljšane vodne oskrbe, natančnejšega upravljanja ukrepov in tehnološko podprte izvedbe del želimo doseči stabilnejše ter kakovostnejše letine in hkrati zmanjšati vpliv nepredvidljivih vremenskih ekstremov.

V letu 2026 je predvidena tudi organizacijska in prostorska reorganizacija dela programa jagodičevja: del pridelave se seli z IC Brdo na novo lokacijo KIS v Slivnici pri Mariboru, kjer smo v letu 2025 vzpostavili Center za jagodičevje, ki upravno sodi pod IC Ptuj. Center bomo v prihodnje načrtno krepili tako infrastrukturno kot raziskovalno-znanstveno, z jasnim ciljem, da postane osrednji steber razvoja jagodičevja na ravni oddelka in posledično tudi na ravni KIS. Za IC Brdo bo v letu 2026 pripravljen tudi načrt prestrukturiranja sadovnjaka v smeri sodobnejših gojitvenih oblik, uvajanja novih sort ter dopolnitve z novimi rastlinskimi vrstami. Cilj je vzpostavitev sodobnih sadjarskih poskusno-demonstracijskih poligonov, zlasti za češnje, breskve, marelice, lesko, oreh, kostanj, hruške ter po potrebi tudi grozdje (namizno in vinsko), pri čemer bo načrt temeljil na tehnološki izvedljivosti, tržnem potencialu in raziskovalnih prioritetah oddelka.

V letu 2026 na IC Brdo začnemo tudi s sistematičnim uvajanjem agrorobotike ter z intenzivnim, celoletnim spremljanjem vplivov agrofotovoltajike na rast, razvoj in produktivnost jablan, tako pod paneli kot izven njihovega vpliva skozi celotno vegetacijsko obdobje, z uporabo standardiziranih merilnih protokolov in napredne senzorike.

Preglednica 15: Načrt sadjarske proizvodnje za leto 2026.

PROIZVOD	Plan	Realizacija	Plan	Indeks	Indeks
	2025	2025	2026	realiz./plan	plan/realiz.
	(t)	(t)	(t)	2025/2025	2026/2025
Jabolka I. kvalitete	200	112	305	0,56	2,72
Jabolka II. kvalitete	15	0	5	0,00	/
Jabolka III. kvalitete	0	12	1	/	0,10
SKUPAJ	215	124	311	0,58	2,51

7.8.4.1.6. Center za raziskave in poskusništvo IC Jablje

Raziskovalci Kmetijskega inštituta Slovenije (KIS) in drugi načrtujejo izvedbo različnih poljskih poskusov v letu 2025, pri čemer pričakujemo nekoliko večje število poskusov v primerjavi z lanskim letom. Obseg tovrstnih površin ostaja enak kot doslej, in sicer ≈ 25 ha, kar pomeni, da bo potrebno skrbno načrtovanje in usklajevanje, da bi optimalno izkoristili razpoložljive površine. Načrtovanje je nekoliko oteženo, saj še nimamo vseh podatkov o načrtovanih poskusih za leto 2026, zlasti s strani raziskovalcev iz Oddelka za rastlinsko pridelavo (ORP). To otežuje določitev najbolj primernih površin, ki bi ustrezale njihovim potrebam. Manevrskega prostora za prilagoditve je malo, saj smo zaradi različnih ukrepov skupne kmetijske politike (SKP) in povezanih subvencij zelo omejeni. Kontrole na tem področju so izredno stroge in kaznujejo vsako nepravilnost, tudi najmanjše, z visokimi finančnimi sankcijami (odbitek subvencij). Želimo, da vsi raziskovalci KIS-a razumejo pomen doslednega upoštevanja pravil povezanih s subvencijami.

Neupoštevanje teh pravil lahko povzroči ne le finančne izgube, temveč tudi dodatne zaplete v okviru inšpekcijskih kontrol, kar negativno vpliva na celotno delovanje inštituta še posebej pa oddelka za infrastrukturo, raziskave in prenos znanja. Skupno sodelovanje in pravočasno posredovanje informacij so ključni za uspešno izvedbo raziskovalnih aktivnosti in skladnost s predpisi.

7.8.4.1.7. Infrastrukturni center Komenda

V letu 2026 načrtujemo v sodelovanju s kmeti pridelavo semenskega krompirja slovenskih sort na približno 10 ha, ki bo namenjen trženju v letu 2027. Poleg tega bomo nadaljevali z vzdrževalno selekcijo, ki vključuje pridelavo v plastenjakih, mrežnikih in na poljih (tri generacije). Ta proces je ključen za zagotavljanje kakovosti in vitalnosti slovenskih sort semenskega krompirja.

Že vrsto let se soočamo z izrazitim pomanjkanjem delovne sile, kar pomembno vpliva na organizacijo in izvedbo del, zlasti v obdobjih intenzivnih sezonskih aktivnosti. V letu 2025 smo uspešno izvedli ključno investicijo v postavitve nove, sodobne pakirno-sortirne linije. Naložba je bistveno izboljšala delovne pogoje, povečala ergonomijo in varnost dela ter zmanjšala odvisnost od sezone delovne sile. Zaposleni poročajo o izrazito večjem zadovoljstvu, hkrati pa se je z uvedbo linije opazno izboljšala kakovost in zanesljivost storitve (sortiranje, pakiranje, priprava končnih produktov), kar krepi našo konkurenčnost in ohranja dobre prodajne možnosti tudi v prihodnje.

Kljub tehnološkemu napredku ostaja osrednji tržni izziv nezainteresiranost slovenskih veletrgovcev za odkup slovenskih sort krompirja. Takšno stanje nas postavlja v neugoden konkurenčni položaj in povečuje tržna tveganja, ne glede na kakovost pridelave in izboljšano operativno učinkovitost. Zato bomo v prihodnjem obdobju primorani resno razmisliti o strateški usmeritvi trženja slovenskih sort krompirja ter tudi drugih rastlinskih vrst, ki jih pridelujemo na oddelku, če želimo dolgoročno ohraniti tržno prisotnost, stabilnost poslovanja in finančno uspešnost.

Preglednica 16: Načrt proizvodnje semenskega krompirja za leto 2026.

PROIZVOD	Plan	Realizacija	Plan	Indeks	Indeks
	2025	2025	2026	realiz./plan	plan/realiz.
	(t)	(t)	(t)	2025/2025	2026/2025
KIS Sora	100	92	140	0,92	1,52
KIS Slavník	50	38	50	0,76	1,32
KIS Vipava	5	2	4	0,40	2,00
KIS Krka	41	27	45	0,66	1,67
KIS Kokra	20	9	12	0,45	1,33
KIS Kokra EKO	12	6	12	0,50	2,00
KIS 09-184/233-1 KIS Mangart	25	20	40	0,80	2,00
KIS 07-136/164-11 KIS Tamar	27	5	15	0,19	3,00
KIS 07-194/94-1 KIS Blegoš	25	23	20	0,92	0,87
SKUPAJ	305	222	338	0,73	1,52

Načrt za leto 2026 predvideva izrazito povečanje skupne proizvodnje na 338 t (indeks plan/realizacija = 1,52), kar pomeni ambicijo po približno 52 % višji proizvodnji glede na realizacijo 2025. Povečanja so načrtovana zlasti pri sortah KIS Sora (140 t +52 %), KIS Mangart (40 t 2×) in KIS Krka (45 t +67 %), kar odraža odziv na pričakovane potrebe trga ter cilj večje razpoložljivosti semenskega materiala. Hkrati je pri sorti KIS Blegoš predvidena racionalizacija (20 t indeks 0,87), kar nakazuje prilagoditev povpraševanju ali oceno proizvodnih tveganj.

7.8.4.1.8. Živinoreja na ICJ

V letu 2025 je bila v živinoreji načrtovana posodobitev oziroma obnova hleva, vendar do izvedbe investicije ni prišlo. To dejstvo pomembno omejuje izboljšanje delovnih pogojev in tehnološke posodobitve procesa reje, kar neposredno vpliva na operativno učinkovitost, dobrobit živali in potencialno tudi na produktivnost. Posledično je oteženo doseganje višje proizvodne stabilnosti ter boljšega končnega finančnega izplena živinorejske dejavnosti na IC Jablje, kar je skladno z že izpostavljenim strateškim tveganjem, da bo brez nujne posodobitve hleva v letu 2026 potrebno razmisliti o prestrukturiranju oziroma opustitvi tržne živinorejske dejavnosti.

Plan živinorejske proizvodnje je prikazan v spodnji preglednici. Zmanjševanje stroškov ostaja usmerjeno v optimizacijo tehnoloških postopkov ter v racionalizacijo mehanizacije in molzne opreme v okviru razpoložljivih možnosti, pri čemer bo ključni poudarek na izboljšanju krmnega obroka na osnovi doma pridelane voluminozne krme, koruze in beljakovinskih komponent (soja, grah). Vendar je potrebno poudariti, da brez infrastrukturne prenove hleva ti ukrepi sami po sebi ne morejo nadomestiti sistemskih omejitev, ki izhajajo iz zastarele hlevske infrastrukture in s tem povezane kadrovske ter finančne obremenitve.

Preglednica 17: Načrt proizvodnje v živinoreji na Jabljah za leto 2026.

		EM	Plan	Realizacija	Plan	Indeks	Indeks
			2025	2025	2026	realiz./plan	plan/realiz.
			(t)	(t)	(t)	2025/2025	2026/2025
TELETA	Priplod novoscotenh telet	število	75	66	70	0,88	1,06
		Kg	2.625	2.310	2.450	0,88	1,06
	Krmni dnevi		8.000	7.086	8.000	0,89	1,13
	prirast	Kg	4.400	3.897	4.400	0,89	1,13
	pogin	število	5	15	5	3,00	0,33
		Kg	175	525	175	3,00	0,33
TELICE	Število telic - prevedbe		25	22	25	0,88	1,14
	Krmni dnevi		14.600	12.306	14.000	0,84	1,14
	prirast	Kg	7.300	6.153	7.000	0,84	1,14
KRAVE	Število krav - prevedbe		15	19	15	1,27	0,79
	Krmni dnevi		25.000	23.498	24.000	0,94	1,02
	PROIZVODNJA MLEKA	Mlekarna LJ	500.000	516.094	550.000	1,03	1,07
		Teleta	30.000	37.500	25.000	1,25	0,67
		Maloprodaja	7.000	6.753	7.000	0,96	1,04
		Mlekarski inštitut	500	0	500	0,00	0,00
		SKUPAJ	537.000	560.347	582.000	1,04	1,04
	Povprečna mlečnost	(l/kravo)	7.780	8.704	8.859	1,12	1,02

7.8.4.1.9. Prodaja proizvodov, blaga in storitev

Oddelek za infrastrukturo, raziskave in prenos znanja (OIRPZ) je tržno naravnan oddelek KIS, pri čemer je treba upoštevati, da ima kmetijska dejavnost praviloma dolg proizvodni cikel (≥ 1 leto), kar pomeni visoka pred-financiranja skozi leto ter povečano izpostavljenost cenovnim in vremenskim tveganjem. Na finančni rezultat dodatno vplivajo tržne cene kmetijskih pridelkov (borzne cene, uvozna konkurenca) ter omejitve, ki izhajajo iz delovanja javnega zavoda. V letu 2026 oddelek krepi projektno-raziskovalno delo, načrtovani projektni prihodki (617.760,35 €) predstavljajo pomemben vir za celoten oddelek. Preglednica 18 prikazuje načrtovane prihodke

OIRPZ, ki temeljijo na (i) prodaji produktov (vele- in maloprodaja) ter (ii) ostalih virih (subvencije, projekti, interne storitve, tržna dejavnost JN). Skupni plan vseh prihodkov znaša 2.746.235,95 €, pri čemer prodajni produkti predstavljajo 1.549.246 € (56,4 %), ostali prihodki pa 1.196.990,35 € (43,6 %). Struktura kaže, da je finančni plan zasnovan uravnoteženo in razpršeno, kar zmanjšuje odvisnost od enega samega vira. Prodajni del je v veliki meri generiran iz poljedelske proizvodnje na IC Jablje (seme, merkantil in živinoreja): 918.790 €, kar predstavlja približno 59,3 % vseh prihodkov iz prodajnih produktov. Sledita krompir (IC Komenda) z 299.577 € ($\approx$ 19,3 %) in sadjarska proizvodnja jabolk (IC Brdo) z 211.265 € ($\approx$ 13,6 %), medtem ko vrtnarska proizvodnja (IC Ptuj) prispeva 119.614 € ($\approx$ 7,7 %). Razmerje veleprodaja : maloprodaja je pri vseh prodajnih produktih skupaj 1.193.859 € : 355.387 €, kar pomeni, da maloprodaja prispeva približno 22,9 % prodajnih prihodkov. Pri tem izstopa IC Brdo, kjer je maloprodaja ključni generator dodane vrednosti (147.040 €, tj. $\approx$ 70 % prihodkov sadjarstva). Pri krompirju maloprodaja predstavlja pomemben, a še vedno sekundaren delež (83.907 €, $\approx$ 28 %), medtem ko je pri IC Ptuj maloprodaja trenutno 0 €, kar nakazuje omejeno zajemanje dodane vrednosti v tem segmentu in potencial za razvoj, ki pa je praviloma pogojen z dodatnimi vlaganji v prodajne kanale, logistiko in promocijo.

Preglednica 18: Plan prodaje in drugih dohodkov OIRPZ za leto 2026.

Prodajni produkt	Veleprodaja		Maloprodaja		SKUPNA vrednost prihodkov (€)
	plan (Kg, l, kom.)	vrednost (€)	plan (Kg, l, kom.)	vrednost (€)	
Poljedelska proizvodnja (seme, merkantil in živinoreja), IC Jablje	2.243.480	794.350	267.400	124.440	918.790
Proizvodnja krompirja (seme in merkantil), IC Kmenda	278.300	215.670	59.700	83.907	299.577
Sadjarska proizvodnja (I., II., in III. kval. jabolk), IC Brdo	188.000	64.225	116.950	147.040	211.265
Vrtnarska proizvodnja (seme in merkantil), IC Ptuj	57.050	119.614	0	0	119.614
Skupaj prodajni produkti OIRPZ	2.766.830	1.193.859	444.050	355.387	1.549.246
Ostali prihodki					
Plan prejetih MKGP subvencij OIRPZ za leto 2026					333.230,00 €
Tržna dejavnost JN (študije, izobraževanja, predavanja itd.)					6.000,00 €
Prihodki s strani projektov (nacionalni in evropski)					617.760,35 €
Interne storitve za ORP in druge oddelke, IC Jablje (112)					0,00 €
Interne storitve za ORP in druge oddelke, IC Komenda (115)					85.000,00 €
Interne storitve za ORP in druge oddelke IC Jablje (190)					5.000,00 €
Interne storitve za ORP in druge oddelke IC Brdo (131)					5.000,00 €
Interne storitve za ORP in druge oddelke, IC Ptuj (114)					145.000,00 €
Skupaj ostali prihodki OIRPZ					1.196.990,35 €
Plan vseh prihodkov OIRPZ v 2026					2.746.235,95 €

Čeprav je oddelek glede na predvidene prihodke in odhodke finančno plansko uravnan, ostajajo pomembna sistemska tveganja:

- rast stroškov dela (zlasti zaradi dvigovanja minimalne plače in s tem povezanih stroškov sezonskega dela),
- stagnacija ali padanje prodajnih cen pri ključnih produktih (zlasti v semenarstvu in pri prodaji jabolk), kjer se prodajne cene ne povečujejo sorazmerno z rastjo vhodnih stroškov,
- omejitve pri povečevanju proizvodnih kapacitet, ker je primarni namen infrastrukturnih centrov (IC) raziskovalna, poskusna in demonstracijska dejavnost; tržna dejavnost je po svoji naravi sekundarna in mora ostati podrejena raziskovalnim prioritetam (površine, kadri, oprema, časovna okna).

Skupno gledano preglednica kaže racionalno zasnovan prihodkovni portfelj, kjer prodaja produktov ostaja temelj operativnega denarnega toka, projektni prihodki pa ključni razvojni motor; hkrati pa bo uspešnost realizacije neposredno odvisna od stroškovnega upravljanja, stabilnosti cen in realnih kapacitetnih omejitev v okviru raziskovalnega poslanstva IC.

7.8.4.1.10. Sredstva iz proračuna RS

Predvidoma bo Oddelek za infrastrukturo, raziskave in prenos znanja v letu 2026 izvajal izbrane ukrepe in uveljavljal zahteve za izplačila iz Uredbe o neposrednih plačilih, Uredbe o intervencijah dobrobit živali ter Uredbe o plačilih za okoljske in podnebne obveznosti, naravne ali druge omejitve ter Natura 2000.

7.9. Pedagoško delo sodelavcev KIS

Sodelavci inštituta se v večjem obsegu vključujejo v pedagoški proces na različnih visokošolskih zavodih. V šolskem/študijskem letu 2025/2026 ter v zimskem semestru 2026/2027 bomo sodelovali z naslednjimi izobraževalnimi zavodi:

- Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani (UL-BF),
- Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede, Univerza v Mariboru (UM-FKBV),
- Visoka šola za vinogradništvo in vinarstvo, Univerza v Novi Gorici,
- Fakulteta za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije, Univerza na Primorskem,
- Fakulteta za varstvo okolja, Velenje,
- Biotehniški izobraževalni center (BIC) Ljubljana,
- Biotehniški center Naklo.

Trenutno je na KIS 19 sodelavcev, ki so vključeni v pedagoški proces na omenjenih institucijah. Ob pedagoškem delu dijakom in študentom omogočamo tudi opravljanje različnih študijskih obveznosti kot so študijski obiski, terenske vaje, delovna praksa, pripravišstvo, pomoč pri raziskavah za diplomska, magistrska in doktorska dela ter skupno raziskovalno delo v okviru različnih projektov.

Kvantitativni in kvalitativni cilji na področju pedagoške dejavnosti v letu 2026 predvidevajo, da bomo zadržali število habilitacij in sodelavcev, vključenih v pedagoški proces, na različnih pedagoških ustanovah v primerjavi z letom 2025, in da bomo izboljšali status pedagoških nazivov naših sodelavcev v primerjavi z letom 2025.

Preglednica 19: Sodelavci KIS, ki sodelujejo v pedagoškem procesu.

	Ime in priimek, naziv, univerza/visoka šola	Naslov predavanj / vaj itd.
1	doc. dr. Nika Cvelbar Weber	
	Univerza v Mariboru, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede	• Integrirana pridelava zelenjave (asistentka) • Zelenjadarstvo (asistentka) • Ekološka pridelava zelenjave (asistentka) • Osnove vrtnarstva (nosilka predmeta)
2	prof. dr. Marjeta Čandek-Potokar	
	Univerza v Mariboru, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede	• <i>Kakovost živalskih produktov</i> (sklop predavanj) • <i>Tehnologije predelave živalskih produktov</i> (nosilka predmeta)
3	dr. Peter Dolničar	
	Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta	• terenske vaje pri predmetu <i>Poljedelstvo</i>
	Univerza v Mariboru, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede	• terenske vaje pri predmetih <i>Genetika</i> in <i>Rastlinska predelava</i>
4	dr. Blaž Germšek	
	Univerza v Mariboru, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede	• <i>Tehnologije rastlinjakov</i>
5	dr. Janez Jeretina	
	Univerza v Mariboru, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede	• sklop predavanj pri predmetu <i>Tehnologije predelave živalskih produktov: Predelava mleka</i> • sklop predavanj pri predmetu <i>Kakovost živalskih produktov: Kakovost mleka</i>
6	dr. Aleš Kolmanič	
	Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta	• terenske vaje pri predmetu: <i>Poljedelstvo</i>
7	dr. Klemen Lisjak	
	Univerza v Novi Gorici, Visoka šola za vinogradništvo in vinarstvo	• <i>Sodobne tehnike pri pridelavi vina</i>
8	Simon Ograjšek	
	Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta	• terenske vaje pri predmetu: <i>Poljedelstvo</i>
9	dr. Barbara Pipan	
	Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta in Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo	• terenske vaje pri predmetu <i>Biotehnologija</i> • mentorstvo v programu Mentorstvo / Alumni UL ter mentorstvo pri praktičnem usposabljanju

	Biotehniški izobraževalni center Ljubljana	mentorstvo gimnazijcem pri maturitetnem predmetu <i>Biotehnologija</i>
10	mag. Tomaž Poje	
	Univerza v Novi Gorici, Visoka šola za vinogradništvo in vinarstvo	<i>Stroji in oprema v kleti in vinogradu</i>
11	doc. dr. Janez Prešern	
	Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta	Študijski program Biologija: Čebelarstvo, sonosilec predmeta
12	prof. dr. Andrej Simončič	
	Univerza v Mariboru, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede	študijski program (II. stopnja): <i>Kmetijstvo</i>, predmet <i>Ekologija v fitomedicini in ekologija pesticidov</i>
	Fakulteta za varstvo okolja, Velenje	študijski program: <i>Varstvo okolja in ekotehnologija</i>, predmet <i>Vplivi kmetijstva na okolje</i>
	Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta	študijska smer: <i>Zootehnika</i>, predmet <i>Varstvo rastlin</i> (sodelujoči predavatelj)
13	doc. dr. Maja Ivana Smodiš Škerl	
	Univerza na Primorskem, Fakulteta za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije	Študijski program Sredozemsko kmetijstvo: predmet <i>Čebelarstvo</i> (nosilka predmeta)
14	Janez Sušin, univ. dipl. inž. agr.	
	Fakulteta za varstvo okolja, Velenje	<i>Vplivi kmetijstva na okolje</i> (sodelujoči predavatelj)
15	doc. dr. Martin Škrlep	
	Univerza v Mariboru, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede	<i>Fiziologija z anatomijo domačih živali</i> (nosilec predmeta)
16	izr. prof. dr. Jelka Šuštar Vozlič	
	Fakulteta za varstvo okolja, Velenje	<i>Vplivi kmetijstva na okolje</i> (sodelujoča predavateljica)
	Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta	<i>Študijski program Biotehnologija (terenske vaje)</i>
17	dr. Jože Verbič	
	Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta	<i>Osnove prehrane</i> <i>Znanost o krmi</i> <i>Travništvo in pridelovanje krme</i>
	Fakulteta za varstvo okolja, Velenje	<i>Vplivi kmetijstva na okolje</i> (sodelujoči predavatelj)
18	Janko Verbič, univ. dipl. inž. agr.	
	Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta	terenske vaje pri predmetih: <i>Travništvo in predelovanje krme</i> in <i>Poljedelstvo</i>
19	dr. Bojana Savič	
	Univerza v Mariboru, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede	Vaje pri predmetu <i>Fiziologija z anatomijo domačih živali</i> (asistentka, izvajalka vaj)

8. NAČRT INVESTICIJ IN INVESTICIJSKEGA VZDRŽEVANJA , KI VKLJUČUJE NAKUP OPREME, ZA LETO 2026

V letu 2026 načrtujemo investicije v skupni vrednosti 3.592.453 EUR, od tega nakup opreme v višini 2.997.453 EUR. Investicije, investicijsko vzdrževanje in kmetijska zemljišča pa v višini 595.000 EUR.

Investicije bodo financirane iz amortizacijskih sredstev (800.872 EUR), iz sredstev MKGP in ARSKTRP (796.000 EUR), sredstev ARIS (249.396 EUR), sredstev IRP 38 in drugih EU sredstev (1.276.201 EUR), sredstev od prodaje nepremičnin (170.000 EUR) in preteklih presežkov prihodkov nad odhodki (299.984 EUR).

Sredstva MKGP v višini 396.000 EUR so namenjena nakupu opreme za izvajanje strokovnih nalog in javnih služb. Na Brdu pri Lukovici poteka izgradnja namakalnega sistema. V letu 2026 so predvidena dela v višini 400.000 EUR. Financirana bodo s pridobljenimi sredstvi ARSKTRP na razpisu IRP 13.

V okviru Javnega razpisa za sofinanciranje nakupov raziskovalne opreme (Paket 24) smo pridobili 3 pakete v skupni vrednosti 504.380 EUR od tega sofinancira ARIS 249.396 EUR. Razliko bomo pokrili iz preteklih presežkov prihodkov nad odhodki.

V letu 2025 smo uspešno pridobili šest projektov iz intervencije IRP 38. V letu 2026 so iz tega naslova predvidena sredstva v skupni višini 1.121.601 EUR namenjena opremi oziroma investicijam.

V letu 2026 načrtujemo prodajo stanovanj v ocenjeni vrednosti 440.000 EUR. S sredstvi od prodaje nepremičnin bomo financirali prenovo poslovnih prostorov na Vilharjevi 33 kot tudi nekatera druga nujna investicijsko vzdrževalna dela.

V letu 2026 načrtujemo pričetek postopkov prodaje progenotestne postaje na Brdu pri Lukovici. Zaradi dolgotrajnosti postopkov, sprememba občinskega prostorskega akta, pridobivanje soglasja o prodaji in realizaciji prodaje predvidevamo, da se bodo postopki zavlekli v leto 2027. Sredstva od prodaje bomo namenili za sofinanciranje srednje in dolgoročno načrtovanih infrastrukturnih projektov (obnove, adaptacije in gradnje).

V prvem planu bomo realizirali investicije pod točko A. Investicije v opremo pod točko B bomo realizirali le v primeru, če bo potrebno nadomestiti dotrajano ali okvarjeno opremo oz. če bomo za nakup prejeli sredstva sofinancerjev. Enako kot v preteklih letih bomo čez leto poskušali nabavo opreme prilagoditi trenutnim finančnim razmeram.

Preglednica 20: Načrt investicij za leto 2026.

		OC. NABAVNA VREDNOST v EUR	SOFIN. ARSKTRP, MKGP, UVHVR	SOFIN. ARIS	SOFIN. EU, GOS.	IRP 38	PRESEŽ. PRIH.	AMORTIZAC. SREDSTVA	AMORTIZ. JAVNA SLUŽ.	AMORTIZ. TRG
I. ODDELEK ZA RASTLINSKO PRIDELAVO										
A	1 Zavarovan prostor (tunel/mrežnik)	20.252,61	20.252,61					0,00	0,00	0,00
	2 Akumulatorski pihalniki	315,00	315,00					0,00	0,00	0,00
	3 Fertigacijski sistemi	2.135,00	2.135,00					0,00	0,00	0,00
	4 Set sit za čiščenje semen	2.595,00	2.595,00					0,00	0,00	0,00
	5 Ureditev odpravevanja prostora za pripravo semena Jablje	30.000,00	25.000,00					5.000,00	5.000,00	0,00
	6 Nadgradnja sejalnica precizna Wintersteiger	4.157,25	4.157,25					0,00	0,00	0,00
	7 Rain shelter - ocena - CLIMAGROW s poligonom za proučevanje vpliva suše	280.000,00	110.000,00			150.000,00		20.000,00	20.000,00	0,00
	8 Sistem za določevanje kakovosti drobnih semen z rentgenskimi žarki - PRIRAST	96.798,46				70.150,00		26.648,46	26.648,46	0,00
	9 Oprema za fenotipizacijo z daljinskim zaznavanjem - PRIRAST + dodatno	354.000,00	10.000,00			344.000,00		0,00	0,00	0,00
	10 Avtonomni visoki tunel (konstrukcija in oprema za senčenje, luči, fertigacija, avtomatika, senzorji...) - PRIRAS	170.000,00				170.000,00		0,00	0,00	0,00
	11 Mikrovalovna pečica (čajna kuhinja mansarda ORP Jablje)	124,98						124,98	124,98	0,00
	12 Transportno vozilo (kombi)	60.000,00	60.000,00					0,00	0,00	0,00
	13 Poljski laboratorij dopolnitve (vakuumski sušilnik, deionizator vode, zunanja voda, stojalo za prevoz sadik, lab.	25.000,00	25.000,00					0,00	0,00	0,00
	14 EKO poligon IC-Ptuj (namakanje, mehanizacija - krtačenje folije...)	24.000,00	24.000,00					0,00	0,00	0,00
	15 Ograja vrt Jablje	30.000,00	30.000,00					0,00	0,00	0,00
	16 Mrežnik IC-Ptuj (1 kom)	20.000,00	20.000,00					0,00	0,00	0,00
	17 IT oprema (rezervne baterije...)	400,00						400,00	400,00	0,00
	18 Psarniški stoli (5 kom)	1.250,00						1.250,00	1.250,00	0,00
	19 Prenosni projektor + platno za ORP v Jabljah	1.200,00	1.200,00					0,00	0,00	0,00
	20 Kosilnica za travniško/sitni greben 210 cm, hidrostatični pogon	8.000,00	6.000,00					2.000,00	2.000,00	0,00
	21 Poskusna prevmatska sejalnica APV 2,4 m česalom in valjarjem za dosejavanje travinja	25.000,00	20.000,00					5.000,00	5.000,00	0,00
	22 Regali za paletne zaboje v skladišču	10.000,00	8.000,00					2.000,00	2.000,00	0,00
	23 Dodatni euro paletni zaboji (10 kom)	3.000,00	3.000,00					0,00	0,00	0,00
	24 Senzorji za spremljanje okoljskih parametrov v tleh	2.000,00	2.000,00					0,00	0,00	0,00
	25 Transportni trak za prenos vzorcev krompirja Komenda	15.000,00	8.954,80					6.045,20	6.045,20	0,00
	26 Avtomobilska prikolica s cernjo za poskuse Komenda	3.354,21	2.687,95					666,26	666,26	0,00
	27 Drobní inventar in nadomestna oprema	5.000,00						5.000,00	5.000,00	0,00
	Genetski laboratorij (skupno ORP, OVR in OŽ)							0,00	0,00	0,00
	1 Naprava za preverjanje pipet	1.952,00						1.952,00	1.952,00	0,00
	2 Specialni fiofilizator (nadomesti iztrošenega, ki je lociran na OVR)	20.000,00						20.000,00	20.000,00	0,00
	3 Mikrovalovna pečica za kuhanje gojišč (ikivne kulture)	124,98						124,98	124,98	0,00
	4 Laboratorijska peristaltična črpalka (ikivne kulture)	4.318,80	2.702,39					1.616,41	1.616,41	0,00
	5 Transportni voziček (ikivne kulture)	441,87						441,87	441,87	0,00
	6 Močnejši vortex mešalnik - do 4200 rpm (2 kom)	470,00						470,00	470,00	0,00
	Skupaj A	1.220.890,16	388.000,00	0,00	0,00	734.150,00	0,00	98.740,16	98.740,16	0,00
B	1 Mlin za mletje vzorcev	24.000,00						24.000,00	16.800,00	7.200,00
	2 Oprema za vzorčenje tal -Naprava za avtomatsko vzorčenje Wintex 3000	25.000,00						25.000,00	17.500,00	7.500,00
	3 Phenolite (Hphen)	25.000,00	25.000,00					0,00	0,00	0,00
	4 Mrežniki Ptuj 2 kom	40.000,00	20.000,00					20.000,00	14.000,00	6.000,00
	5 Samohodna kosilnica Jablje	16.000,00						16.000,00	11.200,00	4.800,00
	6 Peč rastlinjak	4.000,00						4.000,00	2.800,00	1.200,00
	7 Poskusni traktor z visokim klrensom (ZURN 550)	187.000,00						187.000,00	130.900,00	56.100,00
	8 Okopalnik za ekološke posevke - Fektklasse Rukaby (ogrodje)	84.414,24						84.414,24	59.089,97	25.324,27
	Skupaj B	405.414,24	45.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	360.414,24	252.289,97	108.124,27
II. ODDELEK ZA ŽIVINOREJO										
A	1 DispencCell sorter, SeedBiosciences	25.000,00						25.000,00	25.000,00	0,00
	2 Sistem za merjenje izpuštev metana iz prebavil govedi	100.000,00				100.000,00		0,00	0,00	0,00
	3 Oprema za spremljanje temperature in pH vrednosti v vampu	25.000,00				25.000,00		0,00	0,00	0,00
	4 Laboratorijsko pohištvo za optimizacijo in boljši izkoristek prostora v laboratorijih v Paviljonu	10.000,00						10.000,00	10.000,00	0,00
	5 avtomatska sisalhalca za pektiranje vzorcev za kalorimeter skupaj z kapsulama za vstavljanje vzorcev	16.200,00						16.200,00	16.200,00	0,00
	6 Skrinja -80 °C za dolgoročno shranjevanje večje količine vzorcev	15.000,00						15.000,00	15.000,00	0,00
	7 Oprema za senzorčni laboratorij (oprema za termično pripravo vzorcev, kalibrirano osvetlitvi, boksi, zatemnit	8.000,00						8.000,00	8.000,00	0,00
	8 Varnostna omara za kernalije	2.000,00						2.000,00	2.000,00	0,00
	9 Mali hladilnik (42 l) za kratkotrajno hranjenje prejetih vzorcev za genetske analize na oddelku	200,00						200,00	200,00	0,00
	10 nabava in nadgradnja strojne IT opreme za OŽ	20.000,00			20.000,00			0,00	0,00	0,00
	11 nabava in nadgradnja programske opreme za OŽ	20.000,00			20.000,00			0,00	0,00	0,00
	12 Laboratorijski pribor - nadomestna oprema	10.000,00						10.000,00	10.000,00	0,00
	13 Panji, podstavki, čebelarski pribor	5.000,00			2.500,00			2.500,00	2.500,00	0,00
	14 Drobní inventar in nadomestna oprema	5.000,00						5.000,00	5.000,00	0,00
	Skupaj A	261.400,00	0,00	0,00	42.500,00	125.000,00	0,00	93.900,00	93.900,00	0,00
III. ODDELEK ZA SADJARSTVO, VINOGRADNIŠTVO IN VINARSTVO										
A	Oddelck za sadjarstvo, vinogradništvo in vinarstvo									
	1 ARIS paket 24-88 Selektivna elektroda in titrator za določanje elementarnega žvepla	85.000,00		42.500,00			42.500,00	0,00	0,00	0,00
	2 SPS senzorji	3.500,00				3.500,00		0,00	0,00	0,00
	3 Visokotehnološki sistem za pridelavo jagod	18.000,00				18.000,00		0,00	0,00	0,00
	4 Nadgradnja raziskovalne infrastrukture za preučevanje fizioloških parametrov in svetlobnih razmer v sadjarskih	5.000,00						5.000,00	5.000,00	0,00
	5 Manjša oprema za laboratorij, poljske in vinifikacijske poskuse ter pisarne: termometri, vorteks, stresalnik, hign	30.000,00	8.000,00					22.000,00	22.000,00	0,00
	Skupaj A	141.500,00	8.000,00	42.500,00	0,00	21.500,00	42.500,00	27.000,00	27.000,00	0,00
IV. ODDELEK ZA VARSTVO RASTLIN										
A	1 ARIS paket 24-61 Prenosni spektrometer NaturaSpec Ultra	140.000,00		70.000,00			70.000,00	0,00	0,00	0,00
	2 Hladilnik	1.300,00						1.300,00	1.300,00	0,00
	3 Fotoaparat	3.700,00						3.700,00	3.700,00	0,00
	4 Inkubator s hlajenjem	8.000,00						8.000,00	8.000,00	0,00
	5 Laboratorijski stol	236,00						236,00	236,00	0,00
	6 Klíma, močna in predvsem zanesljiva	1.000,00						1.000,00	1.000,00	0,00
	7 Laboratorijski stol	236,00						236,00	236,00	0,00
	8 Digitalni termometri + kalibracija	500,00						500,00	500,00	0,00
	9 2 zračni črpalci za izdelavo ekstraktorja za pripravo tekočih kompostnih dodatkov	300,00						300,00	300,00	0,00
	10 Kompostni obračunak	82.400,00				82.400,00		0,00	0,00	0,00
	11 GNSS postaja za prostorsko pozicioniranje z visoko natančnostjo	10.000,00						10.000,00	10.000,00	0,00
	12 DJI Mavic 3T	6.000,00						6.000,00	6.000,00	0,00
	13 Table za NRL in UL laboratorije	160,00						160,00	160,00	0,00
	14 Nakup opreme za radio-telemetrijo	12.300,00						12.300,00	12.300,00	0,00
	15 Drobní inventar in nadomestna oprema	5.000,00						5.000,00	5.000,00	0,00
	Skupaj A	271.132,00	0,00	70.000,00	0,00	82.400,00	70.000,00	48.732,00	48.732,00	0,00
B	1 Laminarna komora	12.000,00						12.000,00	12.000,00	0,00
	Skupaj B	12.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12.000,00	12.000,00	0,00

V. ODDELEK ZA KMETIJSKO TEHNIKO IN ENERGETIKO

A	1 Nadgradnja bioplinске naprave	45.600,00						45.600,00	45.600,00	0,00
	2 Predelava traktorja in delovnega vozila na pogon z biometanom	8.800,00						8.800,00	8.800,00	0,00
	3 Šotor za stroje	30.000,00						30.000,00	30.000,00	0,00
	4 Testna miza za ugotavljanje kakovosti prečnega nanosa škropliv, žn.	50.000,00						50.000,00	50.000,00	0,00
	5 Drobní inventar in nadomestna oprema	2.000,00						2.000,00	2.000,00	0,00
	Skupaj A	136.400,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	136.400,00	136.400,00	0,00

VI. ODDELEK ZA EKONOMIKO KMETIJSTVA

A	1 Dvžna miza (za sodelavce s težavami s hrbtenico); 1-2 kosa	1.400,00						1.400,00	1.400,00	0,00
	2 Ergonomski pisarniški stoli, 3 kosi	1.350,00						1.350,00	1.350,00	0,00
	Skupaj A	2.750,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.750,00	2.750,00	0,00

VII. AGROKEMIJSKI IN ENOLOŠKI LABORATORIJ

A	<u>Agrokemijski laboratorij</u>									
	1 GC-FID	40.000,00				20.000,00		20.000,00	10.000,00	10.000,00
	2 Nadgradnja ORBITE	10.000,00						10.000,00	5.000,00	5.000,00
	3 Klimat pri ICP-MS	9.000,00						9.000,00	4.500,00	4.500,00
	4 Aparatura za določanje karbonatov (kalimeter)	5.000,00						5.000,00	2.500,00	2.500,00
	5 Pisarniški stol	900,00						900,00	450,00	450,00
	6 Drobní inventar in nadomestna oprema SM 170+175	3.000,00						3.000,00	1.500,00	1.500,00
	Skupaj A	67.900,00	0,00	0,00	0,00	0,00	20.000,00	47.900,00	23.950,00	23.950,00
B	<u>Agrokemijski laboratorij</u>									
	1 Analitiški tehnici	40.000,00						40.000,00	16.000,00	24.000,00
	3 ICP-OES	165.000,00						165.000,00	66.000,00	99.000,00
	4 Aparat za določanje maščob	50.000,00						50.000,00	20.000,00	30.000,00
	5 Avtomatski analizator za določanje N-min	140.000,00						140.000,00	56.000,00	84.000,00
	Skupaj B	395.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	395.000,00	158.000,00	237.000,00
B	<u>Enološki laboratorij</u>									
	1 Gorilniki za destilacijski sistem (vino, žganje)	10.000,00						10.000,00	0,00	10.000,00
	2 NIR-aparatura za hitre analize parametrov vina	30.000,00						30.000,00	6.000,00	24.000,00
	Skupaj B	40.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	40.000,00	6.000,00	34.000,00

VIII. ODDELEK ZA KMETIJSKO EKOLOGIJO IN NARAVNE VIRE

A	<u>Center za tla in okolje</u>									
	1 Rastna komora	10.000,00			10.000,00			0,00	0,00	0,00
	2 Platforma za spremljanje hranil v tleh	45.000,00			45.000,00			0,00	0,00	0,00
	3 Multifunkcijski talni senzorji	6.000,00			6.000,00			0,00	0,00	0,00
	4 Oprema talna biota + drobní inventar in nadomestna oprema	7.000,00						7.000,00	0,00	7.000,00
	Skupaj A	68.000,00	0,00	0,00	61.000,00	0,00	0,00	7.000,00	0,00	7.000,00

IX. SLUŽBA ZA URADNO POTRJEVANJE SEMENSKEGA IN SADIŠNEGA MATERIALA KMETIJSKIH RASTLIN

A	1 Ureditev garderob (nakup garderobnih omar)	1.200,00						1.200,00	0,00	1.200,00
	2 Drobní inventar in nadomestna oprema	2.000,00						2.000,00	0,00	2.000,00
	Skupaj A	3.200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.200,00	0,00	3.200,00
B	1 Blower (analiza semen)	7.000,00						7.000,00	2.800,00	4.200,00
	Skupaj B	7.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7.000,00	2.800,00	4.200,00

X. ODDELEK ZA INFRASTRUKTURO, RAZISKAVE IN PRENOS ZNANJA

Center za raziskave in poskusništvo Jabilje, SM 112										
1	ARIS 24- Raziskovalna infrastruktura za raziskave in razvoj naprednih robotiziranih in digitalnih tehnologij	279.380,00		136.896,20			142.483,80	0,00	0,00	0,00
2	2D/3D Mavic 3P90	3.850,00				3.050,00		0,00	0,00	0,00
3	Vineyard analysis sensor	24.400,00				24.400,00		0,00	0,00	0,00
4	Posodobitev obstoječega programa za namakanje v Jabiljah in nadgradnja za priklop drugih namakalnih sistemov	18.300,00				18.300,00		0,00	0,00	0,00
5	Posodobitev poskusniških traktorjev z GPS (RTK)	61.800,00				61.000,00		0,00	0,00	0,00
6	Sonde za zaznavanje nevarnosti v atmosferi za merjenje vode v tleh	30.500,00				30.500,00		0,00	0,00	0,00
7	Večnamensko terenško vozilo tip: UTV/ATV	21.301,20				21.301,20		0,00	0,00	0,00
Center za prenos tehnologij										
8	Mobilni rezervuarji za AdBlue	1.500,00						1.500,00	0,00	1.500,00
9	Dvoina vrsta v skladu z velikostjo velika in mala	5.000,00						5.000,00	0,00	5.000,00
Center za raziskave in poskusništvo Moste pri Komendi, SM 115										
10	Varilna naprava Powertec 1300C PACK model ADVANCED in Varilna maska Viking 2450	4.000,00						4.000,00	0,00	4.000,00
11	Oprema za prodajni prostor Komenda	20.000,00						20.000,00	0,00	20.000,00
Poskusni sadovnjak, Brdo pri Lukovici, SM 131										
12	Sistem za zatiranje volkurja	6.000,00						6.000,00	0,00	6.000,00
13	Uređev za zaščito (boji) za agrarobot	1.500,00						1.500,00	0,00	1.500,00
14	Vreteno za mehansko reženje ploditev	8.000,00						8.000,00	0,00	8.000,00
15	Ročni visokosobni vilicar	950,00						950,00	0,00	950,00
16	Tehnika, ki ima ustrezen certifikat za javno prodajo	800,00						800,00	0,00	800,00
Selekcijsko poskusni center Ptuja, SM 114										
17	Oprema za prodajni prostor Ptuja	20.000,00						20.000,00	0,00	20.000,00
18	Nakup nove poljedelske kituplace z ISOBUS povezavo in računalnikom 600 - 600 l	19.000,00						19.000,00	0,00	19.000,00
19	Viskoclačni čiščilec na hladno in tople vode za pranje kmetijske mehanizacije	5.500,00						5.500,00	0,00	5.500,00
20	Česalo z pnevmatičnim sepičico, upravljalnim mehanizem in 7-pinski signali kablom	14.900,00						14.900,00	0,00	14.900,00
21	Motorna puhalnik	900,00						900,00	0,00	900,00
22	Predstevnik 4,2 m širine, hidravlično zapiranje, 4 vrste S - vzmet in 2 x dvožilni valji	7.400,00						7.400,00	0,00	7.400,00
23	Hilajna centrifuga	4.000,00		4.000,00				0,00	0,00	0,00
24	UZ kopel	500,00		500,00				0,00	0,00	0,00
25	Smečniki	500,00		500,00				0,00	0,00	0,00
26	Klima (greje/hladi)	1.000,00						1.000,00	1.000,00	0,00
27	Ledomat	200,00						0,00	0,00	0,00
28	Jeklenka za tekoči dušik	1.500,00		1.500,00				0,00	0,00	0,00
29	Ultratras	2.000,00		2.000,00				0,00	0,00	0,00
30	Mlinček za tekoči dušik	2.800,00		2.800,00				0,00	0,00	0,00
31	Ogrevarna omara	1.500,00						1.500,00	1.500,00	0,00
32	Liftnar	5.000,00		5.000,00				0,00	0,00	0,00
33	Skrajna - 80	5.000,00		5.000,00				0,00	0,00	0,00
34	Tablica za digitalno beleženje podatkov	1.000,00		1.000,00				0,00	0,00	0,00
35	Namakalni sistem za meso	4.000,00		4.000,00				0,00	0,00	0,00
36	Laboratorijsko pohištvo	6.000,00		6.000,00				0,00	0,00	0,00
37	Priključki za mato	600,00		600,00				0,00	0,00	0,00
38	Konstrukcijske in za pridobivanje v substratih	18.000,00		18.000,00				0,00	0,00	0,00
Skupaj informacioni oddelki										
39	Drobnji inventar in nadomestila oprema	8.000,00						8.000,00	4.000,00	4.000,00
Skupaj A		614.981,20	0,00	136.896,20	51.100,00	158.551,20	142.483,80	6.500,00	6.500,00	119.450,00
B Center za prenos tehnologij in obdelavo Jabilje, SM 120										
1	Dvostrani nakladalnik	45.000,00						45.000,00	0,00	45.000,00
2	Mašice na roki za mlajenje jarkov	17.000,00						17.000,00	0,00	17.000,00
3	Kurani oklopihak (predvsem za EKO potrebe)	28.000,00						28.000,00	0,00	28.000,00
4	Obračalni plug z hidravlično nastavitvijo širine brazde	29.000,00						29.000,00	0,00	29.000,00
5	Predstevnik 5 a 6 m	28.000,00						28.000,00	0,00	28.000,00
6	Pomladni stroj	7.000,00						7.000,00	0,00	7.000,00
Center za prenos tehnologij - skladišče SM 120										
7	Novogradnja silosov, vinograjne jake, sušilnice in linije dodelavo, tretiranje, skladiščenje in pakiranje žit, trave in	3.000.000,00						3.000.000,00	0,00	3.000.000,00
8	Melodica za kmetijsko zbiranje	25.000,00						25.000,00	0,00	25.000,00
9	Optični čiščilec za različne senzne kapacitete min 3 t/h	60.000,00						60.000,00	0,00	60.000,00
10	Oprema za prodajni prostor Jabilje	9.150,00						9.150,00	0,00	9.150,00
Center za prenos tehnologij - živilstva										
11	Popolna adaptacija obstoječega hlada v sodoben poskusniško/proizvodni goveji hlev	1.200.000,00						1.200.000,00	0,00	1.200.000,00
12	Dvostrani nakladalnik	35.000,00						35.000,00	0,00	35.000,00
13	Serena linja (obročnik in grabljahnik)	58.000,00						58.000,00	0,00	58.000,00
Poskusni sadovnjak, Brdo pri Lukovici, SM 131										
14	Sadnjaški traktor (100-120 km)	165.000,00						165.000,00	0,00	165.000,00
15	Terenki vilicar	45.000,00						45.000,00	0,00	45.000,00
16	Uređev hladilnice in masije pakirno/sortirne linije za jabolka kapacitete do 8t/h	500.000,00						500.000,00	0,00	500.000,00
17	Stroj za obnavljanje in za redčenje cvetov (Darwin)	25.000,00						25.000,00	0,00	25.000,00
18	Obojstranski vrsta čišče vej	19.000,00						19.000,00	0,00	19.000,00
19	Električni mehanizem umetnevalne plošče	70.000,00						70.000,00	0,00	70.000,00
20	Dobava hladilnega kontejnerja	15.000,00						15.000,00	0,00	15.000,00
Selekcijsko poskusni center Ptuja, SM 114										
21	Traktor z 95 - 110 kW in četini nakladalnik	140.000,00						140.000,00	0,00	140.000,00
22	Postavitev sončne elektrarne na strehi poslovne stavbe	150.000,00						150.000,00	0,00	150.000,00
23	Nakup opreme za delovno (delovni puli, omare in druga oprema, razen mehanizma orodja)	8.500,00						8.500,00	0,00	8.500,00
Skupaj B		5.678.650,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5.678.650,00	0,00	5.678.650,00
XI. UPRAVA										
A 1 Osebo vozilo Kampio podaljšana verzija z predelavo za vožnjo duška										
		32.000,00						32.000,00	25.600,00	6.400,00
2 Kombi Renault Master										
		35.000,00						35.000,00	28.000,00	7.000,00
3 Osebo vozilo Kampio oz. podobno, predelano zadnja stena - Jella OŽ										
		25.000,00						25.000,00	20.000,00	5.000,00
4 Menjava pohištva v sobah Boleja										
		15.000,00						15.000,00	12.000,00	3.000,00
5 Pohištvo Vilharjeva 33 in 27										
		35.000,00						35.000,00	28.000,00	7.000,00
6 Ogrevarna omara - kadrovska služba										
		800,00						800,00	640,00	160,00
7 Menjava požarnih javljahov CI										
		20.000,00						20.000,00	16.000,00	4.000,00
8 Razno orodje										
		2.500,00						2.500,00	2.000,00	500,00
9 Drobnji inventar in nadomestila oprema										
		4.000,00						4.000,00	3.200,00	800,00
Skupaj A		169.300,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	169.300,00	135.440,00	33.860,00
XII. RAČUNALNIŠKA OPREMA										
A 1 Računalniška strojna oprema (računalniki, monitorji za oddelke)										
		40.000,00						40.000,00	32.000,00	8.000,00
Skupaj A		40.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	40.000,00	32.000,00	8.000,00
B Računalniška oprema										
	Posodobitev informacijskega sistema - strojna in druga sistemska oprema	200.000,00						200.000,00	164.000,00	36.000,00
Skupaj B		200.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	200.000,00	164.000,00	36.000,00
REKAPITULACIJA										
A 1 Oddelki za rastlinsko pridelavo										
		1.220.890,16	388.000,00	0,00	0,00	734.150,00	0,00	98.740,16	98.740,16	0,00
2 Oddelki za živilstvo										
		261.400,00	0,00	0,00	42.500,00	125.000,00	0,00	93.900,00	93.900,00	0,00
3 Oddelki za sadjarstvo, vinogradništvo in viarstvo										
		141.500,00	8.000,00	42.500,00	0,00	21.500,00	42.500,00	27.000,00	27.000,00	0,00
4 Oddelki za varstvo rastlin										
		271.132,00	0,00	70.000,00	0,00	82.400,00	70.000,00	48.732,00	48.732,00	0,00
5 Oddelki za kmetijsko tehniko in energetiko										
		136.400,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	136.400,00	136.400,00	0,00
6 Oddelki za ekonomsko kmetijstva										
		2.750,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.750,00	2.750,00	0,00
7 Agronomski in enoslojni laboratorij										
		67.900,00	0,00	0,00	0,00	0,00	20.000,00	47.900,00	23.950,00	23.950,00
8 Oddelki za kmetijsko delovanje in naravne vire										
		435.000,00	0,00	0,00	61.000,00	0,00	0,00	7.000,00	164.000,00	271.000,00
9 Služba za uradno potrjevanje semen, in sadilnega materiala kmet. rastlin										
		3.200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.200,00	3.200,00	0,00
10 Oddelki za infrastrukturo, raziskave in prenos znanja										
		614.981,20	0,00	136.896,20	51.100,00	158.551,20	142.483,80	125.950,00	6.500,00	119.450,00
11 Uprava										
		169.300,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	169.300,00	135.440,00	33.860,00
12 Računalniška oprema (skupne potrebe)										
		40.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	40.000,00	32.000,00	8.000,00
SKUPAJ A		2.997.453,36	396.000,00	249.396,20	154.600,00	1.121.601,20	274.983,80	800.872,16	605.412,16	195.460,00
B 1 Oddelki za rastlinsko pridelavo										
		405.414,24	45.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	360.414,24	252.289,97	108.124,27
2 Oddelki za sadjarstvo, vinogradništvo in viarstvo										
		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3 Oddelki za varstvo rastlin										
		12.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12.000,00	12.000,00	0,00
4 Oddelki za kmetijsko tehniko in energetiko										
		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5 Agronomski in enoslojni laboratorij										
		435.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	435.000,00	164.000,00	271.000,00
6 Služba za uradno potrjevanje semen, in sadilnega materiala kmet. rastlin										
		7.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7.000,00	2.800,00	4.200,00
7 Oddelki za infrastrukturo, raziskave in prenos znanja										
		5.678.650,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5.678.650,00	0,00	5.678.650,00
8 Uprava										
		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
9 Računalniška oprema (skupne potrebe)										
		200.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	200.000,00	164.000,00	36.000,00
SKUPAJ B		6.738.064,24	45.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6.693.064,24	359.889,97	6.097.974,27
A + B 1 Oddelki za rastlinsko pridelavo										
		1.220.890,16	388.000,00	0,00	0,00	734.150,00	0,00	98.740,16	98.740,16	0,00
2 Oddelki za živilstvo										
		261.400,00	0,00	0,00	42.500,00	125.000,00	0,00	93.900,00	93.900,00	0,00
3 Oddelki za sadjarstvo, vinogradništvo in viarstvo										
		141.500,00	8.000,00	42.500,00	0,00	21.500,00	42.500,00	27.000,00	27.000,00	0,00
4 Oddelki za varstvo rastlin										
		283.132,00	0,00	70.000,00	0,00	82.400,00	70.000,00	60.732,00	60.732,00	0,00
5 Oddelki za kmetijsko tehniko in energetiko										
		136.400,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	136.400,0		

Preglednica 21: Načrt investicijskega vzdrževanja za leto 2026.

	NAZIV	PLAN	MKGP- ARSKTRP	MVZI	SREDSTVA OD PRODAJE NEPREMIČNIN	Strošek KIS
I.	UPRAVA					
A	Prenova Vilharjeva 33	170.000,00			170.000,00	0,00
	Skupaj A	170.000,00	0,00	0,00	170.000,00	0,00
I.	ODDELEK ZA INFRASTRUKTURO, RAZISKAVE IN PRENOS ZNANJA					
B	Center za prenos tehnologij - poljedelstvo					
	1 Menjava dela kritine in popravilo strehe na Kozolcu (vsaj severna stran, ker že zamaka)	26.000,00				26.000,00
	2 Popravilo kozolca ob regionalni cesti Trzin - Mengeš	7.000,00				7.000,00
	3 Sanacija jarka za odvodnjavanje metornih voda za raslinjaki	25.000,00				25.000,00
						0,00
	4 Center za prenos tehnologij - živinoreja					0,00
	5 Ureditev jaslí (varovalna ograja in tla - epoksi premaz)	50.000,00				50.000,00
	6 Ureditev gnojišča in lagune za gnojevko	100.000,00				100.000,00
	7 Popravilo električnih inštalacij Kozolec in šotori	8.000,00				8.000,00
	8 Sanacija odvajanja meteornih voda pri gnojišč	30.000,00				30.000,00
	9 Sanacija gnojišča	65.000,00				65.000,00
	10 Popravilo in adaptacija jaslí in krmišč (A in B Hlev)	45.000,00				45.000,00
	11 Sanacija odvajanja meteornih voda pri ležecih silosih	12.000,00				12.000,00
	Center za prenos tehnologij - skladišče					0,00
	12 Obnova sobe namenjena skladiščenu raziskovalne opreme (tlaki, električna napeljava, razvlečevalni	10.000,00				10.000,00
	13 Pleskane proizvodne hale (severna in južna stena, ter čelo)	32.000,00				32.000,00
	14 Popravilo asfaltnih površin in robnikov	5.000,00				5.000,00
	15 Popravilo kontejnerjev (mreže, poravnava zvite pločevine, nosilcev vilic...)	3.800,00				3.800,00
	16 Investicijsko vzdrževanje velike sušilnice (popravilo ciklonov, lupot, senzorjev...)	12.000,00				12.000,00
	17 Popravilo elevatorjev	15.000,00				15.000,00
	18 Obnova stare fasade na obeh grajskih hlevih	23.000,00				23.000,00
	IC Jablje skupno					0,00
	19 Ureditev odvodnavanja na novih šotorih in notranje rasvetljave	6.000,00				6.000,00
	20 Obnova pisarn za v upravnem delu IC Jablje (nujno zaradi prihoda novih sodelavcev)	48.000,00				48.000,00
	21 Ureditev pleskanje, beljenja sten in stropov, brušenje in lahiranje parketa, ter ureditev elektroinšt	17.800,00				17.800,00
	22 Parkirišče za službena vozila in ureditev elektro polnilnic	60.000,00				60.000,00
	23 Ureditev prostora za shranjevanje raziskovalne opreme (elektrika, tla, stene, osvetlitev in prezače	6.000,00				6.000,00
	24 Ureditev betonskega platoja z odvodnavanje vode in lovilci olja pri upravni stavbi, delavnici in po	50.000,00				50.000,00
	Center za raziskave in poskusništvo Moste pri Komendi					0,00
	25 Statično investicijsko vzdrževanje hale	150.000,00				150.000,00
	26 Čiščenje fasade upravnega dela stavbe	2.500,00				2.500,00
	27 Popravilo ograje za upravno stavbo in za skladiščem	6.000,00				6.000,00
	28 Poskusni sudovnjak Brdo pri Lukovici,					0,00
	29 Komplet popravilo elektro inštalacij prestavitelj inštalacije v pisarno, montaža police, novih elektr	13.500,00				13.500,00
	30 Popravilo čistilne naprave za fekalije	12.000,00				12.000,00
	31 Pleskanje lesenega nadstreška in čebelnjaka	4.000,00				4.000,00
	32 Ureditev izolacije in fasade na upravni stavbi	55.000,00				55.000,00
	33 Prenova prtiličja z ureditvijo pisarniških, skupnih in garderobnih prostorov, ter obnovitev in nadgr	150.000,00				150.000,00
	34 Ureditev pločnika okrog stavbe in niveliranje asfaltnih površin zaradi zastajanja vode	35.000,00				35.000,00
	IC Ptuj					0,00
	35 Ureditev izolacije in fasade na upravni stavbi	55.000,00				55.000,00
	36 Komplet obnova pisarn (elektrika, prezračevanje, ogrevanje, srešna okna, pleskanje, pisarniško st	180.000,00				180.000,00
	37 Parkirišče za službena vozila in ureditev elektro polnilnic	40.000,00				40.000,00
	38 Menjava žičnega pletiva dolžini 3.300 metrov, ter mejava poškodovanih betonskih stebričkov	18.000,00				18.000,00
	39 Popravilo stopnišča, menjava ploščic in nivelecija terena z vhodnimi vrati	7.000,00				7.000,00
	40 Posip, ravnanje in valjanje poljskih poti	3.000,00				3.000,00
	41 Čiščenje meteornege kanala (melioracijskega jarka) ter čiščenje vodnega zbiralnika pri lovskem d	8.500,00				8.500,00
	Skupaj B	1.396.100,00	0,00			1.396.100,00
REKAPITULACIJA						
A	Uprava	170.000,00	0,00	0,00	170.000,00	0,00
	SKUPAJ	170.000,00	0,00	0,00	170.000,00	0,00
B	Oddelek za infrastrukturo, raziskave in prenos znanja	1.396.100,00				1.396.100,00
	SKUPAJ	1.396.100,00	0,00			1.396.100,00
A+B	Uprava	170.000,00	0,00	0,00	170.000,00	0,00
	Oddelek za infrastrukturo, raziskave in prenos znanja	1.396.100,00	0,00			1.396.100,00
	SKUPAJ	1.566.100,00	0,00	0,00	170.000,00	1.396.100,00

V okviru prioritete A načrtujemo prenovu poslovnih prostorov na Vilharjevi 33 s sredstvi od prodaje stanovanj.

V zadnjih letih in še posebej v letu 2026 se kažejo velike potrebe po investicijsko vzdrževalnih delih zaradi dotrajane infrastrukture. Sredstev za vzdrževalna dela je v okviru rednega poslovanja bistveno premalo. V kolikor bo finančna situacija omogočala bomo realizirali tudi postavke iz plana B.

9. FINANČNI NAČRT KIS ZA LETO 2026

9.1. Načrt prihodkov

Zaradi priprave finančnega načrta pred pripravo izkaza poslovnega izida in bilance stanja temeljijo podatki o poslovanju za leto 2026 na oceni in lahko odstopajo od podatkov v letnem poročilu.

V letu 2026 načrtujemo prihodke v višini 18.332.708 EUR, kar je za 4,1 % več od ocene doseženih v letu 2025. V tabeli so prihodki razčlenjeni glede na vire, iz katerih bodo pridobljeni. V strukturi plana 2025 znaša delež prihodkov od prodaje na trgu 24,30 %, delež prihodkov v okviru opravljanja javne službe pa 75,70 %. Pri načrtovanju so upoštevana izhodišča MKGP za leto 2026. Upoštewane so že sklenjene pogodbe za izvajanje raziskovalnih projektov (evropskih in nacionalnih). Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu so ocenjeni.

V času priprave finančnega plana še nismo prejeli izhodišč ARIS za leto 2026, zato smo upoštevali sredstva stabilnega financiranja (ISF-O in PSF-O) v višini dodeljenih sredstev za leto 2025. Sredstva za izvajanje projektov CRP in J, L, Z so ocenjena glede na višino predvidenih sredstev v letu 2026.

V primerjavi z letom 2025 se bodo v letu 2026 prihodki ARIS povečali za 0,6 % oziroma 31.905 EUR. Na višje prihodke vplivajo višja sredstva za izvajanje projektov J, L, Z.

Na področju izvajanja strokovnih nalog za MKGP, MOPE ter MZ smo višino prihodkov ocenili na podlagi finančnih izhodišč financerjev. Ti prihodki so ocenjeni v višini 5.378.267 EUR, kar je 4,8 % več v primerjavi z oceno realizacije 2025 in 15,9 % več v primerjavi z doseženimi v letu 2024.

V okviru izvedbe strokovnih nalog bomo v letu 2026 prejeli tudi investicijska sredstva za nakup opreme v višini 396.000 EUR, kar je prikazano v planu investicij.

Prihodke raziskovalnih projektov financiranih iz EU načrtujemo v višini ocenjenih za leto 2025. Povečanje načrtujemo na postavki Sofinancerji EU, kjer so prikazana sredstva treh projektov iz Načrta za okrevanje in odpornost in šestih projektov IRP 38, ki smo jih pridobili v letu 2025.

V letu 2026 načrtujemo 21,2 % več prihodkov z naslova prodaje blaga, proizvodov in storitev v primerjavi z oceno preteklega leta. Razlog za povišanje je večje število novo sklenjenih pogodb, nekoliko višje prodajne cene in pričakovana boljša letina.

Preglednica 22: Načrt prihodkov KIS za leto 2026 v primerjavi z letoma 2024 in 2025.

PREGLED PRIHODKOV		DOSEŽENO 2024	DOS. 2024	OCENA 2025	OCENA 2025	PLAN 2026	PLAN 2026	plan 2026 dos.	plan 2026
		EUR	%	EUR	%	EUR	2026	2024	ocena 2025
TRG	prodaja blaga, proizvodov in storitev	2.683.140,32	16,74	3.300.000,00	18,74	4.000.000,00	21,82	149,1	121,2
TRG	povečanje/zmanjšanje zalog	-12.276,71	-0,08	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-
TRG	subvencije, dotacije, neposred. kmet.in okoljska plačila	433.258,44	2,70	400.000,00	2,26	450.000,00	2,45	103,9	112,5
TRG	finančni prihodki	44,01	0,00	5.000,00	0,03	5.000,00	0,03	11.361,1	100,0
TRG	drugi prihodki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-
TRG	prevrednotovalni poslovni prihodki	37.701,21	0,24	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-
PRIHODKI TRG SKUPAJ		3.141.867,27	19,60	3.705.000,00	21,03	4.455.000,00	24,30	141,8	120,2
JS NA TRGU	uradno potrjevanje semen kmetijskih rastlin	160.254,99	1,00	185.000,00	1,05	220.000,00	1,20	137,3	118,9
JS NA TRGU	preizkušanje sort kmetijskih rastlin	48.340,00	0,30	50.000,00	0,28	65.000,00	0,35	134,5	130,0
JS NA TRGU	drugo	17.496,25	0,11	5.000,00	0,03	25.000,00	0,14	142,9	500,0
JAVNA SLUŽBA NA TRGU SKUPAJ		226.091,24	1,41	240.000,00	1,36	310.000,00	1,69	137,1	129,2
ARIS	ISF-upravljalska in podporna dejavnost	1.529.946,86	9,53	1.578.429,30	8,96	1.578.429,30	8,61	103,2	100,0
ARIS	ISF-infrastrukturna dejavnost	1.035.262,97	6,46	1.067.584,59	6,06	1.067.584,59	5,82	103,1	100,0
ARIS	RSF-razvojni steber	242.433,71	1,51	242.433,71	1,38	242.433,71	1,32	100,0	100,0
ARIS	RSF-razvojni steber - PČR prenos v leto 2024	28.422,34	0,18	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	-
ARIS	PSF-raziskovalni program	1.114.026,43	6,95	1.108.958,01	6,30	1.108.958,01	6,05	99,5	100,0
ARIS	PSF-raziskovalni program - PČR prenos v leto 2025	-21.232,04	-0,13	21.232,04	0,12	0,00	0,00	0,00	-
ARIS	PSF-mladi raziskovalci	329.139,78	2,05	415.012,28	2,36	415.012,28	2,26	126,1	100,0
ARIS	PSF-mladi raziskovalci - PČR prenos v leto 2024	16.890,27	0,11	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	-
ARIS	PSF-mladi raziskovalci - PČR prenos v leto 2025	-8.472,27	-0,05	8.472,27	0,05	0,00	0,00	0,00	-
ARIS	raziskovalni projekti J, L, Z	424.527,66	2,65	608.661,76	3,46	866.602,93	4,73	204,1	142,4
ARIS	raziskovalni projekti J, L, Z - PČR prenos v leto 2024	18.326,56	0,11	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	-
ARIS	raziskovalni projekti J, L, Z - PČR prenos v leto 2025	-48.777,88	-0,30	48.777,88	0,28	0,00	0,00	0,0	-
ARIS	projekti CRP	262.842,00	1,64	341.943,22	1,94	210.863,73	1,15	80,2	61,7
ARIS	projekti CRP - PČR prenos v leto 2024	3.713,31	0,02	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	-
ARIS	projekti CRP - PČR prenos v leto 2025	-16.474,63	-0,10	16.474,63	0,09	0,00	0,00	0,0	-
ARIS	povračila stroškov	7.406,36	0,05	19.817,24	0,11	19.817,24	0,11	267,6	100,0
ARIS	razno (sofin. znanstvene literature, povr. prijave EU projektov, monograf.)	8.911,21	0,06	8.411,21	0,05	9.411,21	0,05	94,4	100,0
PRIHODKI ARIS SKUPAJ		4.926.892,64	30,74	5.486.208,14	31,16	5.518.113,00	30,10	112,0	100,6
TUJINA EU	raziskovalni projekti	470.077,65	2,92	790.207,35	4,48	790.207,35	4,31	168,1	100,0
TUJINA EU	raziskovalni projekti: Horizon 2020, Horizon Europe	834.456,59	5,21	770.483,70	4,38	770.483,70	4,20	92,3	100,0
TUJINA	povračila stroškov	145.243,96	0,91	8.000,00	0,05	8.000,00	0,04	5,5	100,0
TUJINA EU		1.449.778,20	9,04	1.568.691,05	8,91	1.568.691,05	8,55	108,2	100,0
TUJINA MKGP-ARSKTRP	raziskovalni projekti NOO, EIP	406.624,45	2,54	661.863,67	3,76	848.331,99	4,63	208,6	128,2
MKGP	projekti ERA NET	17.529,26	0,11	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	-
SOFINANCERJI EU SKUPAJ		424.153,71	2,65	661.863,67	3,76	848.331,99	4,63	200,0	128,2
MKGP	raziskovalni projekti J,L,Z	150.023,57	0,94	242.058,14	1,37	0,00	0,00	-	0,0
	raziskovalni projekti J,L,Z - prenos v 2024	10.255,79	0,06	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-
MKGP	projekti CRP	205.134,68	1,28	219.968,30	1,25	210.347,05	1,15	102,5	95,6
MKGP	čebelarstva akademija	92.333,30	0,58	92.338,00	0,52	0,00	0,00	-	0,0
PRIHODKI MKGP SKUPAJ		457.747,34	2,86	554.364,44	3,14	210.347,05	1,15	46,0	37,9
CTK	sofinanciranje tuje literature	23.982,08	0,15	23.957,75	0,14	23.957,75	0,13	99,9	100,0
	drugi sofinancerji ARIS projektov	6.000,00	0,04	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-
MVZI	investicijski prihodki in zimski regres	586.029,50	3,66	217.675,00	1,24	0,00	0,00	-	0,0
PRIHODKI RAZNI FINANCERJI		616.011,58	3,85	241.632,75	1,38	23.957,75	0,13	3,9	9,9
MKGP/UVHVVR	javna služba, SN rastlinske -skupaj	1.519.897,78	9,47	1.690.474,50	9,58	1.687.929,98	9,20	111,1	99,8
MKGP-UVHVVR	SN rastlinske - registracija	524.576,24	3,27	557.956,49	3,17	502.608,00	2,74	95,8	90,1
MKGP	Javna služba na področju poljedelstva	499.735,47	3,12	562.306,67	3,19	580.749,49	3,17	116,2	103,3
MKGP	Javna služba v vrtnarstvu	313.261,75	1,96	378.334,60	2,15	395.342,68	2,16	126,2	104,5
MKGP	Javna služba v vinogradništvu na KIS	28.152,43	0,18	32.234,53	0,18	42.407,19	0,23	150,6	131,6
MKGP	Javna služba v vinogradništvu na KGZS Zavod Nova Gorica	10.859,71	0,07	11.321,14	0,06	11.626,26	0,06	107,1	102,7
MKGP	Javna služba v vinogradništvu na KGZS Zavod Maribor	34.260,08	0,21	35.661,38	0,20	36.945,19	0,20	107,8	103,6
MKGP	Javna služba v sadjarstvu na KIS	15.066,61	0,09	16.697,83	0,09	22.477,17	0,12	149,2	134,6
MKGP	Javna služba v sadjarstvu na KGZS Zavod Maribor	16.111,15	0,10	16.784,77	0,10	17.389,00	0,09	107,9	103,6
MKGP	Javna služba v sadjarstvu na KGZS Zavod Nova Gorica	3.665,60	0,02	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	-
MKGP	Javna služba v sadjarstvu pri KGZS Zavod Maribor, koordinacija v sadjarstvu	74.208,74	0,46	79.177,09	0,45	78.385,00	0,43	105,6	99,0
MKGP	SN ekonomika kmetijstva	308.008,00	1,92	316.345,00	1,80	328.999,00	1,79	106,8	104,0
MKGP	SN živinoreja	925.814,88	5,78	1.009.998,00	5,74	1.041.067,00	5,68	112,4	103,1
MKGP-UVHVVR	SN zdravstveno varstvo rastlin	970.139,36	6,05	1.079.633,89	6,14	1.110.605,20	6,06	114,5	102,9
MKGP-UVHVVR	SN fitofarmacevtska sredstva, analize FFS	482.945,83	3,01	537.717,61	3,05	712.612,20	3,89	147,6	132,5
MKGP	Javna služba nalog rastlinske genske banke	178.013,52	1,11	205.658,85	1,17	205.278,50	1,12	115,3	99,8
MKGP	SN izotopske analize	25.748,14	0,16	25.748,14	0,15	23.065,00	0,13	89,6	89,6
MKGP	SN analize uradnih vzorcev krme	49.895,29	0,31	30.364,69	0,17	23.000,00	0,13	46,1	75,7
MOPE	SN s področja okolja	38.312,56	0,24	45.975,99	0,26	45.975,99	0,25	120,0	100,0
MOPE	Agencija RS za okolje. Naloge z javnim pooblastilom	11.804,59	0,07	13.874,73	0,08	13.874,73	0,08	117,5	100,0
MZ	SN ocenjevanje snovi in biodirnih proizvodov	129.847,79	0,81	177.000,00	1,01	185.859,17	1,01	143,1	105,0
PRIHODKI JAVNA SLUŽBA, STROKOVNE NALOGE SKUPAJ		4.640.427,74	28,93	5.132.791,40	29,15	5.378.266,77	29,34	115,9	104,8
JAV. SLUŽ.	subvencije, dotacije	85.792,71	0,54	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-
JAV. SLUŽ.	finančni prihodki	52.083,10	0,32	20.000,00	0,11	20.000,00	0,11	38,4	100,0
JAV. SLUŽ.	drugi prihodki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-
JAV. SLUŽ.	prevrednotovalni poslovni prihodki	10.261,48	0,06	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-
PRIHODKI JAVNA SLUŽBA SKUPAJ		12.889.239,74	80,40	13.905.551,45	78,97	13.877.707,61	75,70	107,7	99,8
SKUPAJ PRIHODKI		16.031.107,01	100,00	17.610.551,45	100,00	18.332.707,61	100,00	114,36	104,10

9.2. Plan izkaza prihodkov in odhodkov

V strukturi stroškov predstavljajo največji del stroški dela. V letu 2026 so ti ocenjeni na 12.320.767 EUR, kar predstavlja 67,2 % skupnih prihodkov. V letu 2026 načrtujemo višje stroške dela (1.011.173 EUR) oziroma 8,9 % v primerjavi z oceno 2025.

Razlogi za višje stroške dela so povišanja plač s 1. 6. 2026 in 1. 12. 2026, nove zaposlitve, redna napredovanja in uskladitev vrednosti plačnih razredov s 1. 4. 2026. Ocenjujemo, da bodo stroški amortizacije v letu 2026 v višini ocene amortizacije 2025.

Višina stroškov materiala in storitev je kumulativno nižja (indeks 94,8) v primerjavi z letom 2025 saj ne načrtujemo stroškov investicijskega vzdrževanja oziroma bodo ti realizirani samo v primeru pridobitve dodatnih sredstev.

V letu 2026 načrtujemo skupni presežek prihodkov nad odhodki v višini 6.069 EUR.

Preglednica 23: Načrt izkaza prihodkov in odhodkov KIS za leto 2026 v primerjavi z letoma 2024 in 2025.

	DOSEŽ.	DOSEŽ.	OCENA	OCENA	PLAN	PLAN	INDEKS	INDEKS
	2024	2024	2025	2025	2026	2026	plan 2026	plan 2026
	EUR	%	EUR	%	EUR	EUR	dos. 2024	ocena 2025
PRIHODKI SKUPAJ	16.031.107	99,9	17.610.551	100,1	18.332.708	100,0	114,4	104,1
ARIS - stabilno financiranje, projekti	4.926.893	30,7	5.486.208	31,2	5.518.113	30,1	112,0	100,6
Strokovne naloge, javna služba MKGP, MOPE, MZ	4.640.428	28,9	5.132.791	29,2	5.378.267	29,3	115,9	104,8
Projekti in povračila stroškov - tujina	2.670.864	16,7	1.568.691	8,9	1.568.691	8,6	58,7	100,0
MKGP projekti	1.449.778	9,0	1.123.890	6,4	1.058.679	5,8	73,0	94,2
MKGP Čebelarstva akademija	382.943	2,4	92.338	0,5	0	0,0	0,0	0,0
Drugi proračunski prihodki	226.091	1,4	241.633	1,4	23.958	0,1	10,6	9,9
Javna služba na trgu	92.333	0,6	240.000	1,4	310.000	1,7	335,7	129,2
Prodaja blaga, proizvodov in storitev (pov./zmanj. z	1.022.636	6,4	3.300.000	18,7	4.000.000	21,8	391,1	121,2
Subvencije, regresi, neposredna plačila, KOP	519.051	3,2	400.000	2,3	450.000	2,5	86,7	112,5
Finančni, drugi in prevrednotovalni prihodki	100.090	0,6	25.000	0,1	25.000	0,1	25,0	100,0
ODHODKI SKUPAJ	16.204.203	101,1	17.605.160	100,1	18.326.639	100,0	113,1	104,1
Stroški	5.576.955	34,8	5.490.000	31,2	5.205.000	28,4	93,3	94,8
Amortizacija	764.618	4,8	805.566	4,6	800.872	4,4	104,7	99,4
Stroški dela	9.862.630	61,5	11.309.594	64,3	12.320.767	67,2	124,9	108,9
Bruto plače in regres	7.766.020	48,4	9.008.627	51,2	9.803.744	53,5	126,2	108,8
Drugi stroški dela	2.096.610	13,1	2.300.967	13,1	2.517.023	13,7	120,1	109,4
PRESEŽEK PRIHODKOV/ODHODKOV	-173.096	-1,2	5.391	0,0	6.069	0,0	-3,5	-3,1
Davek od dohodkov pravnih oseb	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	-	-
PRESEŽEK PRIHODKOV/ODHODKOV	-173.096	-1,2	5.391	0,0	6.069	0,0	-3,5	-3,1

V letu 2026 načrtujemo prihodke javne službe v višini ocene realizacije 2025.

Strošek amortizacije, materiala in storitev načrtujemo v podobni višini kot je ocena realizacije 2025. Glede na trenutno inflacijo ocenjujemo, da je to realno.

Stroški dela na javni službi se bodo v letu 2026 povečali za 6,2 %. Kot že omenjeno gre za povečanje zaradi dejavnikov bolj podrobno opisanih pod točko 9.3.

Ob koncu leta načrtujemo na javni službi presežek prihodkov nad odhodki v višini 1.026 EUR.

Preglednica 24: Načrt izkaza prihodkov in odhodkov KIS v letu 2026 v primerjavi z letoma 2024 in 2025 – javna služba.

	DOSEŽ.	DOSEŽ.	OCENA	OCENA	PLAN	PLAN	INDEKS	INDEKS
	2024	2024	2025	2025	2026	2026	plan 2026	plan 2026
	EUR	%	EUR	%	EUR	EUR	dos. 2024	ocena 2025
PRIHODKI SKUPAJ	12.889.240	100,0	13.905.551	100,1	13.877.708	100,1	107,7	99,8
ARIS - stabilno financiranje, projekti	4.926.893	38,2	5.486.208	39,6	5.518.113	39,8	112,0	100,6
Strokovne naloge, javna služba MKGP, MOP, MZ	4.640.428	36,0	5.132.791	36,9	5.378.267	38,8	115,9	104,8
Projekti in povračila stroškov tujina	1.449.778	11,2	1.568.691	11,3	1.568.691	11,4	108,2	100,0
MKGP projekti	382.943	3,0	1.123.890	8,1	1.058.679	7,6	276,5	94,2
MKGP Čebelarska akademija	92.333	0,7	92.338	0,7	0	0,0	0,0	0,0
Drugi proračunski prihodki	1.022.636	7,9	241.633	1,7	23.958	0,2	2,3	9,9
Javna služba na trgu	226.091	1,8	240.000	1,7	310.000	2,2	137,1	129,2
Subvencije, regresi	85.793	0,7	0	0,0	0	0,0	-	-
Finančni, drugi, prevrednotovalni prihodki	62.345	0,5	20.000	0,1	20.000	0,1	32,1	100,0
ODHODKI SKUPAJ	12.955.038	100,5	13.904.999	100,1	13.876.681	100,1	107,1	99,8
Stroški	4.107.642	31,9	3.720.000	26,8	3.105.000	22,4	75,6	83,5
Amortizacija	574.749	4,5	609.731	4,4	605.412	4,4	105,3	99,3
Stroški dela:	8.272.647	64,1	9.575.268	68,9	10.166.269	73,3	122,9	106,2
Bruto plače in regres	6.513.940	50,5	7.605.799	54,7	8.080.146	58,2	124,0	106,2
Drugi stroški dela	1.758.707	13,6	1.969.469	14,2	2.086.123	15,0	118,6	105,9
PRESEŽEK PRIHODKOV/ODHODKOV	-65.798	0,0	552	0,0	1.027	0,0	-1,6	186,1
Davek od dohodkov pravnih oseb	0	0,0	0	0,0	0	0,0	-	-
PRESEŽEK PRIHODKOV/ODHODKOV	-65.798	0,0	552	0,0	1.027	0,0	-1,6	186,1

V okviru tržne dejavnosti načrtujemo, da bodo prihodki od prodaje blaga in storitev višji za 21,2 % (tabela prihodkov).

Zaradi povišanja plač in višji tržnih sredstvih planiramo višje stroške dela glede na oceno realizacije 2025. Načrtujemo tudi višje stroške materiala in storitev.

V letu 2025 načrtujemo celotne tržne prihodke v višini 4.455.000 EUR skupne odhodke pa v vrednosti 4.449.958 EUR. Ob koncu leta ocenjujemo na tržni dejavnosti presežek prihodkov nad odhodki v višini 5.042 EUR.

Preglednica 25: Načrt izkaza prihodkov in odhodkov KIS v letu 2026 v primerjavi z letoma 2024 in 2025 – trg.

	DOSEŽ.	DOSEŽ.	OCENA	OCENA	PLAN	PLAN	INDEKS	INDEKS
	2024	2024	2025	2025	2026	2026	plan 2026	plan 2026
	EUR	%	EUR	%	EUR	EUR	dos. 2024	ocena 2025
PRIHODKI SKUPAJ	3.141.867	100,0	3.705.000	100,0	4.455.000	100,0	141,8	120,2
Prodaja proizvodov in storitev (povečanje, zmanjšanje zalog)	2.670.864	85,0	3.300.000	89,1	4.000.000	89,8	149,8	121,2
Subvencije, regresi, neposredna plačila, KOP	433.258	13,8	400.000	10,8	450.000	10,1	103,9	112,5
Finančni, drugi, prevrednotovalni prihodki	37.745	1,2	5.000	0,1	5.000	0,1	13,2	100,0
ODHODKI SKUPAJ	3.249.165	103,5	3.700.161	99,9	4.449.958	99,9	137,0	120,3
Stroški	1.469.313	46,8	1.770.000	47,8	2.100.000	47,1	142,9	118,6
Amortizacija	189.869	6,0	195.835	5,3	195.460	4,4	102,9	99,8
Stroški dela:	1.589.983	50,7	1.734.326	46,8	2.154.498	48,4	135,5	124,2
Bruto plače in regres	1.252.080	39,9	1.402.828	37,9	1.723.598	38,7	137,7	122,9
Drugi stroški dela	337.903	10,8	331.498	8,9	430.900	9,7	127,5	130,0
PRESEŽEK PRIHODKOV/ODHODKOV	-107.298	-3,5	4.839	0,1	5.042	0,1	-4,7	104,2
Davek od dohodkov pravnih oseb	0	0,0	0	0,0	0	0,0	-	-
PRESEŽEK PRIHODKOV/ODHODKOV	-107.298	-3,5	4.839	0,1	5.042	0,1	-4,7	104,2

9.3. Izhodišča in kazalci, na katerih temeljijo izračuni ter ocene potrebnih sredstev

Pri načrtovanju plač in drugih izdatkov zaposlenih za leto 2026 smo upoštevali izhodišča, navedena v Zakonu o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju, Kolektivni pogodbi za raziskovalno dejavnost, Kolektivni pogodbi za javni sektor in negospodarske dejavnosti v RS.

- Pri izračunu sredstev za bruto plače smo izhajali iz predpostavk, da bo v letu 2026 na podlagi delovnih ur zaposlenih 261 oseb.
- Bruto plača za posameznega zaposlenega je izračunana v skladu z Zakonom o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju (ZSTSPJS). Z novim plačnim zakonom vsak zaposleni glede na izračunano razliko med plačnim razredom na dan 31. 12. 2024 (po starem zakonu) in prevedenim plačnim razredom po novem zakonu postopoma pridobi pravico do izplačila razlike. V letu 2026 bodo zaposleni dobili pravico do izplačila razlike s 1. 6. 2026 v višini 12 % razlike a ne manj kot 70 EUR. Če razlika ne dosega 70 EUR se izplača v celoti. S 1. 12. 2026 do 12 % razlike a ne manj kot 50 EUR, če razlika ne dosega 50 EUR se izplača v celoti.
- Vpliv povišanja plač v letu 2026, zaradi novega plačnega zakona ocenjujemo na 292.925 EUR. Celoten vpliv novega plačnega zakona na višje stroške dela (od začetka veljavnosti) v letu 2026 ocenjujemo na 833.328 EUR
- Sredstva za redno delovno uspešnost za leto 2026 so določena v višini 2 % sredstev za osnovne plače, kar znaša 166.653 EUR.
- Sredstev za tržno delovno uspešnost v letu 2026 nismo predvideli.
- Izplačilo plač na podlagi 64. člena ZZrID v letu 2026 ne načrtujemo.
- Izplačilo plač na podlagi četrtega odstavka 4. člena ZSTSPJS v letu 2026 ne načrtujemo.
- Dodatek za delovno dobo je načrtovan v skladu s 35. členom Kolektivne pogodbe za javni sektor v višini 0,33 % osnovne plače za vsako zaključeno leto delovne dobe.
- Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja smo za leto 2026 predvideli glede na Sklep o uskladitvi minimalne premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja za javne uslužbenke (Ur. l. RS 112/2025).
- Regres za letni dopust smo predvideli v skladu s 7. členom aneksa h Kolektivni pogodbi za negospodarsko dejavnost, ki določa v letu 2026 izplačilo regresa, ki za 10 % presega višino minimalne plače za leto 2026. Ta je ob pripravi finančnega načrta določena v višini 1.277,72 EUR, kar z 10 % povišanjem znaša na zaposlenega 1.405,49 EUR.
- Regres za zimski dopust je ocenjen v višini polovice minimalne plače.
- Sredstva za jubilejne nagrade so načrtovana v skladu z veljavno Kolektivno pogodbo za raziskovalno dejavnost. V letu 2021 je bil sklenjen aneks h kolektivni pogodbi, ki določa, da se izplačuje za 10, 20, 30 in 40 let delovne dobe, ki jo zaposleni izpolni pri delodajalcih v javnem sektorju.
- V letu 2026 se bodo predvidoma upokojili štirje sodelavci. Predviden strošek odpravnin znaša 41.000 EUR. 179. člen zakona za uravnoteženje javnih financ določa, da je zaposleni ob upokojitvi upravičen do odpravnine v višini treh povprečnih plač zaposlenega v Republiki Sloveniji za pretekle tri mesece oziroma tri zadnje plače zaposlenega, če je to zanj ugodneje.
- Višina regresa za prehrano smo načrtovali v višini 7,40 EUR v skladu z določbami aneksov h kolektivnim pogodbam dejavnosti in poklicev v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 136/22).
- Povprečni letni znesek za regresirano prehrano na zaposlenega znaša 1.516 EUR
- V skladu z aneksom h Kolektivni pogodbi za raziskovalno dejavnost se zaposlenemu za prevoz na delo in iz dela v letu 2026 povrne 10 % cene neosvinčenega motornega bencina – 95 oktanov za vsak polni kilometer razdalje, vendar ne manj kot 30 evrov, kar smo upoštevali pri izračunu povračila stroška za prevoz na delo zaposlenim.
- Povprečna letna višina stroškov prevoza na delo na zaposlenega znaša 1.398 EUR
- Sredstev za sejnine in povračila stroškov članom organa upravljanja JRZ ne načrtujemo.

Preglednica 26: Načrt stroškov dela KIS za leto 2026 v primerjavi z letom 2024 in 2025.

v EUR	DOSEŽENO	OCENA	PLAN	PLAN	INDEKS	INDEKS
	2024	2025	2026	2026	plan 2026	plan 2026
		EUR	EUR	%	dos. 2024	ocena 2025
povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v obračun. ol	246,6	253,0	261,0		105,8	103,2
bruto plače	6.856.225	7.767.535	8.617.147	69,9	125,7	110,9
bruto sredstva za delovno dobo	320.516	389.555	441.298	3,6	137,7	113,3
bruto sredstva za redno delovno uspešnost	142.485	144.524	166.653	1,4	117,0	115,3
bruto sredstva za delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega	117.019	170.000	0	0,0	0,0	0,0
prispevki delodajalca	1.174.828	1.377.000	1.545.079	12,5	131,5	112,2
regres za letni dopust	329.773	363.500	392.529	3,2	119,0	108,0
zimski regres	0	173.513	186.117	1,5	-	107,3
premije KAD	132.371	140.771	149.767	1,2	113,1	106,4
nadomestilo za prehrano	357.258	381.528	395.673	3,2	110,8	103,7
povračilo stroškov za prevoz na delo	354.539	357.900	364.759	3,0	102,9	101,9
jubilejne nagrade	9.574	8.869	7.833	0,1	81,8	88,3
odpravnine	56.856	26.400	41.000	0,3	72,1	155,3
nadomestilo za uporabo lastnih sredstev	9.097	8.499	12.912	0,1	141,9	151,9
sredstva za sejnine in povračila stroškov članom organov	0	0	0	0,0	-	-
solidarnostne pomoči idr.	2.089	0	0	0,0	0,0	-
STROŠKI DELA SKUPAJ	9.862.630	11.309.594	12.320.767	100,0	124,9	108,9

Stroški dela so podrobneje razčlenjeni v preglednici Plan stroškov dela KIS za leto 2026 v primerjavi z letom 2024 in oceno 2025. V letu 2026 načrtujemo 8,9 % višje stroške dela v primerjavi z oceno realizacije preteklega leta.

- V letu 2026 načrtujemo povečanje povprečnega števila zaposlenih (261) na podlagi delovnih ur za 8 zaposlenih v primerjavi z oceno 2025 (253). Na povečanje v največji meri vplivajo zaposlitve v letu 2025 in načrtovanih šest dodatnih zaposlitve v letu 2026.
- Na višje stroške dela 2026 v primerjavi z oceno 2025 vpliva nov plačni zakon, ki se je začel uporabljati s 1. 1. 2025 in predvideva postopne dvige plač do 1. 1. 2028.
- Na višje stroške dela 2026 v primerjavi z oceno 2025 vpliva tudi predvideno povišanje vrednosti plačnih razredov s 1. 4. 2026. Vpliv omenjenega povišanja ocenjujemo na 58.585 EUR.
- Večje število zaposlenih vpliva na kumulativno povišanje bruto plač, prispevkov, prehrane in drugih postavk stroškov dela.
- Gibanje števila zaposlenih je pojasnjeno v kadrovskem načrtu.
- Glede na že omenjeno povišanja plač bo povprečen strošek dela na zaposlenega iz ur v letu 2026 višji za 5,6 % v največji meri kot posledica omenjenih zvišanj plač.

Preglednica 27: Primerjava pomembnejših stroškovnih postavk – skupaj javna služba in trg.

	DOSEŽENO	DOSEŽENO	OCENA	PLAN	PLAN	INDEKS	INDEKS
	2024	2024	2025	2026	2026	plan 2026	plan 2026
	EUR	%	EUR	EUR	%	dos. 2024	ocena 2025
Odhodki skupaj	16.204.203	100,0	17.605.160	18.326.639	100,0	113,1	104,1
material, blago in energija	1.606.361	9,91	1.660.000	1.660.000	9,06	103,3	100,0
storitve	2.794.068	17,24	3.030.000	3.030.000	16,53	108,4	100,0
investicijsko vzdrževanje	685.887	4,23	285.000	0	0,00	0,0	0,0
avtorski honorarji	8.002	0,05	0	0	0,00	0,0	0,0
podjemne pogodbe - pogodbe o de	145.572	0,90	140.000	140.000	0,76	96,2	100,0
službena potovanja	259.142	1,60	280.000	280.000	1,53	108,0	100,0
drugi odhodki	77.923	0,48	95.000	95.000	0,52	121,9	100,0
amortizacija	764.618	4,72	805.566	800.872	4,37	104,7	99,4
bruto plače	7.436.247	45,89	8.471.614	9.225.098	50,34	124,1	108,9
letni in zimski regres	329.773	2,04	537.013	578.646	3,15	175,5	107,8
drugi stroški dela	2.096.610	12,94	2.300.967	2.517.023	13,73	120,1	109,4

Celotni odhodki bodo v letu 2026 višji za 4,1 % od ocene 2025. Kot že omenjeno je največje povečanje na stroških dela (bruto plače, regres in drugi stroški dela). Ostale postavke so ocenjene v lanski višini z izjemo stroškov investicijskega vzdrževanja, ki ga ne načrtujemo.

9.4. Finančni načrt na podlagi obrazcev zaključnega računa

Vrednosti v preglednici so prikazane v skladu s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava, vendar se glavne postavke ne razlikujejo od postavk prikazanih v tablah poglavja 9.1., kjer so posamezne vrste prihodkov in odhodkov tudi pojasnjene.

Obrazložitev posameznih postavk izkaza prihodkov in odhodkov je podana pri razlagi tabele »Načrt izkaza prihodkov in odhodkov KIS za leto 2026 v primerjavi z letoma 2024 in 2025«, izhodišča in pojasnila za izračun odhodkov pa so predstavljena pri razlagi tabele »Primerjava pomembnejših stroškovnih postavk – skupaj javna služba in trg«.

Preglednica 28: Načrt izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov za leto 2026

Členitev kontov	NAZIV KONTA	Oznaka za AOP	Realizacija 2024	Ocena realizacije 2025	Finančni načrt za leto 2026	Primerjava Finančni načrt 2026/realizacija 2024	Primerjava Finančni načrt 2026/ocena realizacije 2025
	a	b	c	d	e	f=e/c*100	g=e/d*100
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA *(861+862-863+864)	860	15.931.017,20	17.585.551,00	18.307.708,00	114,9	104,1
760	PRIHODKI IZ JAVNIH FINANC IN NEJAVNIH VIROV ZA OPRAVLJANJE JAVNE SLUŽBE	861	12.826.895,15	13.880.551,00	13.852.708,00	108,0	99,8
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG	862	0,00			-	-
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG	863	12.276,71			0,0	-
761	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV, BLAGA IN STORITEV NA TRGU	864	3.116.398,76	3.705.000,00	4.455.000,00	143,0	120,2
762	B) FINANČNI PRIHODKI	865	52.127,11	25.000,00	25.000,00	48,0	100,0
763	C) DRUGI PRIHODKI	866	0,00			#DIV/0!	-
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI (868+869)	867	47.962,69	0,00	0,00	0,0	-
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	868	4.918,04			0,0	-
del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	869	43.044,65			0,0	-
	D) CELOTNI PRIHODKI (860+865+866+867)	870	16.031.107,00	17.610.551,00	18.332.708,00	114,4	104,1
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (872+873+874)	871	5.499.031,48	5.415.000,00	5.110.000,00	92,9	94,4
del 466	STROŠKI PRODANIH ZALOG	872	9.901,21	16.000,00	10.000,00	101,0	62,5
460	STROŠKI MATERIALA	873	1.596.459,77	1.664.000,00	1.650.000,00	103,4	99,2
461	STROŠKI STORITEV	874	3.892.670,50	3.735.000,00	3.450.000,00	88,6	92,4
	F) STROŠKI DELA (876+877+878)	875	9.862.630,45	11.309.594,00	12.320.767,00	124,9	108,9
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	876	7.436.246,67	8.471.614,00	9.225.098,00	124,1	108,9
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV	877	1.174.828,16	1.377.000,00	1.545.079,00	131,5	112,2
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	878	1.251.555,62	1.460.980,00	1.550.590,00	123,9	106,1
462	G) AMORTIZACIJA	879	764.618,39	805.566,00	800.872,00	104,7	99,4
463	H) REZERVACIJE	880	0,00	0,00	0,00	-	-
465	J) DRUGI STROŠKI	881	66.606,72	75.000,00	95.000,00	142,6	126,7
467	K) FINANČNI ODHODKI	882	2.377,23	0,00	0,00	0,0	-
468	L) DRUGI ODHODKI	883	0,00	0,00	0,00	-	-
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI (885+886)	884	8.938,85	0,00	0,00	0,0	-
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	885	7.717,86	0,00	0,00	0,0	-
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	886	1.220,99	0,00	0,00	0,0	-
	N) CELOTNI ODHODKI (871+875+879+880+881+882+883+884)	887	16.204.203,12	17.605.160,00	18.326.639,00	113,1	104,1
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV (870-887)	888	0,00	5.391,00	6.069,00	-	112,6
	P) PRESEŽEK ODHODKOV (887-870)	889	173.096,12	0,00	0,00	0,0	-
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	890				-	-
del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (888-890)	891	0,00	5.391,00	6.069,00	-	112,6
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (889+890)	892	173.096,12	0,00	0,00	0,0	-
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	893				-	-
	Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju (celo število)	894	247	253	261	-	-
	Število mesecev poslovanja	895	12	12	12	-	-

Preglednica 29: Kazalniki poslovanja inštituta na podlagi izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov za obdobje 2024-2026.

Naziv kazalnika	Formula	Realizacija 2024	Ocena realizacije 2025	Finančni načrt za leto 2026	Primerjava Finančni načrt 2026/realizacija 2024	Primerjava Finančni načrt 2026/ocena realizacije 2025
Celotni prihodki na zaposlenega (v EUR)	AOP 870/894	64.903	69.607	70.240	108,2	100,9
Celotni odhodki na zaposlenega (v EUR)	AOP 887/894	65.604	69.586	70.217	107,0	100,9
Stroški dela na zaposlenega (v EUR)	AOP 875/894	39.930	44.702	47.206	118,2	105,6
Delež stroškov dela v celotnih odhodkih (v %)	AOP 875/887*100	60,9	64,2	67,2	110,5	104,7
Delež stroškov materiala v celotnih odhodkih (v %)	AOP 873/887*100	9,9	9,5	9,0	91,4	95,3
Delež stroškov storitev v celotnih odhodkih (v %)	AOP 874/887*100	24,0	21,2	18,8	78,4	88,7
Presežek prihodkov po plačilu davka v celotnih prihodkih (v %)	AOP 891/870*100	0,0	0,0	0,0	-	108,1
Presežek odhodkov po plačilu davka v celotnih prihodkih (v %)	AOP 892/870*100	1,1	0,0	0,0	0,0	-
Presežek prihodkov nad odhodki po plačilu davka na zaposlenega (v EUR)	AOP 891/894	0	21	23	-	109,1
Presežek odhodkov nad prihodki po plačilu davka na zaposlenega (v EUR)	AOP 892/894	701	0	0	0,0	-

V načrtu izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti v preglednici št. 24 in 25 so izkazani prihodki in odhodki po vrsti in namenu, ločeno za opravljanje javne službe ter ločeno z naslova prodaje blaga ter storitev na trgu. Sodila za razmejevanje prihodkov in odhodkov na tržno dejavnost ter dejavnost javne službe so opredeljena v Pravilniku o računovodstvu Kmetijskega inštituta Slovenije. Inštitut izkazuje prihodke po vrsti in namenu, glede na dejavnost, na katero se nanašajo.

Kot sodilo za razmejevanje odhodkov, ki jih ni mogoče neposredno pripisati posameznemu nosilcu oz. dejavnosti, inštitut uporablja razmerje med prihodki javne službe in prihodki od prodaje blaga ter storitev na trgu v obračunskem letu, pri čemer so izvzeti prihodki od financiranja in izredni prihodki, ki ne povzročajo odhodkov. Med prihodke javne službe sodijo prihodki ministrstev in Evropske unije za izvajanje raziskovalnih programov, projektov in strokovnih nalog ter prihodki, ki jih plačujejo naročniki (kmetje) za uradno potrjevanje semena ter razmnoževalnega in sadilnega materiala kmetijskih rastlin in preskušanja sort v postopku vpisa v sortno listo.

V letu 2026 načrtujemo, da bodo prihodki javne službe v višini prihodkov preteklega leta. Na trgu ocenjujemo 20,2 % povečanje prihodkov v primerjavi z oceno za leto 2025. Glede na novo sklenjene pogodbe, višje prodajne cene in pričakovano boljšo letino ocenjujemo, da je povečanje realno. Med prihodke iz tržne dejavnosti sodijo prihodki od prodaje kmetijskih pridelkov, prihodki od opravljanja laboratorijskih analiz, izdelave različnih študij, svetovanj, izvedbe raziskav in meritev, izvajanja različnih seminarjev in testiranja kmetijske tehnike. Prihodki so ocenjeni na osnovi realizacije iz preteklih let in predvidevanj za leto 2026. Odhodki so ocenjeni glede na višje stroške dela, amortizacije in glede na ocenjene stroške materiala in storitev v letu 2026.

Preglednica 30: Načrt izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti za leto 2026.

Členitev kontov	NAZIV KONTA	Oznaka za AOP	Realizacija 2024 JAVNA SLUŽBA	Realizacija 2024 TRG	Ocena realizacije 2025 JAVNA SLUŽBA	Ocena realizacije 2025 TRG	Finančni načrt 2026 JAVNA SLUŽBA	Finančni načrt 2026 TRG	Primerjava Finančni načrt JS 2026/realizacija JS 2024	Primerjava finančni načrt 2026 trg/ realizacija trg 2024	Primerjava Finančni načrt JS 2026/ocena realizacije JS 2025	Primerjava finančni načrt 2026 trg/ ocena realizacije trg 2025
	a	b	c	d	e	f	g	h	i=g/e*100	j=h/d*100	k=g/e*100	l=h/f*100
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA (861+862+863+864)	660	12.826.895,15	3.104.122,05	13.885.551,00	3.700.000,00	13.852.708,00	4.455.000,00	108,0	143,5	99,8	120,4
760	PRHODKI OD IZ JAVNIH FINANC IN NEJAVNIH VIROV ZA OPRAVLJANJE JAVNE SLUŽBE	661	12.826.895,15	0,00	13.885.551,00	3.620.000,00	13.852.708,00	0,00	108,0	-	99,8	0,0
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG	662	0,00	0,00	-	-	-	-	-	-	-	-
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG	663	0,00	12.276,71	-	-	-	-	-	0,0	-	-
761	PRHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV, BLAGA IN STORITEV NA TRGU	664	0,00	3.116.398,76	-	80.000,00	-	4.455.000,00	-	143,0	-	5.568,8
762	B) FINANČNI PRIHODKI	665	52.083,10	44,01	20.000,00	5.000,00	25.000,00	48,0	0,0	0,0	125,0	0,0
763	C) DRUGI PRIHODKI	666	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI (868+869)	667	10.261,48	37.701,21	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	-	-
del 764	PRHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	668	0,00	4.918,04	-	-	-	-	-	-	-	-
del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	669	10.261,48	32.783,17	-	-	-	-	0,0	0,0	-	-
	D) CELOTNI PRIHODKI (860+865+866+867)	670	12.889.239,73	3.141.867,27	13.905.551,00	3.705.000,00	13.877.708,00	4.455.000,00	107,7	141,8	99,8	120,2
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (872+873+874)	671	4.052.328,21	1.446.703,27	3.645.000,00	1.770.000,00	3.010.000,00	2.100.000,00	74,3	145,2	82,6	118,6
del 466	STROŠKI PRODAJNIH ZALOG	672	0,00	9.901,21	-	16.000,00	-	10.000,00	-	101,0	-	62,5
460	STROŠKI MATERIALA	673	920.269,20	676.190,57	690.000,00	974.000,00	441.000,00	1.209.000,00	47,9	178,8	63,9	124,1
461	STROŠKI STORITEV	674	3.132.059,01	760.611,49	2.955.000,00	780.000,00	2.569.000,00	881.000,00	82,0	115,8	86,9	112,9
	F) STROŠKI DELA (876+877+878)	675	8.272.647,88	1.589.982,57	9.575.268,00	1.734.326,00	10.166.268,97	2.154.498,03	122,9	135,5	106,2	124,2
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	676	6.237.332,37	1.198.914,30	7.160.675,57	1.310.938,43	7.611.930,94	1.613.167,06	122,0	134,6	106,3	123,1
del 464	PRISEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV	677	985.404,09	189.424,07	1.170.096,00	206.903,10	1.274.895,36	270.193,64	129,4	142,6	109,0	130,6
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	678	1.049.911,42	201.644,20	1.244.496,53	216.484,47	1.279.442,67	271.147,33	121,8	134,5	102,8	125,3
462	G) AMORTIZACIJA	679	574.749,61	189.868,78	609.731,00	195.835,00	605.412,00	195.460,00	105,3	102,9	99,3	99,8
463	H) REZERVACIJE	680	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
465	J) DRUGI STROŠKI	681	45.210,01	21.396,71	75.000,00	0,00	95.000,00	0,00	210,1	0,0	126,7	-
467	K) FINANČNI ODHODKI	682	2.119,99	257,24	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	-	-
468	L) DRUGI ODHODKI	683	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI (885+886)	684	7.982,45	956,40	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	-	-
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	685	6.761,46	956,40	-	-	-	-	0,0	0,0	-	-
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	686	1.220,99	0,00	-	-	-	-	0,0	0,0	-	-
	N) CELOTNI ODHODKI (871+875+879+880+881+882+883+884)	687	12.955.038,15	3.249.164,97	13.904.999,00	3.700.161,00	13.876.680,97	4.449.958,03	107,1	137,0	99,8	120,3
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV (870-887)	688	0,00	0,00	552,00	4.839,00	1.027,03	5.041,97	-	-	186,1	104,2
	P) PRESEŽEK ODHODKOV (887-870)	689	65.798,42	107.297,70	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	-	-
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	690	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (888-890)	691	0,00	0,00	552,00	4.839,00	1.027,03	5.041,97	-	-	186,1	104,2
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (889+890)	692	65.798,42	107.297,70	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	-	-
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	693	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Podatki izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka za različna poslovna obdobja so med seboj primerljivi samo takrat, ko so začetni saldi terjatev in obveznosti enaki končnim saldovom terjatev in obveznosti ob zaključku leta, kar ni vedno tako, saj na odlive in prilive pomembno vplivajo tudi plačilni roki. Pri pripravi plana smo izhajali iz predpostavke, da se začetni in končni saldi terjatev ter obveznosti ne bodo bistveno spremenili, saj le tako lahko dobimo pregledne indekse rasti stroškov. V tem izkazu so, v skladu s predpisi, vsi odhodki za nakup osnovnih sredstev prikazani kot odhodki javne službe, čeprav delno te vrste odhodki nastajajo tudi v povezavi s tržno dejavnostjo. Metodologija ne omogoča prikaza investicijskih odhodkov po dejavnostih, zato rezultat poslovanja javne službe po načelu denarnega toka ni primerljiv z rezultatom poslovanja javne službe po načelu zaračunane realizacije.

Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka predpisuje ločeno izkazovanje prihodkov in odhodkov za izvajanje javne službe ter prihodkov in odhodkov z naslova prodaje na trgu. Ločitev prihodkov na trg in javno službo je možna, odhodke, ki jih ni mogoče neposredno pripisati posameznemu stroškovnemu nosilcu, pa zaradi prepletanja dejavnosti ocenimo v odstotkih, glede na strukturo prihodkov.

Pri načrtovanju izkaza smo upoštevali izhodišča Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in inovacije, Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Ministrstva za okolje, podnebje in energijo. Prihodke tržne dejavnosti smo ocenili.

Preglednica 31: Načrt izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka za leto 2026.

Členitev kontov	NAZIV KONTA	Oznaka za AOP	Realizacija 2024	Ocena realizacije 2025	Finančni načrt za leto 2026	Primerjava Finančni načrt 2026/realizacija 2024	Primerjava Finančni načrt 2026/Ocena realizacije 2025
a1	a	b	c	d	e	f=e/c*100	g=e/d*100
	I. SKUPAJ PRIHODKI (402+431)	401	18.406.667,47	18.897.602,80	21.156.079,68	114,9	112,0
	1. PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (403+420)	402	15.509.817,84	15.357.602,80	16.846.079,68	108,6	109,7
	A. Prihodki iz sredstev javnih financ (404+407+410+413+418+419)	403	13.343.549,16	13.333.306,25	14.257.788,63	106,9	106,9
	a. Prejeta sredstva iz državnega proračuna (405+406)	404	12.614.589,90	12.292.415,71	11.519.467,88	91,3	93,7
del 7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo	405	10.384.109,64	11.251.920,16	10.474.071,68	100,9	93,1
del 7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za investicije	406	2.230.480,26	1.040.495,55	1.045.396,20	46,9	100,5
	b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov (408+409)	407	0,00	0,00	0,00	-	-
del 7401	Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za tekočo porabo	408				-	-
del 7401	Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za investicije	409				-	-
	c. Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja (411+412)	410	0,00	0,00	0,00	-	-
del 7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za tekočo porabo	411				-	-
del 7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za investicije	412				-	-
	d. Prejeta sredstva iz javnih skladov, javnih agencij in javnih zavodov (414+415+416+417)	413	23.982,08	18.219,54	23.957,75	99,9	131,5
del 7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov za tekočo porabo	414				-	-
del 7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov za investicije	415				-	-
del 7404	Prejeta sredstva iz javnih agencij in javnih zavodov za tekočo porabo	416	23.982,08	18.219,54	23.957,75	99,9	131,5
del 7404	Prejeta sredstva iz javnih agencij in javnih zavodov za investicije	417				-	-
del 740	e. Prejeta sredstva iz proračunov iz naslova tujih donacij	418				-	-
741	PREJETA SREDSTVA IZ DRŽAVNEGA PRORAČUNA IZ SREDSTEV PRORAČUNA EU IN IZ DRUGIH DRŽAV	419	704.977,18	1.022.671,00	2.714.363,00	385,0	265,4
	B) Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe (422+423+487+424+425+426+427+488+489+490+429+430)	420	2.166.268,68	2.024.296,55	2.588.291,05	119,5	127,9
del 7102	Prihodki od obresti	422	45.262,52	28.205,55	25.000,00	55,2	88,6
7100	Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki	423	0,00			-	-
7103	Prihodki od premoženja	487	16.907,79			0,0	-
7141	Drugi nedavčni prihodki	424	701.578,06	400.000,00	400.000,00	57,0	100,0
72	KAPITALSKI PRIHODKI	425	209.368,86	27.500,00	440.000,00	210,2	1.600,0
730	PREJETE DONACIJE IZ DOMAČIH VIROV	426	0,00		0,00	-	-
731	PREJETE DONACIJE IZ TUJINE	427	0,00		0,00	-	-
782	PREJETA SREDSTVA IZ PRORAČUNA EU IZ STRUKTURNIH SKLADOV	488	0,00		0,00	-	-
783	PREJETA SREDSTVA IZ PRORAČUNA EU IZ KOHEZUSKEGA SKLADA	489	0,00		0,00	-	-
784	PREJETA SREDSTVA IZ PRORAČUNA EU ZA IZVAJANJE CENTRALIZIRANIH IN DRUGIH PROGRAMOV EU	490	0,00		0,00	-	-
786	OSTALA PREJETA SREDSTVA IZ PRORAČUNA EU	429	82.807,07		0,00	0,0	-
787	PREJETA SREDSTVA OD DRUGIH EVROPSKIH INSTITUCIJ IN IZ DRUGIH DRŽAV	430	1.110.344,38	1.568.591,00	1.723.291,05	155,2	109,9
	2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU (432 +433)	431	2.896.849,63	3.540.000,00	4.310.000,00	148,8	121,8
7130	Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	432	2.896.849,63	3.540.000,00	4.310.000,00	148,8	121,8
del 7102	Prihodki od obresti	433	0,00			-	-

	II. SKUPAJ ODHODKI (438+481)	437	18.024.494,97	20.109.520,53	21.092.696,63	117,0	104,9
	1. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (439+447+453+464+465+466+467+468+469+470)	438	14.796.041,10	16.550.494,93	16.684.630,63	112,8	100,8
	A. Plače in drugi izdatki zaposlenim (440+441+442+443+444+445+446)	439	7.112.381,83	8.325.837,40	8.722.951,47	122,6	104,8
del 4000	Plače in dodatki	440	5.970.047,90	6.956.001,00	7.429.575,47	124,4	106,8
del 4001	Regres za letni dopust	441	276.528,60	445.046,40	477.460,00	172,7	107,3
del 4002	Povračila in nadomestila	442	595.347,55	622.942,00	627.458,00	105,4	100,7
del 4003	Sredstva za delovno uspešnost	443	218.788,82	264.975,00	137.511,00	62,9	51,9
del 4004	Sredstva za nadurno delo	444	0,00	0,00	0,00	-	-
del 4005	Plače za delo nerezidentov po pogodbi	445	0,00	0,00	0,00	-	-
del 4009	Drugi izdatki zaposlenim	446	51.668,96	36.873,00	50.947,00	98,6	138,2
	B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost (448+449+450+451+491+452)	447	1.085.595,53	1.164.731,00	1.274.918,20	117,4	109,5
del 4010	Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	448	526.618,56	539.450,48	554.579,76	105,3	102,8
del 4011	Prispevek za zdravstveno zavarovanje	449	439.535,72	450.228,00	481.273,24	109,5	106,9
del 4012	Prispevek za zaposlovanje	450	5.932,35	6.426,00	7.033,80	118,6	109,5
del 4013	Prispevek za starševsko varstvo	451	6.196,22	6.350,52	6.951,18	112,2	109,5
del 4014	Prispevek za dolgotrajno oskrbo	491	0,00	44.000,00	95.617,20	-	217,3
del 4015	Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, na podlagi ZKDPZJU	452	107.312,68	118.276,00	129.463,03	120,6	109,5
	C. Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe (454+455+456+457+458+459+460+461+463)	453	3.221.721,11	3.550.140,00	3.094.307,60	96,0	87,2
del 4020	Pisarniški in splošni material in storitve	454	1.095.635,67	1.315.000,00	1.170.000,00	106,8	89,0
del 4021	Posebni material in storitve	455	413.577,16	502.135,00	450.000,00	108,8	89,6
del 4022	Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	456	396.682,78	435.700,00	440.000,00	110,9	101,0
del 4023	Prevozniki stroški in storitve	457	160.611,02	202.200,00	200.000,00	124,5	98,9
del 4024	Izdatki za službena potovanja	458	156.136,84	315.000,00	280.000,00	179,3	88,9
del 4025	Tekoče vzdrževanje	459	474.251,70	386.105,00	230.000,00	48,5	59,6
del 4026	Poslovne najemnine in zakupnine	460	180.459,58	74.000,00	4.307,60	2,4	5,8
del 4027	Kazni in odškodnine	461	0,00	0,00	0,00	-	-
del 4029	Drugi operativni odhodki	463	344.366,36	320.000,00	320.000,00	92,9	100,0
403	D. PLAČILA DOMAČIH OBRESTI	464	1.466,36			0,0	-
404	E. PLAČILA TUJIH OBRESTI	465				-	-
410	F. SUBVENCije	466				-	-
411	G. TRANSFERI POSAMEZNIKOM IN GOSPODINSTVOM	467				-	-
412	H. TRANSFERI NEPRIDOBITNIM ORGANIZACIJAM IN USTANOVAM	468				-	-
413	I. DRUGI TEKOČI DOMAČI TRANSFERI	469				-	-
	J. Investicijski odhodki (471+472+473+474+475+476+477+478+479+480)	470	3.374.876,27	3.509.786,53	3.592.453,36	106,4	102,4
4200	Nakup zgradb in prostorov	471	311.458,09	0,00	0,00	0,0	-
4201	Nakup prevoznih sredstev	472	84.248,96	0,00	152.000,00	180,4	-
4202	Nakup opreme	473	1.188.526,59	2.541.822,06	2.495.453,36	210,0	98,2
4203	Nakup drugih osnovnih sredstev	474	638.075,35	200.000,00	200.000,00	31,3	100,0
4204	Novogradnje, rekonstrukcije in adaptacije	475	162.909,04	64.002,00	400.000,00	245,5	625,0
4205	Investicijsko vzdrževanje in obnove	476	781.581,96	363.162,47	170.000,00	21,8	46,8
4206	Nakup zemljišč in naravnih bogastev	477	125.234,00	25.000,00	25.000,00	20,0	100,0
4207	Nakup nematerialnega premoženja	478	82.504,68	223.513,00	150.000,00	181,8	67,1
4208	Študije o izvedljivosti projektov, projektna dokumentacija, nadzor in investicijski inženiring	479	337,60	92.287,00	0,00	0,0	0,0
4209	Nakup blagovnih rezerv in intervencijskih zalog	480	0,00	0,00	0,00	-	-
	2. ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU (482+483+484)	481	3.228.453,87	3.559.025,60	4.408.066,00	136,5	123,9
del 400	A. Plače in drugi izdatki zaposlenim iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	482	1.366.852,59	1.550.437,67	1.996.477,09	146,1	128,8
del 401	B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	483	208.628,99	238.587,93	311.588,91	149,4	130,6
del 402	C. Izdatki za blago in storitve iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	484	1.652.972,29	1.770.000,00	2.100.000,00	127,0	118,6
	III/1 PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI (401-437)	485	382.172,50	0,00	63.383,05	16,6	-
	III/2 PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI (437-401)	486	0,00	1.211.917,73	0,00	-	0,0

V letu 2026 ocenjujemo prihodke po načelu denarnega toka v višini 21.156.080 EUR, kar je 12 % več glede na oceno 2025. Za primerjavo so prihodki po obračunskem načelu ocenjeni v višini 18.332.708 EUR. Investicijski prihodki po denarnem toku so predvideni v višini 1.045.396 EUR (AOP 406) in zajemajo:

- ARIS paket 24 (249.396 EUR)
- ARSKTRP sredstva namakalni sistem Brdo (400.000 EUR)
- MKGP sredstva za sofinanciranje opreme (396.000 EUR)

Bistveno povečanje načrtujemo na postavki AOP 419, kjer so prikazana sredstva za izvajanje projektov NOO (brez DDV) in projektov IRP 38. Sredstva NOO načrtujemo v višini 767.762 EUR, sredstva IRP 38 pa v znesku 1.946.601 EUR. Ta vključuje založena sredstva za nakup opreme v letu 2025 in sredstva za leto 2026.

Postavka AOP 425 vključuje načrtovana sredstva od prodaje nepremičnin (440.000 EUR).

Celotne odhodke po načelu denarnega toka načrtujemo v višini 21.092.697 EUR. V znesek investicijskih odhodkov (AOP 470) v vrednosti 3.592.453 EUR so vključeni investicijski odhodki načrtovani v planu investicij pod postavko A (2.997.453 EUR), investicije (425.000 EUR) in investicijsko vzdrževanje (170.000 EUR). V primerjavi z letom 2025 so investicijski odhodki višji za 2,4 %.

Odhodki za plače so višji glede na načrtovane višje stroške dela. Razlogi so pojasnjeni pri preglednici 26

Izdatke za blago in storitve za izvajanje javne službe načrtujemo nižje zaradi manj predvidenih vzdrževalnih del in poslovnih najemnin ter zakupnin.

Izdatke za blago in storitve iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu ocenjujemo višje glede na novo pridobljene naloge in s tem povezanimi stroški.

Po denarnem toku načrtujemo 65.383 EUR presežka prihodkov nad odhodki. Razlog za izkazan presežek je v letu 2026 predvideno povračilo izdatkov za nakup opreme IRP 38, ki je bila plačan v letu 2025.

Preglednica 32: Načrt prihodkov iz proračuna RS za leto 2026 po virih in namenih – javna služba.

	Prihodki glede na namen	Realizacija 2024	Ocena realizacije 2025	Finančni načrt za leto 2026	Primerjava Finančni načrt 2026/realizacija 2024	Primerjava Finančni načrt 2026/Ocena realizacije 2025
a	b	c	d	e	f=e/c*100	g=e/d*100
A+B+C	Prihodki - Skupaj (vrednost mora biti enaka AOP 404 + AOP 419)	13.319.567	13.315.086	14.233.831	107	107
A.	Vir ARIS	5.469.073	5.559.897	5.056.284	92	91
A1.	Vsota ISF-O in PSF-O	5.469.073	4.169.984	3.822.486	70	92
A2.	RSF		242.434	222.231	-	92
A3.	PNR				-	-
A4.	Ostalo, integralni proračun - vir ARIS		1.147.479	1.011.568	-	88
A5.	Sredstva za projekte, financirane iz sredstev Načrta za okrevanje in odpornost (NOO) in Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR)				-	-
B.	Vir: MVZI	1.980.185	498.377	140.539	7	28
B1.	CRP				-	-
B2.	Sredstva za projekte, financirane iz sredstev strukturnih in investicijskih skladov - tekoči transferi				-	-
B2a	Sredstva za projekte, financirane iz sredstev strukturnih in investicijskih skladov - investicijski transferi				-	-
B3.	Investicije in investicijsko vzdrževanje - integralni proračun	1.298.847	97.543	0	0	0
B4.	Sredstva za projekte, financirane iz sredstev Načrta za okrevanje in odpornost (NOO)	681.338	227.321	140.539	21	62
B5.	Ostalo – vir MVZI		173.513	0	-	0
C.	Drugi viri državnega proračuna (druga ministrstva, agencije ipd.)	5.870.309	7.256.812	9.037.007	154	125

Sredstva ARIS po denarnem toku na postavki A so za leto 2026 ocenjena na podlagi prejetih izhodišč MVZI in lastne ocene sredstev na podlagi preteklih razpisov.

Postavka A1 vključuje sredstva za stabilno financiranje ISF-O in PSF-O glede na prejeta izhodišča MVZI. Postavka A2 prikazuje sredstva razvojnega stebra (RSF). Pod A4 so vključena sredstva za izvajanje:

- raziskovalnih projektov J, L, Z (394.195,72 EUR),
- projektov CRP (241.144 EUR),
- Projekti ESF in ERC (34.442 EUR),
- podoktorski projekti (72.821 EUR)
- občanska znanost (19.568,73 EUR)
- sredstva za sofinanciranje raziskovalne opreme paket 24 (249.396 EUR)

Postavka B4 vključuje predvidena sredstva za projekt SKUPP (81.918 EUR), sredstva za CTK za delo po načelih odprte znanosti (24.181 EUR) in sredstva za projekt KTO3 (34.440 EUR).

Postavka C vključuje sredstva za izvajanje javnih služb in strokovnih nalog (tekoči in investicijski transferji) MKGP, MOPE in MZ. Vključuje tudi sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije.

Preglednica 33: Načrt izkaza računa financiranja določenih uporabnikov (po načelu denarnega toka).

Členitev kontov	NAZIV KONTA	Oznaka za AOP	Realizacija 2024	Ocena realizacije 2025	Finančni načrt za leto 2026	Primerjava Finančni načrt 2026/realizacija 2024	Primerjava Finančni načrt 2026/Ocena realizacije 2025
	a	b	c	d	e	f=e/c*100	g=e/d*100
50	VII. ZADOLŽEVANJE (551+559)	550	0,00	1.400.000,00	0,00	-	0,0
500	Domače zadolževanje (552+553+554+555+557+558)	551	0,00	1.400.000,00	0,00	-	0,0
5001	Najeti krediti pri poslovnih bankah	552				-	-
5002	Najeti krediti pri drugih finančnih institucijah	553				-	-
del 5003	Najeti krediti pri državnem proračunu	554		1.400.000,00		-	0,0
del 5003	Najeti krediti pri proračunih občin	555				-	-
del 5003	Najeti krediti pri drugih javnih skladih	557				-	-
del 5003	Najeti krediti pri drugih domačih kreditodajalcih	558				-	-
501	ZADOLŽEVANJE V TUJINI	559				-	-
55	VIII. ODPLAČILA DOLGA (561+569)	560	0,00	1.400.000,00	0,00	-	0,0
550	Odplačila domačega dolga (562 +563+564+565+567+568)	561	0,00	1.400.000,00	0,00	-	0,0
5501	Odplačila kreditov bankam	562				-	-
5502	Odplačila kreditov drugim finančnim institucijam	563				-	-
del 5503	Odplačila kreditov državnemu proračunu	564		1.400.000,00		-	0,0
del 5503	Odplačila kreditov proračunom občin	565				-	-
del 5503	Odplačila kreditov javnim skladom	567				-	-
del 5503	Odplačila kreditov drugim domačim kreditodajalcem	568				-	-
551	ODPLAČILA DOLGA V TUJINO	569				-	-
	IX/1 NETO ZADOLŽEVANJE (550-560)	570	0,00	0,00	0,00	-	-
	IX/2 NETO ODPLAČILO DOLGA (560-550)	571	0,00	0,00	0,00	-	-
	X/1 POVEČANJE SREDSTEV NA RAČUNIH (485+524+570)-(486+525+571)	572	382.172,50		63.383,05	16,6	-
	X/2 ZMANJŠANJE SREDSTEV NA RAČUNIH (486+525+571)-(485+524+570)	573		1.211.917,73		-	0,0

V izkaz računa financiranja se vpisuje podatke o zadolževanju in odplačilu dolgov. KIS je imel v letu 2025 najeti likvidnostni posojili pri zakladnici z rokom vračila 30. 12. 2025. V letu 2026 glede na trenutni pričakovan presežek po denarnem toku ne načrtujemo zadolževanja zato so vrednosti v preglednici nične.

Preglednica 34: Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov za leto 2026 po načelu denarnega toka.

Členitev kontov	NAZIV KONTA	Oznaka za AOP	Realizacija 2024	Ocena realizacije 2025	Finančni načrt za leto 2026	Primerjava Finančni načrt 2026/realizacija 2024	Primerjava Finančni načrt 2026/Ocena realizacije 2025
	a	b	c	d	e	f=e/c*100	g=e/d*100
75	IV. PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL IN PRODAJA KAPITALSKIH DELEŽEV (501 do 511)	500	0,00	0,00	0,00	-	-
7500	Prejeta vračila danih posojil od posameznikov in zasebnikov	501				-	-
7501	Prejeta vračila danih posojil od javnih skladov	502				-	-
7502	Prejeta vračila danih posojil od javnih podjetij in družb, ki so v lasti države ali občin	503				-	-
7503	Prejeta vračila danih posojil od finančnih institucij	504				-	-
7504	Prejeta vračila danih posojil od privatnih podjetij	505				-	-
7505	Prejeta vračila danih posojil od občin	506				-	-
7506	Prejeta vračila danih posojil iz tujine	507				-	-
7507	Prejeta vračila danih posojil državnemu proračunu	508				-	-
7508	Prejeta vračila danih posojil od javnih agencij in javnih zavodov	509				-	-
7509	Prejeta vračila plačanih poroštev	510				-	-
751	ZMANJŠANJE FINANČNIH NALOŽB	511				-	-
44	V. DANA POSOJILA IN POVEČANJE FINANČNIH NALOŽB (513 do 523)	512	0,00	0,00	0,00	-	-
4400	Dana posojila posameznikom in zasebnikom	513				-	-
4401	Dana posojila javnim skladom	514				-	-
4402	Dana posojila javnim podjetjem in družbam, ki so v lasti države ali občin	515				-	-
4403	Dana posojila finančnim institucijam	516				-	-
4404	Dana posojila privatnim podjetjem	517				-	-
4405	Dana posojila občinam	518				-	-
4406	Dana posojila v tujino	519				-	-
4407	Dana posojila državnemu proračunu	520				-	-
4408	Dana posojila javnim agencijam in javnim zavodom	521				-	-
4409	Plačila zapadlih poroštev	522				-	-
441	POVEČANJE FINANČNIH NALOŽB	523				-	-
	VI/1 PREJETA MINUS DANA POSOJILA (500-512)	524				-	-
	VI/2 DANA MINUS PREJETA POSOJILA (512-500)	525				-	-

10. KADROVSKI NAČRT KIS ZA LETO 2026

KIS svojo kadrovsko politiko usmerja v zaposlovanje visoko usposobljenih strokovnjakov in raziskovalcev, ki s svojim znanjem, izkušnjami in inovativnim pristopom prispevajo k razvoju ter nadgradnji raziskovalnih, razvojnih in strokovnih dejavnosti inštituta. Od zaposlenih pričakujemo visoko stopnjo strokovnosti, odgovornosti, proaktivnosti, zanesljivosti in samoiniciativnosti, ob hkratni prilagodljivosti ter pripravljenosti na stalno strokovno izpopolnjevanje. Poseben poudarek namenjamo timskemu delu, sodelovanju in medsebojni podpori, saj verjamemo, da so kakovostni rezultati dosegljivi le s povezanim in usklajenim delovanjem zaposlenih.

Pri kadrovskem načrtovanju KIS upošteva naravne spremembe v strukturi zaposlenih, zlasti upokojevanja izkušenih sodelavcev, med katerimi so tudi vodilni raziskovalci in strokovnjaki. Zato inštitut pravočasno načrtuje nadomestne zaposlitve z namenom zagotavljanja kontinuitete in nemotenega izvajanja raziskovalnih, razvojnih in strokovnih nalog. Kot javni raziskovalni zavod KIS deluje premišljeno in odgovorno ter v skladu z načelom dobrega gospodarja usklajuje zaposlovanje z razpoložljivimi finančnimi viri, s čimer zagotavlja stabilno in trajnostno poslovanje ter dolgoročni razvoj inštituta.

Zaposlovanje na KIS poteka v skladu s sistemizacijo delovnih mest, določeno v Pravilniku o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest. Pri tem je temeljno izhodišče zagotovitev ustreznih finančnih sredstev, zaradi česar so lahko posamezna sistemizirana delovna mesta začasno nezasedena.

Razvoj in rast inštituta ter uspešno pridobivanje novih evropskih projektov, strokovnih nalog in izvajanje javnih služb ustvarjajo stalne potrebe po dodatnih zaposlitvah tako na raziskovalnem področju kot na področju strokovne in administrativne podpore. Pomembno vlogo pri pridobivanju, administraciji in vodenju evropskih projektov ima projektna pisarna, ki v sodelovanju z ostalimi podpornimi službami zagotavlja učinkovito podporo raziskovalnim oddelkom. Njihovo delo pomembno prispeva k uspešnosti projektov ter krepitvi mednarodne prepoznavnosti KIS.

Število zaposlenih v letu 2026 bo v največji meri odvisno od uspešnosti zagotavljanja prihodkov in skladnosti z veljavno zakonodajo. Natančnega števila zasedenih sistemiziranih delovnih mest kadrovski načrt ne določa, saj je zaposlovanje v veliki meri vezano na pridobivanje projektov, katerih dinamika je nepredvidljiva. Projektni razpisi potekajo na različnih vsebinskih področjih ter na državnem, regionalnem in mednarodnem nivoju. Na razpise se samostojno prijavljajo posamezni raziskovalni oddelki, ki nato skladno z uspešnostjo prijav prilagajajo svoje kadrovske potrebe.

Kljub pričakovanemu naravnemu upadu števila zaposlenih zaradi upokojitev med raziskovalci in strokovnimi sodelavci v letu 2026 ne pričakujemo zmanjšanja zaposlenosti. Nasprotno, predvideva se nadaljnja rast obsega projektov, strokovnih nalog in tržnih dejavnosti, kar bo zahtevalo ustrezno povečanje števila raziskovalcev in strokovnih sodelavcev za zagotavljanje kakovostnega izvajanja vseh dejavnosti.

Izvajanje kadrovskega načrta KIS redno spremlja in usklajuje v skladu z veljavno vladno metodologijo za spremljanje realizacije kadrovskih načrtov. Tudi v prihodnje bo inštitut pri zaposlovanju ohranjal premišljen in zmeren pristop, hkrati pa sledil srednjeročnim in dolgoročnim razvojnim ciljem, ob doslednem upoštevanju razpoložljivih finančnih sredstev.

Preglednica 35: Število zaposlenih po plačnih (pod)skupinah in trajanju zaposlitve na dan 1. 1. 2026 in načrt na dan 31. 12. 2026 v osebah.

Zap. št.	Plačna podskupina	Število zaposlenih na dan 31. 12. 2025 (v osebah)			Načrt števila zaposlenih na dan 31. 12. 2026 (v osebah)		
		Določen čas	Nedoločen čas	Skupaj	Določen čas	Nedoločen čas	Skupaj
a	POSLOVODNI ORGANI PRI UPORABNIKIH PRORAČUNA (DM plačne skupine B)	3,0	0,0	3,0	3,0	0,0	3,0
b	RAZISKOVALCI (DM plačne podskupine H1, brez DM H017002, H017004 in H018007 ter brez zaposlenih po 147. členu ZDR-1)	11,0	80,0	91,0	12,0	81,0	93,0
c	RAZISKOVALCI – dopolnilni delovni čas (147. člen ZDR-1) (vsa DM plačne podskupine H1)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
d	MLADI RAZISKOVALCI (DM H017002)	12,0	0,0	12,0	13,0	0,0	13,0
e	DM H017004 RAZISKOVALEC IN H018007 VIŠJI RAZISKOVALEC	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
f	STROKOVNI SODELAVCI (DM plačne podskupine H2)	7,0	46,0	53,0	8,0	46,0	54,0
g	SPECIFIČNA DELOVNA MESTA NA PODROČJU ZNANOSTI (DM plačne podskupine H3)	19,0	85,0	104,0	20,0	86,0	106,0
h	ADMINISTRATIVNI, RAČUNOVODSKI, TEHNIČNI IN OSTALI DELAVCI NA PODROČJU ZNANOSTI (DM plačne podskupine H9)	3,0	15,0	18,0	3,0	15,0	18,0
i=Σ od a do h	SKUPAJ ZSTSPJS	55,0	226,0	281,0	59,0	228,0	287,0
j	RAZISKOVALCI - zaposlitev samo na podlagi 64. člena ZZrID oz. četrtega odstavka 4. člena ZSTSPJS	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
k=i+j	SKUPAJ ZSTSPJS in 64. člen ZZrID	55,0	226,0	281,0	59,0	228,0	287,0
l (od a in od b)	RAZISKOVALCI – dopolnilni delovni čas (drugi in tretji odstavek 62. člena ZZrID) (DM plačne podskupine H1)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
m (od b)	RAZISKOVALCI - zaposlitev za krajši čas od polnega na podlagi 64. člena ZZrID oz. četrtega odstavka 4. člena ZSTSPJS ob hkratni zaposlitvi (za krajši čas od polnega) na DM plačne podskupine H1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

V letu 2026 so predvidene štiri upokojitve zaposlenih. Upokojene zaposlene bomo nadomestili z novimi zaposlitvami, pri čemer načrtujemo, da bo na dan 31. 12. 2026 na KIS zaposlenih skupno 287 sodelavcev.

Načrtovane nove zaposlitve se nanašajo na izvajanje raziskovalnih projektov in programov ter na projekte in programe, namenjene internacionalizaciji ter zagotavljanju kakovosti na področju izobraževanja in znanosti, skladno z določbami 60. člena ZIPRS2425.

Zaradi povečanega obsega dela v okviru dejavnosti inštituta ter z namenom učinkovitega črpanja in investiranja razpoložljivih sredstev načrtujemo dodatno zaposlitev dveh raziskovalcev.

Podlago za zaposlitev treh strokovnih sodelavcev predstavljajo na novo pridobljene tržne naloge, ki pomenijo širitev obsega dela z dodatnimi delovnimi sklopi ter posledično povečanje finančnih sredstev.

V zadnji četrtini leta 2026 načrtujemo zaposlitev mladih raziskovalcev v treh programskih skupinah: Agrobiodiverziteti, Trajnostno kmetijstvo in Kmetijstvo naslednje generacije. Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije financira usposabljanje mladih raziskovalcev v raziskovalnih organizacijah z namenom obnove raziskovalnega in raziskovalno-pedagoškega kadra, povečanja raziskovalnih zmogljivosti programskih skupin za izvajanje javne službe na področju raziskovalne dejavnosti ter izvajanja temeljnih, aplikativnih in razvojnih projektov. Hkrati se s tem krepi kadrovskega potenciala za potrebe drugih uporabnikov iz javnega in zasebnega sektorja, kar je skladno s strateškimi usmeritvami in cilji KIS.

Sredstva za vse načrtovane nove zaposlitve, predstavljene v preglednicah kadrovskega načrta, so zagotovljena.

Dejavnost KIS se financira projektno iz sredstev ministrstev, Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, sredstev Evropske unije ter tržnih virov. Glede na takšno strukturo financiranja bomo kadrovske in finančne načrte sproti prilagajali razpoložljivim virom. V primeru, da po izvedenem rebalansu ne bo mogoče zagotoviti celotnega pokritja stroškov dela za vse zaposlene, bomo temu ustrezno prilagodili število zaposlenih.

Preglednica 36: Število zaposlenih po plačnih (pod)skupinah in trajanju zaposlitve na dan 1. 1. 2026 in načrt na dan 31. 12. 2026 v FTE.

Zap. št.		Število zaposlenih na dan 31. 12. 2025 (v FTE)			Načrt števila zaposlenih na dan 31. 12. 2026 (v FTE)		
		Določen čas	Nedoločen čas	Skupaj	Določen čas	Nedoločen čas	Skupaj
a	POSLOVODNI ORGANI PRI UPORABNIKIH PRORAČUNA (DM plačne skupine B)	3,0	0,0	3,0	3,0	0,0	3,0
b	RAZISKOVALCI (DM plačne podskupine H1, brez DM H017002, H017004 in H018007 ter brez zaposlenih po 147. členu ZDR-1)	9,6	78,8	88,4	10,6	79,9	90,4
c	RAZISKOVALCI - dopolnilni delovni čas (147. člen ZDR-1) (vsa DM plačne podskupine H1)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
d	MLADI RAZISKOVALCI (DM H017002)	12,0	0,0	12,0	13,0	0,0	13,0
e	DM H017004 RAZISKOVALEC IN H018007 VIŠJI RAZISKOVALEC	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
f	STROKOVNI SODELAVCI (DM plačne podskupine H2)	7,0	43,9	50,9	8,0	43,9	51,9
g	SPECIFIČNA DELOVNA MESTA NA PODROČJU ZNANOSTI (DM plačne podskupine H3)	18,0	84,6	102,6	19,5	84,9	104,4
h	ADMINISTRATIVNI, RAČUNOVODSKI, TEHNIČNI IN OSTALI DELAVCI NA PODROČJU ZNANOSTI (DM plačne podskupine H9)	3,0	14,8	17,8	3,0	14,8	17,8
i=Σ od a do h	SKUPAJ ZSTSPJS	52,6	222,1	274,6	57,1	223,4	280,4
j	RAZISKOVALCI - zaposlitev na podlagi 64. člena ZZrID oz. četrtega odstavka 4. člena ZSTSPJS	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
k=i+j	SKUPAJ ZSTSPJS in 64. člen ZZrID	52,6	222,1	274,6	57,1	223,4	280,4

Odstopanja v številu zaposlenih, prikazana v preglednici 36, izhajajo iz dejstva, da je del zaposlenih na inštitutu zaposlen za krajši delovni čas.

Preglednica 37: Politika zaposlovanja (60. člen ZIPRS2526) – število zaposlenih po virih financiranja.

Viri	Kadrovski načrt za leto 2025 (na dan 1. 1. 2026)	Število zaposlenih na dan 1. januarja posameznega leta (Realizacija 1. 1. 2026)	Dovoljeno ali ocenjeno število zaposlenih na dan 1. januarja naslednje leto (Kadrovski načrt na dan 1. 1. 2027)
1. državni proračun	0	0	0
2. proračun občin	0	0	0
3. ZZS in ZPIZ	0	0	0
4. druga javna sredstva za opravljanje javne službe (na primer takse, pristojbine, koncesnine, RTV-prispevek)	0	0	0
5. sredstva od prodaje blaga in storitev na trgu	56,26	61,02	64,02
6. nejavna sredstva za opravljanje javne službe	7,33	7,93	7,93
7. sredstva prejetih donacij	0	0	0
8. sredstva EU ali drugih mednarodnih virov, vključno s sredstvi sofinanciranja iz državnega proračuna	33,71	34,3	36,3
9. sredstva proračuna za zaposlene iz prvega, drugega in tretjega odstavka 25. člena Zakona o zdravniški službi (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 58/08, 107/10 – ZPPKZ, 40/12 – ZUJF, 88/16 – ZdZPZD, 40/17, 64/17 – ZZDej-K, 49/18, 66/19, 199/21, 136/23 – ZIUZDS, 35/24, 32/25 – ZZDej-N in 40/25 – ZPPKZD) in iz tretjega odstavka 34. člena Zakona o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12 – ZUJF, 14/13, 88/16 – ZdZPZD, 64/17, 1/19 – odl. US, 73/19, 82/20, 152/20 – ZZUOOP, 203/20 – ZIUPOPdve, 112/21 – ZNUPZ, 196/21 – ZDOsk, 100/22 – ZNUZSZS, 132/22 – odl. US, 141/22 – ZNUNBZ, 14/23 – odl. US, 84/23 – ZDOsk-1, 102/24 – ZZKZ in 32/25)	0	0	0
10. sredstva iz sistema javnih del	0	0	0
11. sredstva stabilnega financiranja, raziskovalnih projektov ter sredstva za projekte in programe, namenjene za internacionalizacijo, odprtost in kakovost v izobraževanju in znanosti	188,82	182,84	183,84
SKUPNO ŠTEVILO VSEH ZAPOSLENIH OD 1. DO 11. TOČKE	286,12	286,09	292,09
ŠTEVILO ZAPOSLENIH, KI SE FINANCIRAJO IZ 1., 2., 3. in 4 TOČKE	0	0	0
ŠTEVILO ZAPOSLENIH, KI SE FINANCIRAJO IZ 5., 6., 7., 8., 9., 10. in 11. TOČKE	286,12	286,09	292,09

Ljubljana, 15. 1. 2026

direktor Kmetijskega inštituta Slovenije
prof. dr. Andrej Simončič